

РАДОВАЊЦИ - ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ

Раде Милосављевић

РАДОВАЊЦИ - ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ

Раде Милосављевић

Раде
Милосављевић

РАДОВАЊЦИ ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ

РАДОВАЊЦИ - ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ

И у музејским збиркама тешко ћете наћи толико докумената, слика и предмета једне српске породице као што је случај са Госићима – Перифићима из Стењева. Уз ратне и пословне папире добар део збирке чине и лични предмети и поштом ове породице, али и поштене фотографије, као најбољу сведоци једног прокуралог времена. Њима није потребно много речи. Следећа о мој самој, колико о Пани, како је остао упамћен у селу, јер се од њега у сродству укршта неколико стењеваних и фамилија изван овог села.

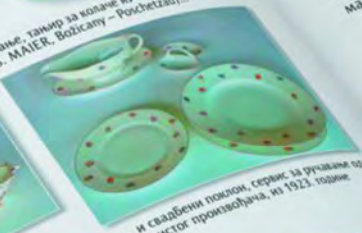
Пана, унук Обрада Госића, је оженио Дому Гвоздић (1855-1931), која је из ове лозе. Од Пана и Доче данас у селу имамо Паниће, а од његове унучке Силке, која се удала за Обрада из Велике Крсне, потомка Карађорђа Петровића, у селу су сада Перифић. Преко Пана и Доче, супруге Богомира старијег, Панићи су се родили и са Добинић Милековићима, односно Добросављевићима.

Пана – Пана Радовановић, 1850 – 1931

Панић из Врњачке Бање, танџер за колање из 1910. године (произведен у Чехословачкој фабрици J. S. MAYER, Voticany – Pouchetzi)...

... и свадбени поклон, сеник за ризнице од истог произвођача, из 1923. године

спомена Силке Перифић – Панић из Врњачке Бање, танџер за колање из 1910. године (произведен у Чехословачкој фабрици J. S. MAYER, Voticany – Pouchetzi)...

РАДЕ МИЛОСАВЉЕВИЋ

РАДОВАЊЦИ
ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ

РАДЕ МИЛОСАВЉЕВИЋ

РАДОВАЊЦИ
ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ

ДЕСПОТОВАЦ • 2015

Раде Милосављевић
РАДОВАЊЦИ - ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ

Издавач

Народна библиотека „Ресавска школа“ Деспотовац

Рецензенти

Томица Симић, историчар
Бајо Џаковић, књижевник и новинар

Лектор

Љубица Јовановић

Дизајн корица и графичка обрада родослова

Милош Пантелић

Технички уредник

Зоран Јевремовић

Истраживање родослова

Историјски архив „Средње Поморавље“ у Јагодини и аутор

Штампа

ТОПАЛОВИЋ Ваљево

Тираж

500 примерака

ISBN 978-86-82379-63-8

УВОДНА РЕЧ АУТОРА

Настанку породичне књиге претходи, обично, идеја да се нешто отргне од заборављавања и наследницима оставе трагови постојања.

Књига РАДОВАЊЦИ је настала, пре свега, од идеје да се сакупе бројни Милосављевићи (као део већег породичног стабла), сретну, упознају и млађима оставе у аманет да знају ко су, одакле су и куда иду. У првом тренутку, непознаница прошлости и бројчаност данашње фамилије овог, али и других презимена, што по мушкој, што по женској линији, онемогућавала је да се и приближно сагледа докле ће ићи истраживања и нашта ће се све наићи.

Када је већ дошло до израде породичног стабла и окупљања потомака (и по мушкој и по женској линији), природна је била и идеја да се све истражено преточи у странице својеврсног породичног летописа.

Чињеница да је данас директних потомака Вељића преко 1000, расутих широм Европе, створила је не мале проблеме, пре свега, како сакупити сву потребну грађу. Многи се до првог окупљања међусобно нису познавали. Лично сам тек спознавао постојање појединих породица, поготово по женској лози.

Ипак, свако познанство откривало је нешто ново, све до ових дана када су настале странице ове књиге. И тако је било све до уласка у штампарију.

Дуго је постојала и дилема да ли је ово књига о Милосављевићима. Одговор је и да и не. О њима, пре свега, али и о свима другима који су потомци Вељића и о онима који то нису. Зато смо се и одлучили да наслов књиге буде „Радовањци“, јер тиме обухватамо све линије овог стабла, све потомке Вељићевог праука Радмана и његових синова. „Радовањци“, јер се у Стењевцу, одакле потиче последњих, најмање 12 генерација, препознају по том Радовану по коме и носе овај надимак. И по крсној слави Аранђеловдан, наравно, мушко потомство. Архивска грађа и породична памћења помогла су нам да и жене не буду запостављене и заборављене. Напротив.

Истражујући породично стабло, дошао сам до закључка да су у Стењевцу сви у крвном сродству, ближе или даље. То је изискивало обраду и свих осталих фамилија у овом селу. Међутим, књига се, поред Стењевца у протекла три века и данас, бави и ДНК резултатима, пореклом Вељића много дубље у прошлости и могућим „рођацима“, што неизбежно води и до порекла Срба/Словена. Зато је други део назива, или новинарским језиком речено, поднаслов ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ. Не би била грешка ни „Од Старчева до Ресаве“, или још даље – „Од Африке до Ресаве“. Зашто? Зато што наши гени.., али о

томе ће бити речи у другом делу књиге... Оно што читалац треба да зна на почетку је да писање ових страница прати хронолошки резултате до којих сам долазио.

И, најзад, у уводу, осећам обавезу да се захвалим људима без којих она не би угледала светлост дана тако брзо или би остала сиромашнија за многе детаље. И ту ћу их навести хронолошки, како је ко улазио у сарадњу са мном. Ту су, пре свега, моје снахе Марина, Оливера и Цица, затим моја братаница Јелена Милошевић, па зет Малиша и његова снаха Ивана, Милосав – Вајс, праунук Милоја, рођеног брата мог прадеде Милисава, а када је књига већ добила прве обресе, појављује се и Стаменко Обреновић чијом заслугом и упорношћу ће од заборава бити отргнута многа имена, догађаји и документа са којима је књига непроцењиво богатија. Посебну захвалност дугујем Зорану Миладиновићу, шефу Месне канцеларије у Стењевцу, и раднику Канцеларије Банету Миљковићу, који су готово из дана у дан били на располагању, стављајући на увид све књиге из домена њиховог рада, али и код пописа садашњих домаћинстава и свих житеља у селу. Захваљујем се и свима онима који су омогућили да се породичне успомене нађу на страницама ове књиге и, наравно, Народној библиотеци „Ресавска школа“ у Деспотовцу која је прихватила да буде издавач књиге, јер би у противном сав рад био узалудан. Велику захвалност упућујем и мојој породици која је, посебно последње две године, трпела моја ноћна бдења и честа одсуствовања, „море“ цедуљица и папира, у којима сам покушавао да склопим мозаик изгубљених делова ове или оне породице, овог или оног појединца, блиске или даље прошлости.

ИНТРИГЕ И ЗАГОНЕТНОСТИ ПРОШЛОСТИ (ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ)

Књига аутора Радета Милосављевића „Радовањци од Винче до Ресаве” је својеврстан породични летопис, али и више од тога. Ово штиво, које не претендује да буде монографија насеља доноси нам обиље података о Стењевцу и његовим становницима које можда не бисмо нашли ни у класичној монографији овог села. Све је ово постигнуто зналачким списатељским даром Радета Милосављевића који нас лако води од поглавља до поглавља, правећи екскурсе у занимљиве одељке који се само наизглед удаљавају од основне теме, али нас све време воде у истом правцу, ка истом циљу: стварање што целовитије слике о пореклу најбројнијих породица овог ресавског села, о пореклу Срба гледано из једног другачијег угла, о Стењевцу као насељу чије је вековно постојање ипак сачувало од заборава многе житеље и догађаје.

Бавећи се Радовањцима, Вељићима, Милосављевићима, аутор прелази оквире села, тражи и налази потомке Радмана ван села Стењевца, Ресаве и Србије. Истраживање порекла преко ДНК анализе наводи Радета Милосављевића да своје порекло тражи од времена винчанске културе. Он консултује расположиву литературу и ослања се на истраживања угледних генетичара, уносећи у ову књигу интригу и загонетност којом се не може похвалити највећи број до сада написаних монографија села и насеља Србије. Милосављевић показује извесну смелост да устаљене теорије у домаћим хуманистичким наукама ревидира, чак одступи од њих и питању порекла не само локалног живља једног села у Горњој Ресави, већ читавог народа, приђе са другачијег, мање заступљеног становишта.

Обимним истраживањем прошлости села аутор је открио читаво богатство докумената и предмета који сведоче о начину живота становника села Стењевца у прошлости. Посебну вредност ове књиге представљају фотографије личности и документи из прошлости.

Податке за књигу Милосављевић црпи са разних страна. Он се није задржао само на литератури, већ је открио бројне породичне архиве, налазио документа у архивима и музејима широм Србије, представио нам је фотографије предмета, писама, дописница, диплома и других докумената. Читаво поглавље чине овакве фотографије из породичне архиве породице Перић, из заоставштине Богомира Панића, ктитора цркве Светих Врачева у Стењевцу.

Ова књига не би била завршена и комплетна, како аутор каже, да је остављено име војника, генерала, ратника и писца Добросава Ј. Миленковића, човека који је међу људима из овог села оставио највећи траг у историји. Део књиге посвећен је његовом имену и делу, чиме је на најдостојанственији начин исправљена неправда у виду заборава, нанесена овом изузетном човеку у низу претходних деценија.

Новинарски, истраживачки дух Радета Милосављевића није се смирио док нису пописане све породице у селу и породице које потичу из Стењевца, а живе ван овог места. Овако урађен попис свих домаћинстава и њихових чланова може се упоредити са ранијим пописима становништва Стењевца.

Ради стварања свеобухватније слике о Стењевцу и његовим житељима, на крају књиге је дат и албум фотографија Вељићевих потомака.

Посебну занимљивост ове књиге чине сачуване приче о временима и људима који су прошли селом. Плејада ликова „од 7 до 107 година“ дефилије кроз ову занимљиву књигу, знани и незнани „Радовањци од Винче до Ресаве“.

Писањем ове садржајно богате и вредне књиге, аутор је сачувао од заборава људе и сећања на њих; његов труд ће можда бити подстицај за различита, чак и супростављена размишљања о Радовањцима, полазна основа за каснија истраживања села Стењевца и порекла његових становника, али свакако и за бројна дружења уз чашицу разговора и чашицу старе ресавске препеченице које још увек има, док у Србији има села и у њима родних шљива.

Томица Симић
историчар

МОЗАИК ОСТАВШТИНЕ ЗА БУДУЋНОСТ (ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ)

Раде Милосављевић: „Радовањци – од Винче до Ресаве“, Деспотовац, 2015.

Раде Милосављевић (64), угледни српски новинар, уредник, публициста и културни радник, који већ деценијама живи у **Швајцарској**, ево, тек у зрелом добу јавља се својом првом књигом филигрански прецизног наслова и поднаслова („**Радовањци – од Винче до Ресаве**“) за коју се већ при првом читању може констатовати да је реч о капиталном делу, али да није ни мало лако одредити жанр.

Милосављевић, наиме, на око 300 страна литерарно моћно и убедљиво, документарно и фактографски, уз орнаменте аналитичног, сублимиране и лиризованим (под)сећањима пише истовремено антропогеографску студију о својој породици у Ресави, српском народу у раздобљу дужем од века, једном добу и једној читавој цивилизацији тако да је кристално јасно да се ово узбудљиво и едукативно штиво које се чита без даха, попут бестселера, може именовати родословом (објављени су и бројни графикони, цртежи лоза, илустрације и фотографије), антропогеографском студијом, мемоарском прозом, класичним новинарским штивом, великим истраживачким подухватом, специфичним путописом, маркантним сликама обичаја и начина живота Ресаваца у дужем временском периоду, али и научним делом пошто аутор у питко и комуникативно штиво инкорпорира најновија научна сазнања која сежу све до ДНК и најактуелнијих образовних открића.

По свему томе, ово јединствено и аутентично дело не личи ни на једно постојеће, већ плени својом оригиналношћу, полифоним приступом, спектралним сазнањима и моћним литерарним изразом – па је несумњиво да ће бити и запажено и поздрављено у разбуђеним токовима савремене српске (а зашто не рећи и светске) историографије, науке и публицистике.

По томе се Раде Милосављевић придружује малобројној групи врхунских српских историографа и истраживача, што не чини част само њему – већ и читавој Ресави, Поморавском округу и централној Србији.

МИЛОСАВЉЕВИЋИ

Зима 2014, пролеће тек што није. Један испраћај на вечни починак уобличио је давнашњу идеју да се проникне у прошлост једне фамилије, да се макар начне мрак о пореклу, ко су и одакле су дошли на места где данас живе.

Епицентар збивања је село Стењевац, подно Бељанице, у Горњој Ресави. И не само село, већ и врлети около које припадају овом селу. И један поток, „Вељици“, по Вељићу, Вељи, са чије обе стране се већ пуна три века рађају и умиру Милосављевићи, потомци Вељића, дошлог однекуда са Косова, са око 1000 брава оваца. Записи историчара кажу у периоду после Велике сеобе под Арсенијем III Чарнојевићем, а највероватније око 1730. године. Вељић је са собом донео и крсну славу Аранђеловдан.

Овде морам да разјасним и оно до чега је дошла историографија до овог тренутка.

Када је настало село Стењевац нема поузданих података, нити како је добило име. У списима „Браничевски субашилук 1467. године“ помиње се село Стеново. На карти која је настала на основу записа и истраживања тог периода то село се налазило нешто мало изнад данашњег насеља, на месту данашње Водне, али му се траг током средњег века губи. Тек у првој половини XVIII века (1733), у турским тефтерима обрађена је парохија манастира „Ресава“ која је имала десет села: Орашје (35 кућа, највероватније данашњи Буковац), Пањевац (12), Јоховац (15), Грабовица (16), Поповићи (15), Ћонци (10), Грабовац (17), Свилајинци (28), Гложани (11) и Војска (9 кућа). Укупно 168 српских домова. Тада Стењевца није било, али се зато помиње у „тефтеру митрополитског таксила“ где пише да су ресавску нурију (парохију) фебруара 1734. године поред поменутих села чинила и насеља Суботица (23), Бобово (19), Срњак (7) и Стењевац (4). Подаци истог тефтера али за 1735. се разликују утолико што се наводи да су се 4 породице из Стењевца расуле и да у том селу нема никог.

Што се тиче Срњака и Стењевца они су 1733. године вероватно придодати неким другим насељима, али не треба занемарити ни могућност да су стењевачке фамилије побегле од Турака више, у околна брда (Бучар, Ђула). Тешко је рећи шта је са Суботицом јер се она јавља као велико село. Треба истаћи да је Бобова прво влашко село у Ресави. Пошто се током 1733. године водила жива преписка око поделе ресавске парохије на два дела, велика је вероватноћа да ни Суботица ни Бобово сигурно нису званично ни постојали.

Толико о писаним траговима ресавских насеља, самим тим и Стењевца.

И као што написасмо на почетку, на једној сахрани у Стењевцу (ми Срби се окупљамо у већем броју само на сахранама и свадбама), потекла је идеја

од групе потомака да се стави на папир колико нас има, где смо све данас, да се уради родослов и да се, уколико је могуће, окупимо на Ускрс, 20. априла 2014. године. Не случајно на овај велики хришћански празник, јер 2014. и Западна и Источна црква су Васкрс славиле истог дана, а то је поједностављивало окупљање, јер нас има од Шведске до Француске и Швајцарске и од севера и југа Хрватске до готово свих места овог поморавског краја. Али и у Америци и Аустралији.

У први мах писац ових редова, који је са прикупљањем података кренуо пола године раније, није ни слутио са колико ће се препрека сусрести и још битније колико је „тих“ Милосављевића, а тек по женској линији и ко зна све са којим презименима.

Ипак, није се кренуло од нуле. Захваљујући књизи доктора Бранка Перуничича „Попис становништва Горње Ресаве 1863. године“, имали смо заметке парћипана (деде) у односу на најмлађег потомка тог тренутка. То је већ седмо колена уназад (копију тог пописа за село Стењевац објављујемо и у овој књизи).

И кренули смо у акцију.

Посао је олакшавала и чињеница да су сви, или готово сви Радовањци, а то значи и сви Милосављевићи по мушкој линији, уз „Вељицки поток“ у Стењевцу. И, данас само са имањима, а некада и са кућама, у Бучару, Падалишту или Ђули, околним брдима, одакле и долази поменути поток. Наравно, одакле крећу у свет, а има их на свим меридијанима. Већина зна да им је Вељић предак који је дошао у ове крајеве. То се једноставно преносило с колена на колена. И већина слави исту славу – Аранђеловдан. Није мало за почетак.

У Бучару марта 2014.године, с лева на десно: Драгиша, Предраг-Педа и Раде Милосављевић, браћа од стричева

КАО ВАЉАЊЕ КАМЕНА УЗБРДО

Поменуте чињенице смо потврдили и у књигама доктора Перуничича „Горња Ресава 1804 - 1918“ и Станоја М. Мијатовића „Ресава, насеља и порекло становништва“.

Следећа станица је била Месна канцеларија где нам је шеф ове државне службе Зоран Миладиновић упоређивањем података из књига рођених, крштених, венчаних и умрлих дао непроцењиве елементе за даља истраживања. Без његове помоћи, али и његовог помоћног радника Банета био би то Сизифов посао. Али, то је трајало. Стално враћање старим књигама скоро пуна два месеца: некада због нечитко исписаних, некада због штурих података, а не ретко и због погрешно уписаних детаља. Због тога смо више пута упоређивање морали да радимо са натписима на месном гробљу, које је, стицајем околности, преко пута, што је олакшавало посао. Затим смо, системом елиминације, долазили до тачних података. То је био тек приметак „прошлости“, једва до око 1900.године. А онда смо помоћ потражили у Историјском архиву „Средње Поморавље“ у Јагодини, где смо употпунили неке празнине из периода 1863 – 1900.

Сада смо опет ударили о зид. Требало је кренути уназад, даље у прошлост од 1863. године. За тада пописане имали смо податке колико су година имали у том тренутку, а то значи и које су године били рођени. А то се вртело око почетка деветнаестог века и неколико година раније, пред крај осамнаестог. Није мало, али нешто је било некомплетно, нешто је требало опет слагати. Време пролази, а ми бисмо даље.

На тој размеђи осамнаестог и деветнаестог века дошли смо до четири брата: Мате, Марка, Радована и Марјана и до (приближно) година њихових рођења, али и до имена њиховог оца Радмана по којем су се сва четворица презивала Радмановић. Пошто је Мата, први син, рођен око 1795. године, са великом сигурношћу могли смо да тврдимо да је Радман рођен око 1770. Да напоменемо да смо одговоре на нека од ових питања нашли у Историјском архиву Србије у Београду (списак пореских глава у Стењевцу 1835. године).

ВЕЉИЋЕВИ КОРЕНИ

Враћамо се на онај податак из истраживања наших познатих научника да је Вељић дошао у Стењевац око 1730. године, што значи да је он поменутом Радману највероватније прадеда (евентуално, деда). Али, пре него што наставимо причу о даљим истраживањима и о свим потомцима који су се на Ускрс, 20. априла 2014. године окупили по дно водопада у Лисинама на Бељаници, навешћемо све истражено за већ поменуте периоде.

Дакле, почетак приче је, за сада, са Вељом (Вељићем), или са Вељићима, који су у Стењевац са Косова дошли у периоду после Велике сеобе Срба под Арсенијем III Чарнојевићем (1690), око 1730. године. Донели су сво своје богатство (око 1000 брава оваца и коза) и, наравно, своју крсну славу Аранђеловдан. Настанили су се уз поток, који ће касније по њима добити име „Вељицки“.

Према писању доктора Бранка Перуничича у књизи „Горња Ресави 1804-1918“, на страни 15, у Стењевцу су око 1816. живели Ћосићи, Митровићи, **Вељићи**, Чупићи, Бугарчићи, Војиновићи и Нонићи. Те године у селу је већ било 25 кућа.

Поменути Мата, Радманов најстарији син, се у првим пописима имовине, у првој половини деветнаестог века, помиње као најбогатији у селу, али му се, као и његовом брату Марјану, у следећим пописима становништва губи траг. Колико је ово веродостојан податак показују и званични подаци из пописа имовине 1834. године (Др Перуничич – Горња Ресави; страна 290), да је Мата, син Радманов, тада имао 296 брава оваца и коза, петину од укупног броја у селу. У том тренутку у заједничкој кући је живео и наш директни прадак, његов брат, Радован (званични попис пореских глава из 1835. године).

Од другог сина, Марка Радмановића настају у Стењевцу Марковићи, а касније, по његовом сину Гвоздену, Гвоздићи, али не сви, један број потомака задржава презиме Марковић.

РАДОВАЊЦИ

Радован Радмановић је био трећи Радманов син и он је, према свему истраженом и записаном, очигледно, оставио дубок временски траг у лози Вељића. По њему се сви потомци по мушкој линији у селу зову „**Радовањци**“ а по његовом најстаријем сину Милосаву већина „Радовањаца“ носи презиме Милосављевић које се није мењало до данашњих дана. Од Радованових синова, Радосава и Димитрија, данас су Радосављевићи и Димитријевићи, док по Милосављевом сину Милоју један број фамилија су Милојевићи. Али, сви они, по мушкој линији славе исту крсну славу – Аранђеловдан.

Ипак, иако се многи историчари и истраживачи порекла породица баве само мушком лозом, ми смо хтели да изађемо из тог шаблона. У старту смо одлучили, колико је то могуће, да пратимо паралелно и мушку и женску линију.

О фамилијама по женској линији, посебно до Милоја и Милисава, у родослову који је настао као плод вишемесечног рада, немамо много података. Такође, немамо ни један податак о наследницима Богомира Милосављевића који је био трећи син Милосава, поред Милоја и Милисава. Ако нисмо могли пре, уз доста проблема у истраживању, јесмо од ова два брата. Као што се из породичног стабла може видети, посебно место има Милојева ћерка Живана, због свега што је претило најстаријем Милосављевом сину (текст: „Стари храст“ на следећим страницама). Међутим, као што је и био првобитни циљ, потомци средњег сина Милисава: Велимир и Стојимир, по мушкој и Дона и Милка, по женској линији, биће обрађени до данашњих дана, као и обе линије Милисављевог брата Милоја. То значи да смо истражили осам вертикала, четири мушке и четири женске, поменуто два брата Милоја и Милисава.

НАЗИВИ НАСЛЕДНИХ КОЛЕНА

За оне који ће се први пут у овој књизи сустрести са називима наследних колена да појаснимо на конкретним примерима. Милосав Радовановић, по којем се презивамо Милосављевић, најмлађем потомку у овом тренутку је, оскурђел (*gega*)*, његов отац Радован Радмановић, курлебало, а Радованов отац Радман сукурдов (*gega*). То значи, ако је Радман данашњим најмлађим потомцима десето, да је деда Веља (Вељић) тринаесто колено предака.

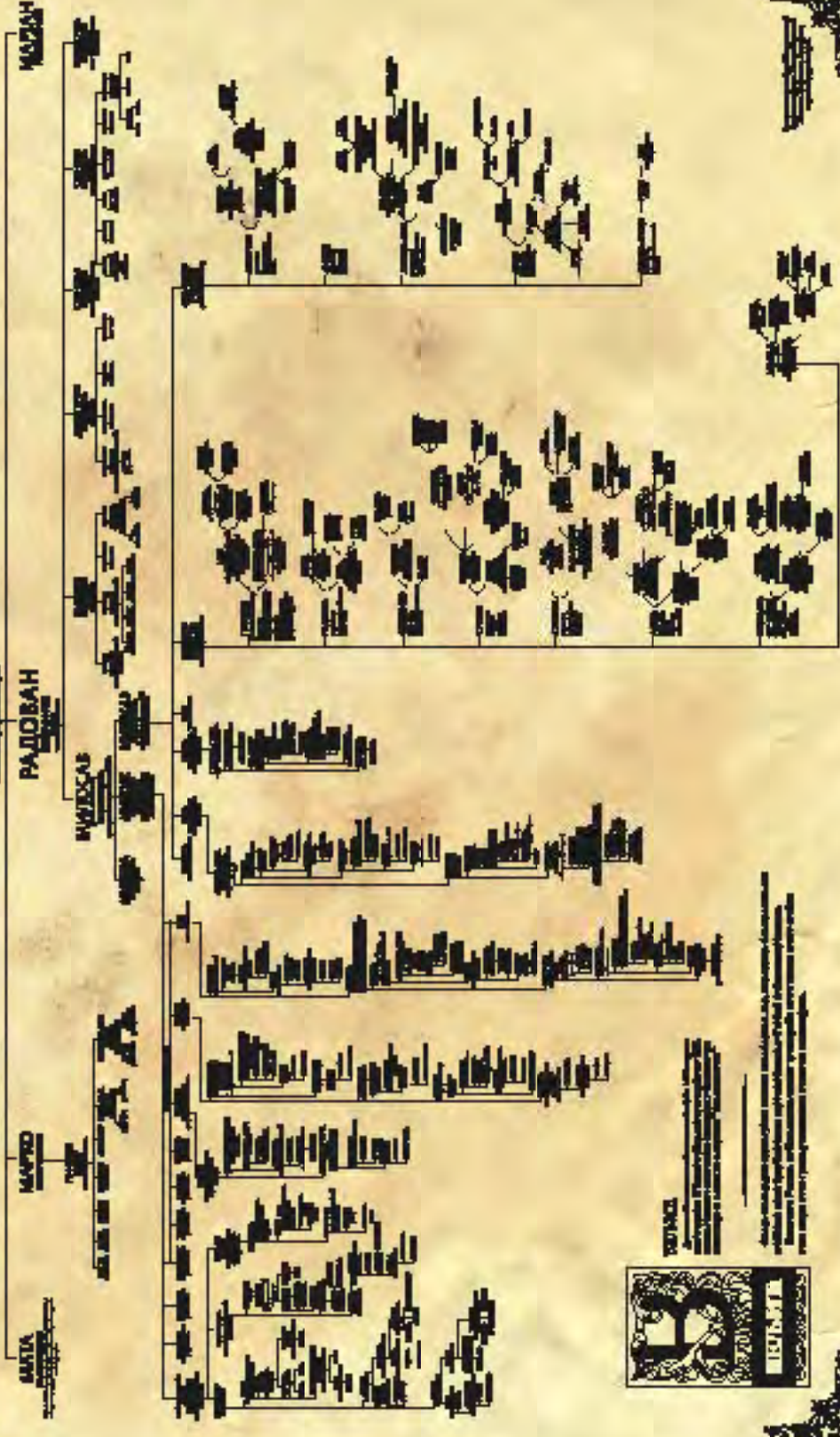
Како иду родословска колена? Кренућу од себе (свако најбоље тако да рачуна): ако сам ја прво, мој отац (Гвозден) је – друго колено; деда (Велимир) – треће, прадеда (Милисав) – четврто колено, чукун деда (Милосав) – пето, наврндеда Радован) – шесто, парћипан (Радман) – седмо, а курђел – осмо колено, оскурђел – девето, курлебало (Вељић) – десето, а сукурдов – једанаесто, ожникур – дванаесто и курајбер – тринаесто колено. Дошли Срби до „срећног“ броја 13 и ту стали са кумовањем. У конкретном случају, Радман је мојој деци, осмо, а мојим унуцима – девето колено. С обзиром да међу потомцима у нашој фамилији имамо и још једно млађе, значи да је Радман њима десето колено. Другим речима, Вељић (као Радманов прадеда) би био тринаесто колено.

На први поглед изгледа компликовано, али на конкретним примерима све то изгледа једноставније.

* Називи код Срба за тринаест колена: син, отац, деда, прадеда, чукундеда, наврндеда, парћипан, курђел, оскурђел, курлебало, сукурдов, ожникур и курајбер (једна од народних верзија код Срба)

РОДОСЛОВ МИЛОСАВЉЕВИЋА

РАДОСЛОВ

Илустрација родослова Милосављевића рађен за први скул, 20. априла 2014, исправљен и допуњен најновијим сазнањима и променама закључно са 07.01.2015. године (лево)

44

<u>St. Michael's</u>			
1	Maria Gornicki	..	
2	Maria Gornicki	..	
	Walter Gornicki	..	
3	Maria Gornicki	..	
4	John Gornicki	..	
5	Maria Gornicki	..	
6	Maria Gornicki	..	
7	Maria Gornicki	..	
8	Maria Gornicki	..	
9	Maria Gornicki	..	
10	Maria Gornicki	..	
11	Maria Gornicki	..	
	Walter Gornicki	..	
	Walter Gornicki	..	
12	Maria Gornicki	..	
13	Maria Gornicki	..	
14	Maria Gornicki	..	
15	Maria Gornicki	..	
16	Maria Gornicki	..	
17	Maria Gornicki	..	
18	Maria Gornicki	..	
19	Maria Gornicki	..	
20	Maria Gornicki	..	
21	Maria Gornicki	..	
22	Maria Gornicki	..	
23	Maria Gornicki	..	
24	Maria Gornicki	..	
25	Maria Gornicki	..	
26	Maria Gornicki	..	
27	Maria Gornicki	..	
28	Maria Gornicki	..	
29	Maria Gornicki	..	
30	Maria Gornicki	..	
31	Maria Gornicki	..	
32	Maria Gornicki	..	
33	Maria Gornicki	..	
34	Maria Gornicki	..	
35	Maria Gornicki	..	
36	Maria Gornicki	..	
37	Maria Gornicki	..	
38	Maria Gornicki	..	
39	Maria Gornicki	..	
40	Maria Gornicki	..	
41	Maria Gornicki	..	
42	Maria Gornicki	..	
43	Maria Gornicki	..	
44	Maria Gornicki	..	
45	Maria Gornicki	..	
46	Maria Gornicki	..	
47	Maria Gornicki	..	
48	Maria Gornicki	..	
49	Maria Gornicki	..	
50	Maria Gornicki	..	
51	Maria Gornicki	..	
52	Maria Gornicki	..	
53	Maria Gornicki	..	
54	Maria Gornicki	..	
55	Maria Gornicki	..	
56	Maria Gornicki	..	
57	Maria Gornicki	..	
58	Maria Gornicki	..	
59	Maria Gornicki	..	
60	Maria Gornicki	..	
61	Maria Gornicki	..	
62	Maria Gornicki	..	
63	Maria Gornicki	..	
64	Maria Gornicki	..	
65	Maria Gornicki	..	
66	Maria Gornicki	..	
67	Maria Gornicki	..	
68	Maria Gornicki	..	
69	Maria Gornicki	..	
70	Maria Gornicki	..	
71	Maria Gornicki	..	
72	Maria Gornicki	..	
73	Maria Gornicki	..	
74	Maria Gornicki	..	
75	Maria Gornicki	..	
76	Maria Gornicki	..	
77	Maria Gornicki	..	
78	Maria Gornicki	..	
79	Maria Gornicki	..	
80	Maria Gornicki	..	
81	Maria Gornicki	..	
82	Maria Gornicki	..	
83	Maria Gornicki	..	
84	Maria Gornicki	..	
85	Maria Gornicki	..	
86	Maria Gornicki	..	
87	Maria Gornicki	..	
88	Maria Gornicki	..	
89	Maria Gornicki	..	
90	Maria Gornicki	..	
91	Maria Gornicki	..	
92	Maria Gornicki	..	
93	Maria Gornicki	..	
94	Maria Gornicki	..	
95	Maria Gornicki	..	
96	Maria Gornicki	..	
97	Maria Gornicki	..	
98	Maria Gornicki	..	
99	Maria Gornicki	..	
100	Maria Gornicki	..	

Стењевац, попис из 1835.године(копија оригинала); под бројевима 16 и 17 браћа Мата, Марко, Радован и Марјан (Радманови). У време пописа још увек без обавезних презимена. Радмановић су од 1851.године

СТЕЊЕВАЦ, ПОПИС (ПОРЕСКИХ ГЛАВА) ИЗ 1835. ГОДИНЕ

1. Милош Урошев
2. Милован Станков
Богдан, брат
3. Миленко Петров
4. Вуле Обрадов
Радован, син = синовац
5. Гмитар Јанков
6. Јеремија Воинов
7. Марко Стеванов
8. Илија Милосављев
9. Јеремија Милосављев
10. Миленко, Милосављев
11. Рајко Радосављев
Новак, брат
Радивоје, брат
12. Павко Мијаилов
13. Марко, Мијаилов
Бранко, Мијаилов
Миленко, Мијаилов
14. Лука Николин
15. Јова Обрадов..... кмет
Миладин, син
16. Мата Радманов
Марко, брат
Радован, брат
17. Марјан Радманов

Укупно: 25

ПОЧЕТАК РОДОСЛОВА

Али, ко су били Радманов отац, деда... све до Вељића, заправо, ко смо ми Вељићи, Радмановићи, или, данас Милосављевићи, Марковићи, Гвоздићи, Милојевићи...

Наше истраживање није се задржало на пуком организовању сусрета свих генерација Милосављевића и по другим линијама са другим презименима. Овај скуп никако не може да се занемари, јер нас је тог дана било преко 120 присутних из свих генерација. И то искључиво потомци прадеде Милисава и један једини члан потомства његовог брата Милоја, Оливера Милосављевић, кћи Стаматова и унука Милије Милосављевића. Али, наш циљ је, после свега, био високо постављен, да допремо до мрака средњег века па и дубље.

Пре него што почнемо да се бавимо том причом навешћемо све „Милосављевиће“ и „Милојевиће“ који се налазе на родослову, а који су били или су могли да буду тог 20. априла на „Водопаду“. Тих зимских дана 2014. кренули смо, као што смо у уводу написали, да се окупе потомци Гвоздена, Раденка, Стаменка, Стојана, Стојане, Адама, Милојка и Миле (деце Велимира Милосављевића) и Милутина, Сретена, Јеле, Маре и Анице-Мице (деце Стојимира Милосављевића) да би се видели, упознали и спречили да се у некој од следећих генерација међусобно заборавимо. Како се клупко одмотавало, одлучили смо да се бавимо и женском лозом, а то значи и потомцима Дане и Стане, деце Доне Гвоздић (Милосављевић) и Милке Радивојевић (Милосављевић), Велимирових и Стојимирових сестара (четврта сестра по реду, Рада (1902-01.02.1942), није имала децу и после једног неуспелог брака живела је у кући млађег брата Стојимира и снахе Сојке).

Пошто смо обрађивали потомке Велимировог и Стојимировог оца Милисава, односно деде Милосава, то значи да смо се бавили и свим линијама Милосављевог брата Милоја Милосављевића. И тако смо дошли до оних осам вертикала (четири мушке и четири женске). Следе сва имена и породична припадност (графички приказ), закључно са 07. јануаром 2015. године.

РАДМАН
 Радован Вербич, Јуркићева, 1 ПЛ. Сарајево

РАДОВАН
 РАДМАНОВИЋ
 (1910 - 1944)
 (1944 - 1998) Сарајево

МАТА
 РАДМАНОВИЋ
 (1888 - 1918) Сарајево

МАРЈАН
 РАДМАНОВИЋ

МИЛОСАВ
 РАДМАНОВИЋ
 (1908 - 1944) Сарајево

МИЉЕВА
 РАДМАНОВИЋ

РАДОСАВ
 РАДМАНОВИЋ
 (1910 - 1944) Сарајево

МАРКО
 РАДМАНОВИЋ

СЛАВА
 РАДМАНОВИЋ
 (1910 - 1944) Сарајево

МИЉИРАЈ
 РАДМАНОВИЋ

МИЉИНА
 РАДМАНОВИЋ

МИЉОСАВ
 РАДМАНОВИЋ

МИЉИЦА
 РАДМАНОВИЋ

ГВОЗДЕН
 РАДМАНОВИЋ
 (1910 - 1944) Сарајево

ДИМИТРИЈЕ
 РАДМАНОВИЋ
 (1910 - 1944) Сарајево

ДОЈКА
 РАДМАНОВИЋ

МАТА СТАНИЈА
 РАДМАНОВИЋ

ТОМА ПИЈА
 РАДМАНОВИЋ

МЕСТРИЦА
 РАДМАНОВИЋ

СТАНОЈЕ
 РАДМАНОВИЋ
 (1910 - 1944) Сарајево

ТОДРОСИ
 РАДМАНОВИЋ

НИКОСАВ
 РАДМАНОВИЋ

ТОДРОНА
 РАДМАНОВИЋ

БОЈКОРА
 РАДМАНОВИЋ

АРИЈА
 РАДМАНОВИЋ

ВЕРИЈА
 РАДМАНОВИЋ

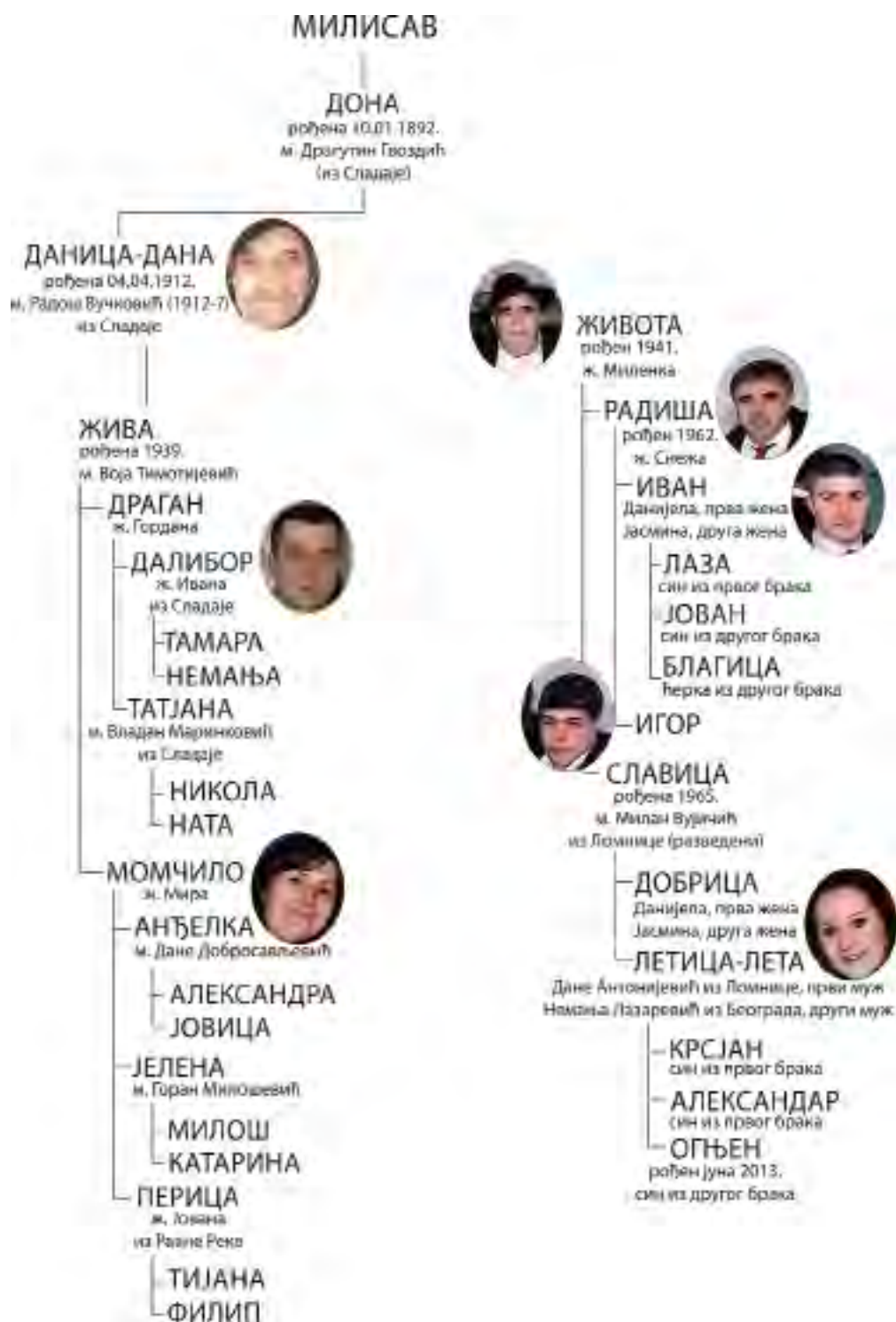
ВЕНА
 РАДМАНОВИЋ

ДОЈКАСАВ
 РАДМАНОВИЋ

МИЉОСАВ
 РАДМАНОВИЋ

МИЉИЦА
 РАДМАНОВИЋ

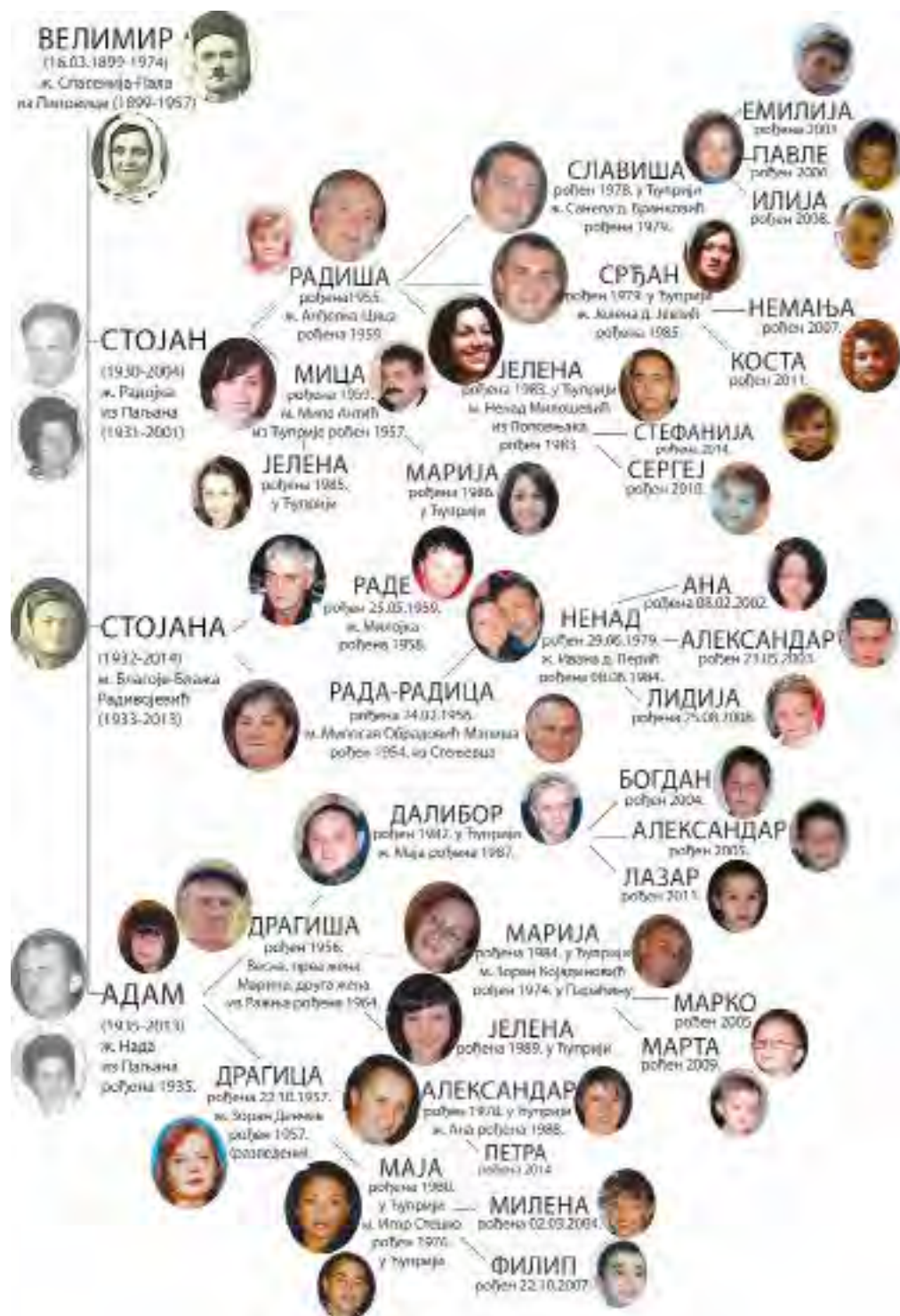
ВИДОСАВА
 РАДМАНОВИЋ
 (1910 - 1944) Сарајево

МИЛИСАВ

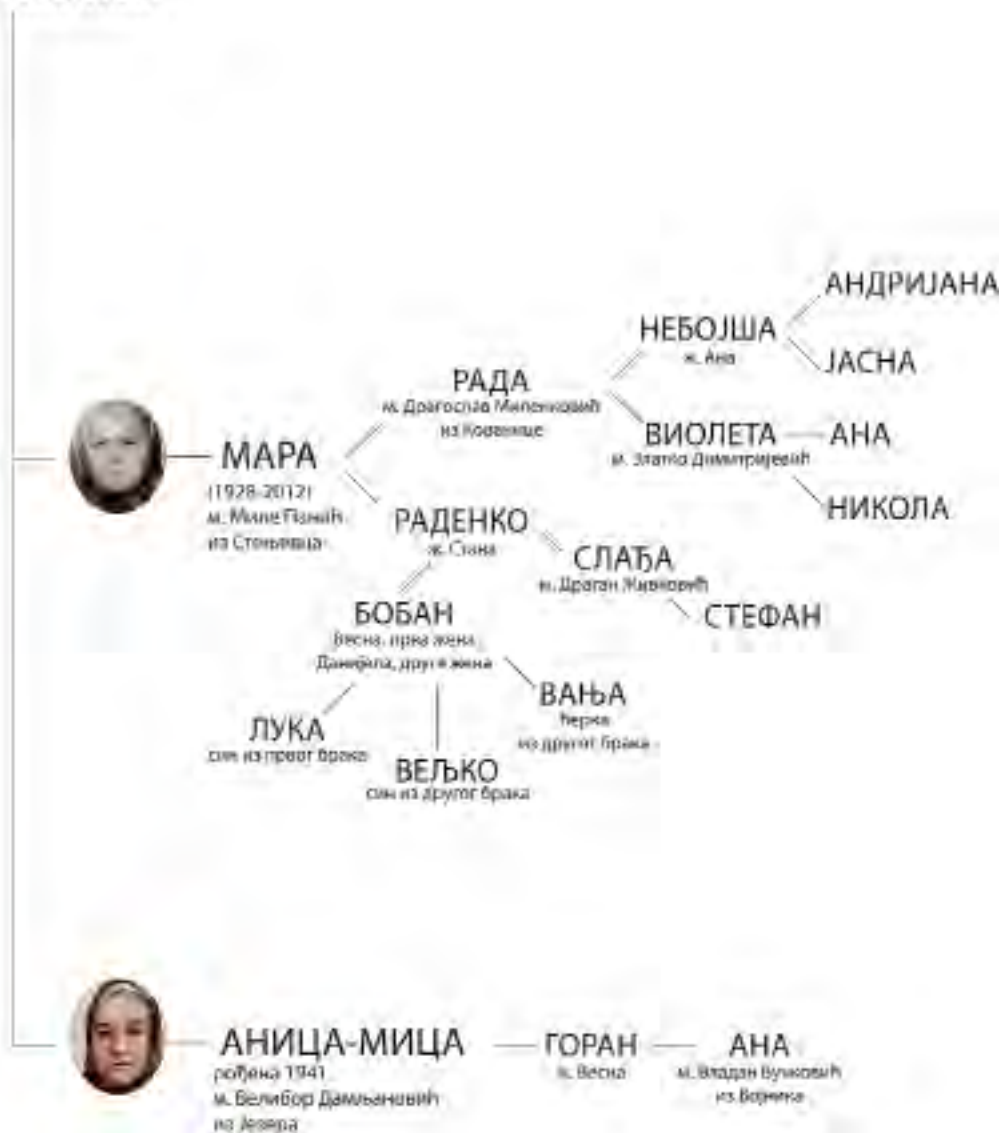

МИЛИСАВ

СТОЈИМИР
(10.04.1905-1942)
ж. Крсјана-Сојка
(19.02.1904-07.05.2000)

СТОЈИМИР

МИЛОЈЕ

РАДИСАВ
 Мило(жињко) Јако
 супруга Некако (Јосифовка)

ДРАГИЋ
 жена ж. Милица из Сладаре
 друг ж. Госари-Дани
 из Језера

ДРАГОЉУБ-ДРАКЧЕ

син и први браќа
 ж. Ђулијана

МИЛОСАВ-ВАЈС

ж. Славица

ЈОВАНА

КРИСТИНА

МИРЈАНА

ж. Драгица Милосавић

НЕНАД

НАТАША
 ж. Драган Милосавић

МИЉАН

ДРАГОМИР-ГОЧЕ

АНТИП,
 син и друг из Браќа
 ж. Степане из Сладаре

СЛАВИЦА

ж. Драгољуб Стевановић

СУЗАНА

СРЂАН

ПРЕДРАГ

ж. Оливера

ИВАНА

КАТАРИНА

РАДОЈЕ

супруга Непкица
 из Стрешаца

МИЛОСТИЈА

ж. Драго Јакошевић

из Стрешаца

ДРАГИЦА

ж. Мирко Василковић

СВЕТЛАНА-ЦИЦА

ж. Софија Милошевић
 из Језера

АЛЕКСАНДАР

КРИСТИНА

СТЕФАН

ДЕЈАН

ж. Драгица

ЖАРКО

НИКОЛА

ДРАГОМИР

ж. Трајковић-Гого

ГОРАН

ж. Јасмина

СТЕФАН

КАТАРИНА

МИЛОСАВ

ж. Вера из Сладаре

СЛОБОДАН

ж. Милосав

ОЛИВЕРА

ж. Софија Милошевић
 из Језера

ДРАГАН

ж. Марија

АНЂЕЛА

АНАСТАСИЈА

МИЉКО
 ж. Нада из Коњица

ДРАГАН

ж. Гого

СЛАВИЦА

МИЛИЦА

МАРИЈА

МАГДАЛЕНА

СЛАЂА

ж. Софија Милошевић
 из Језера

СТЕФАН

ФИЛИП

АЛЕКСАНДАР

МИЛИЈА

ж. Вера из Стрешаца

СТАМАТ

ж. Василковић

ОЛИВЕРА

ЈЕЛЕНА

ж. Милоша Милошевић
 из Ресавце

ЛАЗАР

СТЕФАН

Сретен (Стојимир) Милосављевић (1935–2004), супруга Радосава (1942–2014), живели у Стењевцу, нису имали деце али је братанац Бранко (Милутин) Милосављевић одрастао код њих као усвојено дете па је тако и њихов наследник.

- * Милојко (Велимир) Милосављевић преминуо је у тренутку припреме књиге за штампу, 04.01.2015.
- * Раденко Миладиновић преминуо 27.12.2014. у време припреме књиге за штампу.
- * Живана се два пута удавала. Први брак са Чедомиром, деца Каравилка и Владимир, други брак са Животом, такође из Стењевца, син Радојко.
- * Чедомир Јеремић је био учесник Балканских ратова. Погинуо је 1912.године на Једрену.

ДАНА ВУЧКОВИЋ – НАЈСТАРИЈИ ЖИВИ ПОТОМАК

Надам се да вам није промакло, **најстарији предак Дана Вучковић** из Сладаје, у априлу, непосредно пре састанка, прославила је **102.** рођендан, а најмлађи, **Огњен**, тада је имао тек десет месеци.

Према званичним књигама Даница-Дана Вучковић је рођена 15.04.1912. године, али према породичном памћењу (тетка Дани је тако причала мајка Дона) рођена је на Велики четвртак 1912. године, дакле, три дана пре Ускрса. Те године по новом календару Ускрс је био 7, што значи да је Велики четвртак био 4. априла. Иначе, крштена је у цркви у Дворишту, 29.04.1912. године.

Да бисмо, бар делимично, испоштовали систем родослова који смо урадили, даћемо описно и податке и по вертикали и по хоризонтално, о прецима Милисави и Милоја.

Дана Вучковић, седи, стоје с лева на десно: син Живота Вучковић, сестра од ујака Мила Бештек (Милосављевић), њена кћи Верица, брат од ујака Милојко Милосављевић и унук Радиша.

РАДМАН – КАМЕН ТЕМЕЉАЦ НОВИХ ВЕЉИЋА

Родитељи Велимирови, Стојимирови, Наталијини, Донини, Милкини и Радини су били **Милисав** Милосављевић (р. 15.10.1866-1936) и **Тода** Милосављевић-Велисављевић (1870-23.12.1939) из Језера (девојачко презиме из званичних књига, данас фамилија Миљковић у Ђуприји). Велимир је рођен као шесто, а Стојимир (1904-1942) као седмо дете по реду.

Родитељи Милисава, његове браће Милоја и Богомира и сестре Милеве били су **Милосав** (1836-08.02.1866) и **Јана** (1838- ?) **Радовановић**. По овом деди Милосаву носимо презиме **МИЛОСАВЉЕВИЋ**.

А родитељи Милосава, његове браће Радосава, Димитрија и Станоја и сестара Станице и Видосаве Радовановић су били **Радован** (1817-?) и **Круна** (1818-?) **Радмановић**. Према до сада истраженим подацима **РАДМАНОВИЋ** је и најстарије званично породично презиме наше фамилије у Стењевцу, мада не треба искључити ни презиме Вељић, као још старије, али писаних доказа немамо.

Иначе, Радованов отац је био **Радман** (р. око 1770), у то време без презимена, који је имао још три сина Мату (р. око 1795), Марка (р. око 1800) и Марјана (р. око 1803).

Марко је имао Гвоздена (нема података о другој деци), а Гвозден: ћерке – Достану - Досту, Насту и Станку и синове - Љубисава, Љубомира, Тому и Милутина.

Софра (синија) са троношцем

СТАРИ ХРАСТ

Стабло храста је веома разгранато и моћно. Храст је свето дрво старих Словена, познато и по томе што расте непрекидно током свог живота који иде и до 1000 година.

Чему ова метафора? Милоју Милосављевићу, сину мог чукун деде Милосава и брату мог прадеде Милисава Милосављевића, судбина је запретила да одузме будућност. После рођења прве ћерке Живане, 1882. године, наступило је време смрти. Друго и треће дете, ћерке Павлија и Катарина, из првог брака са Милевом, умрла су са девет, односно пет година од богиња. Судбина се поиграла са њим и у другом браку са Јованком. Синови Станимир, Танасије и Милоје и ћерка Радојка умирали су један за другим после само две, односно седам година, а Радојка после само месец дана, од шарлаха, гушобоље, великог кашља... Али, прво рођено дете, Живана, није се дало. Развио се пупољак, као храст који се не да оборити, разгранао преко презимена Јеремић, Миладиновић, Јакшић..., тако да грана данас има преко потомака свуда по Србији: Стењевцу, Деспотовцу, Великом Поповићу, Јагодини, Ћуприји, Ресавици, Београду... После Живане-Живе, Милоје је добио још три детета: синове Радисава и Радоја и ћерку Катуну. Радисав је у знак сећања на деду узео презиме Милојевић, док је Радоје задржао старо породично презиме Милосављевић.

Бака Живана-Жива Јеремић (д. Милосављевић) седи; стоје, лево унука Милица Јеремић, десно Зора Миладиновић (д. Јеремић). Поред баке Живе лево стоји Радица (Миличина ћерка), први десно Милош-Мишко Миладиновић, други десно Мика Миладиновић (слика из друге половине педесетих година XX века).

КУМ СА ТРОМЕЂЕ

Живот није исписао роман само код поменутог Милоја Милосављевића већ и код његовог братанца Велимира, сина Милисава Милосављевића. Прецизније, овде ће бити речи о Велимировој супрузи, а мојој баки, Спасенији-Пали Милосављевић, рођеној Милановић од оца Богомира и мајке Гркиње-Цоке из Липовице.

И овде су болести запретиле да зауставе будућност. Баба Пали и деда Велимиру петоро прве деце је умрло убрзо по рођењу. А онда је неко предложио, сходно веровању у то време, да се следеће дете које се роди остави на раскрсници па, ко га први нађе, да му буде кум уместо дотадашњег породичног кума Живана Јовановића из Језера.

И тако је и било. Седамнаестог јуна 1923. године родило се шесто (мушко) дете. Остављено је на раскрсници путева Стењевац – Двориште-Ресавица, наишла је Катарина, жена Милисава Антића из Дворишта и, игром судбине, постала кума детета којем је дала име Гвозден. А потом је са својим мужем Милисавом крстила и осталу децу Велимира и Пале: Раденка, Стаменка, Стојана, Стојану, Адама, Милојка и Милу, али и првог Гвозденовог сина Раде-та. Кумство су потом наставила и оба сина Милисава и Катарине: Варадин и Слободан. Варадиново потомство је данас у Ћуприји (Раде Антић са супругом Слађом из Стењевца), а Слободанову лозу наставља Голуб Милић (посињен), који је у породичној кући у Дворишту. Данас је породични кум Радише (Стојан) Милосављевића из Ћуприје.

Веровање или не, претворило се у моћни храст.

Поменута бака Пала, иако је дошла у кућу Милосављевића, заслужује да у неколико речи одемо до Липовице где је рођена и за тренутак, не без разлога, напустимо причу о Милосављевићима.

ЛИПОВИЧАНИ

Палин деда Милан Јовановић са женом Стеваном имао је пет синова: Дину, **Богомира-Богу**, Ранислава, Спасоја и Велимира. А Богомир Милановић (узео презиме по оцу) са женом Гркињом-Цоком, моји прадеда и прабаба по баби, две кћери, моју баку Спасенију-Палу и Јулку.

Од баке Пале развило се стабло у Стењевцу, а од њене сестре Јулке, у браку са Радошем Миладиновићем, у Липовици.

Јулка и Радош изродили су **Љубишу**, нема породицу, живи у Деспотовцу, затим ћерку **Даницу**, такође у Деспотовцу, чији потомци држе данас „Маздин“ сервис, па сина Бранишу чија је ћерка удата у Крепољину и чији потомци држе кафану „Ловац“ у том месту. Следеће дете је био опет син Станиша (нема наследнике), па Драга Миладиновић који је имао синове Славка и Миљка. Миљко са супругом Каравилком, сина Срђана и Славољуба (умро у 17. години). Срђан са женом Мирјаном има два сина и ћерку: Љубана, Ивана и Славицу. Славко Миладиновић (умро 1977) има сина Слађана који живи у Аустралији. Слађан има ћерку Софију. И, најзад, шесто дете Јулке и Радоша је била још једна ћерка Миленка, удата у Плажану (нема наследнике).

Од осталих синова Милана Јовановића данас имамо следеће фамилије: најстарији Дина има сина Николу, а он Животу, Милана и Љиљану (удата у Сладаји). Живота има два сина Милутина и Милију и ћерку Милицу, а Милутин Бојана и Благицу.

Наврнунук Миланов, Бојан Милановић, је данас познат по етно-кући „Милановић“ у Липовици.

Миланов син Ранислав имао је сина Велисава, а он синове Бору (1929) и Стаменка Милановића. Бора има Милосава и Драгана; Милосав три кћери, Валентину, Катарину и Драгану, а Драган сина Дарка и кћи Ивану (Бора Милановић је био стари сват на венчању Гвоздена Милосављевића из Стењевца и Наталије Милосављевић – Јаковљевић из Медвеђе; родитељи аут. ове књиге).

Цело потомство Милана Јовановића из Липовице је велико, али овом приликом смо хтели посебно да истакнемо наследнике његовог сина Богомира, чије две ћерке Спасенија-Пала и Јулка и поред свих недаћа, попут хроста, нису дозволиле да време стане.

Овде истичемо баку Палу јер је она изродила највећу вертикалу милосављевићевског потомства. Она се за Велимира Милосављевића удала 20. октобра 1917. године. Кум на венчању је био помињани Живан Јовановић из Језера.

ЈЕТРВА СОЈКА

Тежак планински живот, умирања и рађања, па брига о осморо деце, све је то оставило трага на жену каква је била Спасенија – Пала Милосављевић. Умрла је изненада пре 58. рођендана.

Ако Пала није дочекала ни 60, њена јетрва, Велимирова снаха за брата Стојимира, Крсјана – Сојка Милосављевић (д. Веселиновић), живела је 96 година. Рођена је у Дворишту од оца Сталета и мајке Николије. Али, ако неко мисли да јој је живот био лак, превариће се. Само што је почела ратна '42, у кући Сојке и Стојимира умрла је Радмила – Рада Милосављевић, мужевљева рођена сестра, која је после неуспелог брака живела код снахе и брата. Била је болешљива па је Сојка, поред деце, морала да води рачуна и о заови. Лелек за Радом се још није ни стишао, а напустио је и домаћин куће, муж Стојимир се једног дана није вратио из рудника „Бучар“ где је радио као минер. Оно што га је хлебом хранило, на жалост, несрећним случајем га и убило. Тако је Сојка, за кратко време, у својој 38. години остала сама са петоро деце. Пето тек што се родило, није имало ни годину дана, а најстарије тек десет.

Како каже наш народ, Сојка је сву децу извела на пут, створила од њих радне и поштене људе који су, као и она сама, били за понос велике фамилије Милосављевића, али и самог села Стењевца. На први поглед крхка жена, у суштини јака као стена, оштра, али праведна, дочекала је и десету деценију. Умрла је 07. маја 2000. године.

Крсјана-Сојка
испред своје куће у Стењевцу

ПЛАНИНСКА ГАЗЕЛА

Пре наставка приче о Милосављевићима истаћи ћемо још једну жену – Дану Вучковић из Сладаје, Велимирову и Стојимирову сестричину по рођеној сестри Дони Гвоздић (Милосављевић).

У време окупљања, априла ове године, Дана је напунила 102 године. Крепка још увек, живи своје старачке дане у Сладаји са сином Животом и његовим потомством. До прошле године хранила је живину у дворишту, али се и данас, уз помоћ штапа, сама креће. Неко ће помислити да је цео свој живот провела у дворишту хранећи живину, али није било тако. На три сата хода од села Вучковићи су имали колибу, трло, где су, као и сви планинци, чували овце. Управо тамо Дана је проводила своју младост, хранећи и чувајући овце и правећи овчији сир. Помислићете, права идила за данашње време. Али није било тако. За воду је требало на добра два сата хода низбрдо и мало више узбрдо. И тако свакодневно. А кад се пружи прилика, а то је било о празнике и славља, опет пешице, до куће у селу, или, на 20 километара, узбрдо-низбрдо, до ујне Пале у Бучару, изнад Стењевца. Тамо је, у родну кућу њене мајке Доне, најрадије одлазила да се одмори, исприча са неким, промени, бар на тренутак, устаљени ритам. Међутим, ујна Пала је била строга жена, не много говорљива, са пуном кућом својих „проблема“, осморо деце. Додуше, неки су били већ „матори“ са преко 20 година, на занатима, али двоје, Милојко и Мила, са седам, односно пет година. Дана, иако много старија сестра, бар привремено је одмењивала ујну у чувању ово двоје, боравећи једном приликом мало дуже код ње, када је немачки авион пао у атару села Сладаје.

Планински живот, међутим, није пружао безбрижно детињство без обавеза. Милојко, иако тек седмогодишњак, морао је да пази напољу на овце, по пропланку који се простирао у недоглед. Трчећи за њима горе-доле, често је био гладан, у време кад није било време да породица седне за софру (синију), а он, ипак, мали да то схвати. Улетао је у кућу да узме нешто, Дана би му дотурила по два-три зрна грашка који се кувао у великом лонцу, што није могло да промакне ујни.

- Слушај, ти, обраћала се Пала Дани, кад узмем ову врџику све ћу те по леђима. Нека трпи, кад сви буду стигли, јешће. Шта бих ја кад бих сваком како наиђе давала да једе.

Дани ништа није преостајало него да се онако омањег раста, још више склупча у неком углу. Ујни није ни помишљала да противуречи.

СТАНИ, МАЈСТОРЕ !

Дану смо, не без разлога, назвали планинском газелом. Ретко је била болесна, или за то није имала времена. Али, то, једном, када јој се десило, морала је колима хитне помоћи до Деспотовца. Тада и још једном се возила неким колима на нафту, трећи пут само донекле.

Кренула фамилија у Ђуприју у госте једном од рођака, до Деспотовца пешице, а затим аутобусом. Али, Дана је издржала само до атара села Вирина.

- Стани, мајсторе, одјекнуло је аутобусом!

Згледали се путници, када се из правца где је стајала Дана чуло још једном, јаче него први пут.

- Шта хоћеш, прозбори возач гледајући у огледало изнад.

- Стани да изађем, упорно ће Дана.

- Шта је, притисло те?

- Стани, кад ти кажем!

Заустави се аутобус, а Дана, на запрешћење и својих и свих осталих, сиђе поред пута. Њена ћерка Жива, девојчурак, још дете, једва стиже да пита:

- А, ти, како ћеш, мајко?

- Не брините, стићи ћу вас.

Дана испрати погледом аутобус, испружи се испод једног хлада једно десетак минута, а затим отресе траву са сукње и блузе и крену у правцу у којем је малочас замак'о аутобус.

Ходала је тако, боље рећи трчала, ни сама не зна колико, кад јој у сусрет дође неки човек. Стигла је само да га пита:

Дана, лево сестра од ујака Мила са ћерком Верицом, десно брат од ујака Милојко, иза стоји син Живота

Јел' ово правац за Ћуприју?

На потврдан одговор само је наставила да трчи. Ни сама није била свесна колико.

У Ћуприји је била поодавно, коњским колима, знала је да се снађе, јер рођак је био ту негде на улазу, близу болнице.

Њени, готово да су изгубили наду, били су већ спремни да крену.

* * *

Причу о Дани смо вам испричали зато што и сада, много деценија касније, није била спремна да седне у неки ауто. Унук јој је у Швајцарској, у дворишту је било добрих аута, да би дошла на „Водопад“ на окупљање фамилије, али није. Рођенданску тарту је једна мања „делегација“ однела у Сладају.

МАРКОВИЋИ, РАДОСАВЉЕВИЋИ, ДИМИТРИЈЕВИЋИ...

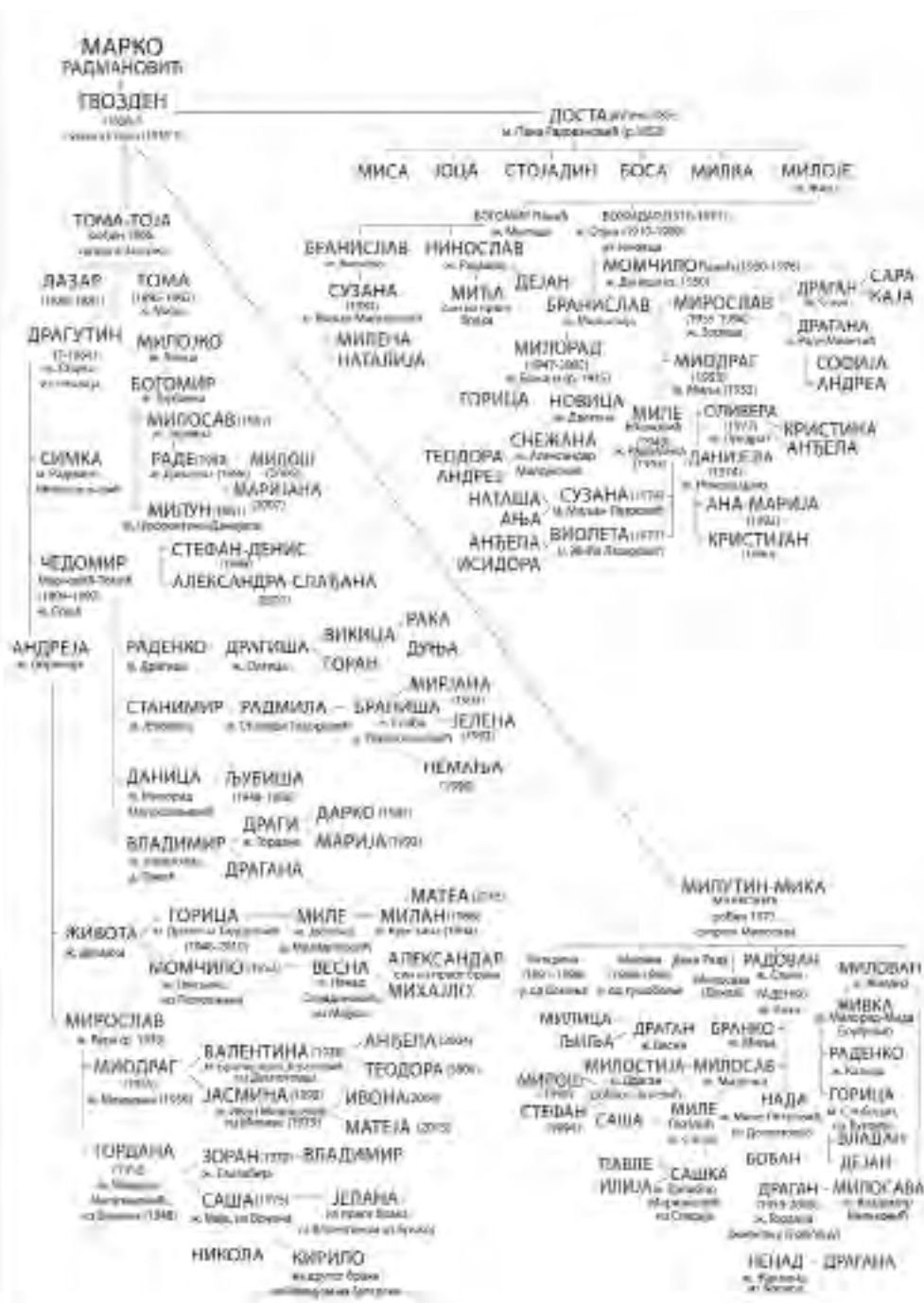
За родослов Милосављевића истражени су сви потомци чукундеде Милосава Радовановића по чијем имену и носимо презиме Милосављевић. Прецизније, бавили смо се потомством његових синова Милоја и Милисава. Међутим, за књигу „Радовањци“ одлучили смо се да „лествицу“ подигнемо за један степен више, чиме смо и наш задатак учинили тежим.

Радманов унук Милосав је, као што се из до сада написаног види, имао рођену браћу Радосава, Димитрија и Станоја и Гвоздена, по стрицу Марку. Ко су они данас у Стењевцу и где их све има?

На следећим странама, најпре, о Марковом сину Гвоздену и његовом потомству, а затим и о Радосаву, Милосављевом најстаријем сину, по којем се данас потомство презива Радосављевић.

Драгутин (Тома) Марковић у заробљеништву у Немачкој, у Првом светском рату

Од почетка истраживања постојала је извесна дилема како сложити три Марка која се помињу у попису из 1835. године, а да се притом не направи грешка у истраживању потомства. И овога пута крсне славе и сећања потомака су одиграли главну улогу. У овом попису, под редним бројем 7, појављује се Марко Стеванов. Да ли је реч о истом Марку, 28 година касније, у попису из 1863. где се на страни 239, под редним бројем 47 помиње Марко Стевановић, стар 39 година (или је грешка у годинама старости, пошто је већ имао сина Миленка од 22 године, што је за то време било прерано да буде отац)? Такође, у претходном попису, по овом податку би био непунoletан, дакле не би био носилац домаћинства и пописан као порески обвезник. У сваком случају ти Стевановићи данас славе Св. Јована и припадају фамилији Лукића који су у Стењевац дошли из околине Зајечара око 1780.

Други Марко из пописа 1835, под редним бројем 13 је Мијаилов, са браћом Павком, Бранком и Миленком. Године 1863. (попис, страна 238, редни број 31) имамо Обрада Павковића (Павковог сина) са породицом, затим Миленка Мијаиловића (редни број 32), са породицом и Радисава Бранковића (редни број 45), који је могући наследник трећег брата Бранка. У истом попису, под редним бројем 7, је Обрен Марковић у чијој кући, поред деце, супруге и брата Комнена са женом, је и отац Марко (66 година). У овим фамилијама Павковићи славе Св. Јована, потомци Миленка, (Миленковићи), Ђурђевдан, а Обреновићи (Обренови потомци) Св. Николу. Још један случај да браћа узимају различите славе, мираз или богата јединица, или, једноставно различито од браће да би ишли једни другима у госте.

Треба напоменути да по овом Марку (Мијаиловом), потомство вуче корене по Бугарчићима који су у Стењевац дошли из видинске области у Бугарској.

И, најзад, трећи Марко, у попису 1835. под редним бројем 16, је син Радманов, чије смо потомке преко сина Гвоздена истражили до данашњег дана.

* * *

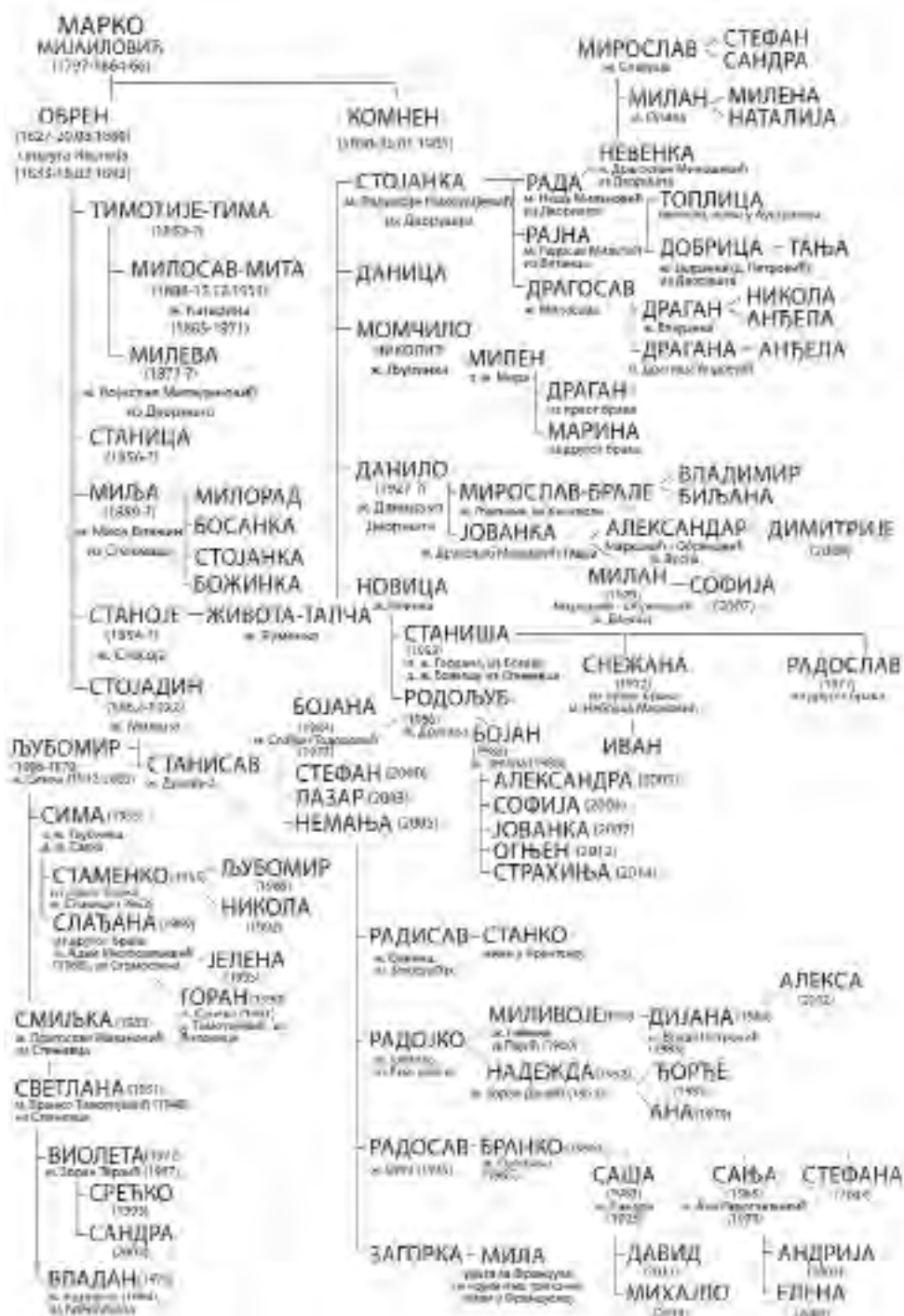
На следећим страницама обрадићемо потомство Марка Мијаиловог, односно његовог сина Обрена по којем се до данас задржало презиме Обреновић и тиме истраживања проширити и на остале стењевачке фамилије.

Обрен Марковић је имао синове Тимотија, Станоја и Стојадина и ћерке Станицу и Миљу. Другом Марковом сину, Комнену, се губи траг или, до овог тренутка истраживања, нисмо ишта нашли.

Карактеристично и за ове фамилије је да су свијале гнезда широм Балкана, али и планете у целини. Тако је, рецимо, Мила, ћерка Загорке Обреновић, удата за Француза, са њим има три сина и живе у Француској. Станко,

син Радисава Обреновића, са породицом живи у Хрватској. Виолета, ћерка Смиљке Живановић (Обреновић), са мужем Зораном Терзићем живи у Велењу, у Словенији. Док је Топлица, праунук Станоја Обреновића, гнездо свио са Аустралијанком и са њом живи на овом далеком континенту. Али и они који су рођени у самом Стењевцу распршили су се по околним селима или градовима у непосредној близини. Тако је Обренов унук Милорад, од друге ћерке Миље, живео у Свилајнцу, док су све три Милорадове ћерке, Босанка, Стојанка и Божинка, удате у Стрмостену. Божинка је пре овог имала један брак у Ђуринцу...

Занимљиво је да смо у књигама рођених и умрлих у Месној канцеларији у Стењевцу пронашли и извесног Ђорђа Обреновића (1845-1915), Тиминог сина. Али, ког Тиме, јер помињани Тима је рођен 1853? Помиње се и жена му Николија и ништа више. У књигама пише тако, али у памћењу Стењевчана нема никаквог Ђорђа код Обреновића. Ипак, ових неколико редова неће бити сувишно за неко, евентуално, следеће истраживање.

МИЛАДИНОВИЋИ ИЗ „ДВОРИШТА“

Први Обренов син, Тимотије, као што смо написали, имао је два детета, сина Миту и ћерку Милеву. Мита је живео у Стењевцу, а Милева се удала у Дворишту за Војислава Павловића (1875-?), сина Миладина – Миде Павловића (1836 – 31.05.1919), који је поред њега имао и ћерку Митру (1867-?).

Милева је у браку са Војиславом родила Милашина (14.12.1900 – 11.11.1985), док је Милашин, тада већ Миладиновић по деди, са супругом Никосавом из Поповњака добио петоро деце: Радивоја, умро млад, Радојку (1925), живи у Кованици, Радојка, такође није више међу живима, Раденка (1928-2014), живео у Деспотовцу и Стаменка (1930), живи у Стењевцу.

Суштина приче је да су сва Милашинова деца рођена у Стењевцу и да су Миладиновићи из Дворишта, не случајно, постали Стењевчани. Како?

Милашин је рођен у Дворишту 1900. у деда Дининој кући. Кума на рођењу му је била његова бака Манасија Павловић (1838-14.12.1908). На жалост, врло брзо је остао без ње и мајке Милеве, али и без оца Војислава који одлази у рат из којег се није вратио. Два мушкарца сама у кући – мали Милашин и стари деда Миладин – Дина. Ујак Мита Обреновић из Стењевца, није имао порода, одлучује да их пресели себи и од тада се лоза Миладиновића развијала у Стењевцу.

Иако су Миладиновићи одрастали у кући Обреновића, они су из Дворишта пренели деда Динину славу Петковицу.

Од тада за њих почиње нова животна прича у кући ујака Мите.

Овде је прилика да напишемо да су се Стењевчани углавном узимали међусобно, па смо, током истраживања, дошли до податка да су у селу готово сви у крвном сродству. Нису ретки случајеви да су се у петом и шестом колону, не ретко и у четвртом, узимали и рођаци, што закон и црква не забрањују, али шта је са природом? О томе ће такође бити речи у овој књизи.

Три највеће фамилије у овом селу су Ћосићи, Вељићи и Мијаиловићи - Обреновићи (Миладиновићи су такође део ове фамилије). Ћосићи и Вељићи су дошли са Косова и Метохије, али нема података да су били у сродству. Обреновићи из видинске области. Данас су све три, преко бројних бракова, „измешале“ крв. Навешћемо пример једног Миладиновића, који је по женској линији такође Обреновић и једне Јеремићке која је по баби из лозе Милосављевића, односно Радмановића.

Реч је о Раденку Миладиновићу који је оженио Зорку Јеремић. Ево, како то у њиховом случају конкретно изгледа у вертикали наследних колена:

Мијаило	Радман
Марко	Радован
Обрен	Милосав
Тимотије	Милоје
Милева	Живана
Војислав	Владимир
Милашин	Зора
Раденко	

Дакле, Миладиновићи из „Дворишта“, игром судбине, постају део велике породице Обреновића. На следећој страни обрадили смо и њихову лозу од тренутка када мали Милашин, убрзо по рођењу 1900. године, постаје члан породице свог ујака Мите Обреновића у Стењевцу.

Обреновићи крајем педесетих прошлог века; стоје, с лева на десно: Милана (прабаба) 1866-1963, Љубисав-Љубан (деда), Симка (баба) 1912-2003. Деца: Стаменко (1955), лево, Светлана (1951), сестра од тетке Смиљке, десно

МИЛОШЕВИЋИ, БОГОСАВЉЕВИЋИ, МАРЈАНОВИЋИ, ЗАРИЋИ

Видевши овај наслов, неко ће помислити да се ради о више фамилија, али није тако. Реч је о вертикали једне исте фамилије која данас носи ово последње презиме – Зарић. По женској линији обрадили смо их на једном од претходних графикана, следећи ћерку Милоја Милосављевића Кату. Овде ћемо, укратко, да испратимо и њихову мушку линију.

Почело је са презименом Милошевић које потиче од Милоша Урошевог, да би се, кроз три генерације, наставило са презименом Богосављевић, по Богосаву. Затим се кратко „умешало“ и презиме Марјановић, по Катином супругу Љубомиру Марјановићу. Да би се све вратило на нормалу српских обичаја да се презиме узима по дедином или прадедином имену, не ретко и по очевом, ред је дошао и на „деда“ Зарију по којем су данас Зарић.

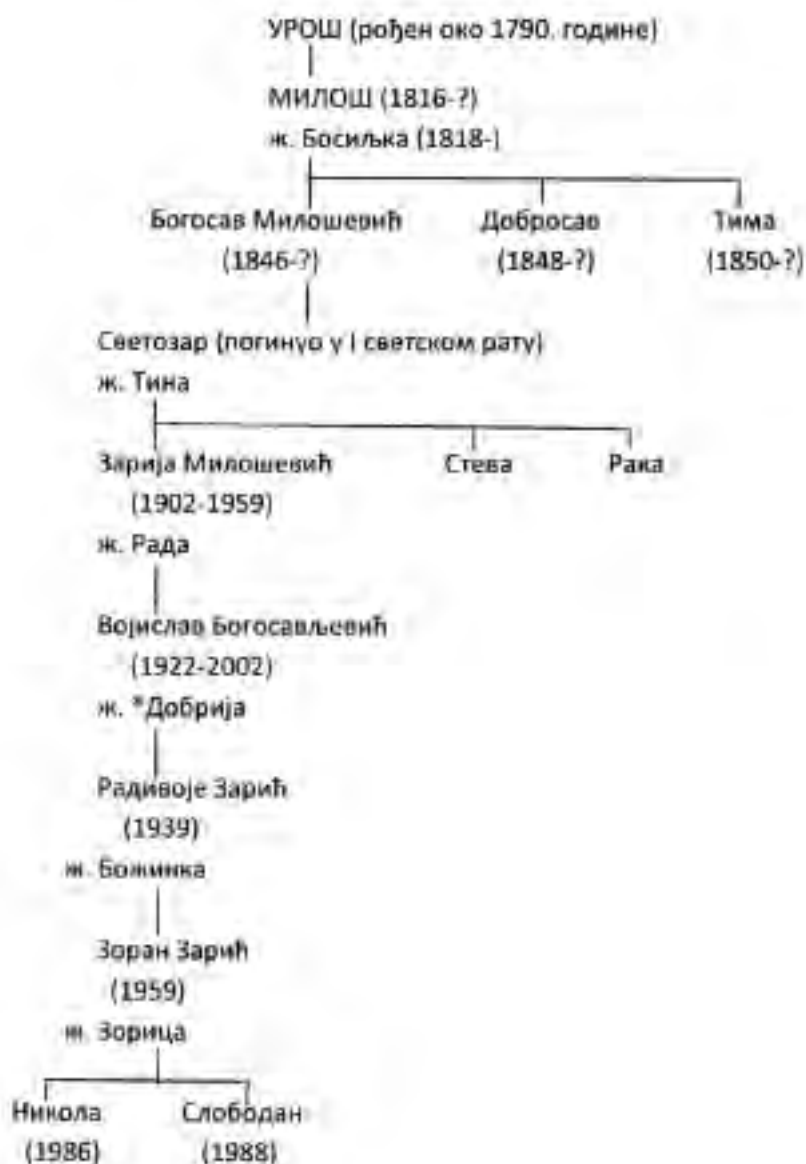
Како се на кратко „ушуњало“ презиме Марјановић?

Радивоје је рођен као ванбрачно дете и уписан је у књиге по девојачком презимену своје мајке Добрије. Тек када су се венчали Добрија и Воја, прво је уследило, како закон налаже, признавање Радивоја за сина и то тек у 21. години. Радивоје је као Марјановић био уписан у војном одсеку, али му је матичар издао извод из књиге рођених на презиме Зарић, по деди Зарији Милошевићу, па је у школу ишао као Зарић. Наравно, два различита презимена у документима нису била могућа, па се Радивоје уз доста административних перипетија опредељује за једно – Зарић.

А ко је био Љубомир Марјановић (1885-1923)?

Син Спасе Марјановића (1857-?), унук **Марјана** Лукића (1827-?), праунук Луке Николиног (р. око 1800; још нису била презимена) и чукунунук Николе (р. око 1775), који је са својим оцем дошао у Стењевац из Вражогрнаца код Зајечара око 1780. године.

На следећој страни је родослов Зарића.

*Добрија, ћерка Кате Милосављевић и Љубомира Марјановића

МИЛИЦА СТАНОЈА РАДОВАНОВИЋА

Радован Радмановић је, као што се из родослова Милосављевића види, имао шесторо деце: Милосава (1866), Радосава (1839), Димитрија (1841), Станицу (1846), Станоја (1849) и Видосаву (1853). А, опет, Станоје са женом Радом, такође шесторо: Аврама (1870), Вену (1871), Добросава (?), Јеврема (1879, Миљка (1891) и Милицу (1894).

И управо та Милица, као најмлађа, које се сећају као Дукине ћерке, оставила је трага код других ближих и даљих рођака. Наиме, са мужем Тилом Ивановићем, имала је ћерке Милеву и Раду и сина Радомира. Ћерка Милева је удата у Ћуприји за Владимира из Кованице. Радомирови наследници су синови Миле и Мирко са, опет, својим потомством... Миле има ћерку Весну (1965), а Мирко сина Милорада (1966) и ћерку Смиљу (1969).

У овом тренутку породичног истраживања нисмо успели да обрадимо све потомке једнако квалитетно, поготово по женској линији. Можда ће они сами, ако им ова књига дође у руке, допринети да у неком следећем издању прецизније осветлимо и оно што ће овде бити пропушето.

ШКОЛОВАЊЕ

Непобитна је чињеница да су Вељићи у ове крајеве дошли са великим стадима оваца. Очигледно је да су и у старој (старим) постојбини били брђани-сточари. За нешто прецизније сагледавање недостају историјске чињенице. Овчарством су наставили да се баве и у Горњој Ресави, али само до генерације браће Велимира и Стојимира. Већ њих двојица су радили у руднику „Бучар“, као делу данашњег Рембаса. Велимир је био надзорник, а Стојимир минер. Чувањем оваца и производњом овчијег сира, после ране смрти Велимирове супруге Пале у пролеће 1957. године, наставила је да се бави једино Стојана, старија Велимирова и Палина ћерка. Сви остали и Велимирови и Стојимирови, послати су на занате и сви су у свом послу били врло успешни. Најстарији син Велимиров, Гвозден, био је први професионални возач аутобуса (ВК возач), Стаменко и Раденко ВК металостругари, а најмлађи Милојко машинбравар, Стојан ВК електричар, Адам трговац, али му је у хобију, свирању хармонике, протекао већи део живота. С друге стране, Стојимиров старији син Милутин био је такође ВК возач аутобуса, док је млађи, Сретен, био рудар Рембаса. Једино су ћерке оба брата остале без школе с тим што је млађа Велимирова, Мила, своју пензију стекла као радница Филиписа у Ахену у Немачкој, а друга по реду Стојимирова, Јела, као радница једне болнице у Паризу.

Гвозден и Милутин су били веома цењени возачи, такав глас бије их и дан-данас када више нису међу нама. Раденко је био толико добар металостругар да је врло успешно, у слободно време, правио, између осталог, пиштоље у дршкама штапова који су завршавали као поклони и успомене код његових шефова и добрих пријатеља. Рукохват је био од специјалног дрвета, као и сам штап, а пиштољ и врх штапа од метала. С друге стране, Стаменко је цео живот провео у експериментима да направи машину коју ће покретати сопствена енергија. По њему тај „перпетум мобиле“ требало је само на почетку покренути, да би, затим, функционисао сам.

Оно што је важило за Гвоздена и Милутина била је карактеристика и осталих синова Велимира и Стојимира: рад, поштење, помоћ свакоме коме је то требало, не само у фамилији.

Са Велимировом старијом ћерком Стојаном у историју одлази једно вишевековно занимање Милосављевића – сточарство, а са њеном браћом крећу фабричка, радничка занимања. Већ у овој потоњој иде се степеник више. У њој има инжењера, лекара, новинара, а у следећој, готово сви су најмање средње стручне спреме, али и економисти, професори, па, опет, лекари.

Сточарство ће остати записано у аналима потомака Радмана као традиција једног „брђанског“ живота који је кренуо с југа Македоније (најверова-

тније из околине Прилепа), да би се преко Космета, постоје подаци и преко Зете (данашња Црна Гора), према најновијим истраживањима из „Старе Херцеговине“, дошло у Ресаву. Откуда Стара Херцеговина? Из простог разлога што се појам данашњих граница разликује од тих времена. Стара Херцеговина је захватала све од Далмације, преко Црне Горе и западне Србије до граница ка Космету. Одакле су баш Вељићи кренули пут Поморавља и Ресаве, утврдиће нека дубља истраживања, пре свега, даља археолошка ископавања и ДНК порекла српских породица.

Три века у животу једне фамилије, па и читавог народа је исувише мали период. Заголицана машта – ко смо, ком роду припадамо и одакле смо, одвела нас је до најближе постојбине Косова и Метохије, одакле су Вељићи дошли али, где су били пре тога, па још даље и даље? То путовање на наредним страницама откриће нам за данашња сазнања готово невероватне ствари. А све је почело ДНК анализом порекла аутора.

ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ ДНК-„Y“ ХРОМОЗОМ

Анализом „Y“ хромозома могуће је утврдити географско порекло давног претка по директној мушкој линији.

Генетичарке др Ана Бањац Чанак и др Бојана Панић из ДНК центра за генетику у Београду објашњавају да се под прапореклом подразумева географско порекло одређене особе, и то искључиво по мушкој линији. Анализе порекла по женској линији још се не раде у овој лабораторији, али не због тога што је то немогуће, већ зато што су захтевније и изискују више времена од „мушких“.

Цела ствар у утврђивању прапорекла састоји се у томе да се из ДНК издвоји мушка компонента, „Y“ хромозом, који се преноси искључиво са оца на сина, и потом утврди такозвани „Y“ хаплотип. Затим се тај „Y“ хаплотип пореди с постојећом базом „Y“ хаплотипова и проналази истоветан или најприближнији. Колико налази овакве анализе могу бити узбудљиви и неочекивани, најбоље сведоче резултати које су добили запослени у овој лабораторији, а који су своје претке „лоцирали“ у северној Русији, Украјини, Персији, па чак и Бенину!

Др Бојана Панић, аутор најбољег доктората из области молекуларне биологије универзитета у Кембриџу за 2004. годину, каже да се испитивање прапорекла у њиховој ДНК лабораторији ради од 2008. године.

Шта они заправо раде? Пошто се порекло по мушкој линији може пратити по „Y“ хромозому, у овом Центру утврђују хаплотип тог хромозома. Тај хаплотип мора да буде исти код свих мушкараца из једне лозе, по непрекинутој линији, и у том смислу можете да пратите своје порекло уназад (деда, прадеда итд.) и бочно (стричеви и њихова деца). Праћење порекла по женској линији не раде, јер је захтевније. Али, по женској линији се специфична ДНК не преноси само с мајке на ћерку, већ је то нешто што мајка пренесе својој деци без обзира на пол, док је код мушкараца, по „Y“ хромозому, то искључиво са оца на сина – објаснила је за портал „Порекло“ др Бојана Панић.

Она каже да није могуће с прецизношћу одредити колико тачно колена уназад може да се утврди нечије прапорекло. То није бесконачно јер се ДНК мења с времена на време. Али, то ипак нису толико велике промене да не можете пратити порекло, практично стотинама година уназад. Мутације се дешавају једном у сто случајева, и по вертикали и по хоризонтално. У неким генерацијама остане тако измењено, док се у неким промени, па се опет врати

на првобитно, и напред и назад, тако да се не може дати тачна процена – наводи др Панић.

Као основу за утврђивање прапорекла у овој београдској ДНК лабораторији користе базу података са интернет портала www.yhrd.org, у којој се налазе хаплотипови затворених група, које се не мешају. Типичан пример затворене групе су Баски у Шпанији, или Јевреји. Те групе су интересантне јер знате да су ту од давнина и у том смислу могу да послуже као репер. Што се тиче Словена, постоји нешто што је чешће и може да се прати, али то никад није 100 одсто. Због тога врло често озбиљни радови, везано за порекло, узимају у обзир како генетику, тако и археологију, језик. И кад се све заједно то уклопи, онда има тежину – каже др Бојана Панић.

А како у пракси изгледа проналажење прапорекла неког „Марка Марковића“?

- Добије се списак карактеристика његовог „Y“ хромозома и онда се упореди где је исти такав „Y“ хромозом нађен у свету. Међутим, не нађе се увек. База коју користимо још нема велики број узорака, али кад се нађе, онда му кажете да исти такав „Y“ хромозом постоји, рецимо, на Уралу. То није апсолутни доказ да је његов далеки предак дошао са Урала, али постоје велике шансе да се некад с тог простора спустио у ове наше крајеве – наводи др Панић.

„Y“ ХРОМОЗОМ МИЛОСАВЉЕВИЋА (ВЕЉИЋА)

Поштовани господине Милосављевићу, прослеђујем Вам краћу анализу ваших ДНК резултата нашег генеалогa Синише Јерковића:

„Што се Милосављевића тиче они припадају „Хайлопури“ I2a Dinaric North (динарско-северној), типичној за словенско становништво централној Балкана. Иначе већина становника села Сцењевца досељена је са Косова. Хайлоши Милосављевића има скоро потпуно поклањање са хайлошијом крајишке породице Родић (само један различит маркер од 17), која такође слави Аранђеловдан. С обзиром да су Родићи поријеклом из Македоније, а извесно је да су на свом путу ка зајаду прошли и кроз Косово, није искључено да су Милосављевићи и Родићи дво неке старије словенске породице поријеклом из Зајадне Македоније и Косова. У прилој шоме иде и њима веома близак хайлошиј Милешића (2 различита маркера на 17) из Рибара код Крушевца, који такође имају предање о поријеклу са Косова и Македоније и исту крсну славу“.

Ово је садржај електронске поруке господина Јовице Кртинића, председника удружења „Порекло“ у Београду и оснивача сајта www.poreklo.rs

. Она је послата као део размене мишљења са генеалогом Сенишом Јерковићем о резултатима анализе мог ДНК – „Y“ хромозома у ДНК центру за генетику, такође у Београду.

ХАПЛОГРУПА „I2A“ – ХАПЛОГРУПА „I“ ПРВА СТИГЛА У ЕВРОПУ

Хаплогрупа „I“ је међу Србима појединачно најзаступљенија. На основу неколико генетских испитивања српског становништва дошло се до податка да су разне варијанте хаплогрупе „I“ заступљене код Срба у проценту од 40-45%. Хаплогрупа „I“ проистекла је из шире парагрупе „I1“, а пре тога такође из заједничке парагрупе „IJK“. У том смислу најближа хаплогрупи „I“ на филогенетском стаблу је хаплогрупа „I1“. Хаплогрупа „I“ представља главни маркер палеолитског човека у Европи, тј. прве људе (хомосапиенс) који су ушли у Европу пре неколико десетина хиљада година и у Европи затекли неандерталце (староседеоци Европе, добили име по реци Неандер, у данашњој Немачкој) које су потискивали. Преживевши неколико ледених доба, хаплогрупа „I“ је уједно и једина хаплогрупа присутна готово искључиво на европском континенту (ако не рачунамо европске колонисте у новом свету).

Претпоставља се да ову хаплогрупу поседује око 15 посто данашњег европског становништва.

ПОРЕКЛО И МИГРАЦИЈЕ

Хаплогрупа „I“ је настала у Европи пре 30 хиљада година. Претпоставља се да је ширењем савременог човека дошла у Европу са Блиског истока док је генетски јој блиска хаплогрупа „I1“ остала на истоку. Заједничка хаплогрупа „I1“ пронађена је у малом проценту у Ирану. Хаплогрупа „I“ је у Европи доживела неколико тзв. *Bottleneck* или драматичних смањења популације услед екстремних климатских промена (пре свега, ледених доба).

По свој прилици, миграција хаплогрупе „I“ је ишла од доњег ка горњем Дунаву, а затим северним обронцима Алпа, преко Рајне у југозападну Француску и Иберију. Са тих основних територија које су уједно и центри палеолитске уметности у Европи, потомци кроманоњаца расељавали су се и ка северу

Европе пратећи топљење леда. Данас су најтипичније области хаплогрупе „I“ у Европи: Скандинавија, бивша Југославија, западна Украјина и Сардинија.

СТАРИ НАРОДИ

Уз хаплогрупу „I“ најчешће се веже кромањонски расни тип у својим варијантама Brunn i Vorebu присутан и данас у северној и западној Европи, којег одликује висок раст, крупна глава, веће пропорције у телесној маси него што је то случај код медитеранске расе. Сличне расне карактеристике појављују се и у планинским областима Херцеговине и Црне Горе где „Бореби“ расни тип налази и антрополог Кун (Coon) и где је такође повећано присуство хаплогрупе „I“. Овом расном типу припадало је и становништво из најстаријих мезолитских слојева Лепенског вира и граветијанско становништво централне Европе. Припадници хаплогрупе „I“ су по свој прилици у прошлости говорили неком варијантом неиндоевропског језика, који се вероватно сачувао у данашњем баскијском језику. Баскијски језик има даљу везу са источно-кавказким језицима (чеченски и дагестански) који су припадали изумрлој хуро-уратској групи језика, где провладава хаплогрупа „I“ и сродна хаплогрупа „J“. Припаднике „I“ хаплогрупе у научним радовима обично означавају као Палеоевропљане, Староевропљане, Кромањонце и слично.

ХАПЛОГРУПА „I2A“ И ПОТОМЦИ ИЛИРА

У наставку наводимо текст швајцарског института „IGenea“ о хаплогрупи „I2a“, у оригиналу, на француском језику и преведен на српски.

L'haplogroupe I2a est le groupe qui a au moins quelques ancêtres Illyriens.

En génétique humaine, l'haplogroupe „I“ (M170) est un haplogroupe du *chromosome Y*. Cet haplogroupe est principalement retrouvé chez les populations européennes, notamment en ex-*Yougoslavie* Serbe, Croatie, Bosnie, monténégrin, macédonien, slovène (principalement avec l'haplogroupe I2a), en Scandinavie et au nord de l'Allemagne (avec les haplogroupe I1 et I2b) ainsi que en Sardaigne. Cet haplogroupe est divisé en de nombreux sous-groupes et serait né dans les Balkans.

Хаплогрупа „I2a“ је група која има бар неке потомке Илира

У људској генетици хаплогрупа „I“ (M170) је хаплогрупа хромозома „Y“. Ова хаплогрупа је у принципу нађена у европској популацији, пре свега, у бившој Југославији, код Срба, Хрвата, Бошњака, Црногораца, Македонаца, једном речи Словена (углавном са хаплогрупом „I2a“), затим у Скандинавији и на северу Немачке (са хаплогрупом „I1“ и „I2b“), као и на Сардинији. Ова хаплогрупа је подељена на бројне подгрупе и рођена је на Балкану.

ДЕМОГРАФСКА ЕКСПЛОЗИЈА ХАПЛОГРУПЕ „I2A“

Хаплогрупа „I2a“ је као једна од подгрупа основне „I“ демографски експлодирала у последња два миленијума. Она је, према неким истраживачима, учествовала, између два миленијума, у етногенези Словена, на просторима Украјине, Пољске и Белорусије. Словенска племена ће затим ову хаплогрупу, према тим истим истраживањима, у својим миграцијама у 6. и 7. веку н.е. донети (или вратити у постојбину, о чему ћемо касније) на Балкан где је и данас најбројнија међу словенским, али у мањој мери и несловенским народима. Њена укупна старост се процењује на 2500 година*. То конкретно значи да је пре тога живео човек од кога су настали сви данашњи „I2a Dinaric“, а то значи и ми. Припадност овој групи одређује вредност 20 на маркеру 448 која је карактеристична за Словене Македоније, Бугарске и Грчке. На основу предиктора* знамо да Милосављевићи припадају хаплогрупи „I2a Dinaric“, а на основу вредности 20 маркера 448 још ближе – Dinaric north, а не, на пример, још млађој хаплогрупи Dinaric South, карактеристичној за западни Балкан.

Распрострањеност хаплогрупе „I2a“ више ка југу Балкана иде у прилог тези да смо ми Милосављевићи дошли овде, где смо сада управо, из области Македоније, можда баш и из околине Прилепа, преко Косова, односно Старе Херцеговине. Ова тврдња, бар у контексту генетичких резултата, је веома вероватна што, у својим истраживањима о пореклу нама „блиским“ фамилијама, потврђује и генеалог Сениша Јерковић. То значи да смо припадали неком од српских (словенских) племена која су у том периоду населила централни Балкан, а помињу се: Дреговићи, Смољани, Вајунити, Велегезити, Струмљани, Ринхини, Берзити... С обзиром на предање о доласку с југа треба обратити пажњу на ово последње словенско племе које је живело на подручју Пелагоније и југозападне Македоније, јер се то име до данас сачувало у западној Македонији. За њих је карактеристично да су се бавили земљорадњом и сточарством (козе и овце). Ово племе помиње још Константин

VII Порфиригенит** у свом делу: „De Administrando Imperio“, затим византијски али и руски писци.

За њих је Томо Смиљнић Брадина у свом делу „Племя Брсјаци“ 1931. године дао и ближи опис: „Име Брсјак и Брсјаци (за жене Брсјачка и Брсјачки) долази од сложене речи брст-јадци (они који једу брст, који брсте). Они су своја стада водили по шумама, каже Смиљанић, секли гране да би им козе брстиле. То су чинили нарочито у пролеће... И данас Брсјаци „касе шуму“ и праве лиснике за зиму. Тако их можете срести са прикаченом секиром о руци. Том секиром они крче шуму, праве брст за козе и бране се од дивљачи. Према томе име им долази од начина исхране њихове стоке.“

Напомена: Сва битна обележја ДНК-а, електронске адресе као и извори информација биће исписани латиницом, или одговарајућим писмом у оригиналу.

- ** На жалост, у нескладу са античким и византијским изворима, пун озбиљних нелогичности, када је реч о теоријама српског порекла.
- * Означаване хаплогрупа се врши на основу усвојених стандарда ISOGG (International Society of Genetic Genealogy), али неретко истакнути истраживачи „крсте“ хаплогрупе и њихове гране које су дефинисали. Хаплогрупу I2a Dinaric North дефинисао је амерички научник Keneth Nordvedt. Назив Dinaric се односио на локацију високе учесталости ове хаплогрупе у региону Динарида, а ознака North је ознака гране хаплогрупе Dinaric која је карактеристична за простор северно од Карпата. Хаплогрупа I2a Dinaric North припада главној хаплогрупи I о којој више може да се прочита. Semino O, Passarino G, Oefner PJ et al: The genetic legacy of Paleolithic Homo sapiens sapiens in extant Europeans: a Y chromosome perspective. Science 2000;
<http://www.hprg.com/hapest5/hapest5a/hapest5.htm>
- * Предиктори су апликације које на основу вредности СТР маркера, са степеном вероватности, одређују припадност одређеним хаплогрупама
<http://poreklo.rs/srpski-dnk-projekat/tabela-poedinacne-grupe/?grp-filter=I2%20DN>
<https://www.familytreedna.com/public/I2aHapGroup/default.aspx?section=yresults>
<http://www.ysearch.org/>

Алексеев Сергей, Славянская Европа V – VI вв., Москва 2008, стр. 151

„В связи с дреговичами в греческих источниках упоминается племя βερζίται (берзичи? от *Бергъ <берег> или *Бъреза <береза>). Баварский географ упоминает среди восточнославянских племен Fresiti -повидимому, тех же **берзичей** (точнее, их сородичей). Скорее всего племена дреговичей (Баварским географом не упоминаемых) и берзичей составляли некую общность, в которой попеременно лидировали. Припятско-горынская группа поселений, отчасти заходящая в болота к югу от Припяти, соответствует этим двум племенам. Дреговичей следует помещать тогда на южных заболоченных

землях, **берзичей - по берегу Припяти.**“

Смиљанић-Брадина Томо, Племя Брсјаци, Народна старина, V.10 бр.25 1931, Загреб
Цвијић Јован, Балканско полуострво и јужнословенске земље, Београд 1922.

О ПОРЕКЛУ СРБА, ИМЕНА „СРБИ“ ...

Да бисмо разумели савремена истраживања о пореклу Срба, њиховом досељавању или староседелаштву на Балкану, цитираћемо пре тога (до)садашњу званичну историју коју је наметнула такозвана бечко-берлинска школа чија „истина“, бар за сада, одолева све већем броју другачијих материјалних доказа.

„Срби су јужнословенски народ, који претежно живи у Србији, Црној Гори, Босни и Херцеговини, Хрватској, који су на Балкан дошли у шестом и седмом веку, односно потомци су словенских племена и балканских староседелаца (Влаха, Илира, Трачана, итд)“.

То каже званична историјска наука коју смо до сада учили. Међутим, постоји све више другачијих мишљења која тврде да име „Срби“ има другачије корене, односно, да су Срби преци Словена и да су староседеоци Балкана.

Наравно, није на овој књизи да оповргава или потврђује оно што смо учили или оно што је прећуткивано, скривано, искривљавано, али јесте да читаоцу омогући, ако му историја није блиска, где и шта може да прочита. И да, наводећи и друге елементе из других научних дисциплина: археологије, антропологије, географије, лингвистике, а посебно генеалогичке, покаже и на нелогичности досадашњег учења, која смо некритички прихватили. На пример, топоними са основом срб широм Балкана, али и Пољске, Украјине и Белорусије, не могу бити случајност. Или, у најмању руку, траже и другачије сагледавање порекла народа.

ТОПОНИМИ СА ОСНОВОМ СРБ

Србе, Србац, Србица, Србина, Србињак, Србиње, Србобран, Србинци, Србиславци, Србљани, Србљановићи, Србљанска главица, Срботина, Србовац, Србска Каменица, Србово, Српце, Српеница, Српска (село у ЦГ), Српска Црња, Српска Чука, Српска Кларија, Србски Кланац, Србска Зелиња, Српски Бабуш, Српски Чунтић, Српски Итебеј, Српски Милетић, Српске Моравице (у Хрватској, од 1991. само Моравице), Српски падеј, Српски Рид, Српско Поље, Српско Селиште, Нова Србија, Славо-Србија, Словјаносербск (сва три у Украјини), итд.

АНТРОПОНИМИ СА ОСНОВОМ СРБ

Мушка имена: Срба, Србислав, Србко, Србоје, Србољуб, Србобран...
Женска имена: Србијанка... Презимена: Србиновић, Србић, Србовић, Србљановић, Србљанин...

СРПСКО-СЛОВЕНСКА ТЕОРИЈА

Према овој теорији име Србин је старије од имена Словен, односно да су Прото-Словени себе називали Србима, а да су данашњи Срби и Лужички Срби сачували то старо име, као некадашњу ознаку свих Словена.

Ову теорију заступали су историчари, лингвисти и слависти: Константин Јиричек, Јозеф Домашевски и Павел Јозеф Шафарик, а у новије време и бројни други научници.

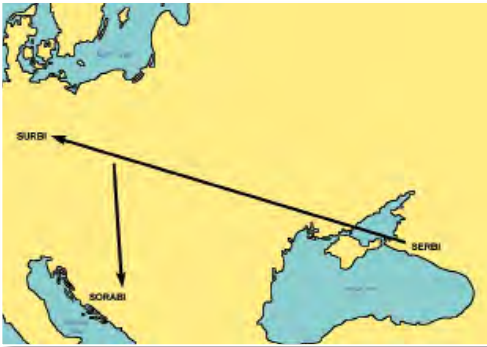
ИРАНСКА ТЕОРИЈА

Иранска теорија о пореклу Срба је теорија представљена у делу литературе која се бави пореклом Срба и српског националног имена, а базирана је на подацима старих аутора који помињу Србе међу сарматским односно аланским племенима северног Кавказа. Према овој теорији, Срби су првобитно били једно од сарматских (аланских) племена, које је живело у аланској постојбини северно од Кавказа, одакле се у време хунске најезде преселило у средњу Европу, где се временом стопило са Словенима, којима је дало своје име. У делу модерне литературе, Срби који се спомињу на Кавказу означени су термином *Сџари Срби*, да би се направила разлика у односу на данашње Србе, али се код других аутора овај термин не користи.

Ова теорија претпоставља да су народ Сербои били сарматско (иранско) племе које је живело у Источној Европи (Сарматија Азиатика), северно од Кавказа. Први писани помени „сарматских Срба“ се могу наћи у 1. веку (69. године), у делу Плинија (Gaius Plinius Secundus) „Познавање природе“ и то у латинизованом облику – Серби. Ови „Серби“ су ту забележени као народ који живи у азијској Сарматији, северно од Кавказа, па се из тога може претпоставити да су били сарматско (иранско) племе.

Племе Серби поред ушћа реке Волге, према грчким писаним изворима, на карти штампаној у Лондону око 1770.

Сеоба Срба са Кавказа према Нику Жупанићу

Путеви ширења имена Срб

После Плинија народ „Серби“ помињу и Тацит (Publius Cornelius Tacitus), Птоломеј (Κλαύδιος Πτολεμαῖος), Прокопије (Prokopiје Kesarijski), Јорданес (Jordanès), Вибијус (Vibius Sequester), Ајнхард (Ajnhard).

Веза између ових „Старих Срба“ (како некад називају народ Серби) и данашњих Срба није научно доказана, већ представља хипотезу. Претпоставља се да су се Серби из Азије преселили у средњу Европу (Полабље: средњочешки крај у Чешкој) у 4. веку, заједно са Аланима. Сматра се да су Серби и Алани били веома сродна сарматска племена, а потомци Алана су данашњи Осети на Кавказу.

Постоји претпоставка да су се Серби на подручју Полабља мешали са Словенима и оставили им своје име. Из тог произилази, а на основу реконструкције сеобе Словена, да се део ових Словена који је усвојио име Срби, доселио на Балкан у 7. веку, где се измешао са раније досељеним словенским племенима и романизованим потомцима балканских староседелаца.

Други део Срба, како се тврди, који се није доселио на Балкан, остао је да живи у Полабљу, а њихови потомци би били данашњи Лужички Срби.

СТАРОСЕДЕЛАЧКА ТЕОРИЈА

Ова теорија се не бави пореклом српског имена, већ пореклом Срба у антрополошком и генетском смислу. Основу ове теорије чини идеја да су Срби староседеоци на Балкану, односно да су они директни наследници културе Лепенског вира, па потом винчанске културе итд, све до данашњих дана. Тврди се да су Срби у једном тренутку напустили Балкан и кренули у сеобу, да би се на крају поново вратили на балканске просторе.

По најновијим истраживањима ова теорија је вероватно и најтачнија. Ако узмемо у обзир да Срби поседују само 15% хаплогрупа „R1“ које воде порекло из Азије и које генетски одређују словенске народе, чак 48% хаплогрупе „I2a“ која је као део хаплогрупе „I1“ најстарија хаплогрупа у Европи и вероватно која води порекло директно из Европе.

ОСТАЛЕ ТЕОРИЈЕ

Постоји пуно теорија које обједињују неке од наведених. Тако је Милош С. Милојевић сматрао да су Срби пореклом из Индије и Ирана и староседеоци Балкана у исто време.

ИЗМИШЉЕНО ДОСЕЉАВАЊЕ СРБА

Сва досадашња „истина“ и неприхватање ревизије сумњивих доказа о пореклу Срба, проистеклих, пре свега, из списка *Константина VII Порфирогенита „De Administrando Imperio“, насталих у десетом веку, садржи намеру и тврдоглавост. Намеру бечко-берлинске школе потпомогнуте Ватиканом да се зацементира као свршена ствар, једном заувек, нелогична и технички неизводљива сеоба у VI и VII веку. Поготово да су Срби (Словени) као дивље хорде населили Балкан и далеко цивилизованије „староседеоце“ асимилирали и дали им свој језик и обичаје. Колико их је то требало да буде да би се то извело, ако се такође тврди да је тада на Балкану било између два и три милиона становника. И како је могуће да „неписмен“ описмени „писменог“. Тврдоглавост, посебно наших историчара, што никако није научно, да се бежи од нових резултата и достигнућа, али и такође старих списа са другачијим тврдњама.

Аутори Јован И. Деретић, Драгољуб П. Антић и Слободан М. Јарчевић у књизи под насловом „Измишљено досељавање Срба“ фактографски наводе с једне стране ту наметнуту историју и с друге стране чињенице које посебно у последња два века нису биле по вољи светских моћника, аутора „историје победника“. У књизи су наведени многи хроничари другачије истине коју све више потврђују истраживања савремених светских научника.

Дакле, ова три аутора пишу да је тврдња цара Константина Порфирогенита, о томе да су се Срби доселили на Хелмско полуострво (Балкан, прим. аутора), у време цара Ираклија, дигнута до нивоа једине истине и неприкосновене догме, па се свака чињеница која је са њом у супротности проглашава нетачном. Они даље кажу, ако је чињеница да се ради о запису једног ромејског цара била јак аргумент за безрезервно уважавање Порфирогенитове тврдње о досељавању Срба, онда писмо другог ромејског цара (Исак Анђео II) римском папи мора да има још већу снагу, или макар једнак третман, јер говори о аутохтоности Срба на овим просторима, описијући до детаља сва

дешавања на њима. Они, у овој књизи, наводе и подугачак списак аутора који су се бавили српским коренима, а који немају везе са Србима, или потичу из западних земаља.

* Константин VII Порфирогенит, византијски цар, 945 – 959.

ГЕНЕТИКА СРБА

По неким генетским истраживањима Срби имају следећу дистрибуцију Y хромозома:

- 48% хаплогрупа „I2a“ (хаплогрупа моје породице; прим. аутора)
- 17% хаплогрупе E3b или E3b1
- 15% хаплогрупа R1a (најраспрострањенија код Руса, око 48%)
- 4% хаплогрупа R1b
- 6% хаплогрупа J2
- 3% хаплогрупа I1
- 2% хаплогрупа G2a
- 2% хаплогрупа H1c
- 3% друге хаплогрупе

ДНК – ЧУВАР ПУТОВАЊА ЧОВЕКА

Наша ДНК чува фантастичну причу о путовању човека, о томе како смо сви на земљи у сродству и како су наши преци доспели где ми сада живимо. Анализа ДНК порекла показује заправо руте којим су се кретали први људи у насељавању планете и даје генетску мрежу која нас веже.

Да би се коначно откриле наследне линије које повезују древног Африканца и 7 милијарди људи који данас насељавају Земљу, генетичари широм планете покренули су опсежна истраживања. Циљ је да се уђе у траг свим путевима људске миграције из Африке ?, пре око 60 хиљада година, ка другим континентима, уради мапа људске „колонизације“ Земље и пронађу корени модерног човека.

Иначе, генетски и археолошки докази полазе од тога да је порекло модерног човека старо око 200 хиљада година (у последње време иде и до 360 хиљада година) и налази се у Африци. Први модерни људи напустили су „Црни“ континент пре око 60 хиљада година, а нове студије ДНК указују да сви људи на планети потичу од једног афричког претка.

Дакле, са ДНК анализама сада имамо чврсте доказе. То више нису претпоставке појединаца и група и „историја коју пишу победници“. А она је, бар кад је српски народ у питању, врло често, свесно била диригована са, не ретко, уништавањем правих трагова.

На претходним страницама имамо један део истраживања о пореклу Срба (првенствено хаплогрупе „I“ и њеној старости око 30 хиљада година; друга хаплогрупа по значају за српски/словенски ген је „ R1a1“), али има и новијих, потпомогнута ДНК анализама која потврђују да је порекло хаплогрупе којој припада и већина Срба у Европи, прецизније, на Балкану.

Приликом сусрета на врху државника Србије и Израела (новембар 2014) премијер ове земље Бениамин Нетанијаху (Benjamin Netanyahu) је истакао, не случајно и сигурно не произвољно, да пријатељство јеврејског и српског народа иде у прошлост хиљадама година, још од времена Римске републике која је трајала од 509. до 27. године пре нове ере. Његова изјава тако руши теорију о досељавању Словена са Карпата у 6. и 7. веку и уклапа се у тврдње представника српске аутохтоне историјске школе коју је пре око век и по предводио историчар Милош Милојевић, па професор Радивоје Пешић (Милано, Италија) и већ поменути Јован И. Деретић. Деретић, не само у цитираној књизи, тврди да никаквог досељавања Словена није било, да су Срби староседеоци Балкана (наследници винчанске културе), а да Илири, Трачани, Трибали, стари Македонци, Далмати, Мези, Дарданци и други, нису називи народа, већ називи сербо-рашких племена и да су у Малој Азији и Египту имали директне контакте са Јеврејима стотинама година пре Христа.

ВИНЧА, ЛЕПЕНСКИ ВИР...

С обзиром да су генетичари, радећи на анализи ДНК узорака Милосављевића, утврдили да наша хаплогрупа има праоца старог око две и по хиљаде година, да смо највероватније аутохтони народ Балкана, али и добрим делом Украјине, Белорусије и Пољске и да постоји велика вероватноћа да наши прапра гени сежу и до винчанске културе, на следећим страницама обрадићемо укратко тај период и то не без разлога.

Да ли 48 посто Срба са хаплогрупом „I2a“ (али и осталим хаплогрупама карактеристичним за наш народ, пре свега „R1a1“), коју данас има и наша фамилија, може да буде наследник тако велике цивилизације, закључите сами после читања следећих редова.

„Винчанска култура представља млађенеолитску и раноенеолитску културу Европе (између првих векова 5. миленијума пре нове ере и првих векова 4. миленијума пре нове ере). Простирала се од средњег Потисја на северу до Скопске котлине на југу и од река Усоре и Босне на западу до софијског басена на југу, односно обухватала је територије данашње Србије, Румуније, Македоније и Босне и Херцеговине. Винчанска култура је била технолошки најнапреднија праисторијска култура у свету. Најранија металургија бакра у Европи потиче са винчанског локалитета Беловоде у источној Србији“.

Подручје винчанске културе

За некога ко се први пут сусреће са појмом „Винча“ ових неколико реченица из енциклопедија довољно одсликава и историјске и географске чињенице о овом локалитету. Међутим, сама чињеница да је (бар према до сада познатим истраживањима) винчанска култура настала пре око шест до седам миленијума и то на простору садашњег Балкана, пре свега, Србије, говори да су почеци „новије“ историје наше планете управо везани за наше просторе.

Гледано из данашњег угла, на први поглед, човек трајно настањује одређено подручје, али то, ипак, није тако. Померања народа у прошлости, који су због природних непогода, потрага за плоднијим земљиштем, ратова, тражили боља станишта, не негира ни један научник. Међутим, те сеобе су имале своја правила која су у техничком смислу код наводне сеобе Словена исувише поједностављена и нису могле да буду изведене тако масовно без ратовања, на миран начин, како се тврди, или нису могле уопште. Али, ако се ради о мањим померањима некада и данас, како би рекли информатичари, на један софистициран начин, из истих или сличних разлога имамо миграције, прво појединаца, а затим читавих породица и група једне заједнице. У првом тренутку ти савремени номади одлазе „привремено“, да би у трећој или четвртој генерацији у новим стаништима постали домаћи. И постепено, у једном дужем временском периоду и бројчано постали доминантни у новој средини.

Када би се то сагледало из вишевековног или, чак, из миленијумског угла, добили бисмо етничке и националне карте које, у суштини, представљају концентричне кругове сличних или истих историјских збивања од првих цивилизација до данас.

Пишући о винчанској култури, треба рећи да је она заправо континуитет старчевачке културе (11 хиљада година п.н.е. до Винче), која се тако зове по локалитету Старчево код Панчева. Простирала се на сличном простору као и потоња винчанска. Један од елемената из тог периода је врло занимљив да га истакнемо. Реч је о начину градње стамбених објеката. Становници Старчева за куће користе дрво као арматуру и блато и пlevу као грађу, док им је основа квадратно-трапезаста. Да ли случајно, у Србији се све до почетка шездесетих година прошлог века, а понегде и данас као раритет, по селима централне и источне Србије могу наћи куће „чатмаре“ које највише подсећају на ове прве насеобине. Бављење земљорадњом потврђују проналасци угљенисаног јечма и пшенице, али и укопани амбари, док кости домаћих животиња указују на бављење сточарством. Међутим, људи старчевачке културе нису престајали да се баве ловом и риболовом, што такође потврђују одређена археолошка ископавања. Скулптуре ове културе карактеришу реалистични прикази животиња, док људске имају карактеристике жена, што сведочи о веровању у култ

плодности. Грнчарија је била махом бомбастог типа, а за њено украшавање коришћено је „штипање“ и провлачење прстију по свежој подлози...

...Али, ко су били становници Винче и шта је карактерисало њихов период на овим просторима Балкана?

Матична област винчанске културе обухватала је простор централног Балкана, а у тренутку када је достигала врхунац подударала се са територијом коју је у млађем и средњем неолиту обухватала старчевачка култура. Дунав је био одлучујући услов за настанак насеља у Винчи, као и Тиса, Драва, Сава, Тамиш и њихове притоке, а, од севера ка југу, Морава, Ресава, Нишава...

Носиоци винчанске културе живели су на десној обали Дунава. Тадашње пролећно излажење реке из корита стварало је мочваре и језера што је погодновало развоју лова, риболова и земљорадње. Језгро ове културе је Србија, а распростирала се до источне Македоније, затим, на западу, до североисточне Босне и Винковаца. Неолитско насеље у Винчи удаљено је око 14 км од ушћа Саве у Дунав, што је изузетно повољно место које је омогућило да постане фокална тачка простора југоисточне Европе. Овуда су пролазили путеви, али је и изузетно повољно природно окружење омогућавало дуготрајно насељавање.

Река Болечица која се улива у Дунав непосредно испод насеља, била је извор свеже воде, али и веза са Авалом где су налажене сировине попут цинабарита. Винчанска насеља су претежно вишеслојна, а на самом локалитету Винча регистровано их је 9. По положају мало се разликују од старчевачких, подижу се на речним терасама са падом ка реци, на осунчаним падинама или гредама. У млађим фазама насеља се подижу на неприступачним, стрмим падинама са утврђењима, вероватно, да би непријатељима била теже доступна, односно, да би се лакше бранила.

Дрвена конструкција (недостаје кров) „чатмаре“ из XIX и прве половине XX века

Најстарија станишта у Винчи имају најчешће елипсоидне основе, укопане у лес и шаторасте кров од прућа, трске и сламе. Колибе су груписане по одређеном систему око централне и подсећају на архитектуру културе Лепенског вира.

Винча је око 4500. година п.н.е. опустела али се непосредно после културног слоја са шаторастим стаништима јавља ново насеље, које су изградили носиоци културе млађег неолита, којој је Винча дала име.

Куће током овог периода биле су од дрвета и глине, окренуте у правцу југоисток-северозапад, имале су четвороугаоне основе, вертикалне зидове и кров на две воде. Подлога се стабилизује, изолују се од влаге, зидови се боје и, што је најважније, нивелишу се.

У млађим насељима откривене су велике грађевине правоугаоног облика са већим бројем просторија. На дубини између девет и шест метара из периода између 4500. и 3800. године п.н.е. ова култура доминира великим делом средње и југоисточне Европе. Велика насеља овог периода су Винча, Потпорањ, Селевац, Дивостин... Специјализоване делатности довеле су до привредног успона, друштвеног раслојавања и богаћења заједница винчанске културе.

Винчанска култура простирала се на територији већој од територије било које неолитске културе у Европи. Поједина њена насеља премашивала су величином и бројем становника не само сва истовремена неолитска насеља, већ и прве градове који су знатно касније настали.

Сматра се да је Винча била град јер је стално била насељена током много генерација, становништво је било активно током целе године, а постојала је и специјализација послова. Може се рећи да је била метропола будући да ју је насељавао велики број становника, да је била економски и културни центар, да су откривена многа мања насеља у непосредној близини Винче, а нађени су и докази о интензивној комуникацији и размени добара, услуга и људи.

Што се тиче краја којим се ова књига бави, треба рећи да се неолитска насеља помињу на потезу данашњих села Стрмостена и Медвеђе.

ВИНЧА И ЊЕН УТИЦАЈ НА РАЗВОЈ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ У ЕВРОПИ

Винчанска култура је имала најразвијенију технологију прераде метала у Европи, једнако или пре културе Блиског истока. Европа је до последњих истраживања у Винчи тврдила да је реч о каменодобној култури и да као таква није пресудно утицала на развој остатка старог континента. Међутим, најновији докази да је у источној Србији у доба неолита постојала радионица за топљење и прераду бакра је заправо документовани налаз о најранијој обради овог метала у целом свету. Дакле, тачно је да је западна Европа ове вештине преузела са истока, али много ближег него што су до сада тврдили западни

стручњаци. Ово је, иначе, документовано и потврђено на светском конгресу археолога (Ванкувер, април 2008).

ПРВО ПИСМО И ПРЕЋУТКИВАНА ИСТОРИЈА

Темељ једног друштва чини писменост и знање. И уместо да се радујемо што ове категорије цивилизације потичу са наших простора ми као да покушавамо да затрпамо већ откривено. О чему се ради? Пре распада Југославије, у Србији је (1985) обнародована чињеница да је у Италији један универзитетски професор (случајно по имену и презимену наше горе лист, Радивоје Пешић) објавио нову систематизацију писма која је померила границе прве људске писмености, не само две хиљаде година дубље у прошлост, већ је настанак тог писма изместила из познате колевке Месопотамије, у наше Подунавље. То писмо добило је назив „Винчанско“ по локалитету где су на фрагментима грнчарије и откривени најстарији словни знаци. То је 1985. године објављено у Милану у италијанској енциклопедији „Еуроанали“ (Euranales – Grande Enciklopedia Contemporanea), а само годину дана касније ову систематизацију писма иста енциклопедија је прогласила за откриће деценије.

За све то време у нашој јавности је владала медијска блокада, а када се после неког времена појавила мала информација, готово сви наши ауторитети су изашли са тврдњом да се не ради о писму и да су пронађени знаци проглашавањем за писмо „покушај дошлим пре времена“.

Прорадила је сујета и љубомора да се неко од наших дрзнуо да дирне у недодирљиво. Да не буде забуне, тај „неко“ је био универзитетски професор у Милану, наш палеолингвиста Радивоје Пешић, а с друге стране Срејовић, Гарашанин, Тасић, Палавестра, Бенац, који је ово откриће чак назвао Пешићевом фантазијом. И док је професор Пешић, коме свакако није било лако, („протеран“ је из Србије), у међувремену остварио бројне контакте у свету, у циљу даљих истраживања винчанског писма, у земљи порекла се и даље упорно негирало и проглашавало непостојећим.

Винчанско писмо
пored латиничног и ћириличног

ЋИРИЦА	LATINSKO	VINČANSKO
А	A	A
В	V	B
Г	G	1
Д	D	△
Е	E	∞, E, W
Ж	Ž	X, #
З	Z	3
И, Н, Ћ	I	I
К	K	K
Л	L	Λ
М	M	M
О	O	O
Р, Њ	R	4, P
С	S	9, 2, >, z
Т	T	†, T
У	U	Y, Z, y
Ф	F	Φ
Х	H	X
Ц	C	Ц
Ч	Č	Ч
Џ	DŽ	Y, Ц
Ш	Š	Ш

Тако је било при крају прошлог века, а у новом миленијуму?

У Новом Саду је 2004. организован симпозијум на ову тему. Они који су све време били против резултата истраживања професора Радивоја Пешића, академици САНУ, организовали су овај скуп 11 година после његове смрти, на којем су били научници из 30 земаља – Америке, Европе и, наравно, Србије. Али, како је текао, до данас остаје питање који је био циљ, коначно сагледавање истине или покриће за научни опортунизам ! Просудите сами. Због недостатка пара да би и ЕУ (у којој Србија није), потпомогла даља истраживања, на предлог директорке Института за археологију САД Џоане Марлер, усвојено је да се то (винчанско писмо) сада зове „Староевропско писмо“, или „Подунавско писмо“ што је и прихваћено. Преводиоца са енглеског није било, а за време излагања доктора Милтона Шан Вина који је докторирао управо на винчанском писму, напољу су брујале тешке машине за разбијање бетона, тако да се једва и чуо... Од стране наших научника као да је заборављено да епилог скупа може да има далекосежне последице и укидање Винче као центра прве светске писмености. Јер, појам Европа у то време је релативна ствар, а истраживања уз и низ Дунав могу да се измeste из Винче. И заиста после више од двадесет година наши научници су поново „потопили“ винчанско писмо.

Да појаснимо шта се заправо дешавало до 1993. када је професор Пешић умро? Од тренутка када је 1985. објавио резултате својих истраживања - „винчанско писмо“, написао је „море“ књига и радова на ову тему. Шта је заправо резултат тих истраживања? Његово упорно трагање довело га је до открића линеарног писма, чиме је допринео да оно што је до тада било сакривено избије на видело. Главни детаљ његових истраживања је да је винчанско писмо потврда да писменост света није настала из *џикшографије* како се до тада тврдило површним закључивањем, већ из биолошке законитости на коју је тај праисторијски човек једино био упућен. Професор Пешић је открио неколико верзија винчанског писма и 57 карактеристичних слова, али у упоредним таблицама успео је да издвоји коначних 26 слова и покаже њихову сличност са древним азбукама и потпуну идентичност са етрурском азбуком. Пре него што хронолошки набројимо појаве и развој писама током људске цивилизације да поновимо да су открића професора Пешића изазвала велике потресе у још увек владајућој германско – нордијској школи историје, али, пошто више нису могли да негирају постојање винчанског писма, они су покушавали да га назову староевропским или бар подунавским. У Новом Саду то им је и пошло за руком, уз велику помоћ, или анемичност домаће науке. Цинично, професора Пешића називају великим истраживачем староевропске културе која је ишчезла доласком Индоевропљана у које убрајају и Словене.

Али ни смрт професора Пешића (1993) није могла да заустави широм света све оне који су делили његове ставове, нити да умањи његово визионарство и научне методе, којима је успео да докаже да је колевка европске и средоземне цивилизације била у данашњој Србији, на обалама Дунава и да се она одагле ширила по свету, а не обрнуто – да нам је однекуда донета. Као граматолог по струци, он се није упуштао у процене да ли су људи који су настањивали неолитски Лепенски вир или касније Винчу прото – Срби или припадници другог народа. Закључке о томе да је овде реч о културном идентитету, већ више од 8000 хиљада година, једног те истог народа, извлачили су други научници широм планете, осим поменутих бранилаца „истине победника“. Поменућемо археолога Марију Гимбутас, Американку литванског порекла, затим Енглеза Хенрија Чепмена, Американца Милтона Шан Вина, Бориса Александровича Рибакова и лингвисту Олега Н. Трубачова из Русије, Јурија Мирољубова, Анатолија Кљосова... И Трубачов и Кљосов су, проучавајући прасловенски језик, закључили да Словени нису дошли већ да су староседеоци Паноније и средњег Подунавља.

ВИНЧАНСКО ПИСМО И ЋИРИЛИЦА

Мишљења научника да су знакови на керамици Подунавља обична графика и украсни елементи почињу да бивају научна прошлост. Упоредјујући старост налазишта древних писама широм света, професор Пешић је у свом делу „Завера порицања“ начинио нову хронологију појаве и развоја писама широм планете:

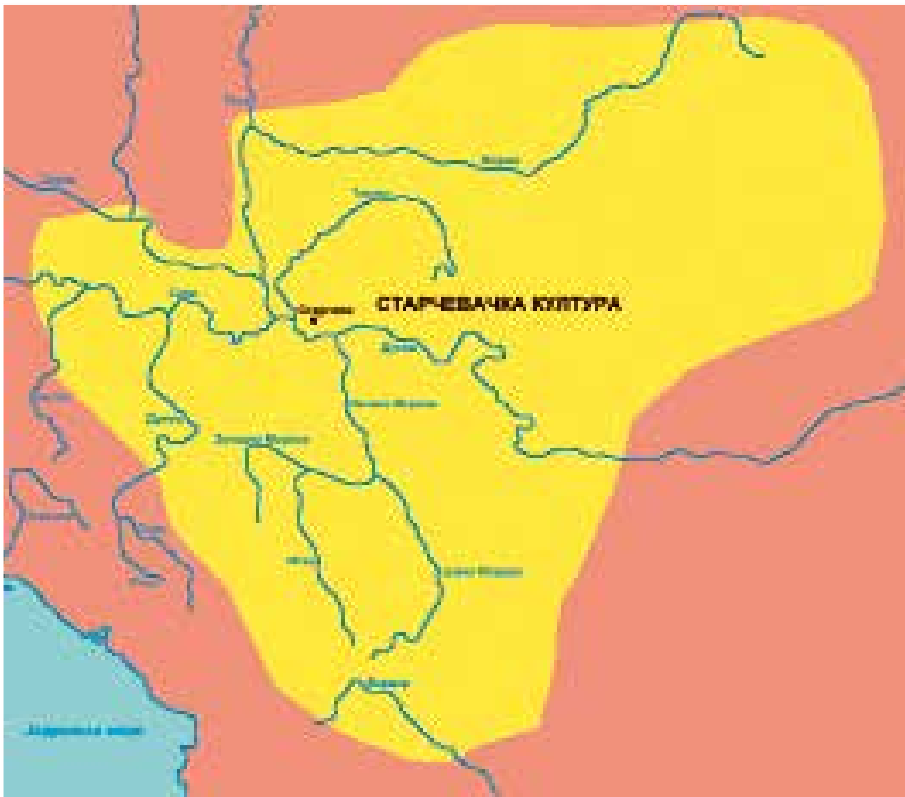
1. Протописмо Лепенског вира (8000 – 6000 година п.н.е.)
2. Винчанско писмо (5300 – 3200 година п.н.е.)
3. Сумерско писмо у Месопотамији (3100 година п.н.е.- 75 година нове ере)
4. Протоеламско (3000 – 2000 година п.н.е.)
5. Протоиндијско (око 2200 година п.н.е.)
6. Кинеско (1300 година п.н.е. до данас)
7. Египатско (3000 п.н.е. – 400 година нове ере)
8. Критско (2000 – 1200 година п.н.е.)
9. Хетитско (1600 – 777 година п.н.е.)

Професор Пешић је такође установио да, на пример, у старој феничанској азбуци има 10 слова преузетих из винчанског писма, у старогрчкој 12, а у српској ћирилици чак 20. И оно што до тада наука није познавала, ова проучавања су показала да је азбука старих Етрураца идентична са винчанском. То би значило да Етрурци воде порекло са ових простора, а не из Мале Азије, како се сматрало, али и да целокупна писменост Европе и Средоземља почива

на винчанском писму, а да је српска, са чак 20 истоветних симбола, настала из ове, а не грчке азбуке како се још увек учи по школама.

Винча (мало насеље на 14 километара од центра Београда ка Смедереву; око шест хиљада становника), постаје, дакле, центар света у многим детаљима научних истраживања. До сада истражено, обрађено и написано свакако није и коначно. Сујете, на срећу, одлазе са људима, па је реално очекивати да неки нови научници оду корак даље а тиме и помере стереотипе о неписмености и „закржљалости“ праисторијских људи и осветле нам неке нове чињенице. Српска наука и даље упорно бежи од „непознатог“, без обзира на бројне доказе, сада више не само професора Пешића и тако и даље подупире бечко – берлинску школу о Словенима као дивљим племенима која су у Европу стигла из руских степа тек пошто су остали народи цивилизовали. Битно је, међутим, да има много оних који уместо бежања бирају блиски сусрет са непознатим, а сам професор Пешић уместо ћутања се бранио речима: „Да живот у заблуди рађа мржњу, а само се из истине рађа љубав“.

Вратићемо се Винчи још једном мало касније.

Карта старчевачке културе

Овако фрагментално сагледавање прошлости и историје једне фамилије и једног народа нема право на извођење закључака, али може некоме да послужи за тражење одређених одговора. За дубље сагледавање неопходан је мултидисциплинарни приступ у којем ће се једнако узимати у обзир све релевантне гране науке: археологија, антропологија, етнологија, лингвистика (у овом случају конкретно и славистика) итд.

Једно је сигурно, ДНК ће са довољним бројем узорака у будућности дати прецизније податке о местима боравка појединих народа на планети. Са утврђивањем старости узорака моћи ће да се утврди где је ко живео и са ким се мешао у дужем или краћем интервалу и колико је сеоба имао у својој историји. Да ли су Срби генерално и, наравно, наша хаплогрупа „I2a“ која је са 48 посто доминантна међу њима (као и „I1a“), староседеоци Балкана, односно, да ли су „наследници“ Винчана, све ће се мање оспоравати управо ДНК резултатима. Али, да су сеобе у ближој или даљој околини Подунавља биле, то такође не треба да буде спорно, јер су их на то приморавали, пре свега, климатски услови.

ПИТАЊЕ ПРАПОСТОЈБИНЕ СЛОВЕНА (СРБА)

У релативно младој науци о етногенези утврђено је више узрока и облика формирања народа. У времену када се обављао процес формирања индоевропских народа доминирала су два облика: диференцијација једног народа на два или више млађих народа или мешање народа и њихово стапање у неки нови етнички елеменат. Обично су та два облика етногенезе повезана, тако да је у појединим случајевима примарно диференцирање народа, језика и култура, а у другим етничко, језичко и културно мешање.

У бројним хипотезама и теоријама о прапостојбини Словена разликују се оне које су оријентисане на апсолутну локализацију те територије (помоћу мора, река, планина, насељених места као главних оријентира) и оних теорија које су оријентисане на релативну локализацију (приближну у односу на неке друге народе, на пример, Германе, Келте), иако ни о простору који су ти народи насељавали често нема сасвим поузданих сазнања. Поред тога, у литератури о најстаријем простору који су насељавали Словени често се, са мање или више подробности, говори и о проблемима који су у домену глотогенезе, односно лингвистике, као и археологије, антропологије, етнологије итд. Јер се без резултата до којих се дошло у тим наукама не може говорити ни о питању прапостојбине Словена. Штавише, у славистици је одавно сазрело уверење да се до одговора може доћи само свестраним приступом, иако је у историји

било доста покушаја једностраног сагледавања (у оквиру само једне науке или уског круга мишљења).

Проблем прапостојбине Словена умногоме је одређен решењем проблема прапостојбине Индоевропљана. Према једним мишљењима прапостојбина Индоевропљана је у V и IV миленијуму пре Христа обухватала широки простор од Рајне до западне Украјине, према другим још шири – од Рајне до горње Волге, а према трећим она се локализује северно од Црног мора и дуж Волге, са каснијим ширењем у балканско-подоунавско подручје и даље у централну Европу, затим Закавказје, Иран, Малу Азију и источни Медитеран (мишљење америчког археолога литванског порекла Марије Гимбутас). Лингвисти, грузијски Томас В. Гамкерлидзе и руски Вјачеслав В. Иванов аутори су једне од најновијих концепција о прапостојбини Индоевропљана, према којој се, углавном на основу лингвистичких истраживања, она локализује у источној Анадолији (Мала Азија), на јужном Кавказу и у северној Месопотамији.

У XIX веку предложено је више теорија о прапостојбини Словена, које су се често темељиле на једностраним и недовољно поузданим изворима: само на летописима, хроникама и слично, тако да немају научну вредност. У њима се Словени убрајају у Келте, Готе, Гете, Сармате, Трачане, Дачане, Илире, али ту долазимо до већ поменуте тезе српског питања, да ли су потомци или преци Словена и да ли су поједине наведене групе народа у ствари други називи за српска племена.

Први научни покушај утврђивања прапостојбине Словена учинио је тридесетих година XIX века велики проучавалац словенске историје и културе Словак Павел Јозеф Шафарик. У књизи „Словенске старине“ (1837) Шафарик је на основу анализе историографских извора изградио теорију о словенској прапостојбини која је касније названа „карпатском теоријом“. Према њој најстарија словенска постојбина налазила се северно и северозападно од Карпата, на територији Галиције, Подолије и Волиније. **Истовремено, Шафарик у истом делу није губио из вида ни летописни податак о словенским племенима у Подунављу пре њиховог одласка на друге територије, али се то касније, намерно или не, у научнопопуларним школским и сличним тумачењима тзв. карпатске теорије углавном изостављало.**

Развој упоредно-историјског правца у лингвистици XIX века усмерио је многе лингвисте на проучавање проблема степена сродности између појединих индоевропских језика, на пример, словенских и балтичких. То је водило покушајима релативне локализације простора на којем се говорило прасловенским језиком, а према њима Словени су живели северозападно од иранских племена, југоисточно од балтичких, источно од германских и били су у даљем контакту са Келтима и Италима на југозападу, а на југу са Грцима, вероватно

и са Илирима и Трачанима. Аргументација оваквих ставова била је исувише статична и једнострана.

Од краја XIX века у решавању тог проблема почињу све више да се узимају у обзир и чињенице из области ономастике (лингвистичке дисциплине о властитим именицама), а затим и археолошке и антрополошке чињенице, као и проучавање назива биљног света и риба у словенским језицима. Од бројних научних хипотеза данас су у славистици најприсутније три: висланско-одранска, средњодњепарска и дунавско-панонска.

Висланско-одранска хипотеза настала је још крајем XVIII века, али је најпотпунију научну аргументацију добила тек у радовима пољског лингвисте Тадеуша Лера-Сплавињског (1946), а њеној разради допринели су и многи лингвисти потоњих деценија. Према тој хипотези, као што се из самог назива види, територија прапостојбине Словена захвата простор између Одре и Висле, с тим што бројни лингвисти који је подржавају дозвољавају могућност да је прапостојбина временом, мање или више, излазила из тих граница. Велика вредност ове хипотезе, посебно у интерпретацији самог аутора у поређењу са многим другим гледиштима, јесте веома разноврсна аргументација на којој се она заснива и у оквиру које се узимају у обзир чињенице различитих наука. Као интересантан лингвистички аргумент може се навести податак да између Одре и Висле има много хидронима чије се основе срећу и у подручју Дњепра, али тамо са деминутивним и хипокористичним суфиксима (на пример, у данашњој Пољској постоји река Коломња, а у Украјини Коломијка, у Пољској Осна, а у Белорусији Осница...), из чега се закључује да су изведене основе млађег постанка и да је територија на којој се ти водени токови налазе насељена касније.

Средњодњепарску хипотезу заступали су Лубор Нидерле, Казимјеж Мошињски, Макс Фасмер и други слависти, а у другој половини XX века највише присталица имала је у Совјетском Савезу. У њиховим радовима (посебно Федота П. Филина) истиче се да се прасловенски речнички фонд односи на реалије (стварне чињенице) својствене шумском и степско-шумском појасу који данас углавном одговара јужној Белорусији и северној Украјини (најзаступљенија српска хаплогрупа и у овим пределима је доминантна, прим. аут.).

Српски еквиваленти тих прасловенских речи биле би речи: језеро, блато, дубрава, борик и друге, затим називи дрвећа: бреза, јасика, орах, липа, врба, па називи дивљих животиња, птица и речних риба: медвед, лисица, вук, рис, јелен, гуска, лабуд, врана, сом, штука, лосос... С друге стране, на основу анализе словенске лексике закључује се да у прасловенском језику није било речи које би означавале реалије везане за море (на пример, морске рибе), нити речи које би упућивале на степену, а слабо су заступљене и речи које би се

односиле на планински рељеф (са чим се не слажу неки савремени слависти, као Олег Н. Трубачов који наводи доста контрааргумената).

У новијој славистици оживљава интересовање за једну од најстаријих хипотеза о прапостојбини Словена „**дунавско-панонску или балканску**“, која се почетком прошлог века заснивала искључиво на летописном податку из XII века (Повест о минулим лет) о томе да су Словени у давна времена насељавали простор Угарске и Бугарске пре него што су се одатле поједина словенска племена (Моравци, Чеси, Бели Хрвати, Срби, Хобутани, Лахови, Љутићи и друга) доселила на нове територије, на којима су нека трајно остала. Пошто тај податак није имао јачу потврду из неког другог извора, хипотеза која се на њему заснивала временом је маргинализована као неаргументована и без научне веродостојности. Међутим, у савременој славистици (на пример, у радовима О.Н. Трубачова, В.П. Кобичева, Л. Трбуховић и другим) та стара идеја почела је све убедљивије да се оснажује лингвистичким, историјским, етнографским и другим аргументима. Тако се, на пример, скреће пажња на сличност назива племена Венета са северног Јадрана (упоређујући данашњи назив за Венецију) и једног од словенских етнонима – Венеди, а посебно на чињеницу да се у поменутом летопису експлицитно каже да су се Словени звали Норци (док су живели на Дунаву), а да више античких извора помиње уз Ските и народ Неури, док је историјски познато да су у IV веку пре Христа Келти разорили провинцију Норик у горњем Подунављу (већина савремених слависта узима као извесно да је тада прасловенски језик већ био формиран).

Не зна се тачно шта је било са народом Норика, да ли је страдао, асимилован, или се распршио на разне стране пред келтском најездом, или се одселио у одређеном правцу. Није поуздано утврђена ни њихова етничка припадност. Претпоставља се да је било северноилирско или етнички мешовито. Занимљиво је да се и изван број хидронима са подручја горњег и средњег Подунавља: Дунав, Мура, Тиса...среће на словенском североистоку у облику деминутивних и хипокористичких изведеница, што би сведочило да су у евентуалним словенским сеобама са Дунава преко Карпата неки називи пренети у нову постојбину, у једном или другом смеру. У области етнографије занимљиво је, на пример, да у белоруском фолклору има доста песама о Дунаву, иако је Белорусија доста удаљена од ове реке. Археолог Лепосава Трбуховић допушта могућност да су Панонци из I века нове ере, које описује Дион Касије, заправо Словени, док О.Н. Трубачов подупире ову хипотезу резултатима нових етимолошких истраживања. Идеја о подунавској прапостојбини Словена подразумевала би закључак да су словенске сеобе на југ у VI веку заправо биле у правцу из којег су Словени десетину векова раније отишли на север, уз могућност да неки никада и нису напуштали територију старе постојбине.

Другим речима, хипотеза о подунавској прапостојбини Словена не мора бити неспојива са неким другим хипотезама ако се има у виду да се територија прапостојбине могла у далекој прошлости и знатно мењати, ако се претпостави да су постојале две прапостојбине Словена. Подунавска би у том случају могла да претходи некој каснијој.

И најзад, или најпре, поред свих хипотеза место мора да има и истраживање Милоша С. Милојевића. Готово да нема књиге оних аутора који се баве пореклом Словена, односно Срба, заговорника да Словени нису дошли на Балкан, а да се бар на једном месту не помене име овог истраживача. Слично је и са саговорницима на ту тему, присталицама такозване аутохтонистичке школе.

Иза овог научника који је живео у деветнаестом веку званично је остало мало дела, али присталице његове теорије и поборници његовог рада говоре о сандуцима заоставштине и хиљадама страница у рукопису. Чињеница је да после смрти његову рукописну заоставштину није прихватила ниједна српска установа. Остало је забележено да се на тавану Првостепеног суда Округа београдског, после ослобођења 1918. године, налазио пун сандук Милојевићевих рукописа. Они који трагају за његовом заоставштином тврде да је на том тавану било чак седамнаест таквих сандука са рукописима и личним стварима.

У књизи "Срби... народ најстарији" Олга Луковић Пјановић на једном месту је написала: "Због непријатељског гледања страних сила на рад Милоша Милојевића, а и због заведених српских синова, који су послушно следили те туђе мрачне моћи, о овом нашем великом човеку пуном људских и научних врлина никада није била урађена једна ваљана биографија.

ШТА ЈЕ БИО, ТВРДИО И ДО ЧЕГА ЈЕ ДОШАО МИЛОШ МИЛОЈЕВИЋ

Био је свештеник, правник (дипломирао право у Москви), филолог, професор, ратник, истраживач српске истине. По повратку из Москве, 1865. године, борио се да докаже аутохтоност Срба на Балкану, постојање писмености и писма пре свих других, за очување српске цркве, али и за ослобођење од Турака. Документи кажу да је са својим ратницима ослободио 400 српских села. Рањаван, одликован, признат диљем Србије, осим међу научницима, припадницима бечко-берлинске школе у Београду, путовао је Србијом, писао, захтевао, али зид ћутања није срушио за живота. Оставио је малобројне књиге, али и тоне рукописа који још нису угледали светлост дана. Али, ако је у Србији тешко бити Србин, долазе нова времена, где тамо негде по белом свету, наши, али и све бројнији страни научници објављују оно што немачки романтизам још од половине деветаестог века покушава да забрани, уништи, промени историјску истину.

АНАТОЛИЈ КЉОСОВ И ВЕЛЕСОВА КЊИГА

Сва ова „разна“ научна размишљања о пра пореклу Словена уводе нас у нешто ново, дошло са лабораторијским доказима о пра пореклу и постојбинама народа. Сада, када знамо за ДНК анализе и прве резултате тих анализа, с правом можемо да поставимо питање – да ли је највећи геноцид над српским народом прећуткивана истина? По нешто смо могли да чујемо и прочитамо, као што је уништавање истине о пореклу Словена од стране бечко – берлинске школе историје, али и обилатој помоћи домаћих научника да истина о сопственом народу заувек остане закопана.

Да је истина спора, али достижна, показали су својим истраживањем, најпре, професор Радивоје Пешић, али не у Србији, већ у Милану, затим Анатолиј Кљосов, амерички научник руског порекла, а онда и више истраживача „брезових дашчица“ из којих је настала „Велесова књига“. Она је заправо материјални доказ који говори о настанку, развоју и сеобама Словена и обухвата живот словенских племена од средине седмог века пре Христа, па до последње четвртине деветог века нове ере.

С друге стране, Анатолиј Алексејевич Кљосов, професор биологије Харвардског универзитета, у свом научном раду, изнео је тврдње да је српски ген

(он помиње хаплогрупу „R1a1“) стар 12 хиљада година и да потиче од Нојевог сина. Ако је ДНК анализа открила да је Дарвин подметнуо лажне кости да би подупро своју теорију еволуције, онда нема ни једног разлога да се сумња у научни рад професора Кљосова који тврди да је управо оваквим анализама и егзактним резултатима доказано да су Срби пранарод данашњим Словенима и многим другим народима Европе.

Код помена порекла од Нојевог сина стоји чињеница да је др Кљосов свакако имао у виду и летопис „Повест минулих лет“ који је, из више различитих извора, настао негде између 1113. и 1118. у руском манастиру Видубицкиј. Аутором се дуго сматрао монах Нестор по коме је ова хроника и добила име. На самом почетку аутор даје историју руског народа од библијског Јафета, сина Нојевог, до његових дана. На једном месту пише како су се Јафетови потомци населили прво у доњем току Дунава (географски: данашња Србија), да би затим неки од њих отишли на север.

Руска историографија је ове податке одувек узимала за озбиљно па се у њеним школама учило како су они дошли „са оне стране Карпата“. Из нашег угла гледано то би значило „са ове стране Карпата“. Тај део у Србији (и Југославији) никада није схваћен и прихваћен.

Не треба заборавити свакако Јурија Мирољубова, још једног руског генија, који је цео свој истраживачки рад посветио обрачуна са такозваном „Нордијском школом“, која на све начине покушава да минимизира, омаловажи и исмеје све оне који старчевачку културу, Лепенски вир, а потом и Винчу сматрају колевком европске цивилизације и писмености. И Ива Вукчевића, доктора политичких наука на универзитету у Њујорку и аутора књиге: Словенска Германија. Реч је о истраживању порекла и ране историје Срба/Словена, Сарматије, Германије и Илирије.

Можда ће се неком учинити да смо, пишући родослов „Радовањаца“, превише пажње посветили историји и пореклу Срба/Словена. Али, свесни да наше постојање не почиње доласком Вељића у Горњу Ресаву, да је око 300 година писаних трагова о нама тек зрно песка у мору, захваљујући ДНК анализама, хтели смо да продремо и у дубину наше прошлости. Све теорије и истраживања која смо овде навели дају нам за право, потврђују да наш ген потиче из далеке прошлости Европе, да је настао на тлу на којем смо данас и да припада, с поносом, прецима који су описменили наш континент. Наравно, изнели смо и супротна мишљења, или, другачија гледања, да бисмо оставили читаоцу могућност да на једном месту, макар и укратко, може да изврши неку врсту упоредне анализе и самим тим донесе закључак.

Негирање тих чињеница више говори о нашим непријатељима и тиме ће се бавити неки други, а наше је да овом књигом сачувамо памћење о нама данас и нашим прецима. И да, онима које то интересује, покажемо где могу да чују и прочитају нешто више о пра-пра оцу наше фамилије.

Мапа хаплогрупа из истраживања А.А. Кљосова

Поновићемо још једном, хронолошки, имена научника на чија истраживања треба обратити пажњу уколико желите да сазнате више о прећуткованој истини: Милош С. Милојевић, Милоје Васић, Радивоје Пешић, Олга Луковић-Пјановић, Марија Гимбутас, Милтон Шан Вин, Софија Даниловић, Србољуб Живановић, Олег Н. Трубачов, Лепосава Трбуховић, Јуриј Мирољубов, Анатолиј Кљосов, Светислав Билбија, Иво Вукчевић, Јован И. Деретић...

Нешто касније, приликом анализе резултата „Family Tree DNA“ из Хјустона, вратићемо се последњој књизи Алексеја А. Кљосова „Порекло Словена, осврти на ДНК-генеологију“ у којој овај научник кроз бројке говори о миграцијама у светлу најновијих открића дошлих из лабораториске анализе археолошких ископина. Ово тим пре, јер нека нова сазнања обарају многе досадашње искључивости и отварају нова питања о миграцијама и пореклу данашњих народа и нација.

О ГЕНИМА

Свако од нас има 23 пара хромозома у практично свакој станици нашег тела (тачније у језгру станице). Битни део тих хромозома се зове ДНК, а садржи генетски код. Један, 23. пар, се може разликовати: може да буде састављен од два велика хромозома (који се означавају са „X“ (ИКС) или једног великог и једног малог хромозома (који се означава са „Y“ (ипсилон).

Ако имате два велика хромозома „XX“, бићете женског пола, ако имате онај мали хромозом „Y“, мушкарац.

Хромозоми се наслеђују од родитеља, али помешано: пола од мајке, пола од оца. Али хромозоми се не наслеђују као цигле: код наслеђивања добићете један нпр. пети хромозом од оца (и један од мајке) али онај од оца није једнак једном од два његова него некој мешавини два хромозома у његовом петом пару. Хромозом „Y“, ако га имате, тј. ако сте мушко, можете добити само од оца, а он га је добио од свог оца и тако редом.

Трик је да немају сви људи исти „Y“ хромозом (као ни један други). Али док се други хромозоми могу међусобно мешати, „Y“ не може. Поједностављено, јер ово се заправо односи само на један део „Y“ хромозома, али је то принцип.

Посебна прича су митохондрији. То су мале стварчице које постоје унутар сваке станице (и може их бити на стотине). Заправо, то су некад давно били посебни организми који данас не могу да живе самостално него само у станицама у којима су смештени. Посебно се размножавају и имају свој ДНК који је оргинизован у прстенасти хромозом. Нас овде занима то да се митохондрији наслеђују искључиво по женској линији: сви наши митохондрији имају гене од митохондрија мајке, која их је добила од своје мајке итд.

Сви људи немају исте гене у митохондријама, има доста разлике.

Одакле разлике у „Y“ хромозому и митохондријама? То су грешке у преписивању (код дељења), које настају случајно – такозване мутације. Отприлике се зна колика је вероватноћа да у преписивању гена дође до грешке. Већина их је безазлена, али они који их добију с фаталним грешкама живе врло кратко, ако се уопште и роде и не успеју ником да их пренесу, јер немају потомака...

Ако из мноштва података на претходним страницама покушамо да сагледамо заједничко код свих истраживача, није тешко закључити да су (Срби) Словени доласком/повратком на Балкан мешањем са Илирима и другим народима створили једну од под група хаплогрупе „I“, или да су у још даљој прошлости и (Срби) Словени и Илири два стабла једног корена.

Вратићемо се сада поново лози Милосављевића, односно Вељића. За читаоце ове књиге, који немају времена за целокупно ишчитавање, као и у претходном делу могу да прочитају сажето обрађене делове стабла као што је вертикала родослова аутора у којој су набројани сви релевантни чланови лозе до тренутка када је књига ушла у штампу.

РОДОСЛОВНА ВЕРТИКАЛА АУТОРА

XIII колено
ВЕЉИЋ

XII колено
?

XI колено
?

X колено
РАДМАН

IX колено
Мата, Марјан, Марко и **Радован (ж. Круна)**

VIII колено
Радосав, Димитрије, Станоје, Станица, Видосава и **Милосав (ж. Јана)**

VII колено
Милоје, Богомир, Милева и **Милисав (ж. Тода)**

VI колено
Дона, Милка, **Велимир (ж. Спасенија)** и Стојимир (ж. Сојка)

V колено
Дана, Стана, **Гвозден (ж. Наталија)**, Раденко, Стаменко, Стојан, Стојана, Адам, Милојко, Мила, Милутин, Сретен, Јела, Мара и Мица

IV колено

Живота, Жива, Милостија, Миодраг, Станиша, **Раде** (ж. Љиљана), Раца, Ратко, Вера, Славица, Зоран, Радиша, Мица, Раде, Радица, Драгиша, Драгица, Слада, Миле, Оливер, Верица, Дарко, Бранко, Педа, Стојиша, Раде, Рада, Раденко и Горан

III колено

Радиша, Славица, Драган, Момчило, Снежана, Срећко, Славица, Марина, Дијана, **Јелена** (м. Љубомир), **Милош**, Милица, Кристијан, Олгица, Горан, Виолета, Иван, Срђан, Славиша, Јелена, Јелена, Марија, Ненад, Далибор, Марија, Јелена, Александар, Маја, Марина, Александра, Тијана, Филип, Стјепан, Кристина, Ана, Анте, Аца, Маја, Кристина, Анђела, Натали, Лидија, Џонатан, Жулијан, Бастијан, Небојша, Виолета, Бобан, Слађа и Ана

II колено

Иван, Игор, Добрица, Лета, Далибор, Татјана, Анђелка, Јелена, Перица, Данијела, Добрица, Давид, Стефан, Сандра, **Ивана**, **Андрија**, Немања, Коста, Емилија, Павле, Илија, Сергеј, Ана, Александар, Лидија, Богдан, Александар, Лазар, Марко, Милена, Филип, Тамара, Огњен, Лука, Сара, Андријана, Јасна, Ана, Никола, Лука, Вељко, Вања, Стефан, Стефанија, Петра

I (најмлађе) колено

Лазар, Јован, Благица, Крсјан, Александар, Огњен, Тамара, Немања, Никола, Ната, Александра, Јовица, Милош, Катарина, Тијана и Филип

* Набројани су сви потомци Вељића до 01.10.2014. године. Тамнија црна приказује вертикалу аутора, али и сви други на овом списку могу да изведу исту вертикалу само за своје претке и потомке

Отац и син на „родној груди“ Милосављевића: Раде и Милош у Бучару, марта 2014.године, на ливади, недалеко од некадашње куће деда Велимира...

...и месец дана касније: водопад „Велики бук“ за време првог сусрета Милосављевића

DNK d.o.o. Beograd
 Svetozara Čučkovića 10, 11120 Beograd, Srbija | T: 334 9250

Utvrđivanje Y haplotipa

Laboratorijski oznaka: **14.1208**
 Datum izdavanja nalaza: **08.08.2014.**

Klijent

Jovica Krilinić
 porok@o.rs

Kontakt 1: jovica.krilinic@porok.rs (Jovica)

Kontakt 2: milosevicjovica@tlu.edu.rs,
 063 898 25 07 (Rada)

Uzorki

Broj	Donor	Tip	Datum uzimanja
1.	Rada Milošević	Biološki bris	08.08.2014.

Komentar

DNK d.o.o. Beograd ne garantuje za identitet osoba koje se traže.

Opis analize

Utvrđivanje Y haplotipa.

Metode

Za izdavanje DNC iz uzoraka korišćena je standardna metoda Clegen elektrofere. Amplifikacija standardnog male STR lokusa za haplonsku identifikaciju rađena je PCR metodom korišćenjem komercijalnog kitta AmpFSTR®Yfiler (Applied Biosystems). Detekcija amplifikovanih fragmenata DNC rađena je na ABI 3130 (Applied Biosystems) gasoforskom analizatoru.

DNK d.o.o. Beograd
Bulevar Oslovačkih Bližnjaka 10, 11000 Beograd, Srbija

Rezultat

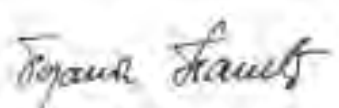
Rezultati analize DNK biološkog uzorka su dati u sledećoj tabeli:

Lokus	Vrednost alela
	14,1000,51
DT1S1	16
DT1S2	13
DT1S3	26
DT1S4	20
DT1S5	17
DT1S6	17
DT1S7	14/14
DT1S8	13
DT1S9	11
DT1S10	13
DT1S11	23
DT1S12	11
YAP1A1H	11
YAP1A2	16
YAP1A3	10
YAP1A4	20

**Alel 14,1000,51 označava muškarca Y haplotipa*

Porodnjače dobijenog haplotipa je ređeno sa Y haplotipovima iz baze www.ncic.nih.gov i utvrđeno je potpuno podudarnje sa jednim Y haplotipom u okviru evropsko-afričko-evropske nepopulacije. U prilogu je dati haplotip i njegove pojedinačne lokacije.

Na osnovu dobijenog Y haplotipa kompjuterskom simulacijom na sajtu www.familytree.com/familytree/ncic/ncic.html utvrđeno je da se radi o haplogrupi E2a. Na web adresi www.familytree.com/familytree/ncic/ncic.html možete pogledati rasporod haplogrupa na evropskom kontinentu.

dr Bejana Penić
Dipl. molekularni biolog

Web: broj: 247988
FBI: 103175558

Radin broj: 170-1030675600-41
Uničevni Bank Srbija a.d. Beograd

tel: +381 (0)11 218 2111
fax: +381 (0)11 334 9250

informacije@dnk.rs
www.dnk.rs

Копија анализе ДНК – „Y“ хромозома Радета Милосављевића (и по вертикали и по хоризонтално иста код свих мушких потомака и предака „Радовањаца“) у ДНК центру за генетику у Београду, 06.08.2014.г

Научно (лабораторијско) истраживање прошлости је пуно енигми. Непознаница ће бити све дотле док се не добије један пристојан број узорака хаплогрупа на целој планети. Тада ће слагањем коцкица да се дође до тога с које тачке ко потиче, ко су му преци и с ким је у „ближем“ сродству. Дотле, имаћемо податке за један, релативно, оскудан број људи који су се одлучили да завире у порекло и прошлост.

РОДИЋИ „БЛИСКИ“ РОЂАЦИ

Због милионских цифара појединих могућих сродника, географских кретања блиских фамилија током векова, тешко их је пратити, али, као што смо већ навели, већ урађене ДНК анализе порекла појединих породица нам омогућавају да ставимо под лупу њихова трагања за прошлошћу са оним што знамо о нама. Навешћемо неколико реченица из истраживања генеалогa Синеише Јерковића порекла крајишке породице Родић којих данас добрим делом има и у Војводини. Са њима делимо 16 од 17 испитаних маркера хаплогрупе „I2a“ којој, наравно и они припадају и славимо исту славу Аранђеловдан.

О Родићима су највише писали Милан Карановић и Петар Рађеновић, свештеници, антропогеографи и сарадници Јована Цвијића у Босанској Крајини. Ова двојица истраживача су у својим студијама, издатим у оквиру едиције „Насеља српских земаља“, на основу упутстава самог Цвијића, истражили и антропогеографски обрадили већи део Босанске Крајине. Као свештеници, предања су бележили у сталном контакту са народом из ког су и сами потицали.

Милан Карановић је у свом раду „Поуње у Босанској Крајини“ о Родићима написао следеће:

*„Јако њада у очи збої плодносћи и најлої множења највећа труїа родова у Босанској Крајини, Лици и Сјеверној Далмацији-Родић-Сїојсављевић (изговарају и Стошљевић). Има их у овој области са 19 презимена и сачувано је предање да су „само једно“. То су **Родићи** 36 к. у 20 насеља, **Сїојсављевићи** 36 к. у 10 насеља, **Новаковићи** 38 к. у 13 насеља, **Сїуїари** 22 к. у 5 насеља, **Ђумићи** 18 к. у 7 насеља, **Умићевићи** 18 к. у 4 насеља, **Тодићи** 4к. у 2 насеља, **Сїарчевићи** 8 к. у 6 насеља, **Дајићи** 11 к. у 2 насеља, **Милиновићи** 13 к. у 6 насеља, **Рагошевићи** 20 к. у 8 насеља, **Будимири** 8 к. у 4 насеља, **Милановићи** 7к у 4 насеља, **Вајаїићи** 48 к. у 9 насеља, **Судчевићи** 5к. у 5 н., **Томчићи** 4к. у 2н., **Макивићи** 5к. , **Лукићи** 1к. и **Ђуге** 3к. Свега 305 кућа и сви славе **св. Арханїела Михаила**. **Закоїина** им је за сву Босанску крајину **Плавно-Поїина на Тронеђи**. **Одаїле** су се осийали њо свој области...*

- Старо родовско име свих ових породица би могло да буде: **Кривокуће**
- најстарије мјесто поријекла је „**Мацедонија**“ тачније „**Црна Вога код Прилеїа**“
- пресељавање у **Херцеїовину** и у **Врлику** у Далмацији пре „400 година“ тј. око 1600.године (можда се под Врликом може подразумевати Херцеговина)
- пресељавање у Бјелајско Поље убрзо након тога

- прелазак из Бјелајског Поља у Далмацију, у Плавно, пре 300 година, око 1700.године
- повратак из Далмације у Босну, у област Унца и Тронеђе, прије 150-200 година, око 1800. године
- расељавање са Тронеђе по свој Босанској Крајини-Поуњу, Подгрмечу, Поткозарју..."

Ако бисмо нашој основној хаплогрупи „I2a“ придодали „још неко слово и број (оно што се, за сада, не ради у српским лабораторијама; имаћемо и то у наставку приче), могли бисмо да дођемо до тога (ако је тако) колико нам је стар заједнички предак, Родићима и Милосављевићима. Оно што наши истраживачи, на основу овога што знамо данас, кажу, могуће је да је заједнички „отац“ ове две породице стар око 800 до 900 година.

Рађеновић Петар, Унац, Насеља и порекло становништва (књига 30) - СЕЗ (књига LVI), Београд 1948.

Накићеновић Саво, прота, Книнска Крајина, изд. Никола Пашић, Београд 2004.

Карановић Милан, Поуње у Босанској Крајини, Насеља и порекло становништва (књига 20) - СЕЗ (књига XXXV) Српска краљевска академија Београд 1925.

Још један симбол Ресаве: манастир Манасија

ПОРЕКЛО ПОРОДИЦЕ МИЛЕТИЋ ИЗ РИБАРА КОД КРУШЕВЦА

Слична ситуација (као и са Родићима) је и са породицом Милетић из Рибара код Крушевца која има 15 од 17 истих маркера са Милосављевићима. Свакако ће читаоцу бити занимљиво неколико речи и о њима. Србољуб Милетић је свештеник у далекој Аустралији и у наставку доносимо његово писмо у оригиналу без скраћивања.

„Наше породице и рођаци данас живе у селу Рибаре код Крушевца. Као крсну славу славе Свете Оце (недеља пред Божић, Оци, Оцеви) а преслављају светог Николу. Презивају се Милетић, Богданић, Ђекић, Стојковић, итд.

Породично предање није јасно и било би потребно проучити га боље како би се неке ствари разјасниле. Наиме, према породичном предању наши стари су се доселили негде из Херцеговине или Црне Горе. Причало се да је то имало неке везе са Бајом Пивљанином. Говорили су „када је Бајо убио Турке, морали су да беже“. Такође, предање каже да су се у крајеве где данас живе доселили из околине Штипа.

Што се тиче херцеговачког предања, у грузанском селу Љуљацима постоји предање породице Марковић које је, по причању „ђеда“ Огњана (умро 1872. у 103. години), саставио Стеван Марковић, професор Београдског универзитета. По овоме извору, Бајо, који због хајдуковања није засновао потомство, имао је дванаест братучеда, које су Турци стално узнемиравали да би им издали стрица Бају. Једном су у кући похватили и свезали једанаесторицу, но једна се жена искраде и јави дванаестом братучеду, који је био код стоке у бачији, а овај одмах дојави Баји, који са дружином похита, те све Турке, затечене на спавању, побију, а братучеде ослободе. Због тога, по Бајином савету, да их Турци не би нашли и осветили се, растура се, сваки са својом породицом, али – нигде по тројица заједно. Тако „Бачар“ (што је био оне ноћи на бачији), са браћом Мрљешом и Вуком, дође у Луњевицу (Таково), а одатле се, пошто им се ту није допало, разиђу. Бачар оде у Радмиловиће, Мрљеш у Топоницу, а Вук, за кога кажу да се презивао Марковић (или је и он, скривајући се, мењао презиме), дође у Љуљаке, где су му потомци Марковићи.

Што се тиче скоријег досељавања, предање каже да су се негде на прелазу из 18. у 19. век из околине Штипа наши преци доселили око Рибара и Рибарске Бање на Јастрепцу код Крушевца. Наиме, данашње село Рибаре је настало негде почетком 19. века и брзо се развијало доласком наших предака у овај крај. (Међутим, сам назив „Рибаре“ је много старији и вероватно долази још из 14. века, из времена кнеза Лазара.)

У време када се Србија ослобађала турског ропства (и коначно Хатишерифом из 1830. добила некакву самосталност), требало је обновити замљу и пружити подстрека пољопривреди и сточарству. Један од првих закона које је кнез Милош Обреновић донео (те исте, 1830. године), био је да земља припада онима који је и обрађују. (Закон о ослобађању сељака од обавеза према велепоседницима донет је 1833. Њиме су тада земљоделци стекли право својине на земљу, т.ј. да је могу купити, продати, наслеђивати и обрађивати по својој вољи.) Тако су у ослобођену, али и ратовима опустошену и ретко насељену Србију, почели да пристижу досељеници са свих страна и за кратко време, свуда у Поморављу се број становника повећао.

Када су наши стари дошли у рибарски део Јастрепца, цео овај крај је био обрастао шумом. Столетно дрвеће је расло по планинским обронцима. Стари причају да су први досељеници крчили шуму како би се настанили у планини. У то време је нова српска власт донела још један указ да се шуме крче и да се уређују њиве и пашњаци за стоку. По том закону колико би шуме ко тада успео да раскрчи, толико му је и признато у личну својину. Вероватно да је та могућност крчења шума и заузимања земље подстакла наше претке да се селе у планину Јастребац. Тако су наши прадедови Богданићи (сада Милетићи и Стевићи), крчењем шуме обухватили целу околину бањских извора у своја имања.

Наши преци се нису одмах скрасили на једном месту. Стари солунац, чика Милош Богданић је причао: „Њихове куће су биле на тојагу (на штапу - сојенице). Бежали су од Турака од Штипа на Косово, па у Житковац поред Мораве, затим у Падеж иза Крушевца, па у Бивоље, а затим у Каоник (Каник). Ту се Стојко, деда Милетин отац, оженио Богданом из Каоника па отишао у планину у Вукању”. (То јест где је сада Вукања, јер у то време село Вукања још није постојало.)

Ако је тачно да су пореклом из Херцеговине, како каже породично предање, Штип је онда, на путу из Херцеговине био станица пре доласка у Вучитрн и потом Крушевац. Није познато колико дуго су били у Штипу. По том предању они су из Херцеговине отишли у околину Штипа, а потом су били поново приморани да од Турака беже даље на Косово у околину Вучитрна где је такође постојала црква Светих Отаца - а наше фамилије имају славу Св. Отаца. (Ја сам чуо да и данас у околини Вучитрна има породица које славе Св. Оце, и да и тамо још увек постоји црква Светих Отаца, или бар њене рушевине.)

Што се тиче ДНК маркера, они показују сродност са становништвом у данашњој централној Македонији. Тумачи кажу да маркери такође показују највећу концентрацију овог типа „I2a” у Херцеговини. Могуће би било, такође, да су давно, пре доласка Турака, живели у данашњој Македонији. Потом, да су одатле отишли у Херцеговину, а онда, након више генерација, поново се

вратили у Штип, место свог порекла, и онда даље, где су данас. Јер, чудно је да су бежећи из Херцеговине од Турака отишли баш у Штип, који је био такође под турском влашћу, уствари још ближе извору те власти од које су наводно бежали и склањали се. Штип је данас централна Македонија, грубо речено на пола пута између Скопља и Ђевђелије. Можда је остало предање да су претходно негде из тог краја дошли у Херцеговину, па су због тога поново потражили уточиште на старим темељима? Тешко је знати.

Али, могуће је и да се породично предање побркало са другим досељеницима у рибарски крај, Дробњацама, са којима су се ородили путем склапања бракова.

Презимена су мењана спонтано, обично као надимак. Тако су и пријављивана властима: на пример, деда Драгутин - Дража је плаћао порез и водио се под презименом Милетић, а за све је увек био само Дража Богданић. Његов отац је био Хранислав Стојковић, а Храниславов - Милета Стојковић (пре тога су изгледа били Недићи). Презиме Стојковић су добили по деди Стојку, који је млад умро; а Богданић, по његовој жени, баба Богдани, која га је увелико надживела и управљала породицом.

Ето, то би било укратко. Имам доста о новијим временима у последњих 150 – 200 година. Али пре тога је за мене нејасно. Можда ћу једног дана да се мало боље позабавим тиме, написао нам је за ову књигу отац Србољуб Милетић из далеке Аустралије.

Као и Родиће и Милетиће и нас Милосављевиће повезује заједнички предак из не тако „далеке“ прошлости. Са Милетићима немамо исти крсну славу, па ниво „сродства“ може ближе да одреди даља анализа већег броја маркера ДНК порекла.

СТЕЊЕВАЦ У ПОПИСИМА, НА МАПАМА...

Доктор Бранко Перуничич, објављујући књигу „Државни попис у Горњој Ресави 1863. године“, оставио је неизбрисиву основу за истраживања породичног порекла. У овој књизи смо се, до овог тренутка, бавили породицама које припадају лозама Вељића и Обреновића. У наставку следи сателитски снимак Стењевца и геодетске скице имања и села, затим како Стењевац други виде, попис свих домаћинстава села 1863. које могу да послуже да се уђе у траг још некој породици која припада овој, али и за истраживања других лоза... Ми смо истражили још две: Ћосиће и Миленковиће.

Сателитски снимак Стењевца. Изнад путева, који десно иду кроз село и завршавају се у подножју брда, неколико стотина метара даље почињу брда „Бучар“, „Ђула“ и „Падалиште“ где су некада биле куће, а данас трла, већине Милосављевића

СКИЦА
СЕЛА СТЕЊЕВЦА (НАСЕЉЕ)

СКИЦА АТАРА СЕЛА СТЕЊЕВЦА

СТЕЊЕВАЦ У ОЧИМА ДРУГИХ

Ма колико човек тежио да буде објективан, своје види, ипак, мало субјективно. Зато смо мало истраживали по интернету и нашли текст од 03.07.2012. под насловом „Априлски сусрет Бељанице и нас“, аутора Маје Опанчарев. Време збивања нешто мало раније, април 2012. године. Део у којем говори о Стењевцу, Маквишту, Ресавској пећини и „освајању“ Бељанице, преносимо у целости. Зашто и Маквишту? Зато што су ови млади љубитељи природе, залутавши у ово скоро напуштено село, прошли преко Бучара, Ђуле и Падалишта где су се налазила или још увек налазе трла и куће Милосављевића (Вељића). Ово је као створена прилика да о тим пределима прочитате и једно „неутрално“ мишљење:

Путовали: Даца, Бане и Маја

Датум: април 2012.

„Отићи, то је махнита носталгија у човеку, урођен нагон којем се једва одолева. Даљина вуче, вијугава путања вуче, море вуче, планина усисава. Вуче оно што волимо, вуче оно чега се бојимо.“ (Исидора Секулић)

Гласање: Рудник или Бељаница. Повуци, потегни, Дацина харизма побеђује, буђење у пола четири и ето нас у возу за Марковац. Хм, шта знам о Бељаници? Листам у глави књиге са факса и гимназије, карпатско-балканска, кречњачка планина – значи чека нас пуно пећина и извора, а ту су и Ресава и Млава...

2. дан: Преко прече, наоколо ближе – Ресавска пећина и случајно Маквиште

Овог јутра ипак устајемо нешто раније. Задржавамо се у „Парку добрих комшија“ уз Ресаву. То је мали комад земље уз ову нервозну реку, која извири на Бељаници, иначе, десну притоку Велике Мораве. Овај паркић са дрвеним клупицама, импровизованом салетлом и симпатично климавим мостићем преко воде направили су наш домаћин Саша и један његов пријатељ. Раније је ту била дивља депонија мештана, а њих двојица су једно вече, пијуцкајући винце, одлучили да поклоне селу нешто лепо и инспиришу своје Стењевчане да више брину о природи. Акција чишћења трајала је неколико недеља, а њих двојица, свако по мало, додају још неки елеменат како би улепшали ово месташце. Поред људи у парку могу да уживају и гуске које се пребацују мало на једну, а мало на другу страну реке.

Небо је опет одлучило да сакрије жуту звезду и освежи нас, а ми се сигурним кораком упутисмо ка Ресавској пећини.

Пуни себе због јучерашњег одличног читања топографске мапе, кренули смо преко брда са појачањем. Велики смеђи и мали бели пас одлучили су да буду наши сапутници, а ми смо их радо прихватили. Све је било јасно као дан: сечемо пут преко Белог брда и идемо до Јеловца, па се спуштамо у пећину. Међутим, навигатор у нашој глави је забрљао. Спустили смо се превише на југ и стигли у село духова, Маквиште. У читавом месту наишли смо само на три баке. Једна нам је рекла „Окрећите кола и враћајте се !“. Ваљда је жена претпоставила да се нико овде не би шетао...

Пут од Маквишта до Ресавске пећине је створен за лагано планинарење. Обли пејзажи, са нежно зеленом травом и по којом кућицом, учинили су да се осећамо спокојно. Изненадила нас је упадљиво наранџаста боја земље – такозвана црвеница – врста земљишта типична за крашке пределе. Она има мало хумуса у себи, изразито је глиновита, а црвено-наранџасту боју даје јој гвожђе. Становништво не реагује одушевљено на њен помен. Називају је „тешком земљом“.

Бељаничка црвеница (околина Маквишта изнад Бучара)

Источни део Србије благословен је падавинама, тако да иза сваког петог дрвета (произвољно) можете наићи на неки поток или мањи водопад. Пошто је подлога црвена, и сама вода има неку лудо тамну боју која на махове изгледа застрашујуће.

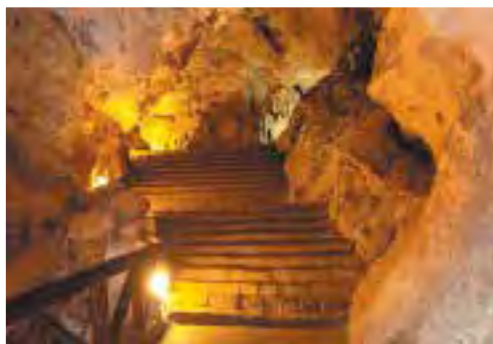
И да, ено је... Сместила се у подножју Бабиног брда и смеши нам се. Ресавска пећина.

Кад смо хтели да се пребројимо, схватили смо да нам је онај високи смеђи негде успут нестало, али мали бели пас и даље нас је верно пратио.

Ми смо једини посетиоци. После кратког предаха и једења сендвича, спуштамо се доле са водичицом... Пећина је, као и већина других, откривена случајно и то шездесетих година прошлог века (открили су је чобани овог краја јурећи за овцама, а истражио наш чувени спелеолог доктор Јован Петровић из Новог Сада, прим. аутора Р.М*). Оно што је мени посебно интересантно је да се спелеолози споре око тога колико је пећински накит стар. Једни кажу 45, а други 4,5 милиона година. Хм?

Било како било, пећина је заиста препуна невероватних крашких творевина. Дворана која посебно оставља утисак је она где се налази „мајка с дететом“. Огромни стуб висине преко 10 метара. У њеној близини је и „Концертна дворана“ која је пар пута искоришћена за концерте класичне музике...

Нас троје, пардон, четворо (ниски бели пас) одлучујемо да обиђемо и клисуру Клочанице. Међутим, како ово дефинитивно није био наш дан, што се оријентације тиче, промашили смо и њу (после смо се тешили изјавом једне мештанке да клисура „и није нешто“) и кренули према Јеловцу. Наши палчеви су опет одрадили посао и до 20 сати били смо у бази. Мали бели није хтео да уђе у кола иако је возач хтео и њега да смести, али смо га сутрадан нашли у Стењевцу како се игра са великим смеђим. Нисмо ни знали шта нам се спрема кад смо се вратили у Винарију „Никодијевић“. Дегустација вина! Саша и Љубинка су нас одвели у посебну собу за пијуцкање, пустили нам сјајну музику, а прича се спонтано расплела...

Ресавска пећина

Слушали смо како се Саша пре двадесет и кусур година удварао Љубинки и писао јој љубавна писма... А њене очи су се девојачки смешкале док је испијала чашу розеа. Домаћин није хтео да нам открије које је сорте користио за вино, а нама после пете чаше више није било ни битно. Како се повела прича о ловном туризму (источна Србија је, иначе, препуна дивљих свиња, срна, фазана, итд.) елегантно сам напустила просторију за „хедонисање“ и отишла на спавање.

3. дан: Данас објављујемо рат глогу – водопад

Лисине и врх Бељанице

Како смо се надали, тако смо се и удали! Оставили смо врх Бељанице за последњи дан верујући да ће тада бити најсунчаније и тако и би. Весело поискакасмо из кревета (вино је добро, нема главобоље) и кренусмо пут Стрмостена. Стопирали смо шумара у ципу и за трена ока стигли до споменика природе: „Лисине“. Прво смо отпешачили до врела које се оригинално зове „Велико врело“, а које је у ствари извор реке која се још оригиналније зове „Велико врело“. Шалу на страну, заиста изгледа феноменално. Ово врело једно је од најснажнијих у Србији. Као хипнотисани шетали смо шљунковитом стазицом испод дрвећа и пратили јак звук воде... До водопада „Лисине“ (или, „Велики бук“). Некада је био висок 20 метара, али после обрушавања једног његовог дела ове зиме, мало се „скратио“. Пошто је материјал преко кога јури вода изграђен од бигра, а то је шупљикава трошна стена, води није било тешко да направи дар-мар. Док су нам водопадне капљице слетале на лице, уживали смо у вештачки проширеном амфитеатру гледајући у ову водену зверку. Снажљиви угоститељи направили су тик уз воду ресторан где служе калифорнијску пастрмку (ваљда ону са Крупајског врела).

Оптимистично смо закључили да ћемо по повратку са врха ту нешто кувати и запутили се у нашу авантуру.

Ми: „Извините, где је пут за врх?“.

Они: „Ма ту, видећете, све је обележено“ ... „Брзо ћете стићи горе“.

Са водопада смо кренули опуштеним кораком тек у подне (малко смо се занели). Један дечко нам је рекао да можемо уз Чемернички поток, а други да постоји обележен пут. Ми нисмо нашли обележен пут (као ни на једној стази на Бељаници, мада смо на два камена видели нешто што је личило на планинарску ознаку), а поток нам је служио као оријентир, барем на почетку. Скренули смо са широког пута, пошто се мени чинило потпуно апсурдно да идемо кроз окол, кад се лепо испред нас види врх. Испоставило се да је то била кобна грешка.

„Околним путем“ стигне се за нека два и по сата до врха, а нашим „краћим“ за 4 и по. Наравно, није био проблем у дужини пута, већ у конфигурацији терена.

После клизања по влажном лишћу (јер смо ишли жешћим нагибом), хода по нимало наивном сипару (на коме смо изгубили поклопац од Никона), стигли смо до пропланка. Десно нам је остала такозвана Пирамида, а лево се довикивали са људима који су радили на свом имању. Након кратке паузе, упутисмо се ка испупченој стени која се налази пре врха. Док смо се кретали ка свом главном циљу, могли смо да одмарамо очи на планинским креацијама – пећинама које су се једна за другом ређале на бељаничком одсеку (Радошева пећина и осталих пет, безимених).

Након ух-ух успона и прескакања бодљикавих жица (ваљда да не би дошло до комшијских свађа, имање се обележити мора) била је прилика да заслужено одморимо душу. Пре врха има пар видиковаца које не треба пропустити. Види се Стрмостен и Водна. Бељаница нас је скроз изненадила. Нимало наивна, почастила нас је призорима где се мешају букове шуме са ливадама. После успона дочекао нас је раван терен са меком травом. Потрчали смо до врха и изненадили се где је нестао сав онај снег који смо видели пре три дана када смо стигли у ове крајеве.

Сати је 16 и 30, а ми смо се попели на 1339 метара надморске висине (тако бар пише на камичку). После неизбежног фотографисања, уживали смо у погледу...Са врха се јасно види Ртањ.

После ручка (поново Дацин високометарски сендвич) и Банетовог „стриптиза“ (морали смо боље да се обучемо јер горе много дува) кренули смо другим путем на доле. Као, знамо ми где треба да се скрене...

Поглед са врха Бељанице

С обзиром да је поглед одозго невероватан, изгубили смо неких сат и по на фоткање...и сконтали како је сунце полако почело да залази. После кратког одушевљења бојама, схватили смо да је сунце на хоризонту, а ми и даље на врху планине. Уозбиљили смо се и кренули бржим кораком преко била. Знали смо да је одсек стрм на почетку и да морамо да пређемо свих оних шест пећина да бисмо могли да почнемо да се спуштамо. Оно што нисмо очекивали је глог! Мали, свуда размножен, пргави глог.

Мештани су нам рекли да постоји путањ којим воде стоку и ако њега нађемо да ћемо се без проблема спустити доле. Е, сад, треба наћи тај путањ. Атмосфера у малој трочланој групи била је на нивоу иако је постојало све мрачније. Глог је гребао, а пута нигде.

Успут смо видели крављу балегу и закључили да смо на правом путу... Ипак, мало нас је плашило што смо свуда видели „изришкану“ земљу од стране дивљих свиња. Млади им имају око два месеца, тако да сигурно нису пријатељски настројени.

Након двосатног провлачења кроз трње и густе четинаре (нисам до сада никада доживела толико густу таму четинара) успели смо у последњем тренутку да нађемо нешто што је личило на стазу. Лампе су одавно биле упаљене, а небо је већ било преплављено звездама. Спустили смо се брзо. Прошло је још пола сата када угледасмо светло. Одахнули смо! Међутим, када смо се спустили на неко приватно имање (пре Стрмостена), схватили смо да је оно кроз окружено реком (Ресавом) и да у мраку не можемо да пронађемо прелаз.

Ми: „Куц, куц! Извините што вас прекидамо у гледању серије, али не можемо да нађемо пут до села.“ Бака и дека од преко 80 година били су и више него љубазни и показали нам где се међу густишем сакрио уски мостић. Уз смех и опште народно весеље стижемо до Стрмостена.

Како имамо још 7 километара до Стењевца, одлучујемо да попијемо хладно пиво испред продавнице (јагодинско је дефинитвно нешто посебно). Моментално постајемо главна атракција села и, захваљујући томе, добијамо превоз до Стењевца. Брзином од 100 на сат стижемо док си рекао „глог“ у наше мало село. Частимо наше нове другаре пивцем у ресторану „Мали рај“. Поздрављамо се и задовољно одлазимо код наших домаћина. Сумирамо утиске окружени кактусима, лимуновим дрветом и палмом... Кажем себи - вратићеш се ти овде!

* Ресавску пећину су открили 1962. године чобани са планинарима из Свилајнца. Исте године испитао је новосадски спелеолог, др Јован Петровић. За посетиоце је отворена 22. априла 1972. године. Укупне дужине је 4,5 километара, детаљно је истражена 2830, а за посетиоце отворено је 800 метара. Стара је око 80 милиона година, док се стари накит процењује на око 45 милиона година (прим. аутора Р.М.)

29. СТЕЊЕВАЦ

1. Мијалко Здравковић, стар 46 г., син Радош 30 г., Радисав 18 г., Владисав 8 г., жена Милка 45 г., кћи Добрија 17 г., Неранца 15 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, паша од 4 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана, све воденице од 2 мотла — свега 58 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке 12 г. — По износу спада у I класу, по приходу у IV класу.

2. Милета Митровић, стар 44 г., син Младен 4 г., жена Станица 30 г., кћи Томаница 10 г., Петковица 7 г., Николија 1 г. — Имање: кућа, плац, виноград од 1 мотике, паша од 4 дана, ливада од 1 дана, шљивар од 1 дана — свега 41 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке $1\frac{1}{2}$ г. — По износу спада у I класу, по приходу у I класу.

3. Буле Обрадовић, стар 51 г., жена Стоја 46 г., кћи Латанка 30 г., Мила 18 г., зет Миленико 30 г., унук Тодосије 3 г., Миланка 1 г. — Имање: кућа, плац, виноград од 1 мотике, паша од 6 дана, ливада од 4 дана, шљивар $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана, 15-то све воденице од 2 мотла — свега 110 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке $11\frac{1}{4}$ г. — По износу спада у II класу, по приходу у IV класу.

4. Радоша Петровић, стар 47 г., син Ђорђе 15 г., Јанковија 13 г., Пандица 10 г., жена Петрија 45 г., кћи Станица 17 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 2 мотике, паша од $3\frac{1}{2}$ дана, ливада 2 дана, шљивар $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана, 45-то све воденице од 2 мотла — свега 45 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке 9 г. — По износу спада у I класу, по приходу у III класу.

5. Радисав Јеремић, стар 30 г., син Ђорђе 8 г., Илија 7 г., жена Здравка 30 г., кћи Милица 4 г., браћа: Радисав 27 г., Милосав 26 г., Миланковија 17 г., сестра Милејка 15 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, паша од 8 дана, ливада од 6 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од 1 дан — свега 91 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке $15\frac{1}{2}$ г. — По износу спада у I класу, по приходу у V класу.

6. Милосав Миловиновић, земљопос. 30 г., син Јован 3 г., Милица 1 г., жена Митра 28 г., кћи Ката 6 г., ташта Велика 50 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, паша од 4 дана, ливада од 2 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана, 70-то све воденице од 2 мотла — свега $41\frac{1}{2}$ дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке $3\frac{1}{2}$ г. — По износу спада у I класу, по приходу у II класу.

7. Обран Марковић, стар 36 г., син Тимоковија 19 г., Станоје 9 г., Стојановић 1 г., жена Иконија 30 г., кћи Станица 7 г., Милка 4 г., отац Марко 66 г., мата Јана 60 г., брат Кокић 33 г., сна Станица 30 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од $\frac{1}{2}$ мотике, паша од 1 дана, ливада од 1 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од 1 дана и 60-то све воденице од 2 мотла — свега

76 дук. мес. — Месечни приход од привреде и стоке 9 $\frac{1}{2}$ т. — По износу спада у I класу, по приходу у III класу.

9. Јован Лукић, стар 51 г., син Радован 21 г., Станоје 9 г., Стојадан 7 г., Милadin 1 г., жена Милојка 40 г., насторка Стојана 18 г., кћи Јуба 8 г., син Станоја 20 г. — Имање: кућа, стасина и плац, виноград од 1 мотике, њива од 3 дана, ливада од 2 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана — свега 41 дук. мес. — Месечни приход од привреде и стоке 3 т. — По износу спада у I класу, по приходу у III класу.

8. Милосав Јовановић, стар 41 г., син Милосав 18 г., Стојан 7 г., жена Стоја 40 г., кћи Милосава 15 г., Јатинца 4 г., Томасија 1 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, њива од 2 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана, 15-то исе воденице од 2 витла — свега 56 дук. мес. — Месечни приход од привреде и стоке 4 $\frac{1}{2}$ т. — По износу спада у I класу, по приходу у II класу.

10. Јован Жижановић, стар 37 г., син Виктор 14 г., Мијанко 9 г., жена Круна 38 г., кћи Твасана 10 г., Кристина 8 г., отац Жижан 86 г., мати Стојана 88 г., брат Радовак 33 г., сестра Мара 30 г., синица Илија 9 г., Гаврило 4 г., Тома 1 г., синица Фемка 4 г. — Имање: кућа, подрум, плац, виноград од 1 мотике, њива од 8 дана, ливада од 8 дана, шљивар $\frac{1}{2}$ дана, браник од 1 дана, 5-то исе воденице од 2 витла — свега 116 дук. мес. — Месечни приход од привреде и стоке 12 т. — По износу спада у II класу, по приходу у IV класу.

11. Гвозден Марковић, стар 53 г., син Љубослава 1 г., жена Стојка 30 г., кћи Драга 8 г., Наста 6 г., Станка 3 г. — Имање: кућа, стасина и плац, виноград од $\frac{1}{2}$ мотике, њива од 8 дана, ливада од 4 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана, 5-то исе воденице од 2 витла — свега 83 дук. мес. — Месечни приход од привреде и стоке 4 т. — По износу спада у I класу, по приходу у II класу.

12. Миланко Здравковић, стар 56 г., син Станојко 25 г., Доброслава 16 г., жена Станка 50 г., кћи Петра 14 г., сестра Стана 27 г., Јулка Дана 2 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, њива од 3 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана — свега 39 дук. мес. — Месечни приход од привреде и стоке 11 т. — По износу спада у I класу, по приходу у IV класу.

13. Милан Милојековић, стар 51 г., син Гвозден 4 г., Милосав 3 г., жена Станојка 50 г., кћи Станија 8 г., Станка 2 г. — Имање: кућа, плац, њива од 4 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана, 60-то исе воденице од 2 витла — свега 28 дук. мес. — Месечни приход од привреде и стоке 1 т. — По износу спада у I класу, по приходу у I класу.

14. Љубислав Богдановић, стар 28 г., син Велислава 6 г., жена Милуница 26 г., кћи Јула 8 г., Никослава 1 г. — Имање: кућа, стасина и плац, вино-

град од 1 мотике, пшени од 5 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, брањак од $\frac{1}{2}$ дана, 30-те нове воденице од 2 ватла — свега 46 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке $1\frac{1}{2}$ т. — По имању спада у I класу, по приходу у I класу.

15. Милован Станковић, стар 59 г., син Радован 33 г., Милка 28 г., син Милојка 30 г., Василија 30 г., унук Павле 6 г., Николије 1 г., унук Милан 7 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, пшени од 4 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, брањак од 1 дана, 60-те нове воденице од 2 ватла — свега 57 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке 12 т. — По имању спада у I класу, по приходу у IV класу.

16. Ђорђе Петровић, стар 34 г., син Никола 8 г., Љубомир 5 г., жена Снежана 30 г. — Имање: кућа, стасина, подрум, плац, виноград од 1 мотике, пшени од 5 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, брањак од $\frac{1}{2}$ дана — свега 64 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке $1\frac{1}{2}$ т. — По имању спада у I класу, по приходу у I класу.

17. Милош Тодоровић, стар 31 г., син Стја 36 г., Здравко 30 г., сна Кадинка 28 г., унук Витозар 3 г. — Имање: кућа, плац и пшени од 4 дана, виноград од 1 мотике, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, брањак од $\frac{1}{2}$ дана — свега 34 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке 10 т. — По имању спада у I класу, по приходу у III класу.

18. Станко Милошевић, стар 33 г., жена Петра 35 г., пасторка Живадина 12 г., Мазар 10 г., Милан 6 г., пасторка Миља 14 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, пшени од 3 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, брањак од $\frac{1}{2}$ дана — свега 45 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке $2\frac{1}{2}$ т. — По имању спада у I класу, по приходу у II класу.

19. Стаја Новаковић, стар 27 г., жена Анија 25 г., брат Алмаије 24 г. — Имање: кућа, стасина и плац, виноград од 1 мотике, пшени од 4 дана, ливада од 2 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, брањак од $\frac{1}{2}$ дана — свега 48 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке 8 т. — По имању спада у I класу, по приходу у III класу.

20. Милош Митровић, стар 47 г., син Крста 16 г., Никола 14 г., Ансентије 13 г., Андрија 12 г., Прима 5 г., Стева 2 г., жена Стоја 45 г., син Вукосав 8 г., Стоја 15 г. — Имање: кућа, плац, виноград од 1 мотике, пшени од 4 дана, ливада од $1\frac{1}{2}$ дана, шљивар $\frac{1}{2}$ дана, брањак од 1 дана — свега 49 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке 10 т. — По имању спада у I класу, по приходу у III класу.

21. Милadin Обрадовић, стар 43 г., син Радован 18 г., жена Снежана 40 г., син Радо 15 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 2 мотике, пшени од 8 дана, ливада од 4 дана, шљивар од 1 дан, брањак од 1 дана, 15-те нове воденице од 2 ватла — свега 113 дук. цес. — Месечни приход од припреде и стоке 10 т. — По имању спада у II класу, по приходу у III класу.

22. Радојко Петровић, стар 44 г., син Јанрем 10 г., жена Мара 40 г., кћи Злата 15 г. — Имање: кућа, плац, виноград од 1 мотике, паша од $4\frac{1}{2}$ дана, ливада од 1 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана — свега 36 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 4 г. — По имању спада у I класу, по приходу у II класу.

23. Радојко Петровић, стар 36 г., син Сава 3 г., жена Рука 30 г., кћи Василија 11 г., Павлица 10 г., Настасија 4 г. — Имање: кућа, стасина и плац, виноград од 1 мотике, паша од 5 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана, 60-то мес. воденице од 2 вјетла — свега 41 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке $3\frac{1}{2}$ г. — По имању спада у I класу, по приходу у II класу.

24. Стојан Рајковић, стар 31 г., син Јаков 11 г., жена Анка 30 г., кћи Роса 10 г., Мара 8 г., Вукосава 3 г., Дана 4 г. — Имање: кућа, плац, виноград од 1 мотике, паша од 5 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана — свега 38 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 3 г. — По имању спада у I класу, по приходу у I класу.

25. Тоша Рајковић, стар 28 г. — Имање: паша. — Месечни приход од привреде 3 г. — По имању спада у I класу, по приходу у I класу.

26. Станоје Милenkовић, стар 32 г., мага Анђа 40 г., сестра Медуница 10 г. — Имање: кућа, плац, виноград од 2 мотике, паша од 3 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{4}$ дана, 10-то мес. воденице од 2 вјетла — свега 55 дук. цес. — Месечни приходи од привреде 4 г. — По имању спада у I класу, по приходу у I класу.

27. Милош Урошевић, стар 47 г., син Богосав 17 г., Добросла 15 г., Тежа 13 г., жена Василија 46 г. — Имање: кућа, стасина и плац, паша од 6 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана — свега 49 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 9 г. — По имању спада у I класу, по приходу у III класу.

28. Љубислав Милenkовић, стар 28 г., син Вуле 2 г., жена Стана 26 г., кћи Николаија 5 г., Вукота 4 г. — Имање: кућа, плац, паша од 4 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од 1 дана — свега 54 дук. цес. — Месечни приход од привреде 3 г. — По имању спада у I класу, по приходу у I класу.

29. Милија Илић, стар 41 г., син Вучић 15 г., Никифор 11 г., Арса 8 г., жена Марца 35 г., кћи Миленаија 3 г. — Имање: кућа, плац, паша од 4 дана, ливада од 2 дана, шљивар од $\frac{1}{4}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана — свега 44 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке $4\frac{1}{2}$ г. — По имању спада у I класу, по приходу у II класу.

30. Јован Јеремић, стар 26 г., жена Магда 30 г., пасторак Никифор 3 г., пасторка Сава 3 г., брат Стојан 24 г., Милутина 18 г., Милосав 5 г., сестра

Стојана Т г., жена Анђа 40 г. — Имање: кућа, стасина, подрум, плац, виноград од 1 мотике, њива од 4 дана, ливада од 2 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од 1 дана — свега 54 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 12 г. — По њихњу спада у I класу, по приходу у IV класу.

31. Обрад Павковић, стар 36 г., син Панта 15 г., Димитрије 11 г., Тома 8 г., Мијат 1 г., жена Смиља 35 г., кћи Перо 8 г., Николаша 4 г. — Имање: кућа, плац, виноград од 1 мотике, њива од 5 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од 2 дана — свега 62 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 3 г. — По њихњу спада у I класу, по приходу у I класу.

32. Миленко Мијанковић, стар 50 г., син Петко 35 г., Радосав 19 г., Станоје 8 г., кћи Вукс 16 г., Добраја 13 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, њива од 4 дана, ливада од 3 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од 1 дана — свега 55 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 11 г. — По њихњу спада у I класу, по приходу у IV класу.

33. Благоје Милковић, стар 28 г., брат Радоје 18 г., Вељко 13 г. — Имање: кућа, плац, њива од 4 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од 1 дана — свега 34 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 6 г. — По њихњу спада у I класу, по приходу у II класу.

34. Марајан Луковић, стар 30 г., син Спасо 8 г., кћи Станоја 5 г. — Имање: кућа, плац, виноград од 1 мотике, њива од 4 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана — свега 34 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке $\frac{1}{2}$ г. — По њихњу спада у I класу, по приходу у I класу.

35. Младан Јовановић, стар 47 г., син Андрија 21 г., Арсо 9 г., кћи Кадрица 15 г., жена Јаганка 45 г., син Милосав 20 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, њива од 5 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, 15-то две воденице од 2 вјетла — свега 51 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 11 г. — По њихњу спада у I класу, по приходу у IV класу.

36. Маса поч. Марка Лукаћа, шлединик Јанка 18 г. — Имање: плац, кућна, њива од 5 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана — свега 33 дук. цес. — Месечни приход — нема. — По њихњу спада у I класу.

37. Јовица Луковић, стар 38 г., син Милосав 15 г., Жељко 11 г., Станисав 8 г., жена Боса 35 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 1 мотике, њива од 3 дана, ливада од 2 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана — свега 44 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке $5\frac{1}{2}$ г. — По њихњу спада у I класу, по приходу у II класу.

38. Милета Јовановић, стар 43 г., син Милосав 17 г., Јашић 5 г., жена Мила 40 г., кћи Неда 10 г., Сара 10 г. — Имање: кућа, стасина, виноград од 2 мотике, њива од 5 дана, шљивар од $\frac{1}{2}$ дана, браник од $\frac{1}{2}$ дана, 15-то две воденице од 2 вјетла — свега 52 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 9 г. — По њихњу спада у I класу, по приходу у III класу.

39. Марија удовица поч. Милутина Јовановића, стара 34 г., син Радо-
слав 15 г., Радошче 13 г., Радојко 8 г., Радоје 3 г. — Имање: кућа, плац, ви-
ноград од 1 мотике, паша од 4 дана, шљанар од $\frac{1}{2}$ дана, брањак од $\frac{1}{4}$ дана,
15-то месо одешнице од 2 штакла — свега 42 дук. цес. — Месечни приход од
привреде и стоке 3 г. — По имању спада у I класу, по приходу у I класу.

40. Обрад Јовановић, стар 33 г. — Имање: кућа, плац, виноград од 1
мотике, паша од 5 дана, лошада од 1 дана, брањак од $\frac{1}{4}$ дана, 15-то месо од-
ешнице од 2 штакла — свега 47 дук. цес. — Месечни приход од привреде и
стоке 1 $\frac{1}{2}$ г. — По имању спада у I класу, по приходу у I класу.

41. Радослав Радмановић, стар 46 г., жена Милосав 27 г., Радосав 24 г.,
Димитрије 22 г., Станоје 14 г., жена Крупа 45 г., кћи Станица 17 г., Ваца
10 г., син Јана 25 г., Станоца 22 г., унук Милоје 1 г., унука Милоса 5 г.,
Санда 2 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград од 2 мотике, паша од 4
дана, лошада од 3 дана, шљанар од 1 дан, брањак од 1 дан, 5-то месо одеш-
нице од 2 штакла — свега 126 дук. цес. — Месечни приход од привреде и
стоке 24 г. — По имању спада у II класу, по приходу у V класу.

42. Живко Живановић, стар 41 г., жена Љубица 33 г., кћи Рада 6 г.
— Имање: кућа, плац, паша од 2 дана, шљанар од $\frac{1}{8}$ дана, брањак од $\frac{1}{4}$
дана — свега 27 дук. цес. — Месечни приход од привреде 3 г. — По има-
њу спада у I класу, по приходу у I класу.

43. Таса Јовановић, стар 25 г., жена Злата 20 г., кћи Јанка 3 г., брат
Милја 23 г., Станисав 21 г., Никодије 18 г., син Милка 20 г. — Имање: кућа,
плац, паша од 4 дана, брањак од $\frac{1}{2}$ дана — свега 30 дук. цес. — Месечни
приход од привреде и стоке 19 г. — По имању спада у I класу, по при-
ходу у IV класу.

44. Тодор Манојловић, стар 42 г., син Стеван 4 г., жена Мила 40 г.,
кћи Милосав 15 г., Станица 1 г. — Имање: кућа, стасина, плац, виноград
од 2 дана, паша од 3 дана, лошада од 2 дана, шљанар од $\frac{1}{8}$ дана, брањак
од 1 дан — свега 44 дук. цес. — Месечни приход од привреде и стоке 4
 $\frac{1}{4}$ г. — По имању спада у I класу, по приходу у II класу.

45. Радосав Брајковић, стар 35 г., син Милан 11 г., маћка Станка 70 г.,
Имање: кућа, плац, паша од 2 $\frac{1}{2}$ дана, шљанар од $\frac{1}{8}$ дана — свега 15 дук.
цес. — Месечни приход — нема. — По имању спада у I класу.

46. Драга Николић, стар 34 г., син Јованко 26 г., Имање: паша од 1
дан, $\frac{1}{2}$ мекле — свега 55 дук. цес. — Месечни приход од привреде 3 г. —
По имању спада у I класу, по приходу у I класу.

47. Марко Стевановић, стар 38 г., син Миленко 22 г., брат Ђурђе 34 г.
— Имање: кућа, стасина, плац, паша од 3 дана, лошада од 2 дана, шљанар
од $\frac{1}{2}$ дана, брањак од 1 дан — свега 36 дук. цес. — Месечни приход од
привреде и стоке 7 г. — По имању спада у I класу, по приходу у III класу.

48. Алеска Динић, месарица, стар 23 г., брат Таса месарица, 23 г. —
Изнање: нема. — Месечни приход од припреде и радње месаре 8 т. — По
приходу спада у III класу.

49. Ђорђе Митровић, стар 38 г. — Изнање: кућа, прац, виноград од I
мотике, њива од 3 $\frac{1}{2}$ дана, шљивар од 1/8 дана, браник од I дана — свега
35 дук. цсе. — Месечни приход — нема. — По износу спада у I класу.

Сузена:

1. Комисија ова предузела попис овај 11. августа, кој је дана и свр-
шана.

2. У пописној књизи имамо је свега: четрес и девет бројева, сто пе-
десет осам мушка и сто осамнаест женски глава.

3. Сва вредност непокретног имања износи је: две књиже петстоти-
нашестнаест илн (2516 $\frac{1}{4}$) дук. позарске.

4. Призреда месечна плаћања је свега: триста шестнаест и по (316 $\frac{4}{5}$)
талера.

5. По износу дошло је свега: у I класу четрес три, у II четири.

6. По приходу дошло је у I класу четрнаест, у II десет, у III два-
наест, у IV десет, у V две јединице.

7. Међу пописанима у овој књизи нема ни једне лице страна.

К.К.Но 2841.
11. августа 1863. године
У Дворану

Председатељ Пор комисија
(М.П.) Тома Тасић
/ /

Присебатеља:

Деловодитељ,
Стеван Јовановић,
Викентиј Едраковић
Милета Митровић
Вуле Обрадовић
Радован Петровић
Радислав Јеремић
Милосав Милошковић
Обрен Марковић
Јован Лукић
Милосав Јовановић
Јован Живановић

Членови:

Димитриј Востановић
Василије Савић
Стеван Јовановић
Пред. Првог суда,
(М.П.) Јован Дачић

21. СТРОМОСТИ

1. Милош Милосавић, стар 37 г., син Радја 14 г., Радош 13 г., Гасо-
дан 1 г., жена Милушка 35 г., синовац Жљиво 10 г., син Милка 20 г., Мил-

ШТА ПОКАЗУЈЕ ПОПИС

Мијаилов син Марко (1963. године имао је 66 година) живео је у кући са синовима Обреном и Комненом и децом Обрадовом: Тимотијем, Станојем, Стојадином, Станицом и Миљом. Комнен је у том тренутку такође био ожењен али (још) није имао деце (Попис 1863, стр.234, редни број 7). С друге стране Гвозден Марковић, син Радмановог Марка, је имао своје домаћинство (стр. 235, редни број 11) са сином Љубисавом и ћеркама Достом, Настом и Станком. Трећи Радманов син Радован Радмановић са женом Круном тада је већ имао синове Милосава, Радосава, Димитрија и Станоја и ћерке Станицу и Виду (стр.239, редни број 41).

Радманових синова Мате и Марјана у овом попису „нема“, бар не по мушкој лози, што може да значи да нису имали порода (мало вероватно) или да су им наследници били по женској линији, или да су породице формирали у неком суседном селу, али до овог тренутка без назнака које би то фамилије могле да буду.

Иако су то „тек“ век и по стари подаци, чињеница је да се порекло по женској линији брзо губи што још више оправдава наш напор да за потомке, колико је то могуће, оставимо и те трагове. Тим пре, јер се из свих досада изнетих чињеница издваја да су жене у потомству Вељића одиграле значајну улогу, без којих, таквих какве су биле, би породични родослов био знатно сиромашнији. Оне, готово да нису имале предаха између сахрана и рађања сопствене деце. Патријархална средина тадашње Србије готово да им се ни на који начин није одужила, као да се подразумевало и једно и друго и као да је њихово само било да „хране и шаљу у војску“, па за будући пород шта претекне.

Господину министру финансије

Као што начелник среза ресавског извештем својим од 6. пр. м. Но 6102. Начелничеству овоме доставља, Циганима харличарским, који спадају у Општину плажанску и који су се овом ./ денешном тужили господину министру финансије и тражили да им се по једно парче земље да, дата је земља сада, а и пре им је давана, но нису је хтели пријети, а сад су пријели.

Што се тиче тога, што они мола да великим плажанским не указују помоћ, него само Циганима сиротним, то је све то, што они нису никако ради да се споје са Општином плажанском, него хоћеју сами за себе општину да сачињавају, јер до сада и нису смештени у село Плажане, пошто до села није имала општинске земље да им се за плацове да, него удаљени су од села, па зато и хоћеју да сами општину саставе, које није никако могуће дозволити им, јер би грдне штете чинили. Зато је исти срезски начелник учинио корак да се до села Плажана отвори једно место на коме су коначно општински, па смеште, код општинске куће, а то место да се њима за плацове куће да и са Општином плажанском споје.

О изложеноме Начелничеству ово извештала господина министра финансије као у одговору на предписанетов од 20. јануара ове године ЕП. 132.

Но 8804.

1. новембра 1871. године
У Бурији

За начелника окружног,
помоћник,
(полна пензија)

Секретар,
Влатоје П. Савић

АС — Мин. фрлп К. — VII — 81 — 1871.

**Желао село Ресавица и Стењевац да се одвоје од општине
Дворинца**

Господину министру унутрашњих дела

Начелник среза ресавског, извештем својим од 16. пр. м. Но 4570. јавио је Начелству овоме да општину дворинску сачињавају три села: Дворинце, Ресавица и Стењевац, па села: Ресавица и Стењевац као што прилажи под ./ акт гласи, желе се, одвојити од села Дворинца па сами за себе у Стењевцу сачињити општину под називом стењевачку, јер им је Стењевац удобнији за суђење, пошто у Дворинцу немају ни општинску кућу, већ се служе са кућом црне дворинске.

Уз ово прилази да село Дворинце на арканом збору, као што овај под ./ протокол саслушања гласи, одобрава, да се од њега отдели Ресавица и Стењевац и да састави општину за себе, а ово да остане само за себе, и сачињава општину дворинску.

Зато прилажи Начелство саглашења речених села предлаже господину министру унутрашњих дела, да испод одобрити да се села: Ресавица и Стењевац одвоје од села Дворинца, и за себе састави општину стењевачку у

Степанцу, а село Двориште да по својој жељи остане и за себе сачињава дојаконску општину дворинску.

Поред изложенога јавља се да село Двориште има 83 главе, а Ресавица 69 и Степанца 66.

№ 9784.

2 децембра 1871.

Ђурђија

За началника окруж. помоћник,
(немачко)

Секретар,
Благоје Н. Сарић

АС — МУД П — 6 — 31 — 1871.

**Збор учитеља среза ресавског тражи да свака школа
има школску банту**

Господину министру просвете и црквених дела

Садашњим устројством Закона о основним школама наређено је да се сваком учитељу у селу даје на један дан орња у доброј оградџи за школску банту. Познато је да већина учитеља не добијају ову банту као што је законом одређено, неким је дата банта која је врло далеко од школе, неким је позграђена, неким је у име банте дато у ивицу, а неким и у рана, што је све противно правом опредељењу школских банта, јер Збор мисли, да уколико се овим давањем банте учитељу није на то да се ни помогне материјално, још се више имало на уму, да ову банту учитељ обделава, те да она служи како школској деци, тако и целој обштини као „утледна банта“.

Зато се Збор усуђује нас господине министре молити да изволите подејствовати где треба, те се узакони, да свака селска обштина да за школску банту најмање два дана орње земље. Ова да буде близу школе и добро ограђена, да ову банту обштина а свом трошку један пут и то рано у предне ноће, учитељ да несме ову банту никоме под кирију дати, као што се то до сад дешавало, него да је сам ради и децу, кад је лепо време, у кету изводи, ту их са разним растењем упознаје, а повећу децу и на лакши посао употребљава.

Збор се нада у вас господине министре да ћете ову жељу Збора учитеља ресавских, која није произишла из себичних намера, него у интересу тога, да се и код нас већа пажња почне обраћати на бантованство, пошарство и оване подобија, а нашем народу и у овоме народни учитељи завођенима школских банта као што треба могу помоћи — примити — и где треба узети се да се оне — жеље — у дело приведу.

19. маја 1872. године

У Свидајенту

Председник учитељског
збора,

Димитрије Јазвинић

Деловод.

Рад. К. Милошковић

АС — Мин. просвете — IV — 71 — 1872.

Ресавицом и Стењевцом општинску касу, овај новац да се подели по пороским главама равномерно на сва три села. Збор сељана села Дворишта пристаје на раздвајање сељана села Ресавице и Стењеваца да свако село за себе сачини Општински суд

№ 49.

18. априла 1878. године
Двориште

Председник оп. суда,
Дана Пандовић

Секретар,
Св. Штејић

Милан М. Обреновић IV

По милости Божијој и вољи народа

Књаз српски

На предлог нашег министра унутрашњих дела решили смо и решавимо:

Да се села Ресавица и Стењевац у срезу деспотовачком округу Купријском, која су до сада са селом Двориштем сачињавала општину дворишску, по жељи сељана, а на основу 5. члана закона о општинама од 24. марта 1868. године, одвоје од ове општине и за себе образују Општине и то: Стењевац, Општину „стењевачку“, а Ресавица, Општину „ресавичку“.

Наш министар унутрашњих дела нека овај указ изврши.

15. марта 1878. године
Београд

М. М. Обреновић

Министар
унутрашњих дела,
Рад. Милојековић

АС — МУД — II — III — 25 — 1878.

Одлука кнеза Милана Обреновића да се села Ресавица и Стењевац одвоје од Дворишке општине и образују, свако за себе, посебне општине

Господину начелнику срези деспотовачком

Ми смо до јако сачињавали општину са селом Стењевцом и Двориштем, Општински суд постоји у Дворишту и зове се Општина дворишка.

1. Тај општински суд постоји у црвеној порти до саме цркве, па и са свештеницима у додиру стомако, што се овама фарма од народа и паричари дивже, а свештеници од те фарме не могу своје да врше, пошто је то заједно и грешно.

2. Река Ресавица куда је бродове и љуприје покварила, па не можемо у канцеларији да дођемо да нужне подлоге вршимо, па се због тога велика оскудица траи, те се народу удодетворења закона не могу дати.

3. Ми се редко, кад оно нисмо из сва три села кметови узд садању са-стајемо за суђење, но већма сваки у своме селу вршимо, а тако и одборници из сва три села никакви, сви не долазе кад каквога потреба према закону изискује да се какови закључак учини, но те се са по неколико учини па се после велики неред због тога догађа.

У наше село Ресавица већ има до 70 глава порески, има своју општинску кућу од пре година начињена, наши су атари од свију суседни села подељени, са ниједним у процесу не стојмо. Ми капитал у каси нашој имамо до 200 дук. ћес. и од прихода можемо нужне потребе да подмирујемо.

Пошто ми општинску кућу готову како треба имамо, и општински кошени у добром стању имамо, и од горњег капитала за сада немамо ништа да вршимо, но од тог капитала из његовог прихода издаваће се писару плата и за потребе канцелариске, а пошто се никакав посао у Дворинту никако не врши но сваки у своме селу врши и свака за себе печите имамо а при садањем изборима сваки у свом селу општи избори врше, а код општинског суда никакови према садашњем закону не може да се окупе и од тула велики неред чини се. Зато оћемо према закључењу одборском и одобрењу избора општинског, да се од Дворинске општине оценимо и сами за себе општински суд да сачинимо који да се зове општина ресавичка.

Па зато молимо г. началника среза деспотовачког да ова надлежним путем учини како треба те да се нама ово из свију горњих разлога наши одобрени пошто спелимо да и сама власт то зна да је то све тако.

Подписи избора општине ресавичке

1. + Јанко Петровић
2. + Павле Јанковић
3. + Јован Бранковић
4. + Симон Јовановић
5. + Марјан Лазровић
6. + Паун Марјановић
7. + Аврам Павловић
8. + Бузиок Симеоновић
9. + Никола Павловић
10. + Јован Николић
11. * Стеван Траиловић
12. + Симон Јовановић
13. + Станоје Илић
14. + Јанко Николић
15. + Бузиок Петровић
16. + Димитар Илић
17. + Лазар Илић
18. + Симон Думитровић
19. + Јован Пауновић
20. + Груја Јовановић

69. + Илија Николић
70. + Дазар Николић
71. + Воин Николић

28. новембра 1875. г.
У Ресавицу

Одборници
+ Никола Ивановић
+ Петар Јанковић
+ Симон Јовановић

Одоштерења

Кмет села Ресавице,
(М.П.) Илија Ђорђевић

Списак

збори сељана села Стењенца који имају право гласања на свака закључена зборска.

Име и презиме гласача, који желе да се Стењенац од села Дворишта и Ресавице одвоји:

1. + Милосав Милетић
2. + Милета Јовановић
3. + Радосав Милутиновић
4. + Радивоје Милутиновић
5. + Станоје Миленковић
6. + Груја Николић
7. + Милосав Милосављевић
8. + Радосав Марјановић
9. + Виктор Јовановић
10. + Гвозда Марјановић
11. + Марјан Лукић
12. + Радисав Јовановић
13. + Јовица Лукић
14. + Милосав Јовичић
15. + Андра Милединовић
16. + Миладин Јовановић
17. + Илија Јовановић
18. + Милевоје Николић
19. + Жинко Жупановић
20. + Коца Марковић
21. + Обрен Марковић
22. + Рака Миленковић
23. + Панка Обрадовић
24. + Стаја Новаковић
25. + Миса Миловаковић
26. + Јован Јеремић
27. + Милутин Јеремић

28. + Станко Милошевић
29. + Живан Радојковић
30. + Милија Илић
31. + Бада Милошевић
32. + Радисав Дивић
33. + Дана Обрадовић
34. + Ђорђе Радовановић
35. + Јовићије Радовановић
36. + Пана Радовановић
37. + Радојка Петровић
38. + Радивоје Петровић
39. + Вула Обрадовић
40. + Миленко Вулић
41. * Здравко Милошевић
42. + Милега Дмитровић
43. + Рака Миловановић
44. + Миљко Миловановић
45. + Тодор Манојловић
46. + Добросав Миленковић
47. + Ђорђе Дмитровић
48. + Радош Милић
49. + Радисав Милић
50. † Никола Миловановић
51. † Вожа Свјатодовић
52. † Обрад Панковић
53. † Степане Јовановић
54. † Добросав Милошевић
55. † Гвозда Милановић
56. † Рака Радовановић
57. † Дука Радовановић
58. † Мица Радовановић
59. † Миленко Јовановић
60. † Аврам Радосављевић
61. † Станко Јовановић
62. † Видојко Илић
63. † Станојко Миленковић
64. † Тима Обреновић
65. † Станојла Миленковић
66. † Милега Милић
67. † Једрен Радојковић
68. † Тима Милошевић
69. † Никола Ђорђевић

1. јануара 1878. године:
Стењезац

Председник збора
(М.П.) Ђорђе Петровић
Членови:

- + Милосав Милосављевић
- + Љубисав Богдановић

**Изградња пута: Глоговац — Дражмировац — Деспотовица —
Војник — Двориште — Стењевац — Стрмоствен**

Министарство унутрашњих дела

ШНо 5563.

9. марта 1902. године
у Београду

I. Начелству округа моравског
II. Господину министру грађевина

I

Господин министар грађевина писмом од 4 овог месеца Бр. 1439. јавља ми да је указом његовог величанства краља од 21. фебруара ове године овлаштен за срески нови пут од Глоговца преко Дражмировца, Деспотовица, Војника, Дворишта и Стењевца до Стрмоствена у томе округу.

С тога, а на основу пар. 7. Закона о сувоземним јавним друмовима одобреном да се за изградњу и одржавање поменутог пута може употребити народна снага дотичног среза и у исто време препоручујем начелству, да за изградњу овог пута поступи даље како треба по наредби господина министра грађевина.

II

Господине министре,

Према нашем писму од 4 овог месеца Бр. 1439, а на основу пар. 7. Закона о сувоземним јавним друмовима одобреном сам, да се за изградњу и одржавање новог пута од Глоговца преко Дражмировца, Деспотовица, Војника, Дворишта и Стењевца до Стрмоствена, који је указом његовог величанства краља од 21. фебруара ове године овлаштен за срески пут, може употребити народна снага дотичног среза и у исто време препоручујем сам Начелству округа моравског, да поступи даље како треба по вашем наређењу, о чему имам част известити вас ради знања.

Примите и т.д.

Министар
унутрашњих дела,
А. Ст.

Петковица), дошли пре 200 година из Буљана, а тамо из Ердѣља); *Ђорђевићи* (5 к., Св. Ђорђе и Ђурђевдан), пре 80 година дошли из Кованице, као Срби, па се порумунили; *Ждрѣљанци* (3 к., Св. Ђорђе и Ђурђевдан), дошли из Ждрела (пожаревачког); *Богдановићи-Милошевићи* (15 к.; Петковица), дошли из Хо-моља, по пореклу Цигани. У Доњем су Крају: *Пећићи* (15 к., Св. Арханђел), дошли са Косова, били су Срби, па се порумунили; *Илићи-Ђурђевићи* (10 к., Св. Никола), доселили се пре 150 година из врањске околине, Срби, па се порумунили; *Аржокановићи* (15 к., Петковица), дошли из Ердѣља; *Рајковићи* (15 к., Велика Госпођа), не зна се одакле су; *Мартиновићи-Марковићи* (7 к., Св. Врачи), доселили се из Балакоња (у Црној Реци), пре 60 година; *Јанковићи-Симојићи* (20 к., Михољдан), доселили се из „Маџарске“ пре 180 година.

Селска је слава Бели Четвртак, а заветина Младенци (за здравље стоке и људи).

1819. године село је имало 52 куће са 56 пореских глава, а 1870. године имало је 147 пореских глава.

54. Стењевац. — Село је у Горњој Ресави, на источном крају Дворишко—Стењевачког Поља. Кроз село протичу Вељички и Бугарски Поток.

Извори су: Вељички, Бугарски и Механски Кладенац. —

Делови су хатара: Остри Врх, Велики Врх, Ђула, Бело Брдо, Горунџар, Поље или Кључ (ресавски), Валово, Комарски Брег, Лесковица, Крушар, Липар, Бељевина, Парлози, Церјак, Јеловачка Коса, Чуница Остра, Селаште, Горунска Река, Пяњевачко Брдо и Понориште.

Село се дели на Горњи и Доњи Крај. Има око 107 кућа а 8 родова.

У Селашту има трагова од старог насеља. Ту се налазе „чепари“ од дончарије, комади старог оружја и алата, па и стари новци. У Ђули се налазе трагови од топљења руде и рударског влати. У ресавском Кључу или Пољу налазе се стари новци, комади од оклопа и калпака, гриане и прстење и друге ствари.

Не зна се, кад је село постало, али се зна, да је оно некада било на десној страни Ресаве, у Селашту, па је отуда овамо помештено због поплаве. Скоро сви становници су Косовци и Тимочани.

У Горњем су Крају: *Тосићи* (30 к., Св. Ђорђе и Ђурђевдан), дошли са Косова (од њих је био Милован Тосић, Смиђелићев бимбаша, која је са њим погинуо на Чегру); *Миштровићи* (5 к., Св. Стеван), дошли из околине Врања. У Доњем су Крају: *Вељичи* (25 к., Св. Арханђел), дошли пре 200 година са Косова (са 1000 брава оваца); *Лукићи* (10 к., Св. Јован), дошли пре 150 година, из Вражогрнаца код Зајечара; *Чујићи* (10 к., Св. Арханђел), дошли од Косова; *Бугарчићи* (20 к., Св. Никола), дошли из видинске области; *Војиновићи*

15 к., Св. Тодор), не зна се одакле су; *Номићи* (2 к. Ђурђевдан), Цигани, дошли из Дворишта.

Године 1819. село је имало 17 кућа а 22 пореске главе, а године 1870. имало је 65 пореских глава.

Сеоска је слава млади Св. Никола, а заветине су: Блага Марија, Пантелија, Крстовдан (јесењи) и Св. Лазар. Прве су две заветине за беринет, трећа за здравље стоке, а четврта за здравље чељади у кући.

55. Стрмостен. — Село је најисточније у овој области и највише и најдубље повучено у планину. Кроз село протиче поток Коса.

Извори су: Дрма и Ракички Извор. — Делови су хатара: Бељаница, Дуги До, Головршац, Буздина Долина, Лисина, Вита Буква, Гумниште, Подаве, Тишица, Смрдана, Водна, Соколица, Коса, Дрма, Говеђе Поље, Лисина, Турско Брдо, Доње Врело, Горње Врело, Кршњак, Пчелара, Тисар, Пећине, Ливаде, Бабина Глава, Средња Коса, Јелова Коса, Глоб, Кула, Крња Јела и Ресава.

У селу има око 93 куће а 7 родова.

Име селу је, веле, дошло због стрмих стена.

Одмах до села, на источној страни, скоро је откопана стара црква, којој се лепо познаје под, темељ и део зидова. Сад се чисти и мисли се, да се на истом темељу подигне нова црква.¹⁾ Ко је ову цркву подигао и коме је свецу била посвећена, то се не зна. Ту има и Џидовско Гробље и топионица руда. У Селишту и у Старом Селу налазе се комади лончарије, оружја, рударске старе алатке, стари новци и др.

Предање каже, да је овде било насеље још пре Косова, а становници да су били „Латини“, који су се занимали вађењем и топљењем руде. „Латини“ су одатле отишли, па су за време кнеза Лазара дошли Срби који су се, по предању, такође занимали рударством. „Латинско“ насеље било је у Селишту, испод Доњег Ресавског Врела, а српско мало ниже од овога (ка Стрмостену), у „Старом Селу“. Срби су се одатле поместили у данашње место пре 150 година. Узрок помештању није познат.

У селу су родови: *Шљивићи* (25 к., Петковица), доселили се из Црне Горе; *Ђордаловићи* (25 к., Св. Никола), доселили се са Косова (са шест булука оваца) (од њих је био Петар Ђорђевић-Џода, војвода црноречки); *Ђосићи* (10 к., Св. Ђорђе и Ђурђевдан), дошли са Косова, има их и у Стењевцу; *Вулешићи* (10 к., Св. Арханђел), дошли из „Ерског Краја“ (Драгачева или Златибора); *Пироћанци* (8 к., Св. Никола), дошли из околине Пирота; *Гмијрићи* (10 к., Петковица),

¹⁾ Од овога се после одустало, па су се решили да све поруше и да изнова граде нову цркву. Власт је за то дознала и благовремено осујетила ову намеру сељака.

Карта Браничевског субашилука 1467. године

На претходној карти, десно од манастира „Ресава“ (Манасија), на самој левој обали реке Ресаве, види се назив села „Стеново“ који одговара положају данашње Водне, која је, иначе, у атару села Стењевца. Ко су били његови становници, 260 година пре досељавања данашњих Стењевчана и да ли је његово име претеча садашњег? У нашем народу се и данас каже – „тамо, где је оно стење“, а не, „тамо, код оних стена“. Стене и Стеново су лако могли да буду у главама оних који су дали данашњем селу име С Т Е Њ Е – ВАЦ. Нема ни историјске, ни научне подршке за то, али логике има. Ко је то Ћосићима, Вељићима, Чупићима, Бугарчићима после 260 година пренео да се ту негде налазило неко село СТЕНОВО, код оног с т е њ а, па су своје назвали Стењевац, највероватније ће остати тајна. Али, није тајна да је приликом њиховог доласка у Горњу Ресаву, око 1730. године, манастир Ресава (Манасија) увелико већ постојао и да је имао ко да им каже – а, ви сте тамо, код некадашњег Стенова. Јер то је од манастира, преко брда, неких пет, шест километара.

ПРВЕ ДИПЛОМЕ НОВИЈИХ ГЕНЕРАЦИЈА

У једном делу ове књиге, могли сте да прочитате о школовању свих мушких глава једне породице. Да ли је одузимање земље сељацима, одмах после Другог светског рата, „деморалисало“ домаћине да децу остављају код куће, или, је свест о образовању већ тада расла, не знамо.

У кући Велимира Милосављевића шест синова, свих шест је „морало“ у школе. Најстарији, Гвозден, у време када су ресавским и поморавским путевима тек кретали да путнике превозе аутобуси, био је један од првих који је управљао овим возилима и међу првима стекао диплому ВК возача. Пре аутобуса у Ћуприји и Јагодини возио је камион у рудницима „Рембас“ у Ресавици и „Морава“ у Плажану, а потом и у „Партизанском путу“ у Београду и Андријевици.

Копија Гвозденове возачке дозволе, једине сачуване. Као што ћете на следећој страници приметити, место пребивалишта, у то време, грешком су исписивали као место рођења.

Као и у дипломи и овде уместо Дубока, односно Медвеђа, треба да пише Стењевац.

Диплома Гвоздена Милосављевића рођеног у Стењевцу, а не у Медвеђи, како пише. У Медвеђи је био ожењен и имао пребивалиште. Али, пошто одавно није међу живима, ова грешка је само сведочанство једног времена.

ИЗБОРИ ПРОФЕСИЈА ВЕЉИЋЕВИХ ПОТОМАКА ВИСОКОШКОЛЦИ

По некад, човек ради и оно што не воли, али чешће се школује за оно што воли. Али, да ли је избор професије генетски предодређен?

Гледајући Вељићеве потомке по мушкој и женској линији, запажа се једнако велики број техничких и професија медицинске струке. Случајно или не, генетски или судбински, у потомству Кате Марјановић (Милосављевић), ћерке Милоја Милосављевића, има три лекара: праунук Зоран Зарић и његови синови Никола и Слободан, Катини чукунунуци. Код Катине сестре Живане Јеремић (Милосављевић), Милојевог првог детета, су „само“ два лекара: праунук Драган Јеремић (стицајем околности и супруга Љиљана је лекар) и чукунунука Марија Ћосић (Миладиновић). Са исте стране су и два инжењера машинства Мика Миладиновић (Маријин отац) и његов рођени брат Мишко (а, као и код Драгана Јеремића, где је супруга такође лекар, овде је и Мишкова супруга Јелисавета, такође машински инжењер). Машински инжењер (први академски грађанин из Стењевца после 1945. године) је и са мушке стране лозе, Милутин Радосављевић (чукунунук Милосављевог рођеног брата Радосава по којем и један број фамилија носи презиме). Међу Радосављевићима је и један електроинжењер, Милан, Радосављев наврнунук, један грађевински инжењер Драган, Миленов праунук и Радосављев чукунунук, а „поткрао“ се и један лекар Стеван Радосављевић (1951-2011), такође чукунунук, потомак по Радосављевом сину Милану (радио је у Медицинском центру у Ћуприји). Од Радосављевића је још један лекар – Весна, живи и ради у Београду. Лекар стоматолог је и Цица Милорадова, рођена у Равној Реци (Милорад је Сојин син из фамилије Радосављевића). Матија и Лука, синови Славице Панић која живи у Смедереву (такође фамилија Радосављевић) су електроинжењери у Београду. Потомак Димитрија Радовановића, Златко Димитријевић, је лекар у Новом Саду. Две жене, потомци Вељића су дипломирани економисти, Мирослава Аврамовић (д. Љубисављевић), у Деспотовцу, а Мирјана Крстић у Параћину. И најзад, један Вељић је војно лице, Драгомир – Мишко Милисављевић је завршио војну академију, смер ваздухопловство, војни је пилот у чину пуковника.

ИНЖЕЊЕР ИЗ „ИНАТА“

Кад већ помињемо посвећеност Стењевчана сопственом образовању навешћемо и неколико примера из фамилије Обреновића, као једне од три највеће у Стењевцу. Стаменко Обреновић је још један машински инжењер, као и синови. Старији Љубомир је дипломирани машински, а Никола будући инжењер електротехнике. Тијана (ћерка Миливоја Обреновића) удата Петровић је дипломирани музиколог теоретске наставе. Валентина (Миодраг) Стевановић-Марковић је дипломирани филолог.

Пишући о њима, дошли смо до једне занимљиве приче како је Стаменко Обреновић, већ са дипломом више машинске школе у Трстенику отишао и корак даље. Није била тајна да је био добар машинац. После техничке школе у Деспотовцу и више у Трстенику запослио се у „Металу“ у Ресавици. Показао је одмах који је капацитет, али то га је коштало „односа“ са шефицом технологије Радмилом Радојевић, иначе дипломираним машинским инжењером.

Обављао је Стаменко своје редовне пројектне обавезе, али, мало-мало, шефица је му је додавала по још који задатак. Морао је да прекида започете да би завршавао ове друге задатке. Били су то леви дани у „Металу“, али и непријатни тренуци када мораш да завршаваш два, док, како је тада Стаменко мислио, шефица не преузима на себе ни један конкретан задатак. Једнога дана му је прекипело, одбио је задатак речима – уради и ти нешто – и одлучио да напусти све и оде да заврши и други степен машинства. Као добром младом стручњаку „Метал“ му је дао стипендију и он се 1981. обрео у Крагујевцу. Две године је дао у року и 1983. дипломирао...

Приликом обележавања 50 година факултета чекало га је изненађење, у монографији тим поводом нашло се и његово име као студента генерације 1983. године.

И, како то обично бива, а и због стипендијске обавезе, вратио се у „Метал“, где је почетком деведесетих био директор фирме. Данас је власник приватне металске фирме и, тренутно, директор Комуналног предузећа „Стан“ у Деспотовцу.

Тако је поменута Радмила Радојевић добрим делом кумовала да Стаменко Обреновић дипломира машинство из „ината“.

ОСТАЛИ СТЕЊЕВАЧКИ ВИСОКОШКОЛЦИ

Листа стењевачких високошколаца овим именима свакако није потпуна. Трагајући за школованим Вељићима, обрадили смо и Мијаиловиће (Обреновиће), али смо дошли и до још неколико имена. Двојица Павловића, Драгослав и Мирослав су машинци, док је Младен Радосављевић дипломирани економиста, а Сузана Обрадовић професор енглеског језика.

Стаменко Обреновић поред преса у својој фабрици „ИМПО“

И, најзад, Тереза Зазровић, праунука Станисава Миленковића, је завршила Музичку академију у Бечу, одсек виолине, а пре тога Школу за музичке таленте у Ћуприји. Рођена је у браку Драгице, Станисављеве унукe, и Ђерђа Зазровића, некадашњег професора виолине у овој ћупријској образовној установи. Тереза је члан бечке филхармоније.

СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ДИПЛОМА

О ВИСОКОЈ ШКОЛСКОЈ СПРЕМИ
СТЕЧЕНА НА МАШИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ

РЕКТОР УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ И ДЕКАН МАШИНСКОГ ФАКУЛТЕТА
СВОИМ ПОТПИСИМА И ПЕЧАТОМ УНИВЕРЗИТЕТА ПОТВРЂУЈУ ДА ЈЕ

Радосављевић М. Милутин

РОЂЕН-А 27.12.1930 У СТЕЊЕВЦУ-СРС УПИСАН-А 1964/65
ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ, НА ДАН 13.4.1967 ЗАВРШИО-ДА СА УСПЕХОМ (СРЕДЊА
ОЦЕНА У ТОКУ СТУДИЈА 7,29 (СРЕД.А.М. И 29/100) _____, НА ДИПЛОМСКОМ
ИСПИТУ 8/2 С.А.М. / _____) ПОДАГАЊЕ ИСПИТА, ПРОПИСАНИХ ЗА СТИЦАЊЕ
ПРАВА НА ДИПЛОМУ О ВИСОКОЈ ШКОЛСКОЈ СПРЕМИ (СМЕРА, ОДСЕКА, ГРУПЕ
ЗА ПРОВЕЉАЊУ ГР.ЗА МЕХАНИКАМ.) НА МАШИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ.

НА ОСНОВУ ТОГА, ИЗДАЈЕ МУ-ЈОЈ СЕ ОВА ДИПЛОМА КОЈОМ СТИЧЕ ВИСОКУ
ШКОЛСКУ СПРЕМУ И СТРУЧНИ НАЗИВ ДИПЛОМИРАНОГ МАШИНСКОГ НИЖЕЊЕРА
КАО И ПРАВА КОЈА МУ-ЈОЈ ПО ЗАКОНУ ПРИПАДАЈУ.

У БЕОГРАДУ _____ 18. 4. _____ 1967 ГОДИНЕ БР. 750 _____

декан

Милосављевић

ректор

Радосављевић

СЛАДАЈА ДОБИЛА НОВОГ „ДРАГУТИНА АЛЕКСИЋА“

Радиша Вучковић из Сладаје, унук најстаријег живог претка Дане Вучковић, Велимирове и Стојимирове сестричине, могао би заправо да потврди тезу да се човек рађа талентован за одређену област. Нема диплому вајара, али је мајстор за длето и рад у дрвету. Живи и ради у Швајцарској, где му је само један поглед у излог неке продавнице зидних сатова променио живот. Сат у средини резбареног дрвета, са ценом од које се диже коса на глави, дала му је идеју да купује сатне механизме, а дрво сам обрађује. Направио је један, па други, трећи и кренуло је. Сада се у Ст. Морису (Sant Moritz) и околини и ко зна где по Европи налази на десетине Радишених рукотворина. Пошто је у овом зимском центру сваки други хотел у дрвету, Радиша са сином Игором има пуне руке посла код реновирања ових објеката. Чак је и дрво за сређивање унутрашњости неких хотела увезао са Бељанице.

Да се родни крај не заборавља потврдио је и куповином напуштене сладајске воденице и околне земље на Ресави код мотела „Водно“, где планира да то све претвори у туристички рај у којем ће доминирати дрво и скулптуре од дрвета.

Његов земљак Драгутин Алексић, самоуки вајар (1947-2011), добио је, очигледно, правог наследника.

Игор и Радиша (у црвеној мајици) на првом скупу Милосављевића

ШТА НОВО ДОНОСИ 37 МАРКЕРА ДНК АНАЛИЗЕ МИЛОСАВЉЕВИЋА

Апсолутна истина, када је реч о пореклу, не постоји. Али, трагање за што прецизнијим траговима нашег порекла одвело нас је у Хјустон (САД). Наиме, оно до чега смо дошли у ДНК центру у Београду хтели смо да употпунимо новим сазнањима о нашем пореклу, да продубимо нашу хаплогрупу „I2a“, да дођемо ближе нашем праоцу. И, наравно, добили резултате који нас одводе дубље у прошлост. Наша данашња хаплогрупа „I2a“, као што смо већ написали, стара је око 2300 година. Одређене генетске мутације код нашег пра-оца у том периоду одвојиле су га од хаплотипа који је још толико година уназад имао исто толико старији заједнички пра-пра-отац. Базни маркери тог пра-пра-оца и нашег новијег претка са мутираним маркерима потврђују континуитет те линије током претходних око 5 хиљада година. На наредним страницама даћемо анализу, специјално за ову књигу, професора биологије на Хардвардском универзитету Алексеја Кљосова. Пре тога желимо да нагласимо да те мање промене не могу да избришу трагове даље и дубље припадности хаплогрупама и хаплотиповима с почетка насељавања Европе, односно, да „Y – хромозом“ врло стабилно путује кроз време, неуништиво задржавајући белешке о свом настанку пре 15-20 хиљада година до данас.

ШТА КРИЈЕ ПРОГРАМ „FAMILY FINDER“ МОЈЕ ПОРОДИЦЕ

Пре него погледамо резултате анализе 37 маркера „Y“ хромозома неопходно је мало објашњење о томе шта се догађа у јајној ћелији мајке приликом оплодње и настанка људског бића. Без намере да залазимо дубље у науку о настанку, да бисте боље разумели генетско наслеђе и вертикалу ДНК-а, наводимо најкраће „сусрет“ „X“ и „Y“ хромозома.

„Family finder“ је, иначе, програм за налажење рођака уз помоћ аутосомалне ДНК зашта, такође, служе и разни „ancestry admixture programi“ (мешовито порекло).

„Y“ (X) И „X“ (X) ХРОМОЗОМИ

X хромозом је врста полног хромозома који одређује пол јединке: жене у кариотипу имају два X хромозома, а мушкарци само један.

Соматска (телесна) ћелија има 46 хромозома, спарених у 23 пара сличних хомологих хромозома. Од тога је један пар полних хромозома: код жена су оба „X“ код мушкараца су „X“ и „Y“ хромозом (пар различитих, хетерологих

хромозома). У сваком од парова један хромозом потиче од **мајке**, а други од **оца**.

Према томе, ћелије жене имају две копије „X“ хромозома (једна пореклом од мајке, а друга од оца), док мушкарци имају само један „X“ хромозом пореклом, наравно, од мајке.

При сваком спајању сперматозоида (22 ауtosомална хромозома + 1 „X“ или 1 „Y„ хромозом) и јајне ћелије (22 ауtosомална хромозома + 1 „X“ хромозом), нова јединка се формира наследивши тачно 50% очевих и 50% мајчиних ауtosомалних хромозома, дакле, укупно 22 пара, тј. 44 ауtosомална хромозома и два (један пар) полна хромозома. Међутим, због прекомбиновања приликом генезе сваког појединачног сперматозоида и сваке појединачне јајне ћелије (дакле, још увек пре зачећа), њихова 22 хромозома нису савршени репрезенти сва 44 ауtosомална хромозома оца и сва 44 ауtosомална хромозома мајке. Другим речима, не наслеђује по 25% ауtosомалне ДНК од сваког деде и сваке бабе, нити 12,5% од сваког прадеде и сваке прабабе, итд. Због тога, на пример, браћа и сестре немају идентичне ауtosомалне „ancestry admixture“ профиле (као што и иначе у свему осталом нису клонирани, већ релативно јединствени).

После 5 до 7 генерација већина сегмената од појединачног претка (уколико су уопште наслеђени, јер неће бити наслеђени сегменти од сваког претка ког појединац има у 5-7 генерација), рекомбиновањем ће се толико „уситнити“ да их више неће ни бити као препознатљивих сегмената. Због тога, начелно, ауtosомални тестови могу да идентификују рођаке до око 5-7 генерација уназад (и то не све у свим линијама, осим у теорији), јер у пракси се не наслеђују једнаки сегменти (ни по броју, ни по величини сегмената од сваког од предака).

Међутим, пошто се ради о стохастичком систему, постоје и усамљени случајеви одступања, па је могуће да неки релативно велики сегмент противно општој закономерности остане сачуван и по 10-15 и више генерација, као што је могуће и да се уситни много брже од средњег очекивања (па би неко закључио да му је рођак са већим сегментом ближи, а са мањим даљи, иако је могуће и обрнуто).

Е сад, „AIM“ (ancestry informative markers) који се користе „ancestry admixture“ анализе су само они које је појединачно наследио, а то значи да у њима нису сачувани савршено репрезентовани сви преци. Појединац, на пример, може имати претка из Етиопије од пре 400 година и да нема траг о томе међу рођацима, ни у „ancestry admixture“ анализи. Оно што појединац има у ауtosомалној ДНК, то не значи да стварно није имао међу прецима и, такође,

оно што има у аутосомалној ДНК може бити пренаглашено у односу на оно што би имао када би наслеђивање ДНК било савршено пропорционално.

С друге стране, на то се може гледати из врло реалне перспективе да је оно што је појединац наследио, заправо, једино стварно релевантно за тог појединца. Он је оно што је наследио, а не све оно што је могао да наследи. Упрошћено, свако међу прецима има људе са различитим бојама очију, али свако од нас има само једну боју очију. И то нас карактерише, не све боје свих наших предака, већ само она коју смо наследили.

Процењује се да, иако теоретски 33 генерације уназад (око 1000 година), свако има 8 589 934 592 предачких места, далеко је мање стварних предака, од неколико стотина хиљада до неколико милиона стварних људи који попуњавају ових осам и по милијарди предачких места, сви сегменти ДНК које је неко наследио потичу од свега око 100-120 људи.

Међутим, поново због стохастичке природе целог система и закона великих бројева, може се узети да су упркос оваквој екстремној диспропорцији и генетски профили етничких група и гено-предачки профили појединца релативно тачни репрезенти стварног стања (већине од ових осам и по милијарди предачких места), уз свест о томе да постоје „цепови“ који могу бити пренаглашени у оба смера: презаступљени и подзаступљени.

И на крају овог малог подсетника да прецизирамо:

Хумани кариотип сачињава 46 хромозома који су карактеристични за људску врсту и не мењају се током целог живота. Не мењају се, али се њиховом „игром“ дешавају све константе и све промене у генетском наслеђу.

Појам хуманог кариотипа (кариотипа човека) као појам уведен је 1960. године на конференцији у Денверу.

РЕЗУЛТАТИ „iGenea“ ЦЕНТРА У ХЈУСТОНУ

На следећим странама доносимо резултате ДНК анализа из Хјустона. Да би ову материју, још увек недовољно познату, лакше пратили и, евентуално, кроз њу сагледали себе и своје порекло, даћемо и краће коментаре.

Certificate – Y-DNA

This Certificate certifies that you have had your DNA analyzed by FamilyTreeDNA. The markers from each of the 37 Y-chromosome (Y) markers is reported in the table below.

For your benefit, we have listed the Leuze assignment for all thirty-seven (37) markers supporting our company. If you or have for the Y-chromosome Leuze match another person exactly, then you share the same Y-chromosome.

FamilyTreeDNA is a professional tool designed to aid individuals wanting to "connect" to other relatives that in some cases share the same Y-chromosome.

Rade Milosavljevic

Your Kit # 265261

Male	DY19	DY21	DY23	DY25	DY27	DY29	DY31	DY33	DY35	DY37	DY39	DY41	DY43	DY45	DY47	DY49	DY51	DY53	DY55	DY57	DY59	DY61	DY63	DY65	DY67	DY69	DY71	DY73	DY75	DY77	DY79	DY81	DY83	DY85	DY87	DY89	DY91	DY93	
	58	26	57	17	15	41	52	41	16	41	49	41	53	51	53	53	51	49	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51

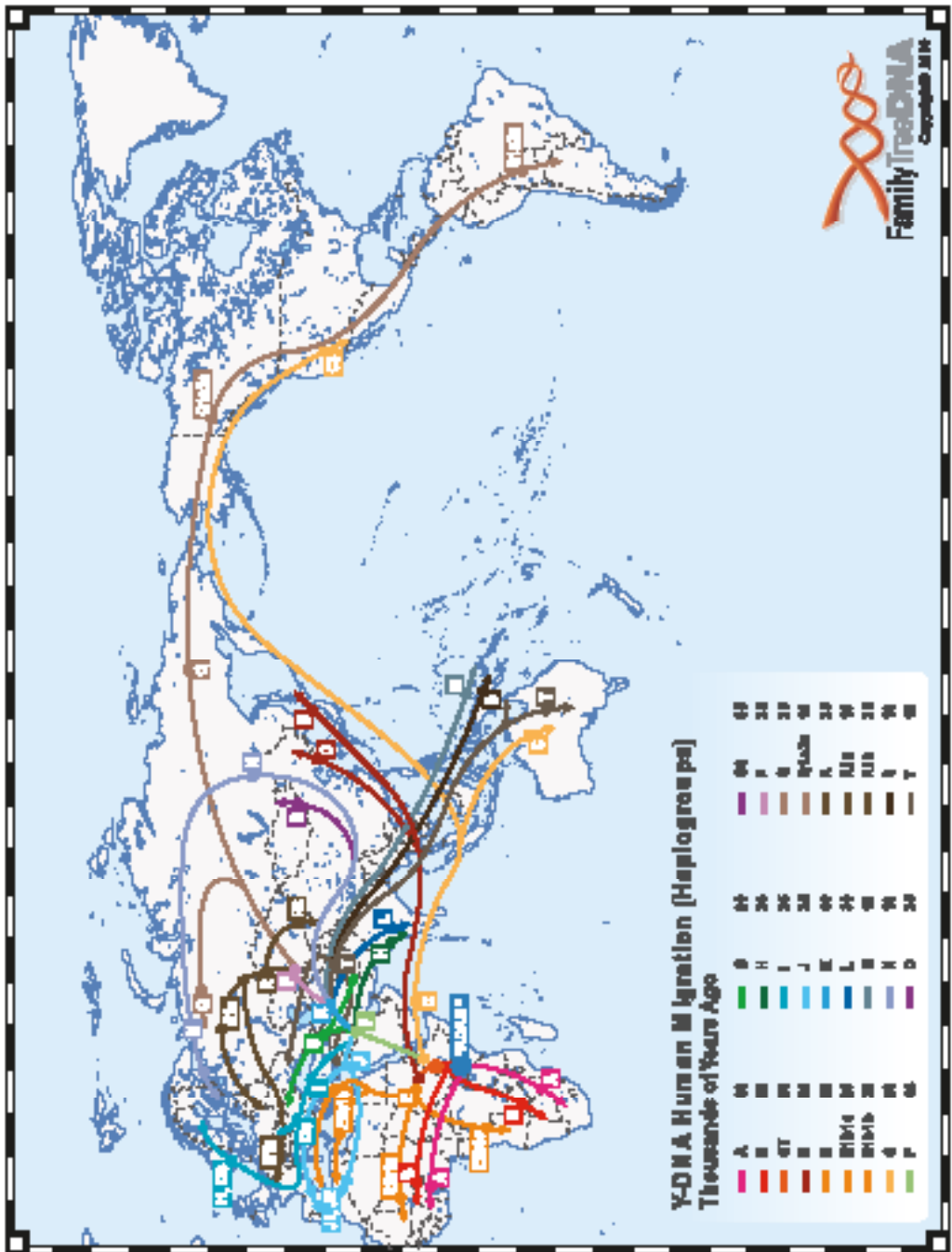
Male	DY12	DY14	DY16	DY18	DY20	DY22	DY24	DY26	DY28	DY30	DY32	DY34	DY36	DY38	DY40	DY42	DY44	DY46	DY48	DY50	DY52	DY54	DY56	DY58	DY60	DY62	DY64	DY66	DY68	DY70	DY72	DY74	DY76	DY78	DY80	DY82	DY84	DY86	DY88	DY90	DY92	DY94		
	17	8-28	11	11	26	26	54	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26

[Signature]

Carole A. Bennett

January 20 19

Сертификат ДНК порекла, са резултатима свих 37 маркера

Карта миграција „Адамових“ потомака из Африке

АНАЛИЗА ПРОФЕСОРА А. А. КЉОСОВА

Један од пионира истраживања порекла преко ДНК анализа, професор биологије Харвардског универзитета Анатолиј Алексејевич Кљосов (доктор хемијских наука), одазвао се нашој молби да прокоментарише (дешифрује) бројке 37 маркера „Y-хромозома“ аутора ове књиге (а тиме и свих по мушкој линији у вертикали предака и потомака Вељића). Његово писмо доносимо у целини на енглеском и превод на српски језик.

Dear Rade,

I am glad to let you know that your haplogroup is I2a, and the most likely I2a1b2a1-L147.2.

The above subclade (L147.2) is the most common among I2a bearers from Greece to the Baltic countries (and in between including Russia, Ukraine, Belarus, Poland). And, of course, all the former Yugoslavia countries.

The haplogroup I2a is one of the oldest in Europe, it was excavated (as bones) in Luxembourg and Sweden dated 7000 years ago, in France dated 5000 years ago. However, around 4500 years ago it practically vanished from Europe. Incidentally, it was the time when R1b bearers were populating Europe (they have arrived to Europe 4800 years ago). The I2a haplogroup was torn between the Isles and the Balkans (the Danube area, maybe the Carpathians), the Eastern population has practically disappeared, and reappeared again more than 2000 years later, about 2300 years ago, that is in the end of the 1st millennium BC. During the AD time the I2a haplogroup being "born again" has spread over Eastern Europe.

The ancestral 37 marker haplotype of I2a1b2a1-L147.2 (2300 years old) is as follows:

12 24 16 11 14 15 11 13 13 13 11 31 – 17 8 10 11 11 25 15 20 32 12 14 15 15 –
10 10 21 21 15 12 18 18 34 35 11 10

Your haplotype:

12 **25 17** 11 14 15 11 13 13 13 11 **30** – 17 8 10 11 11 25 15 20 32 12 14 15 15 –
10 **9** 21 21 15 12 **17 19** 34 **36** 11 10

Mutations from the ancestral (base) haplotype are shown in red. There are seven of them. It means that you are distant from you're the common ancestor by $7/0.09 = 78$ à 85 conditional generations (25 years each), that is approximately 2125 years. This is practically equal to the above 2300 years (only 8% difference) within the margin of error. Therefore, you are a direct descendant of the common ancestor.

I suggest you to read this: <http://pereformat.ru/2013/10/kolybel-evropejskoj-civilizacii/>. There should be a translation to Serbian.

Regards,
Anatole Klyosov

KLYOSOV, Anatole Alex, chemist, biochemist, researcher; born Kalinin-grad region, Russia, Nov. 20, 1946; came to U.S., 1990 (as a visiting Scientist and Professor - between 1974 and 1989); son of Alexey Ivan and Tamara Michael (Kuz) Klyosov; married Gail Michael Muratov, Dec. 28, 1967; children: Svetlana, Yuri. MS, Moscow State University, 1969, PhD, 1972, DSc, 1977. Scientist, Moscow State University, 1969-72, assistant professor 1972-75, senior scientist 1975-79, Professor, 1978-81; Professor, Head Carbohydrate Research Laboratory, USSR Academy of Sciences, Moscow, 1981-92; Professor of Biochemistry, Harvard Medical School, Boston, 1987-1998; Vice President, Research and Development Kadant Composites (former Thermo Fibergen), 1996-2005; Consulting Vice President, LDI Composites Co. (former Kadant Composites), 2005-2006; Founder and Chief Scientist, Galectin Therapeutics (2000-2013), then Founder Emeritus and Member, Scientific Advisory Board; Visiting Lecturer Biochemistry, Harvard University, 1974-75; advisory board Council on Biotechnology, Academy of Sciences of USSR, 1981-90; chairman of commission on cellulose bioconversion, 1982-90; expert panel Biofocus Foundation, Stockholm-Washington, since 1991. Author: The Practical Course of Chemical and Enzyme Kinetics, 1976; Enzyme Catalysis, 1980; Enzymatic Degradation of Polymers, 1984; Enzyme Engineering at the Industrial Level, 1989; Wood-Plastic Composites (2007, John Wiley & Sons), and its translations and publications in China (May, 2010) and Russia

(September, 2010); The Internet (Notes of a Scientist), 2010; The Origin of Man, 2010; Origin of the Slavs: DNA Genealogy against the Norman Theory, 2013; Entertaining DNA Genealogy, 2013; Origin of Slavs, DNA Genealogy Stories, 2013 (in Serbian); Title Editor and contributor: Enzyme Engineering (1980, Plenum Press); Carbohydrate Drug Design (2006, Oxford University Press); Galectins (2008, John Wiley and Sons); Glycobiology and Drug Design (2013, Oxford University Press); Galectins and Disease: Implications for Targeted Therapeutics (2013, Oxford University Press). Recipient, the USSR Young Scientist National Prize, 1978; USSR National Prize in Science, 1984; Gold medal, USSR Science and Technology, 1988; Gold medal, Jewish Association of Cohanim Latin America, 2009. Fellow, World Academy of Art and Science. Foreign Member of the Georgian National Academy of Sciences. Member: American Chemical Society, Academy of DNA Genealogy (Boston-Moscow-Tsukuba). Home: 36 Walsh Road, Newton MA 02459. Office: Galectin Therapeutics, 4960 Peachtree Industrial Blvd., Suite 240, Norcross, GA 30071 (Founder Emeritus and Member, Scientific Advisory Board). „Who's Who in America”, 55th Edition, **2001**, Volume 1 (A-K), p.2882, and subsequent editions; **2009**, Vol. 1, p. 2693); „Who's Who in Science and Engineering”, 6th Edition, **2002-2003**, p.506, and subsequent editions „Who's Who in the World”, 19th Edition, **2002**, p.1136, and subsequent editions

Исечак у оригиналу шта други пишу о пореклу, које је у Србији „збрањено“...

Anatole A. Klyosov - Praslaveni sa Balkana su prvi Arijevci:

Mit o doseljavanju primitivnih slavena u 7.st. je pobijen genetičkom potragom za prapostojbinom Arijevaca, za kojom se ispostavilo da je Balkan prvobitni dom Arijevaca-Praslavena otprije 12 200 god., i to ne prosto Balkan, već Srbija, Kosovo, Bosna, Makedonija koji imaju najstarije haplotipove roda R1a1. Što znači da su južni slaveni oduvijek tu i da imaju pravo na povijest starih Grka, Trojanaca, Ilira... i da su prvi nositelji napredne kulture i prvog pisma (pismo Lepenskog Vira i Vinčansko pismo) u Europi i Aziji. I vjerojatno prve izbjeglice u Europi sa Atlantide nakon njenog pada.

Publisher
The Russian Academy of DNA Genealogy
 Anatole A. Klyosov
 Boston, USA

...и интернет сајт на којем можете да прочитате текст у целини

<http://www.scribd.com/doc/53093311/Anatolij-Kljosov-Otkud-su-se-pojaviili-Sloveni>

Превод писма професора Кљосова:

Драги Раде,

Драго ми је што могу да вам јавим да је ваша хаплогрупа „I2a“, прецизније „I2a1b2a1-L147.2“.

Субклад* L147.2 је најчешћи носилац хаплогрупе „ I2a“ од Грчке, до балтичких земаља (и, између, укључујући Русију, Украјину, Белорусију, Пољску) и, наравно, у свим земљама бивше Југославије.

Хаплогрупа „I2a“ је једна од најстаријих у Европи истражена у анализама костију старости око 7 хиљада година, ископаних на локалитетима у Луксембургу и Шведској и у Француској (старости пет хиљада година). Међутим, пре око 4500 година практично је нестала из Европе. Узгред, то је било време када су Европу насељавали носиоци хаплогрупе „R1b“ (они су у Европу стигли пре око 4800 година).

Хаплогрупа „I2a“ била је поцепана између острва и Балкана (подручје Дунава, можда Карпата). Источно становништво је практично нестало и поново се појавило после више од две хиљаде година (пре 2300 година, тј. крајем првог миленијума п.н.е).

У то време хаплогрупа „I2a“ је „поново рођена“ и проширила по Источној Европи.

Предачких 37 маркера хаплотипа „I2a1b2a1-L147.2“ (старости 2300 година) су:

12 24 16 11 14 15 11 13 13 13 11 31 – 17 8 10 11 11 25 15 20 32 12 14 15 15 –
10 10 21 21 15 12 18 18 34 35 11 10

Ваш хаплотип је:

12 **25 17** 11 14 15 11 13 13 13 11 **30** – 17 8 10 11 11 25 15 20 32 12 14 15 15 –
10 **9 21 21 15 12 17 19** 34 **36** 11 10

Мутације основног предачког хаплотипа приказане су у црвеној боји. Има их седам. То значи да сте удаљени од ваших најближих заједничких предака од $7/0.09 = 78$ до 85 генерација (условних, по 25 година свака), што

је отприлике 2125 година. Ово је практично једнако наведеним 2300 година (само 8% разлике) са корекцијом на повратне мутације. Значи, ви сте директан потомак заједничког претка.

Препоручујем вам да прочитате:

<http://pereformat.ru/2013/10/kolybel-evropejskoj-civilizacii/>

Поздрав,
Anatole Klyosov

Дакле, дилеме више нема, резултати и у Београду и у Хјустону указују да је моја хаплогрупа (и свих мушких потомака „Радовањаца“) „I2a“ односно, другим начином означено, „I-P37“, што је исто, са подгрупом „L-147.2“.

Из анализе доктора Кљосова могли сте да видите и шта ове бројке и слова у суштини значе и колико у дубину прошлости могу да иду са откривањем пра порекла.

* Субклади (на пример: „L147.2“) су подгрупе хаплогрупа

ИСТРАЖИВАЊА ДОКТОРА КЉОСОВА

Да бисмо резултате једне ДНК анализе и њихово место у укупним истраживањима порекла становништва боље сагледали, цитираћемо неколико делова књиге Аналотија Кљосова „Порекло Словена, осврт на ДНК генеалогiju“. Почећемо управо од наше хаплогрупе „I2a1b...“. На страни 251 српског издања професор Кљосов пише:

„Хаплогрупа „I2a1b - M423“ названа је динарском зато што је та грана широко распрострањена у Динарским Алпима, планинском ланцу у југоисточној Европи, који пролази кроз Балкан – Словенију, Хрватску, Босну и Херцеговину, Србију, Албанију и Црну Гору. Како ћу даље показати, тај назив је услован и није сасвим исправан, будући да се у тој грани налазе, осим Срба, Македонаца, Црногораца, Хрвата, Бугара, такође и готово сви Пољаци, Белоруси, Украјинци, Руси, Литванци, Летонци, Грци, који немају непосредне везе са Динарским Алпима. Дакле, то није толико динарска грана, колико источно-европска. „Динарском“ се може назвати само зато што је постотак те хаплогрупе на Балкану највиши и достиже трећину читавог мушког становништва.“ Завршен цитат.

На странама 258 и 259 професор Кљосов пише:

„Основни хаплотипи све четири гране хаплогрупе „I2a“ у Европи су следећи:

13 24 16 11 11 13 13 13 11 – 17 11 11 25 15 20 32 – 10 10 15 12 18 18 11 10 –
11 8 7 12 10 8 11 9 16 10 12 12 12 7 10 30 21 13 14 10 13 11 11 12 9

(I2a1b – и. Европа)

13 24 15 11 11 13 11 13 11 – 17 11 11 25 15 20 30 – 10 10 17 13 18 19 12 10 –
11 8 7 11 10 8 12 10 16 10 12 12 15 8 11 24 20 13 12 10 13 10 11 12 11 (I2a1b
– острва)

13 23 16 10 11 13 12 13 11 – 17 11 11 25 15 21 29 – 11 11 15 12 18 19 12 10 –
11 8 8 11 10 8 11 7 16 11 12 12 14 8 12 22 20 13 13 10 13 11 11 12 11 (I2a1a
– острва)

13 23 15 10 11 15 12 14 11 – 19 11 11 26 14 18 29 – 10 10 14 10 17 17 12 10 –
11 8 8 11 10 8 12 10 17 10 12 12 16 8 14 27 20 11 14 12 13 10 11 12 11 (I21c
– острва)

Како је већ показано, њихова поређења у паровима указивала су на времена живота заједничких предака грана пре 11400, 14850 и 14075 година. Тачност на овој етапи није обавезна, то су концептуална израчунавања. Она показују колико су временски далеко живели заједнички преци популација у хаплогрупи „I2a1“, а то је само субклад трећег степена (ранга) у хаплогрупи „I“. По нашим прорачунима, мешовита хаплогрупа „IJK – M523“ образовала се

пре око 60 хиљада година, мешовита група „I1-M429“ пре 38 хиљада година, хаплогрупа „I1“ пре 32 хиљаде година, па се разишла на групе „I1-M253“ и „I2-M438“ пре око 30 хиљада година. Надаље се образовала „I2a-L460“ и потом „I2a1-P37.2“ по свој прилици пре око 14-15 хиљада година. Њихови преци су живели, изгледа, у читавој Европи, све до драматичних збивања која су растурила остатке тих подгрупа на супротне крајеве Европе. Та збивања поцепала су родослов „динарске“ подгрупе пре око 4,5 хиљада година, готово уништила становништво које се поцепало на два дела – острвски и источноевропски и започела препород своје родословне линије готово из почетка. На острвима је то започело одмах после драматичних догађаја, док је источној Европи требало још више од две хиљаде година преживљавања, да би тек крајем прошле ере становништво почело да се увећава, и то не на једном месту, не само на Балкану, него по читавој источној и југоисточној Европи, од Грчке и Бугарске до Прибалтика – Пољске, Литваније, Летоније, а такође и Чешке, Словачке, Аустрије, Немачке, Украјине, Белорусије, Русије. Њихови преци су, изгледа, живели у читавој Европи, све до драматичних збивања која су остатке тих подгрупа растурила на супротне стране континента.

Те претке, који су живели у Европи на измаку леденог доба и одмах после његовог завршетка, технички можемо назвати „Протословенима“, премда их можемо назвати и „Протофранцузима“, „Протошпанцима“, „Протогерманима“. Таквог диференцирања становништва тада, наравно, није било, и сада они живе у читавој Европи, премда, неравномерно, удео хаплогрупе „I2“ на Британским острвима достиже неколико постотака, на Балкану до 30%, на руској низији у просеку приближно 15%. Није искључено да у најдревнијим археолошким споменицима, као што су Лепенски вир и Винча у Србији, у древним гробовима старости пре 11-7 хиљада година, буде пронађена управо хаплогрупа „I2“, и онда ће сасвим одређено моћи да се назове „Протословенском“ у овом контексту. Узгред, време тих драматичних догађаја, који су хаплогрупу „I2a“ растурили по Европи (и не само њу него и хаплогрупе „I1“, „G2“ и „R1a“), приближно се подудара са нестанком археолошке културе Винча. Можда ту лежи одгонетка судбине винчанске културе?”, завршен цитат.

ДЕФИНИТИВНО ЈЕ ХАПЛОГРУПА „I2a...“

Зденко Марковић, генеалог и један од активних трагача за пореклом балканских народа, у преписци са мном, дао је такође велики допринос у тумачењу резултата наше ДНК хаплогрупе. После пристизања коначних резултата из Хјустона, у којима је у једном тренутку (још увек непотпуних података) било дилеме да ли је то старија хаплогрупа „I1“, или млађа „I2a...“, која је произашла из хаплогрупе „I“, господин Марковић ми је написао следећу поруку и послао дијаграм хаплогрупе „I-P37“, односно „I-L621“:

Поштовани господине Милосављевићу,

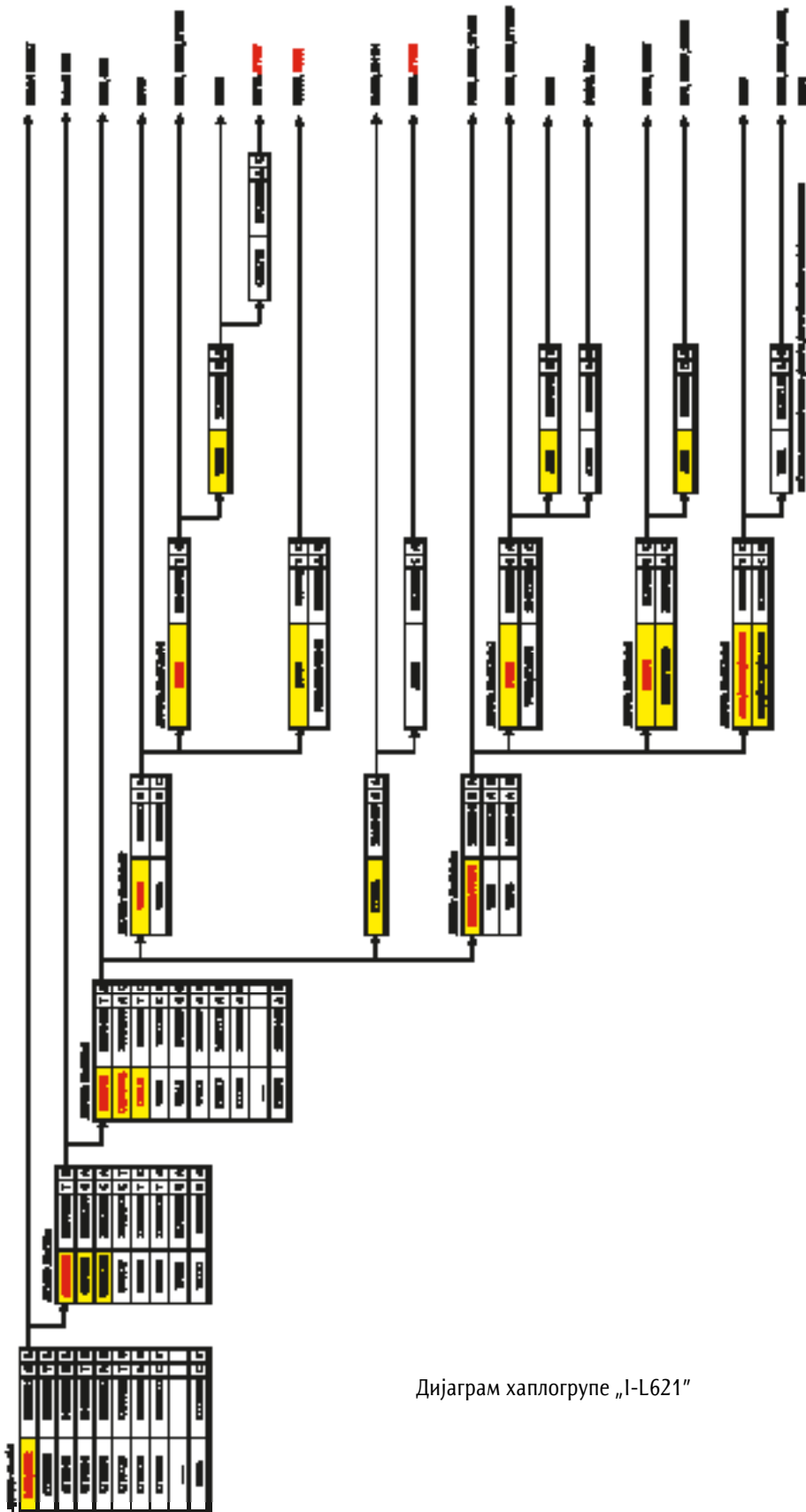
Сада је званична ознака ваше групе „I-P37“. Дакле, ни у ком случају „I1“. Припадност групи „I1“ се најлакше препозна по карактеристичној вриједности за „STR“ маркер „DYS455“. Она код припадника „I1“ износи 8, а код припадника „I2“ најчешће 11, што је и код вас случај. ФТДНА је недавно уводила нови начин означавања група и још увијек имају малих проблема у правилном додијелјивању хаплогрупа. У прилогу вам достављам дијаграм хаплогрупе „I-L621“. То је прецизније одређење за „I-P37“. Ознака „I-L147.2“ је за све оне који су у групи „I-L621“, али имају и позитиван резултат за маркер „I-L147.1“. Сви „Динарци“ имају „I-L147.2+“, односно сви су „I-L147.1“. Еквивалентни „SNP“-ови су „CTS5966“ и „CTS10228“ (приказани на поменутом дијаграму). Ви сигурно имате позитивне резултате на ове маркере и није их потребно провјеравати. Ваша група се може означити и као „ICS5966“ или „I-CTS10228“. У овој групи долази до подјеле коју тренутно истражујемо.

Сигурно знате за подјелу на „Dinaric North“ и „Dinaric South“. Ова подјела није званична и направљена је прије него што су откривени нови „SNP“ маркери. Примећено је да постоји одређена корелација између вриједности за „STR“ маркере „DYS448“ и „DYS449“ и географског подручја са којег потичу испитаници. Ви имате вриједности „DYS448“ = 20 и „DYS449“ = 32, што одговара групи „Dinaric North“. У нашим крајевима преовлађује група „Dinaric South“. Свим припадницима „Dinaric North“ групе препоручујемо тестирање „СНП“ маркера „S17250“ (видети дијаграм).

I-L621 Drop Tree (Big Y results)

Addresses 10 markers on Y-chrom (Big Y results) in red in columns

Each marker (Big Y)
 Big Y results
 Big Y results (Big Y results) (Big Y results) (Big Y results) (Big Y results)
 Big Y results (Big Y results) (Big Y results) (Big Y results) (Big Y results)
 Big Y results (Big Y results) (Big Y results) (Big Y results) (Big Y results)
 Big Y results (Big Y results) (Big Y results) (Big Y results) (Big Y results)

Дијаграм хаплогрупе „I-L621“

РАЗУМЕТИ РЕЗУЛТАТЕ Y-ДНК 37

Сертификат ДНК резултата приказује табелу са маркерима од 1 – 37 (ради се и до 111 маркера). Они омогућавају да се сагледа порекло по мушкој линији, практично, у недоглед у прошлости. „Y“-ДНК хромозом сликовито прича о пореклу оца, деде, прадеде, чукундеде и тако стотинама, хиљадама година уназад. Ове или сличне бројке садрже сви мушки потомци једне фамилије, али и многи други на планети имаће по неки од тих маркера, или већу групу потпуно истих, што говори о мањим или већим родбинским везама. А то нас све води до заједничког праоца.

Дакле, овако добијене бројке стављају се у базу података са осталим резултатима оних људи широм планете који су радили сличне анализе, или урађених ДНК анализа костију са до сада истражених археолошких локалитета. И тако се са познатим или непознатим људима долази до деобе заједничког претка. Наравно, и у једној фамилији добро је да се уради више оваквих анализа да би се дошло, евентуално, до неких мањих или већих одступања која, ипак, главну мушку линију не могу да промене.

Е, сад, да бисте урадили своје породично стабло, морате да кренете од познатих података из куће рођења и да идете уназад све док можете и док постоје писани трагови. Још даље, моћи ћете да идете само са Y-ДНК хромозом који ће вас одвести до времена и места настајања, односно до пра оца ваше мушке линије.

Бројке које смо добили у анализама ДНК узорака а које називамо маркерима нашег порекла су у ствари места где наш генетски код има променљиви број поновљених делова. Број понављања може да расте или опада, али укупно гледано те промене формирају моделе индивидуалних линија порекла (хаплотипове). Ти процеси су зависни од случаја до случаја и није могуће предвидети колико ће се маркера променити у низу свих генерација. Не можемо да предвидимо ни средњу фреквенцију тих промена.

Оно што анализа „Y“-ДНК хромозома показује су путеви наших далеких предака до станишта на Балкану где су се скрасили. Актуелна географија мушке линије, у конкретном случају Вељићевих потомака, показује „улице“ ове вожње кроз векове и миленијуме. И у овом случају прво гледамо вертикалну линију, „кичму“, на породичном стаблу, упоређујући све резултате модерних људи, али и резултате добијене из археолошких истраживања. И тако прати-мо миграције чланова тог стабла стотине и хиљаде година уназад. Ти подаци се упоређују са другом половином истраживања хаплогрупе са маркерима (гранана на стаблу)... Дакле, наследна ДНК лична карта сваког од нас назива се хаплотип. Свака етничка група поседује одабир својих хаплотипова, свака подгрупа такође. Свака породица, такође – мајка и кћери свој хаплотип, отац и синови свој, готово исти. „Готово“, зато што се мутације понекад провлаче и с оца на сина, али ретко, једном у неколико десетина поколења.

ДИНАРСКИ ХАПЛОТИП „I-M423“

С обзиром да је хаплотип „I-M423“ данас доминантан у балканским земљама али и га има и у Русији, Белорусији, Украјини, Пољској и, у мањем обиму, широм Европе, научници из ове области објашњавају да наше претке треба тражити и међу народима који су овде живели од старчевачке културе, Лепенског вира и Винче до свих потоњих са којима су се Срби/Словени мешали и формирали наше млађе претке о којима ова књига пише.

Други сегмент ових резултата су наслеђа из митохондрија, односно оно што смо добили из женских наследних грана. Ту је већ читав сплет различитих наследних особина које једна особа наслеђује и које се разликују од особе до особе, јер их мајка преноси од своје мајке, баке, прабаке, чукунбаке (али и од свог оца и тако уназад у недоглед). Ове особине не могу се сагледавати вертикално јер, на пример, моја мајка није у сродству са мојом баком по оцу, а она са мојом прабаком по очевом оцу итд. С обзиром да су жене удајом углавном одлазиле у мужевљево кућу, ако погледамо дубоко у прошлост, те жене мојих мушких предака могу да буду из различитих раса и религија са различитих меридијана. Ратови и сеобе чинили су своје па се зато у извештају „myFTDNA“ појављују веома различита имена „рођака“ са готово свих континената. Наравно, овде не мислимо на „само“ последњих 300 година о којима пишемо у првом делу књиге, већ о свих тих 40 хиљада година колика је старост наше основне хаплогрупе „I“ и 30 хиљада година колико има како су из ње произашле „I1“ и „I2“, па око 4,5 хиљада година, како су ове две хаплогрупе готово нестале из Европе. Њихови остаци су „побегли“ на Британска острва и руску низију, па су се те хаплогрупе постепено обнављале на супротним крајевима Европе пролазећи пре тога, како то наука назива, кроз грлић боце. Да појаснимо, оних који су преживели било толико мало, али их је било да наставе линије предака. С обзиром на године које помињемо сасвим је могуће да они који су „бежали“ из Подунавља, односно са Балкана потичу од људи старчевачке културе, односно Лепенског вира, односно Винче, али ће то да потврде или оповргну даље генеалогске анализе, пре свега на овим нашим локалитетима. Ово мишљење посебно износи и поменути професор А. А. Кљосов.

За боље разумевање настанка људског рода навешћемо још једно размишљање професора Кљосова који каже да слика са прапретком у последње време постаје сложенија. Наиме, све је изгледније да наш прапредак, ипак, није дошао из Африке. На овом континенту у последњих 20 година откриве-

но је још ДНК-линија које су далеко старије од 160 хиљада година, можда и више од 300 хиљада година уназад, па и више и немају готово никакве везе са Европљанима. То значи да су они прави древни Африканци од којих ми не потичемо. Наравно, ни њихов предак није био први човек на Земљи. Просто сви остали, изузимајући његове непосредне претке, су изумрли, нестали, сви, хиљадама година пре њих. Другим речима, наш пра-пра отац, кога називамо Адам, је из Европе од пре око 160 хиљада година. Са митохондријском Евом је, како каже професор Кљосов, ситуација нешто другачија. Та прамама свим данашњим људима је двадесетак хиљада година старија од „Адама“. Она га, тако, никад није могла да сретне, али за то има објашњење. Жене у целини дуже живе, а главно је то што женска родословна информација, премда се и окончава са синовима, ипак се девојчицама преноси, а оне преносе својој деци, како женској, тако и мушкој. Да поједноставимо, сви људи на Земљи потичу од једног претка по мушкој линији и од једне „преткиње“ по женској. Остали, како је више пута речено, нису преживели. Овакво размишљање потврђује и одабир маркера свих 100 посто мушкараца у оном, како научници то зову, „непотребном“ делу ДНК хромозома (сећате се, од оних 46 укупно, односно 23 пара). Он гласи: DYS 19, 388,390, 391, 392, 393.

То је најмањи одабир који обично разматра ДНК-генеалогичка, а навели смо да, када будете радили своју ДНК анализу, имате то увиду. И нећемо више о томе, довољно је да можете да се сналазите у сусрету са оваквим стварима.

ГЕНЕТСКО НАСЛЕЂЕ СА ЖЕНСКЕ СТРАНЕ

Ово је, као и у Београду, била информација о кретању порекла по мушкој линији. Међутим, овај Центар у Хјустону је радио и анализу маркера мушке линије са женске стране и њихов утицај на наследне особине. Ако код мушке линије нема непознаница, као што ће се из графичког приказа на стаблу „храста“ видети, бројни утицај, генетски различитих жена, на наше наследне особине практично не оставља могућност за неку прецизнију анализу. Прво, нема много узорака до сада прегледаних, друго, у тим женским „хоризонталама“ тешко се може утврдити која је жена и када ушла у брак са неким од Вељићевих потомака, али и предака и одакле потиче и шта је моја бака, прабака, чукун бака пренела своје и од свог мужа преко моје мајке мени. Да прецизирамо, с обзиром да моја мајка и моја бака по оцу су „само“ свекрва и снаха (нису у крвом сродству), а то исто се односи и на мајку мог оца, мог деде, прадеде, то значи да су све мајке своје гене пренеле само синовима. Мој отац, на пример, није могао да ми пренесе ништа од своје мајке, а њему његов отац од своје мајке... Зато не треба да чуди да смо из анализе „Family treeDNA „ добили педесетак имена са свих меридијана који имају неку сличност у генима

са аутором ове књиге које сам ја „добрио“ од своје мајке. Пре не, јер је „Она“ унела само особине из своје хоризонталне линије, своје, од своје мајке, баке, прабаке, али и од свог оца, деде, прадеде. То су она два XX хромозома које добијамо од својих мајки. На следећој страни доносимо копију поруке на енглеском коју смо добили од једног од тих „рођака“ и њен превод. Колико су ти „рођаци“ различити показаће вам и следећа имена оних који су се нашли на списку наследника тих жена које су „рођаке“ и „Њој“ која је ушла у фамилију по хоризонтали моје мајке. Овај део нема никакве везе са Стењевцем, осим ако нека од жена из овог села није ушла у брак у далекој прошлости са неким са моје женске стране. Набројаћемо само неколико са подужег списка:

1. Александар Савић - Бенковци/ХР
2. Фред Бореали – Италија
3. Драган Јарић – Дроњак/ХР
4. Лаура Берг - Шкотска
5. Алексеј Павелиук – Украјина
6. Михаел Францис Вида – Пољска
7. Дино Магаш – Немачка
8. Хелмут Ханак – Пољска
9. Sallee Jean Redman – Алабама/САД
10. Атанас Кумбаров – Бугарска

Управо, овај последњи „рођак“, наставши у бази података хјустонског центра резултате анализе аутора, послао је електронску поруку следећег садржаја:

Hello,

My name is Atanas Kumbarov. I see that we have shared segments on FamilyTreeDNA. This is a mystery to me since all of my ancestors at least four generations back originate from the *Western Rhodopes* mountains in present-day Bulgaria and Greece (except for one line from *Etropole*, Bulgaria). All of my ancestors are *Pomaks* (Bulgarian speaking Muslims) except for one of my ggg-grandmothers who is Bulgarian but from the same area.

Can you think of any ancestors or relatives from that area?

Best regards,

Best regards

Atanas Kumbarov

Здраво,

Моје име је Атанас Кумбаров. Видим да делимо сегменте на Фамили ТреедНА. Ово је мистерија за мене, јер сви моји преци најмање четири генерације уназад потичу из западног дела планинског масива Родопи у данашњој Бугарској и Грчкој (осим једне линије од Етрополе, такође у Бугарској). Сви моји преци су Помаци (Бугарски муслимани говорно) осим једне од мојих пра-прабака која је Бугарка али из исте области.

Можете ли се сетити неког претка или рођака из те области?

Срдачан поздрав,
Атанас Кумбаров

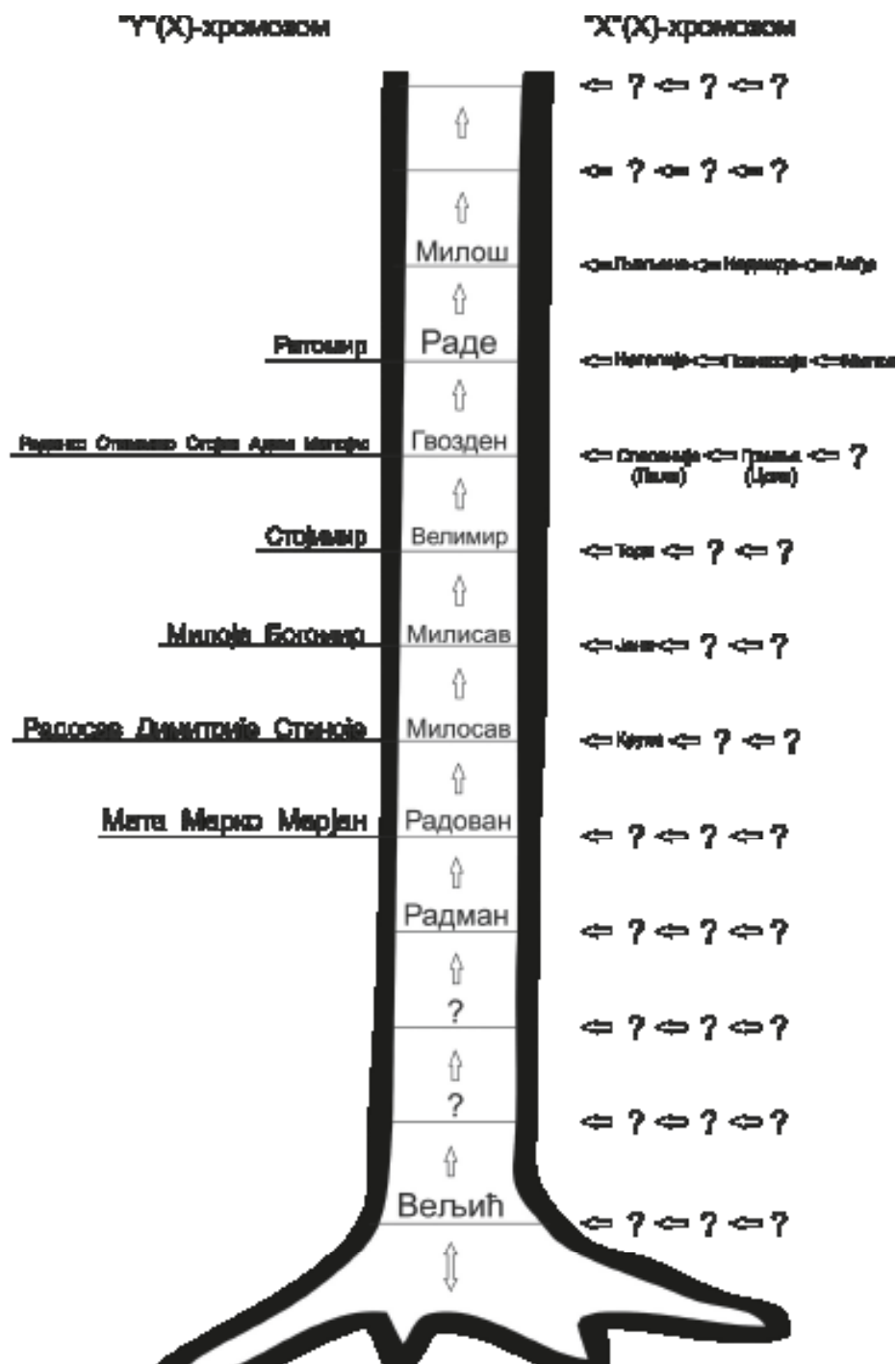
Да поновим, ако је вертикала било које хаплогрупе (мушка линија) бесконачна, практично хиљадама, десетинама хиљада година и заједничка за све мушке потомке, генетско наслеђе сваког од нас мешањем мушког и женског утицаја хромоза (YX и XX), је у сваком од нас различито.

СТАБЛО И ГРАНЕ ХРАСТА

На следећој страни видећете графички приказ, поново преко стабла „храста“, упрошћеног примера кретања мушког „Y“ хромозома као једне вертикалне и хоризонталне, наследне константе (искључиво по мушкој линији) и „X“ хромозома који се у свакој генерацији преко женске линије мења. Јер, ако је „Y“ хромозом син наследио од оца, а отац од свог оца, његов отац од свог оца и тако у недоглед, „XX“ хромозоми су сваки пут „нови“, мајка га преноси на сина од своје мајке (и оца), а она на ћерку од своје мајке итд. Међутим, ове мајке су везане сродством у хоризонтали, док у вертикали моја мајка, на пример, није у сродству са мојом баком, а моја бака није са мојом прабаком, а она са чукунбаком и тако, опет, у недоглед, а све су оне мајке: моја, мог оца, мог деде, прадеде, чукундеде итд. Поједностављено, стабло храста је целовито и представља тај континуитет мушког наслеђа, док су његове гране свака за себе и представљају ту женску генетску различитост из безброј различитих фамилија. А, опет, умрежене у једну целину, оне, свака из своје гране, напајају различитим соковима то једно и јединствено стабло.

Као што се из графичког приказа види у „стаблу храста“ су сви моји мушки преци и потомци и моји стричеви, дедови и њихова браћа, док су са десне стране хоризонталне женске линије које су међусобно у сродству само по хоризонтали али, сваком од нас мушкараца, изузимајући наше супруге, оне су мајке, баке, прабаке, чукунбаке итд.

Конкретно, ма колико стабло расло оно ће бити јединствене структуре са годовима који се надодају. Другим речима, ако оно представља мушку породичну вертикалу, оно ће престати да расте (и да постоји) само у случају када се прекине рађање синова. У овом случају то подразумева да нико од браће, стричева, њихових стричева...нема мушко потомство. Тада и „Y“ хромозом тог стабла се прекида и гаси.

Графички приказ мушке, непрекидне вертикале кроз „Y“ хромозом и женских хоризонтала „X“ (X) хромозома („саћа“ пчела).

С друге стране, десно од стабла, имамо у свакој генерацији и код сваког мушког појединца по једну женску линију, такође, неограничену, али само у хоризонтали. Оне међусобно немају ничег заједничког. Јер моја мајка, њена мајка, њена бака, њена прабака, чукумбака итд. нису у сродству са мајком мог оца, њеном мајком, баком, прабаком...па са мајком мог деде, прадеде, чукундеде...

То вам је, нека ми опросте све мајке и жене, као када вас уједе рој пчела, све су различите, све су оставиле трага на вашем телу, али не знате која је шта оставила. Тако је и овде, са мушке стране наследили смо нешто што је препознатљиво у недоглед по целој вертикали, али по хоризонтали само од мајке, њене мајке, баке, прабаке, чукумбаке... Наравно, тај утицај, као што смо већ написали, није равномеран, негде је већи и препознатљив, негде микроскопски мали, али укупно чини структуру наше личности.

Није тешко закључити да неке ствари можемо да пратимо, али неке и уз помоћ науке врло тешко (по женској линији то је још увек „вашар“ непознаница), међутим, овде посебно мислим на могући (негативни) утицај генетског наслеђа. Пошто смо се дотакли и обостраног утицаја оба родитеља, неизбежно је и питање шта нам може донети „недозвољени“ брак.

БРАК И КРВНО СРОДСТВО

Стењевац је у суштини био и остао село средње величине. Ако се притом мештани таквих села одлучују да брачног друга траже претежно у свом атару, неминовно је да се у једном тренутку, у четвртом, петом, шестом колону венчавају и „рођаци“. Најчешће законских и црквених забрана нема или их није било, јер се ради о „даљим“ рођацима. Ко пажљивије буде читао приметит ће у овој књизи и такве случајеве. С једне стране закон такав брак не забрањује, а с друге, касније ћемо се бавити ДНК-а пореклом, поставља се питање када и у ком колону могу да се појаве наследни фактори – мутације, који могу негативно да утичу на здравље потомака. То је већ питање за стручњаке из области медицине и генетике.

Закон сваке земље па и наше врло прецизно регулише који су бракови забрањени, али ми ћемо се овде бавити више шта природа „забрањује“ и какве последице могу да настану. Уосталом, један од разлога настајања родослова је, поред (не)заборава и спознавање фамилија у којима никако не треба тражити мужа или жену.

Укрштање у сродству или консангинитет представља укрштање особа са заједничким претком у једном од шест најближих поколења. Зато је, заправо, брак између сродника изузетно значајан за медицину и хуману генетику. То значи да две особе у сродству имају већи или мањи број истих гена наслеђених од заједничког претка. Што је сродство веће, већи је и једнаки део генома. Тај део генома може да обухвати и алеле које у хомозиготном стању имају штетно дејство: већу учесталост психичких болести и физичких недостатака, „море“ других болести због разних мутација, учесталију стерилност и појаву особа са црвеном косом... Вероватноћа да нека особа носи два иста алела који потичу од истог претка назива се коефицијент *инбридинга (Ф) чија вредност зависи од степена сродства родитеља. Зато постоји и формула за израчунавање тог ризика, али се ми овде нећемо тиме бавити, јер је то лако наћи у литератури и, наравно, на интернету.

Као што смо рекли, што је сродство веће и ризик је већи и он се смањује све више што се удаљавамо ка далеком сродству, али не нестаје. Да преведемо на језик предачких колена, све до чукундеде опасност лошег наслеђивања постоји у мањој или већој мери, али се ту поставља питање – како да ми знамо ко нам је све род на том „лошем“ путу по наше потомство у „забрањеним“ браковима. Поготово што свако од нас има 8 парова чукундедова и чукунбаба и готово је немогуће познавати све њихове потомке уколико не постоји родослов који ће оставити трага о томе.

* Инбридинг (Inbreeding) – укрштање у сродству

Ризик се, дакле, смањује удаљавањем по бочној линији сродства, али увек један промил остаје па, да би се 100 посто знало на чему су заинтересовани „рођаци“ који желе да ступе у брак, а закон то дозвољава, обоје треба да се подвргну генетским испитивањима. Стручњаци за генетику ће да утврде да ли се у вашим генима задржало нешто од заједничких предака, опасно по пород, али, на жалост, не могу да вам гарантују да се „сроднички ген“ неће вратити у потоњим поколењима.

Шема кретања хаплогрупа „R1a“ и „I2a“, најраспрострањенијих међу Србима-Словенима, али и многим другим данашњим народима у Европи, са чак преко 60 посто (извор: RIA international Y-DNA project).

Поновићу, читаоцу ће се можда учинити да смо претерали са историјским и техничким подацима о пореклу народа, па и генетици уопште, али само, можда. Јер, порекло наше породице (фамилије Вељића, наравно и осталих) никако се не може изузети из контекста сагледавања и времена пре овог нашег ближег претка. А то пре је 500, 1000, 5000...година. То пре је до нашег пра-пра-оца, макар до почетка хаплогрупе којој и ми припадамо. То значи да смо наследили и наслеђујемо исти „Y-хромозом“ по мушкој линији и да кроз време преносимо исти „запис“. Оно што је још битније, чиме треба да се поносимо а време ће то ускоро и потврдити, ми припадамо цивилизацији која је овде аутохтона, која је имала своју писменост и која на Балкан није дошла у виду „дивљих хорди“, како неки приказују, већ се „вратила кући“ са свим елементима већ високоцивилизованог народа. Да ли су Ћирило и Методије „само“ преписали „винчанско писмо“ и одакле су то знали, никада се нико није питао, али смо их зато, без дубљег истраживања, прогласили изумитељима већ постојећег. Да ли се на дворовима Немањића јело златним кашикама зато што су они сами били препаветни, или су наследили и знали о култури и традицији неких „Срба“ из Винче, Лепенског вира.

Да ли је време да престанемо да будемо послушници антисрпске историје, да ли је време да се окренемо себи и с поносом потражимо одговоре о нашој прошлости који нам се нуде?

До последње странице ове књиге остало је још доста одговора које треба да дамо о догађајима и људима који су повод овог писања – људима Стењевца (Горње Ресаве) и онима који потичу одатле а живе ко зна где и тамо, можда, представљају зачетак рађања наших гена, који ће кроз будуће векове бити „Радовањци“ негде, тамо далеко.

Враћамо се почетку приче, склапању мозаика последња три века Вељићевих потомака у Стењевцу и њиховим најновијим миграцијама.

ЛЕГЕНДА О „МАТИЦКОЈ“ (МАТИНОЈ) ВОДЕНИЦИ

На целом току реке Ресаве у деветнаестом веку било је 30 воденица, само у селу Стењевцу пет: „Цветкова“, „Добицка“, „Чупићка“, „Игњатова“ и „Матицка“. Све су добиле имена по својим власницима. По овом редоследу су и биле на обали реке или мало даље уз јаз Ресаве.

Цветкова је била прва идући од Стрмостена и Водне, па Добицка на самом улазу у Стењевац. Чупићка је била нешто ниже од центра села током Ресаве ка Дворишту, а још ниже, с друге стране реке, Игњатова. И, најзад, Матицка, последња пре Дворишта у потезу који се зове Брстар. Добицка је срушена када је нова траса пута Стењевац – Водна – Стрмостен прошла баш преко њених темеља. Срушене су и Цветкова и Чупићка и Матицка. У „животу“ су само остаци Игњатове. Највећа од њих, са три камена, била је Матицка. Добила је име по свом првом власнику Мати (Радмановом).

Истражујући корене Милосаљевића, односно, потомке Вељића, у првим генерацијама које се појављују после њега, дошли смо до Радмана и његових синова Мате, Марка, Радована и Марјана. О Марку и Радовану сазнали смо готово све, али се, до овог тренутка губио траг Мате и Марјана. И готово, када је остало само да штампари ураде свој посао око ове књиге, појавила се легенда о „Матицкој“ воденици. Само име, у први мах, није казивало много, али земљишне књиге су показале да су готово сви деоничари у њеном власништву потомци Матине браће Марка и Радована. Мате опет нема, губи му се траг од пописа из 1835. године, али остала је прича о воденици и наследницима. Да ли је неко међу њима његов директан потомак, из оног дела који се не повезује са његовом браћом, за сада, нема података, или до њих нисмо дошли.

Ко су Матини наследници?

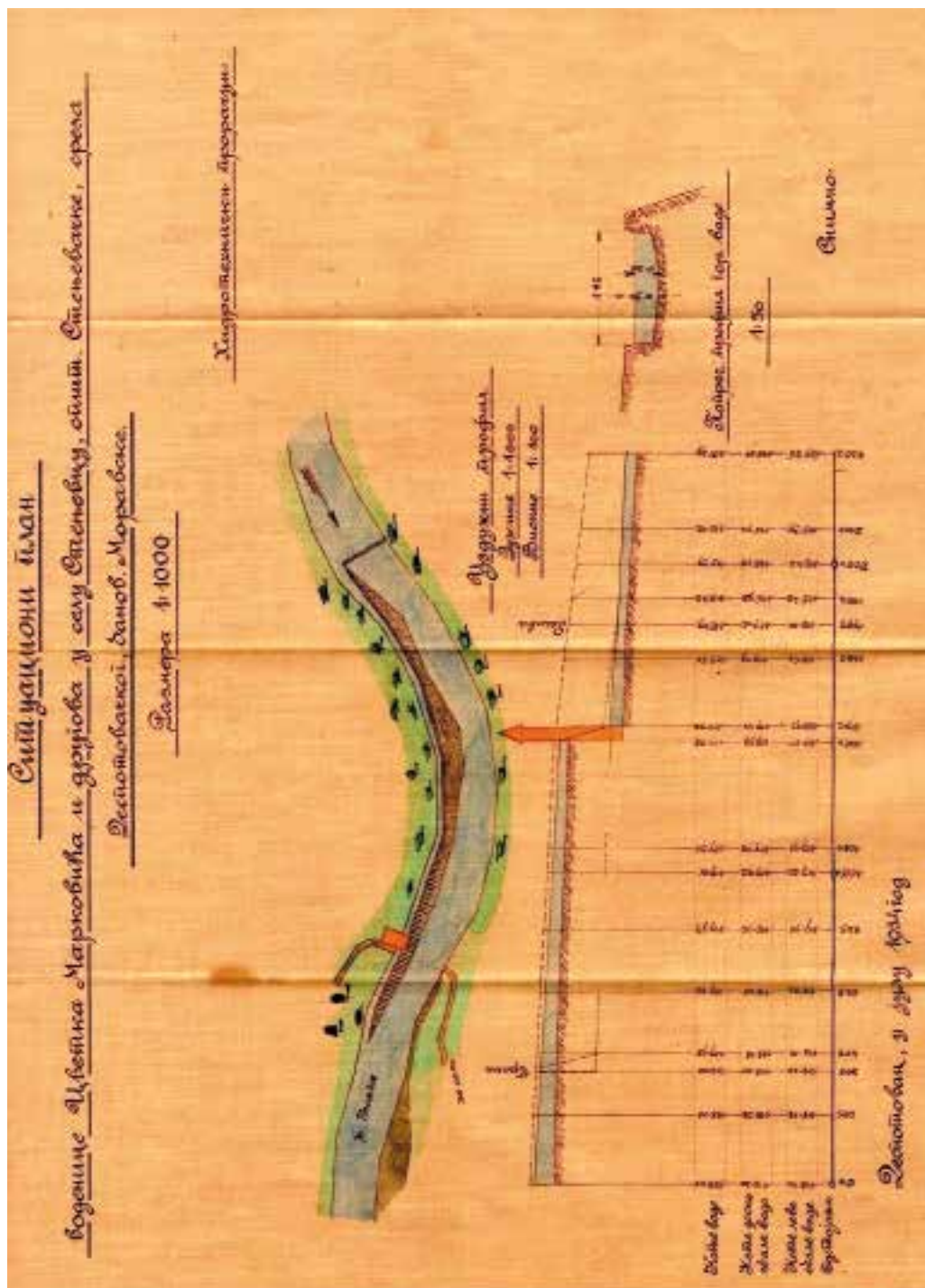
Чињеница је да је већина фамилија до којих смо дошли настањена уз Вељички поток, у горњем делу, готово на брду ка Бучару. Да ли је и Мата тамо живео? Свакако јесте, јер и његов чукундеда Вељић доласком у Стењевац запосео је са својим наследницима обале поменутог потока и добар део, готово цео, Бучар. Али су и данас тамо куће већине наследника власника воденице. Пошто је воденица имала три камена два су припадала фамилији Радосављевић, Милутину Милорадовом и Крстивоју Милановом, потомцима Матиног братанца Радосава, док је трећи делило осам фамилија: Милован (Милутина) Гвоздић, Радован (Милутина) Гвоздић, Станимир (Ивана) Радојковић, Добросав (Тимотија) Илић, Стаја (Здравка) Миленковић, Чедомир (Драгутина) Томић, Драгутин (Томе) Марковић и Вукосава (Станоја) Богосављевић.

После њих следи још једна генерација наследника: Крстивоја је наследио син Каменча, Радована Гвоздића унуци Бранко Марковић и Милосав – Миса Гвоздић, па њих њихови синови Драган–Мачак Марковић и Миле Гвоздић, Станимира Весна Станојлова а њу стриц Мирко и његов син Мишко, Милутина унук, такође Милутин, Добросава Илића Миодраг – Ропс Љубисављевић и Драгутина Милун– Меда Марковић.

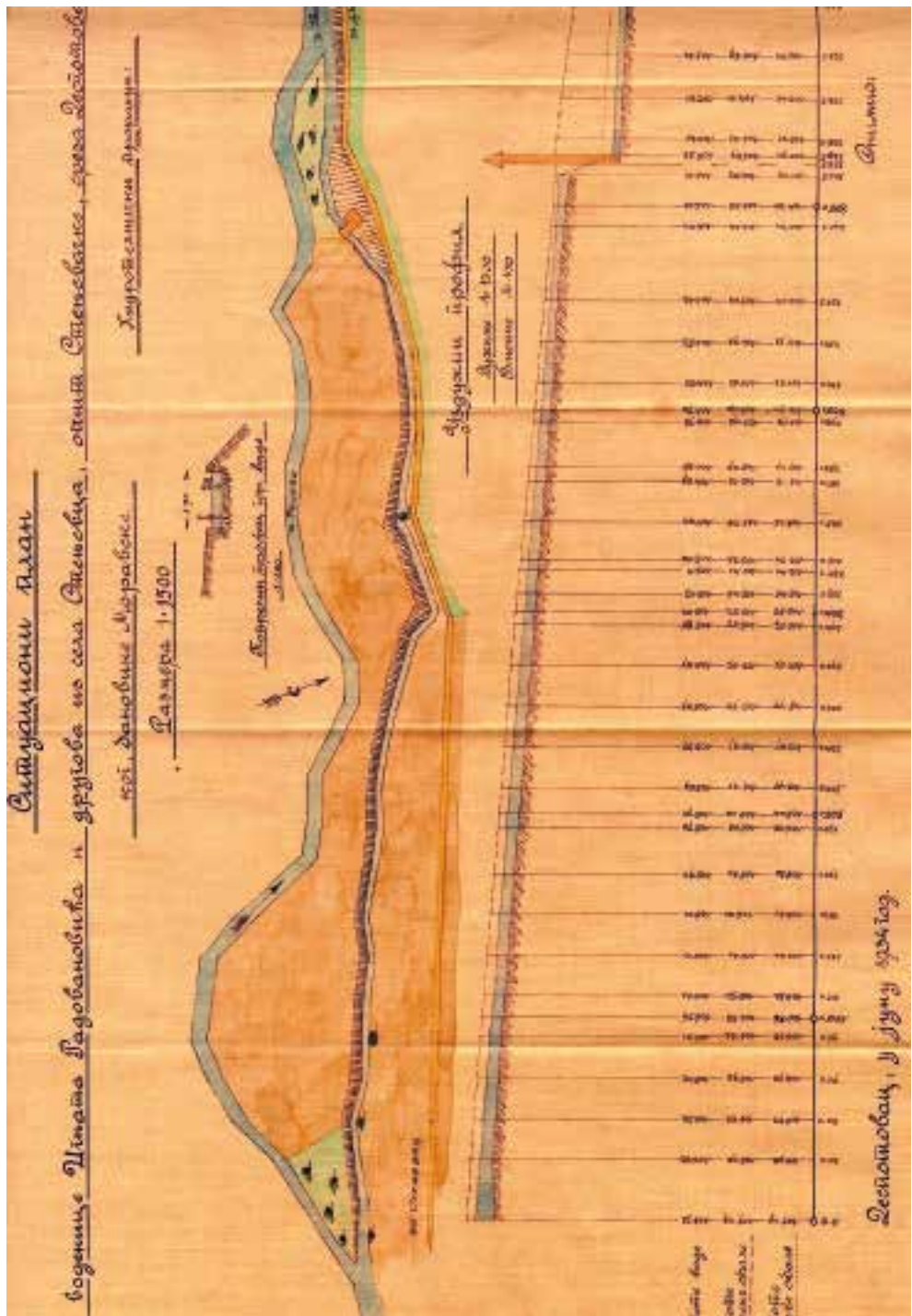
Милован – Миса и Мачак у селу су познатији као Бачини, наследници Чедомира Томића као Тојини, а Вукосаве Богосављевић (д. Радовановић) као Тилини.

Воденице више нема, али ни земља на којој је била није више у власништву Матиних наследника. Иако у земљишним књигама та промена до данас није регистрована, следећи власник је био Милан Станисављевић, познатији као Бугарин, па потом његови наследници од којих данас у Стењевцу нема никога.

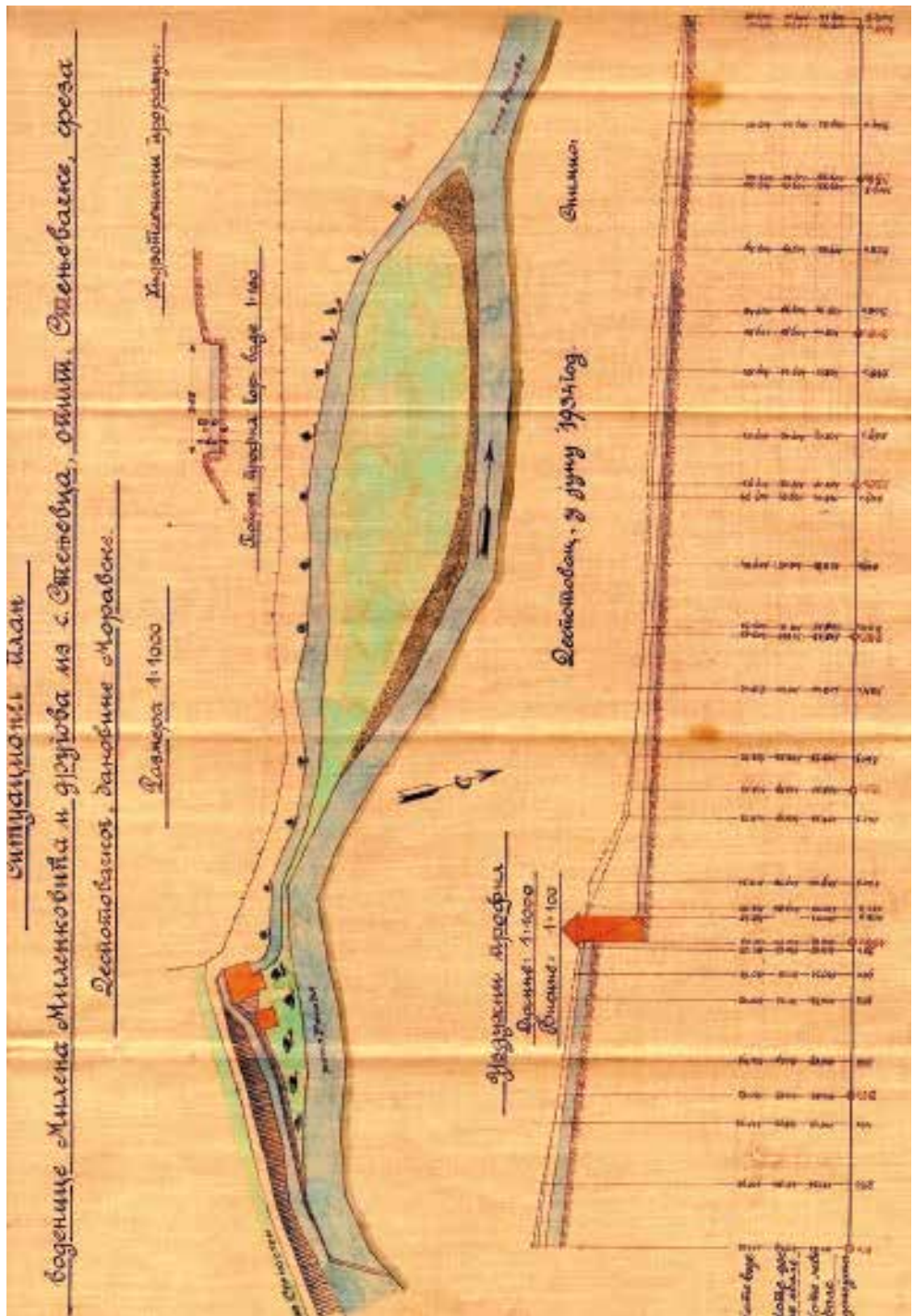
Легенда се чува али, да ли ће искрснути неко ко ће рећи - ја сам директни потомак Мате Радмановића, остаје да видимо.

Ситуациони план (геодетски снимак) „Цветкове воденице“ из 1934.

„Игњатова воденица”, геодетски снимак 1934. године

„Добица“ воденица 1934. године

МАРЈАН – ЧЕТВРТИ РАДМАНОВ СИН

Ништа мања енигма је и око четвртог Радмановог сина Марјана. Ако око Матиног живота и постоје писани записи: његово присуство у попису из 1835. године, затим броја стада које је поседовао у то време, до поменуте воденице, око Марјана потпуни „мрак“ све до откривања легенде везане за његовог старијег брата. Некако у исто време, прелиставајући по ко зна који пут истраживања која је забележио др Бранко Перуничкић, наишли смо на гласање мештана Стењевца да се одвоје од „Дворишке“ општине и формирају своју општину. У списку гласача, укупно 69 пунолетних, налазе се и два имена која могу да одведу до траженог Марјана: Радосав Марјановић и Гвозда Марјановић. Прелиставајући „Државни попис из 1863. у Горњој Ресави“, нисмо наишли ни на једно презиме Марјановић, нити Марјана ни у једној фамилији. Пре тога се појавило у попису из 1835. под редним бројем 17 као Марјан Радманов, па тек ова два имена 01.01.1876. али, да ли они имају везе са нашим Марјаном? Пут нас поново води у Историјски архив „Средње Поморавље“ у Јагодини и Месну канцеларију у Стењевцу. И то не без резултата.

Истражујући поново непознате детаље око предака Обреновића, дошли смо до два податка која нисмо очекивали јер првих месеци 2014. године, приликом боравка у историјским архивима „Средње Поморавље“ у Јагодини и Србије у Београду, нисмо их регистровали. Прво изненађење, дошли смо до потомака Комнена Марковића, брата Обрена Марковића, али и до једног Марјановића, Јована, заправо двоје, и његове ћерке Тиосаве која је била кума Станици, Обреновој ћерки, која је рођена 01.02.1866. године. Могло би да се претпостави да је Јован Марјановић син Марјана Радмановог. Наравно, ако су тада подаци тачно уписани? Зашто ни Јована ни Тиосаве нема у попису три године пре овог кумствовања остаје, бар за сада, тајна. С друге стране, у попису 1863, има Јована Живановића, старог 37 година, чија се ћерка Тиосава појављује 1866. као кума Томи, сину Гвоздена Марковића. У тој белешци стоји: кума Тиосава, ћерка почившег Јове Живановог. У попису 1863 и Јован (37) и његов отац Живан (66) су још били живи. Да ли је реч о истом Јовану и Тиосави и грешци у уписивању презимена, или је било и Јована Живановића и Јована Марјановића? Дилему ствара списак мештана – гласача, настао 01.01.1876. године. Само десет година касније од кумствовања, те 1876. на гласању мештана села Стењевца за одвајање од „Дворишке“ општине појављују се у Стењевцу два Марјановића – Радосав и Гвозда, којих такође нема у попису 13 година раније! Да ли они имају неке везе са поменутиим Јованом и где су били приликом пописа?

Одговор на претходно питање можда лежи само километар-два у правцу Деспотовца, суседном Дворишту. На граници два атара (стењевачки је скоро до првих кућа двориштанских), „код борића“ налазила се „Матицка“ воденица, Марковог, Радовановог и Марјановог брата. Пошто ни Мате, ни Марјана Радманових нема у Стењевцу, врло је могуће да су они своје куће градили близу воденице, односно у атару села Дворишта. На то наводи и помињано гласање 1876. године на којем се појављују Радисав (или Радосав) Марјановић и Гвозда Марјановић. Њих има и у попису 1863, стр. 139, редни број 10, али у селу Дворишту. Ако су Стењевчани по рођењу, не треба да чуди што су гласали у овом селу. У пописаном домаћинству Радисава Марјановића појављује се као његов отац Марјан, стар 60 година, што се у потпуности уклапа у причу о Радмановом Марјану. Једина је дилема, како је Гвозден, који је 1963. имао само годину дана могао да гласа 13 година касније и нису ли, можда, њихове куће те 1876, припале селу Стењевцу.

НАЈЗАД И ТРАГОВИ О КОМНЕНУ МАРКОВИЋУ

Ако су Марјановићи и даље под извесним знаком питања, Комнен Марковић, други син Марка Мијаиловог, са женом Станијом ни у првим истраживањима није био тајна, али његово потомство јесте. Али смо зато у другом покушају дошли до података да су Комнен (1830-1901) и Станија (1840-1875) имали шесторо деце:

- Тодосија који се 14.11.1882. венчао са Радом, ћерком Јове Јеремића из Стењевца (кум им је био Милан, син Аврама Радосављевића).
- Илију (р. 20.06.1866 (кума Станица-Стака ћерка његовог брата Обрена), који је био ожењен Миланом и са њом добио троје деце која су, на жалост, поумирала са 3 и пет година: Милку (1891-1894), Милију (1897-1903) и Милорада (1901-1904).
- Дону (р. 20.01.1869), кума, такође Станица-Стака Обренова,
- Јулку (1870-1875),
- Милку (1871-1875 и
- Стефана који је у браку са Милојком имао сина Каменка (1896-1900).

Да ли су Тодосије и Дона имали деце, али и Стефан друго, треће...?

Поменуемо дилему око три Марка из пописа 1835. године. У овом попису, под редним бројем 7, појављује се Марко Стеванов. Да ли је реч о истом Марку, 28 година касније, у попису из 1863. где се на страни 239, под редним бројем 47 помиње Марко Стевановић, стар 39 година (или је грешка у годинама старости, пошто је већ имао сина Миленка од 22 године, што је за то време било прерано да буде отац)? У сваком случају ти Стевановићи данас славе Св. Јована и припадају фамилији Лукића који су у Стењевац дошли из околине Зајечара око 1780. године.

Други Марко из пописа 1835, под редним бројем 13 је Мијаилов, са браћом Павком, Бранком и Миленком. Године 1863. (попис, страна 238, редни број 31) имамо Обрада Павковића (Павковог сина) са породицом и Миленка Мијаиловића (редни број 32), са породицом. Марка нема, али се појављује Радисав Бранковић (редни број 45), који је могући наследник трећег брата Бранка. У овим фамилијама Павковићи такође славе Св. Јована, а потомци Миленка, (Миленковићи), Ђурђевдан. Још један случај да браћа узимају различите славе.

И, најзад, трећи Марко, у попису 1835. под редним бројем 16, је син Радманов, чије смо потомке истражили до данашњег дана.

А, ДА ЛИ СМО НА ТРАГУ, КОНАЧНО, МАТЕ РАДМАНОВОГ

Истражујући данашње Марковиће у Стењевцу, Миодраг Мића Марковић, на питање – одакле они Марковићи - рекао нам је – Ми смо од Матићи, од Мате...који је имао Матицу воденицу. На питање, зашто су Марковићи, а не Матићи, одговорио је да не зна, али да зна да је Мата један од њихових предака.

Утврдио сам да су они директни потомци Матиног брата Марка, односно његовог сина Томе (Тоје), унука Драгутина...али, где је ту Мата?

У наставку, бавићемо се још мало Обреновићима, тачније Митом, сином Тимотијевим и унуком Обреновим.

МИТА „С' ОНОГА СВЕТА”

Много је трагикомичних ситуација и данас у којима бирократија од оних које је избрисала из списка живих, иако се лично појаве, тражи да судски доказују да нису мртви. Ход по мукама је често суров и скуп. Али, како је то изгледало на почетку прошлог века, говори пример Милосава - Мите Обреновића.

Ратовао је Мита против Бугара у Балканским ратовима, рат се завршио, његови саборци се вратили кућама, а њега нема. Да ли је био заробљен од стране Бугара па пуштен, мање је битно у овом тренутку. Његови га прежалили, „сахранили“, давали му помене, кад, једног дана, ето ти Мите. Али, не лези враже, уместо радости, у први мах, неверица и страх, није то Мита, већ његов дух, што би рекли, вратио се Мита, али као „вампир“. Нису га пуштали у кућу, требало је да прође неколико дана, да их разувери да је то он главом и брадом, жив и здрав.

Прошао је Мита срећно, могао је и главу да изгуби и то не од Бугара него од својих најрођенијих. И од тада па на даље остаде прича о Мити који се вратио с' оног света.

Тако каже легенда о Мити, али је чињеница да се многи Стењевчани нису вратили из ових ратова. Тачан број оних који су дали животе за ослобођење од Турака, а потом, Бугара, Аустријанаца и Немаца никад се нађе знати, јер списак учесника тих бојева и ратова из Стењевца, на жалост, не постоји, али онај из Балканских ратова 1912/1913. и Првог светског рата је сачуван.

СТЕЊЕВЧАНИ – ВОЈСКОВОЂЕ И ПОЛИТИЧАРИ

Време крајем седамнаестог века, време буђења свести српског народа, донело је и неке нове људе који ће Првим српским устанком (1804) покренути лавину борби која ће трајати све до коначног ослобођења од Турака. Српски кнезови са Карађорђејем на челу предводили су српског сељака који, осим голог живота, није имао шта да изгуби. Те буне нису мимоишле ни Стењевчане који су се истакли у Боју на Иванковцу (18/19.08.1805). У овој бици Стењевац је имао и своју посебну војну формацију у борби против Турака, по данашњим мерилима у рангу чете. Бој на Иванковцу је био први сукоб устаника са турском царском војском. До тада су то биле само борбе против узурпатора власти, дахија. Стењевчане је у овој бици, која се сматра почетком пада османлијског царства у Србији, предводио Милован Ћосић.

Осим усмених предања, која све више бледе, нема много података о мештанима овог села који су помогли Карађорђевој војсци да потуку Турке. Ако имена најхрабријих из ове битке нису уклесана ни у једно памћење у општини Деспотовац, у српском народу остаће упамћена најхрабрија погибија ратника у његовој историји – у бици на Чегру код Ниша (31.05.1809). Међу 300 војника и другова ресавског војводе Стевана Синђелића, преосталих после крвавих борби, на Чегру је био и **Милован Ћосић**. Овај храбри Стењевчанин је у тој бици имао чин бимбаше, данашњим војним речником речено, чин мајора. Увидевши да неће извући живу главу, када су шанчеви већ били пуни лешева Срба али и Турака, Синђелић је одлучио да пуцњем у барутану испише најсјајнију страницу наше историје, одводећи своје саборце и себе у бесмртност. На Чегру је остало 16 хиљада Турака и 4 хиљаде Срба. Историја ће вечно памтити храброст Ресаваца, али Ресава, поготово Стењевац, нема ни једно обележје са именом Милована Ћосића.

Ова, у то време веома угледна стењевачка породица дала је већ следеће године још једног јунака. У бици код Варварина (18.09.1810), један од војних команданата је био још један Ћосић, Станко.

Ћосићи су и у миру били активни. Приликом избора за народне депутате (27.05.1825), на списку представника Ћупријске нахије, како је тада назначено, за све српске скупштине, на предлог ресавског кнеза Милисава Здравковића, нашло се и име **Обрада Ћосића**.

У другој половини деветнаестог века у политичком животу Ресаве и Србије појављује се још једна стењевачка фамилија – Миленковић, која ће обежити и прве деценије XX века. И Миленковићи су се, попут Миладиновића, игром судбине, из Дворишта преселили у Стењевац.

Један од најпознатијих Миленковића је свакако Станисав, син Милетин, једног од седам синова Мише Миленковића, који је био посланик Народне скупштине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у време када је председник владе био Никола Пашић. За Станисава је до данас остала прича да је био један од ретких који је у кабинет краља Александра Карађорђевића могао да уђе без претходне најаве.

На жалост, како то обично бива у политичком животу Србије, угледни политичар, **Станисав Миленковић**, убијен је у класичној сачекуши код „ Вражје баре“, (06.10.1927), недалеко од села Дворишта, у 38. години живота. Судски епилог овог убиства, бар не комплетан, никад није угледао светлост дана, али је у народу остала прича да је мотив убиства био политичке природе. Убице из Бељајке, а налогодавац до данашњег дана за јавност тајна.

Миленковићи су, дакле, у Стењевац дошли из оближњег Дворишта. Али не сви, за Станисава се зна да је рођен у Дворишту 1889. године, од оца Милете и мајке Босе, али да је посланик у Скупштини био као Стењевчанин. И Милета и син му Станисав су, дакле, рођени у Дворишту у кући оца и деде Мише Миленковића (51) и мајке и бабе Јане (50) који су поред Милете (18) имали и синове Добросава (31), Веселина (27), Јову (25), Милију (14), Арсу (10) и Николу (8), затим, ћерку Илинку (20), снахе Милану (25), Стаку (20) и Станицу (20). Унука Станија те 1863. године, из које су и ови подаци, је имала 2 а унук Љуба тек годину дана. Већина њих и данас има потомство у Дворишту, док Станисављево је у суседном Пањевцу. И, као што написасмо, Станисав, три деценије по рођењу, после Првог светског рата, постаје посланик у Скупштини Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца као Стењевчанин.

Стењевац је и много година касније изнедрио још једног политичара. У време комунизма, у периоду од 1974. до 1982. председник општине Деспотовац је био Раденко Миладиновић.

Списак

- 1912-1918 година
1. Кривомир М. Радојевић
 2. Милош Ј. Радојевић
 3. Милош Ј. Радојевић
 4. Милош Р. Радојевић
 5. Милош М. Радојевић
 6. Милош М. Радојевић
 7. Милош Р. Радојевић
 8. Јован Д. Радојевић
 9. Милош Р. Радојевић
 10. Стево Р. Радојевић
 11. Стево Р. Радојевић
 12. Драгомир М. Радојевић
 13. Милош М. Радојевић
 14. Стево М. Радојевић
 15. Милош М. Радојевић
 16. Стево Р. Радојевић
 17. Јован Р. Радојевић
 18. Владимир М. Радојевић
 19. Милош Ј. Радојевић
 20. Милош М. Радојевић
 21. Милош М. Радојевић
 22. Владимир М. Радојевић
 23. Радоје М. Радојевић
 24. Радоје Р. Радојевић
 25. Драгомир Р. Радојевић
 26. Стево М. Радојевић
 27. Радоје М. Радојевић
 28. А. Радојевић
 29. Милош Р. Радојевић
 30. Радоје М. Радојевић
 31. Милош М. Радојевић
 32. Владимир М. Радојевић
 33. Милош Р. Радојевић
34. Јован М. Радојевић
 35. Драгомир М. Радојевић
 36. Радоје М. Радојевић
 37. Милош М. Радојевић
 38. Милош М. Радојевић
 39. Милош М. Радојевић
 40. Милош М. Радојевић
 41. Радоје М. Радојевић
 42. Радоје М. Радојевић
 43. Милош М. Радојевић

ПРЕПИС СПИСКА ПАЛИХ РАТНИКА У БАЛКАНСКИМ И ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ (1912-1918)

1. Којадин П. Радовановић
2. Михајло Ј. Радовановић
3. Милен Ј. Радовановић
4. Милан Р. Радовановић
5. Милан М. Радосављевић
6. Тимотије И. Радосављевић
7. Адам. Р. Радосављевић
8. Јакша Д. Миленковић
9. Милорад Д. Миленковић
10. Светозар. Д. Миленковић
11. Светозар Б. Милошевић
12. Драгутин Т. Милошевић
13. Илија З. Милошевић
14. Стојан М. Миловановић
15. Милосав Милановић
16. Чедомир М. Милановић
17. Јеврем Р. Михајловић
18. Владимир М. Милетић
19. Милоје Ј. Милетић
20. Милојко Милетић
21. Милојко А. Милић
22. Владимир М. Милосављевић
23. Радојко М. Јовичић
24. Раја Р. Милутиновић
25. Драгољуб Р. Милутиновић
26. Стеван К. Марковић
27. Радоје Миљковић
28. Акса Миладиновић
29. Милоје С. Илић
30. Вићентије М. Обрадовић
31. Живота Т. Обрадовић
32. Владимир Т. Обрадовић
33. Милоје П. Обрадовић
34. Јевта Т. Димитријевић
35. Добросав Т. Димитријевић
36. Чедомир М. Јеремић
37. Лепомир М. Јеремић
38. Живота Н. Ђорђевић
39. Н. Ђорђевић
40. Милутин Станковић
41. Радосав Стојановић
42. Радоје В. Љубисављевић
43. Миљко С. Радовановић

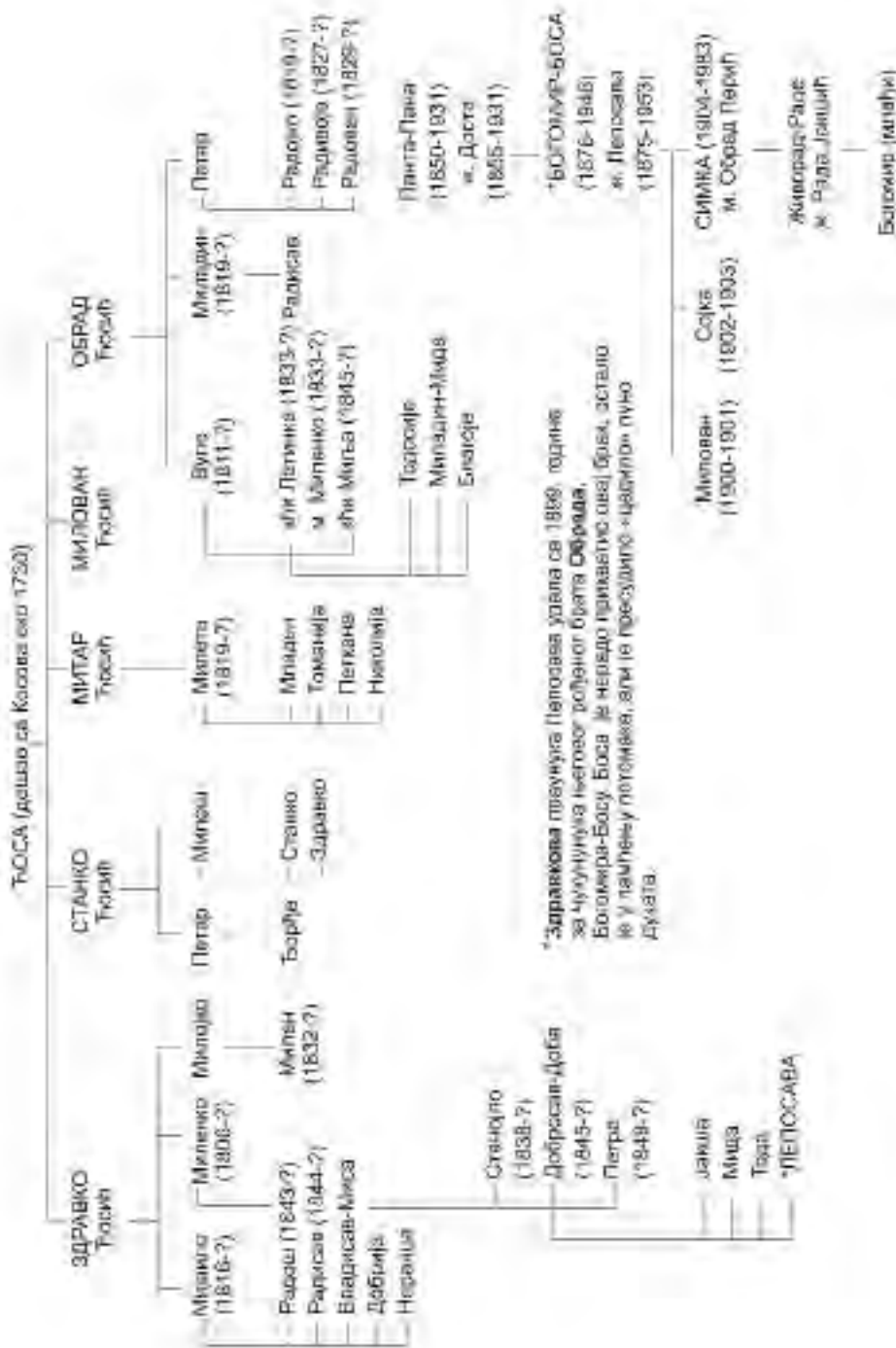
ЋОСИЋИ – ЈЕДНА ПРИЧА

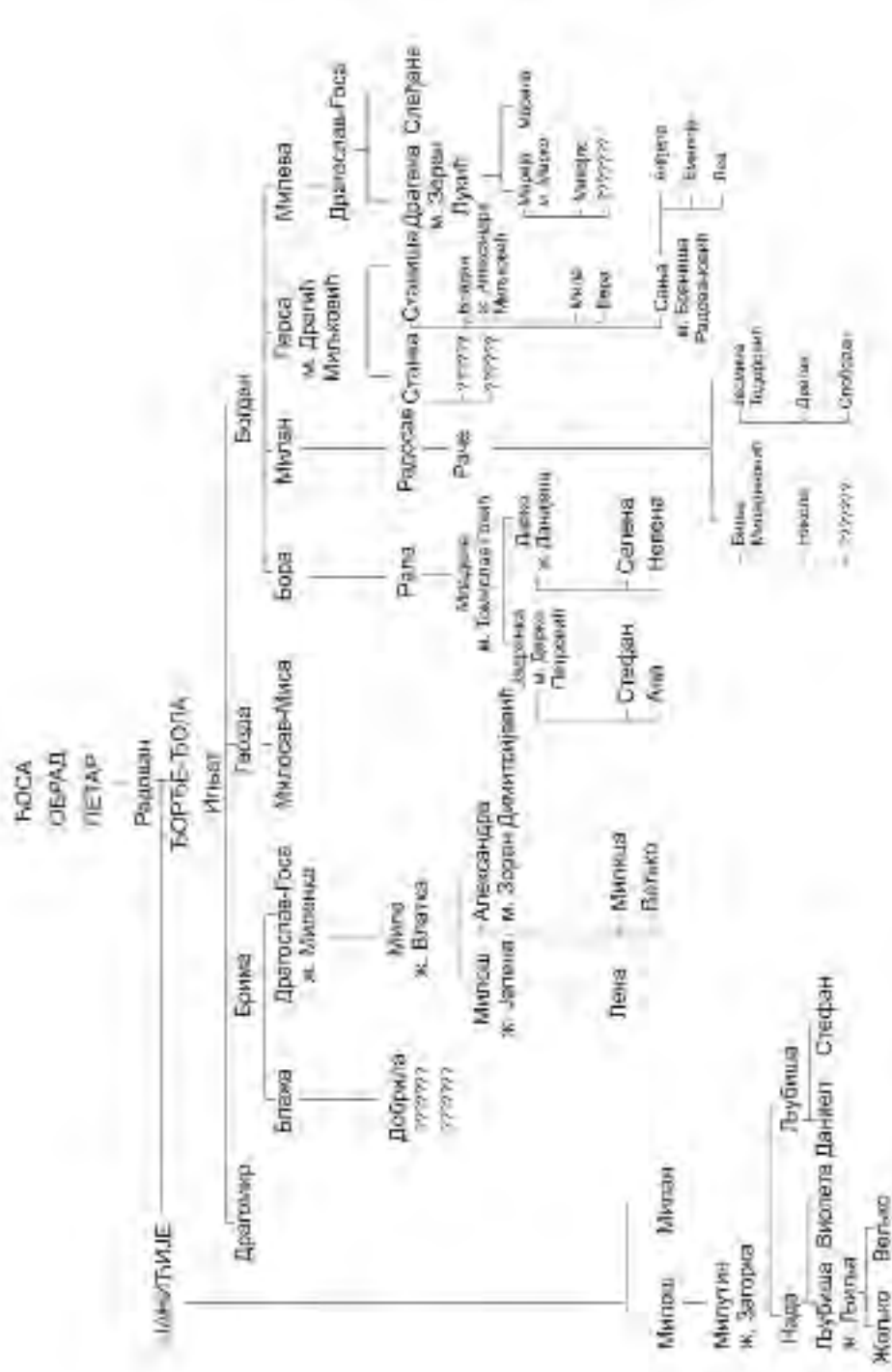
Почетком осамнаестог века, бежећи од турског зулума, бројне породице са Косова и Метохије настањују се уз обале Ресаве и формирају насеља низводно од врела ове реке – Стрмостен и Стењевац. У ово потоње, поред Вељића и Чупића су и Ћосићи. Истражујући Ресаву, Станоје М. Мијатовић је у књизи „Насеља и порекло становништва“ 1930. године забележио да су Вељићи имали 25, Чупићи 10, а Ћосићи 30 кућа. Ћосићи су од почетка важили за најугледније, па су тако, својом предузимљивошћу и знањем, умногоме допринели формирању и развоју овог села. Међу њима најпознатији до данашњих дана остао је Милован Ћосић, бимбаша* у војсци Стевана Синђелића, са којим је заједно и погинуо у бици на Чегру, 31.05.1809. године. Традицију војевања за ослобађање од непријатеља Ћосићи су наставили и у балканским и Првом светском рату.

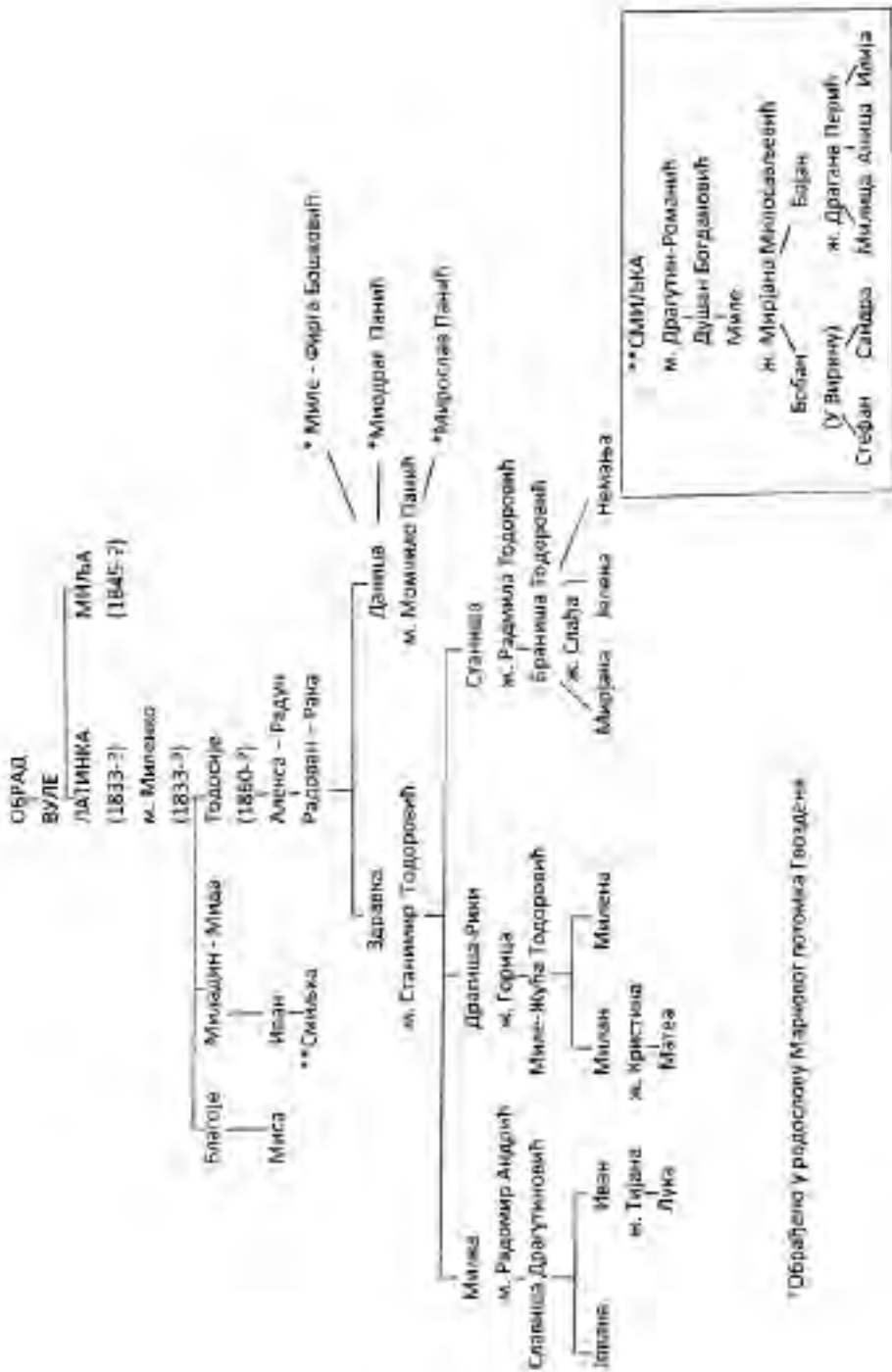
Данас је у кући Богомира Перића, у Стењевцу, читав арсенал успомена на славне претке. Богомир је син Живорада-Радета Перића, чији је отац Обрад из Велике Крсне дошао на мираз код Симке Панић. Симка је даљи потомак Милована Ћосића, а Обрад Карађорђа Петровића. Обрадова мајка Стана је „унука“ вође Првог српског устанка.

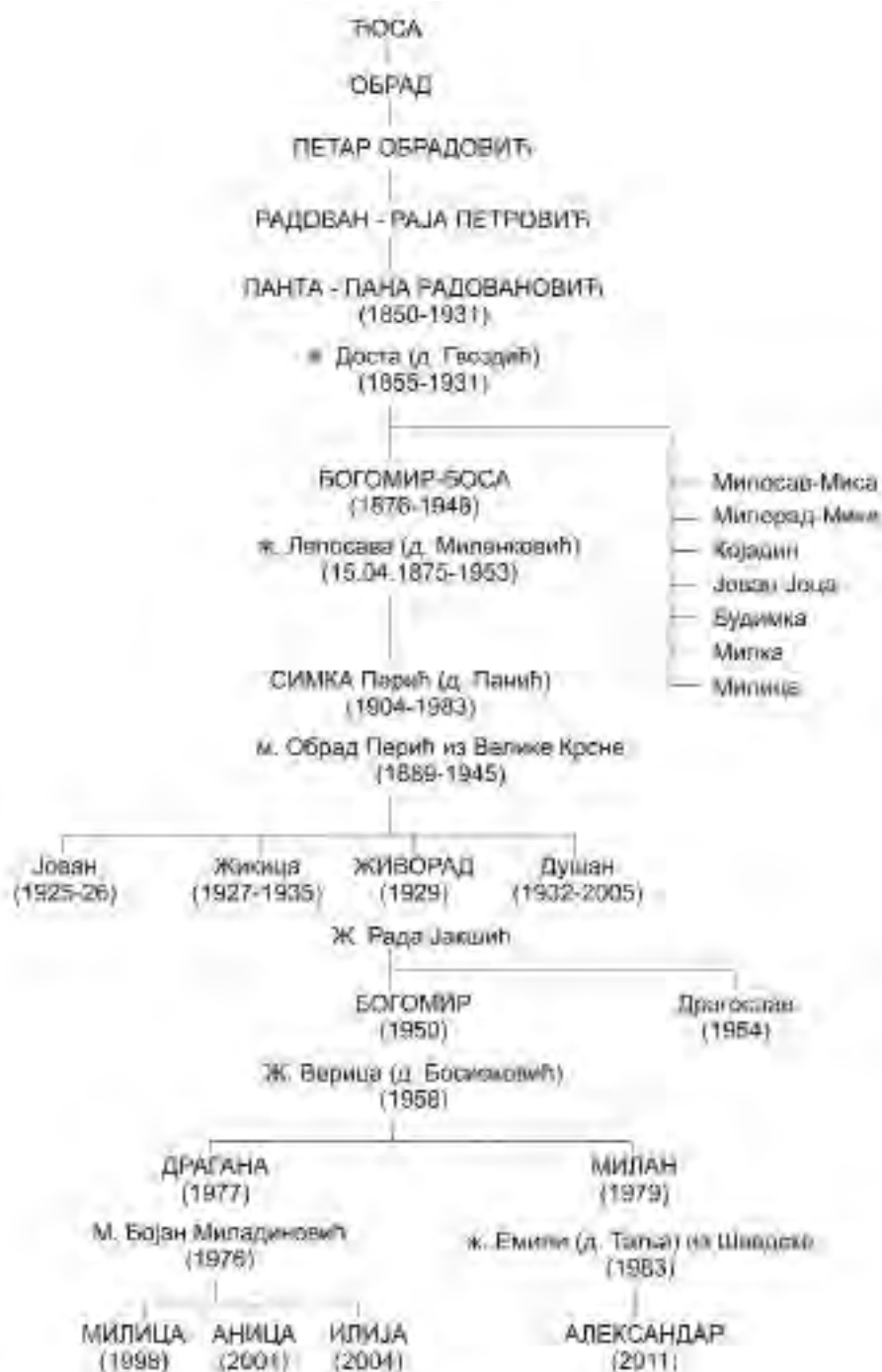
Славна погибија Милована Ћосића на Чегру је обавезивала све потоње Ћосиће да буду у првим редовима српске борбе за ослобођење од свих освајача, али и да у миру отаџбину бране радом и знањем. Сlike, документа, сачувани предмети, говоре сами по себи, па ћемо их овде обрадити готово све и тиме их учинити доступним свим генерацијама Стењевчана и не само њима. Толико их је да сама по себи представљају малу музејску збирку. Право богатство представљају документа из Првог светског рата, од „Албанске споменице“ до сачуваних дописница ратника упућених својим укућанима са Крфа. Док, предмети којима се служила ова породица између два велика рата, говоре о њеном сталешком нивоу. И трећа група, поред сачуваних фотографија, су разни папири који одсликавају друштвени живот у Србији пре и после Првог светског рата.

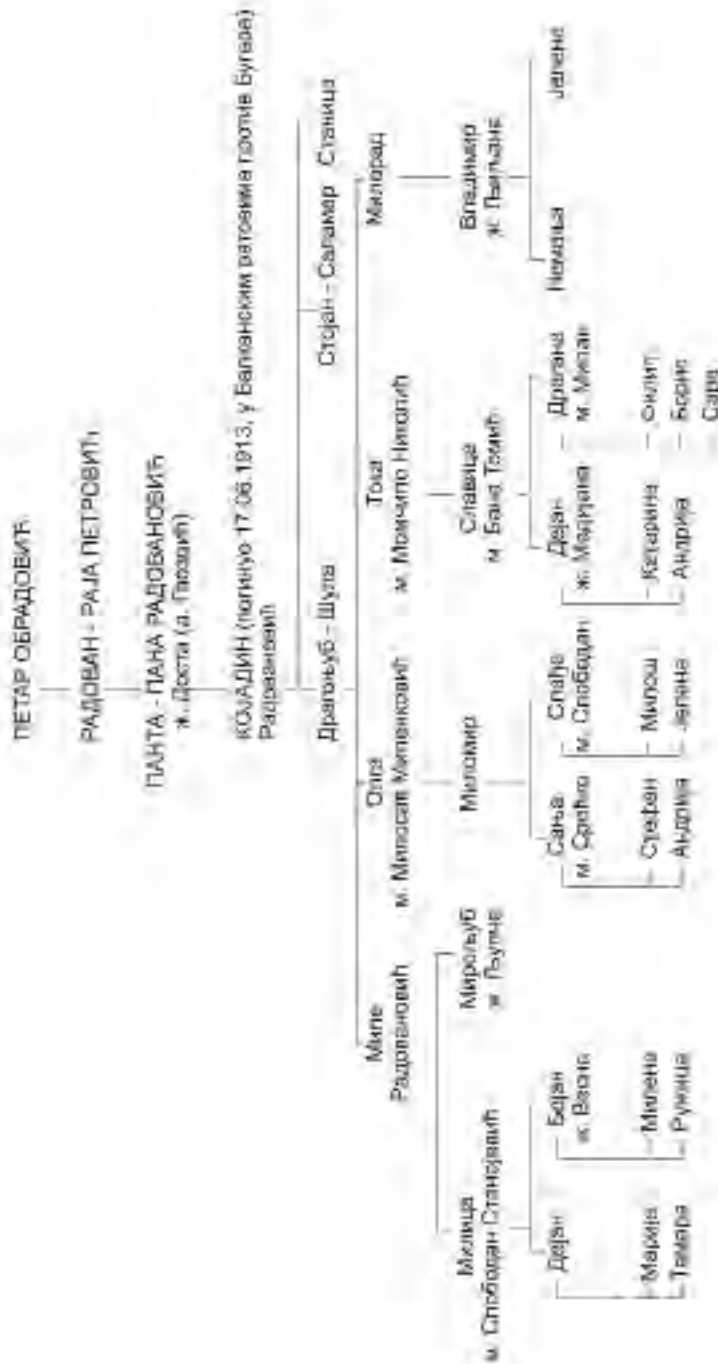
* Бимбаша, турска реч за војног старешину, вођу јединице од 1000 војника. Данас би то одговарало чину мајора и команданту батаљона.

Путописци, летописци, историчари, писмени појединци... остављали су трагове о људима и догађајима прохујалих времена. Међутим, нико као сликари, иконописци и, најзад фотографи није могао боље да забележи тренутак. Тренутак, који је непоновљив. У заоставштини породице Перић (Панић, Радвановић, Ћосић), мноштво фотографија, дописница, докумената и предмета из периода пре и после Првог светског рата може се поделити у неколико група: на ратне, друштвене и приватне успомене. И у овој књизи ће се наћи по том редоследу, поштујући време настајања.

БАЛКАНСКИ И ПРВИ СВЕТСКИ РАТ 1912 – 1918

Списак

Прелиминарна Финансијска књига из одређеног дела
 књиге за набавку поклопа и корица књигама са датумом
 од 12. септембра 1914 гођ. Број 100295.

Број	Име и Презиме од којег су набављени Својеручно	Укупна вредност	Датум	Примљено	Укупно	Износ у динарима	
						Дин	Коп
1	Милан Ракић	100	100			1	
2	Ђорђе Савановић	"	1			120	
3	Адам из мундаци	"	1			150	
4	Милан Попић	"	1			3	
5	Љубомир Попић	"	1			150	
6	Љубомир Милошевић	"	1			1	
7	Ђорђе из мундаци	"	1			120	
8	Ђорђе мундаци	"	1			2	
9	Милан Савановић	"	1			120	
10	Кара Ђурђевић	"	1			160	
11	Савановић Ракић	"	1			220	
12	Ђорђе Ракић	"	1			180	
13	Савановић Јевановић	"	1			1	
14	Ђорђе Ракић	"	1			150	
15	Крсто од Ракић	"	1			120	
16	Милош Милошевић	"				6	
17	Милан Милошевић	"				5	
18	Ђорђе Ракић	Савановић				14	
19	Милош Милошевић	"	2			270	
20	Кара Ракић	"	1			130	
21	Ђорђе Милошевић	"	1			130	
22	Радосав Милошевић	"	1			120	
23	Аврам Милошевић	"	1			15	
24	Милош Ракић	"	1			120	
	Укупно		21	3		4580	

List I of 17.

Лист Број	Име и Презиме од Кои су одузети Свабар	Име одежде и	Пол и бој	Познато и број	Вредност у Кун
	Иреница		22	3	45 80
25	Авдија Борзубит	Сива	1		120
26	Евдимијевић		1		120
27	Милош Радојевић		1		120
28	Радојевић		1		120
29	Милош Радојевић		1		120
30	Милош Радојевић		1		120
31	Јован Радојевић		1		120
32	Милош Радојевић		1		120
33	Авдија Радојевић		1		120
34	Јован Радојевић		1		120
35	Милош Радојевић		1		120
36	Јован Радојевић		1		120
37	Милош Радојевић		1		120
38	Милош Радојевић		1		120
39	Милош Радојевић		1		120
40	Милош Радојевић		1		120
41	Авдија Радојевић		1		120
42	Милош Радојевић		1		120
43	Милош Радојевић		1		120
44	Милош Радојевић		1		120
45	Милош Радојевић		1		120
46	Авдија Радојевић		1		120
47	Радојевић		1		120
Свега			44	3	73 90

19. Септембра 1914. год.

Стењевци
Уд. Савеза
Савеза

 Председник од Оуда
Милош Радојевић
No. 1101

Реквизиција* у Стењевцу, 12. септембра 1914. године

* Реквизиција је принудно одузимање разних добара од становништва за потребе оружаних снага, државе, предузећа или народа.

Црна Црна
 Ова Оштина Сремска
 28. Јануар 1878. год
 у СРЕМСКОЈ

Начелнику Ср Деспотовачког

Дарема Караџић Винај од 25 овог месеца бр 178,
 Караџић Ш. ошр. ошр. Караџић бр 178 од осамнаест
 година борбе у српској војсци.

Пријатно знајући како се налази у овом
 месу Караџић је дуго времена остао у овом
 савезу још одмах по мобилизацији 25 овог
 месеца државне војске још је одишао из овог места
 пото. Због овога сам ја имао од него још
 једно, још је она у Караџићу у Караџићу од
 једне стране преко тога према од осамнаест
 уз помоћ државне војске у Караџићу од
 једне стране у Караџићу у Караџићу од
 једне стране према у Караџићу у Караџићу од
 једне стране према у Караџићу у Караџићу од
 једне стране према у Караџићу у Караџићу од
 једне стране према у Караџићу у Караџићу од
 једне стране према у Караџићу у Караџићу од
 једне стране према у Караџићу у Караџићу од

Извештај начелнику среза деспотовачког о једној оставци

Три ратна друга, с лева на десно: Милутин Д. Милошевић, земљорадник из Јеловца, Милутин Ј. Милошевић, општински деловођа из Стрмостена и Богомир Панић из Стењевца. Балкански ратови, 1912/1913.

Између две борбе, с лева на десно: Богомир Панић из Стењевца, Милосав Миливојевић из Војске и Миладин М. из Обрежа. Успомена из рата, 1912. године

Још једна успомена Богомира Панића (стоји, први лево), из Балканских ратова 1912-1913.

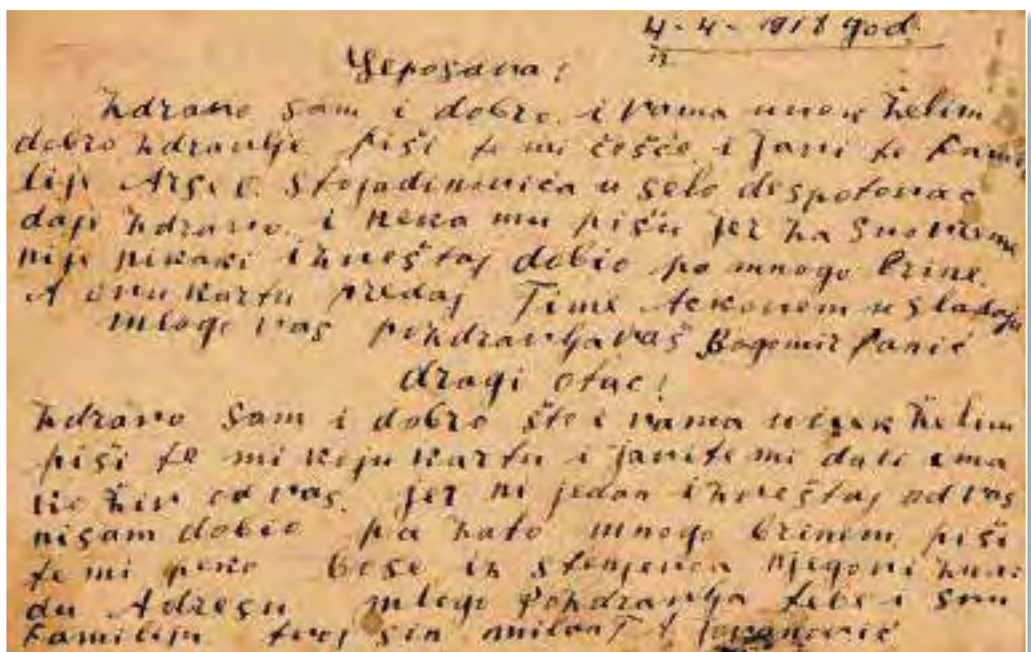
Документ Богомира Радовановића о демобилизацији после Балканских ратова

Богомиру Панићу, ратни другови (француски официри, у средини капетан Данкан-Дунсан) прве батерије, седмог пука, за успомену из Бизерте* (Тунис), 1916. године

* Бизерта, најсевернији град Туниса, француска војна база у којој су се лечили рањеници и вршила обука за нове борбе

ДОПИСНИЦЕ СОЛУНСКИХ РАТНИКА

8-4-1918 god.

Zeposana!

Hvala sam i dobro što i Vama ureg
 kelim. Vaše sam 3 karte dobio. piši komi
 češće i javite mi da bi ja čeli moje
 karte jer ja vam vrlo često pišem.

Arsa Stojadinović iz vojnika i milon
 fime Akeremem iz slada je hđranisu.
 Javi njima neka im pišu. jer ni
 su dabili ni jedan izveštaj pahtu
 mnogo brinu. mlogo podrška
 Lebo Simku oca majku i svi ostali
 vas - Bogomir Pančić

1/11/18 god.

Zeposana!

Sa jašom iz panjeva baba ljubinom
 hđranci smo. svoje sam tri karte dobio.
 Čudi me hašto mi ne pišeš češće.
 piši mi i dalje i javi mi radi čeli
 sa radnjom i dali je hđrano jašino
 familija. Javi te neka mi i oni pišu
 mlogo podrška. sve vas
 vas - Bogomir Pančić

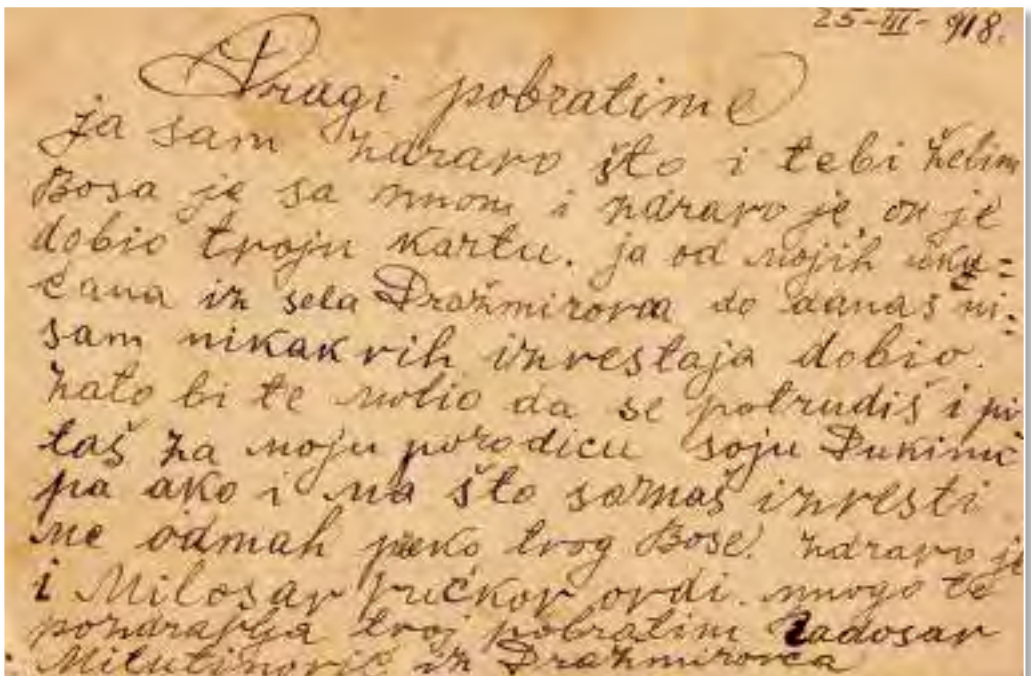
6/05 1918 godina

Leposava!

Hdravo sam i dobro što i vama
 uvek Felim od vas vrlo rdjavo
 dobijam izveštaj pa me čudi kašto
 mi ne pišete, piši mi pokoju
 kartu i samo mi javljaj dali ste
 zdravi.

mlogo vas sve pozdra-
 lja
 vaš Bogomir Panić

Богомир Панић са ратишта својој супрузи Лепосави у Стењевцу, или посредством ње, породицама својих сабораца, 04.04, 08.04, 14.05 и 19.07.1918. године

Радосав Милутиновић побратиму Гвоздену Милићу, 25.03.1918.

Албанска споменица Богомира – Босе Панића

Сл. Број 26

ЛЕГИТИМАЦИЈА

Име (са целим очевим именом) и Презиме: Богомир Пана
Панић Занимање Земљор. инж.
 рођен: дана 17 месеца XII године 1876 место
 рођења Стењевац срез Земљор.
 Бановина Моравска место сталног становања Село
Стењевац члан је удружења у Стењеву
 Удружење носилаца АЛБАНСКЕ СПОМЕНИЦЕ у Стењеву
Стењевац дана 16 месеца VI год. 1938

Секретар, Св. Милошевић Председник, Б. Панић
 Својеручни потпис, Богомир Панић

Легитимација „Албанске споменице“ Богомира (Пана) Панића

Знамење Богомира Панића: орден „Албанска споменица“ и медаља за верност

Сат Богомира-Босе Панића с почетка XX века (и данас у функцији) и труба с краја XIX века

Аустроугарски сребрни новац Марије Терезе – талир, из XVIII века (комад из колекције Богомира Перића, праукуа Богомира – Босе Панића)

Реплике оружја из турских ратова

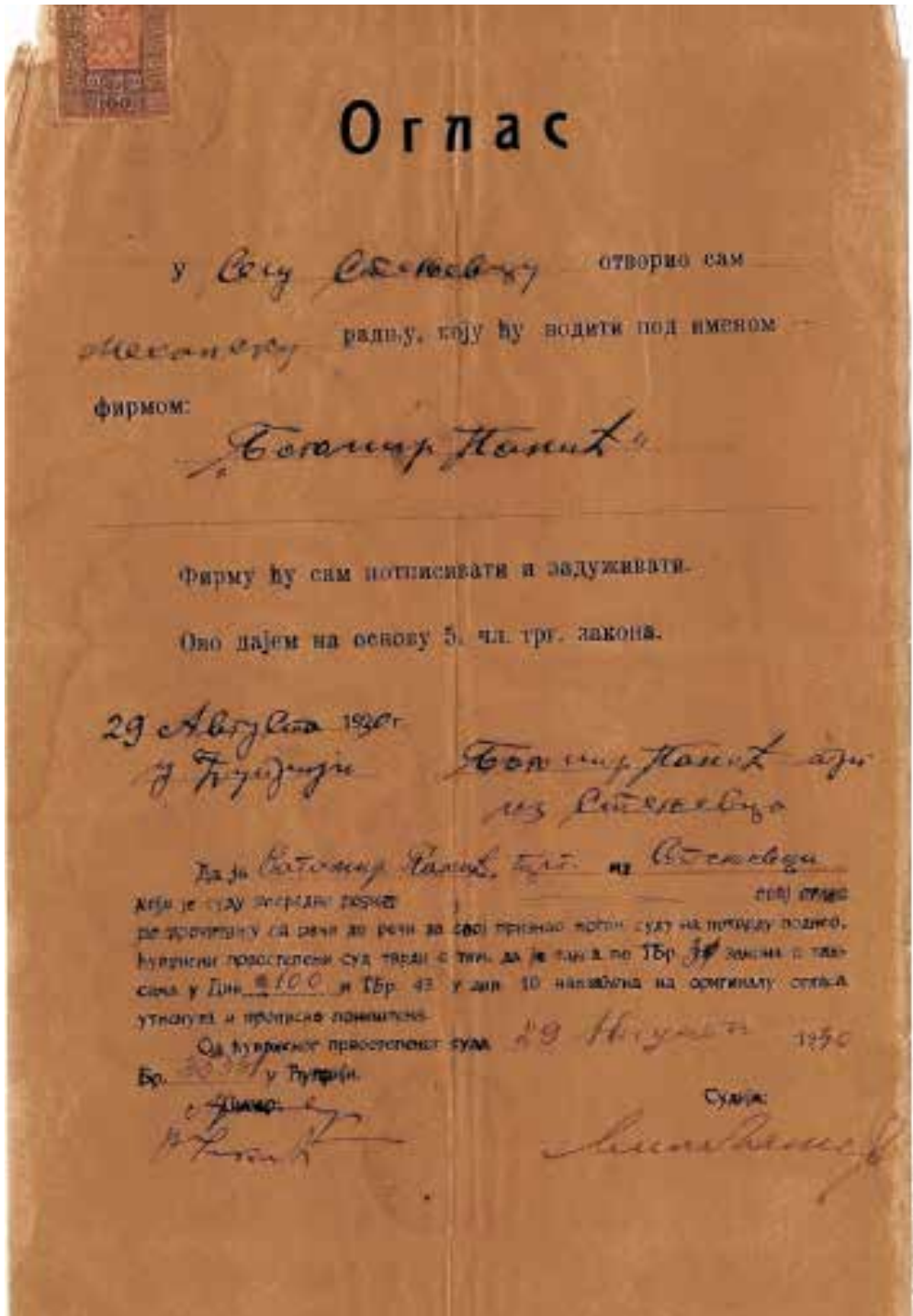
ЛИЧНА ДОКУМЕНТА И ПРЕПИСКА БОГОМИРА ПАНИЋА, ОБРАДА
И СИМКЕ ПЕРИЋ – ПАНИЋ ОД 1906. ДО 1939. ГОДИНЕ

Еснафско писмо Богомира Панића из 1906. године

Банкарска обвезница са згодицима из 1907. године

Оглас о отварању механе у Стењевцу, 29. августа 1930. године

 КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
 НР. БАНСКА УПРАВА МОРАВСКЕ БАНОВИНЕ
 ОУКРЕМ ЗА ТРГ., ЗАМАТ. И ИНД.
 1/3
 Бр. 61365 Р. I Ц. Бр. 1908
 8 децембра 1932 год.

ДОЗВОЛА

На основу § 4 став 3. у 60 став 1 у 22 у 96 став 1 и §§ 76-79 и 455
 Закона о ропњацима од 5 новембра 1931 г., а који је удвојачки законски верифициран,
 дозвољено је да г: **Павић П. Богомир**
 из места **Стењевица** општине **стењевацке**
 среза **деспотовачког** бановине **моравске**
 може обављати **угоститељску радњу под називом "Крча-механа"**

Име код којим се радиња може да: **Павић П. Богомир**

Селитне радиње је у месту **Стењевицу** ул. **кућни**
 бр. **5** општини **стењевацке** среза **деспотовачког**
 бановине **моравске**

Ова дозвола уписана је у смислу § 99 Закона о ропњацима код надлежне трговне
 начелства као листе управне власти првог степена у регистру радња **I Ц.** поз.
 радњи бројем **37-**
 100-
а бановини од 5-дигара издатска је.
 у _____ дана _____ 1932 год.

По наредби Бана
 шеф трговин. одељења,

Дозвола о отварању механе, 08. децембра 1932. године

Моравска

НИШКА ФИНАНСИЈСКА ДИРЕКЦИЈА
 Одељење за трошарине, таксе и
 Финанс. контролу

Ф. Д. Бр. 135835/24669

1 Јануара 1933 год.
 у Нишу.

Право за точење пића
 (ИЗ Т. БР. 62 ТАКСЕНЕ ТАРИФЕ).

Финансијска Дирекција у Нишу издаје овим госс. Полићу Богомиру
 из Стењевца, право за точење свих врста алкохолних пића по
 отпаку у механској радњи ^{у месту} Стењевцу гостима у месту Стењевцу
 кроз деспотовачки у МХ кућни број 5 Жагворек
 који точење ће вршити и у билинарци, кафанци, на пазарима, саборима, изложбенима, сланима
 упркоску месту општинске.

Точење пића врштиће овлашћени: сам лично — по пословојни гост:

Зграда у којој ће се вршити точење има _____ соба и то: дукама _____
 _____ ширине _____ висине _____

Ово право точење важи до ОПОВИВА _____ односно, до
 се по м. 17. Привременика о трговинском праву не одузме.

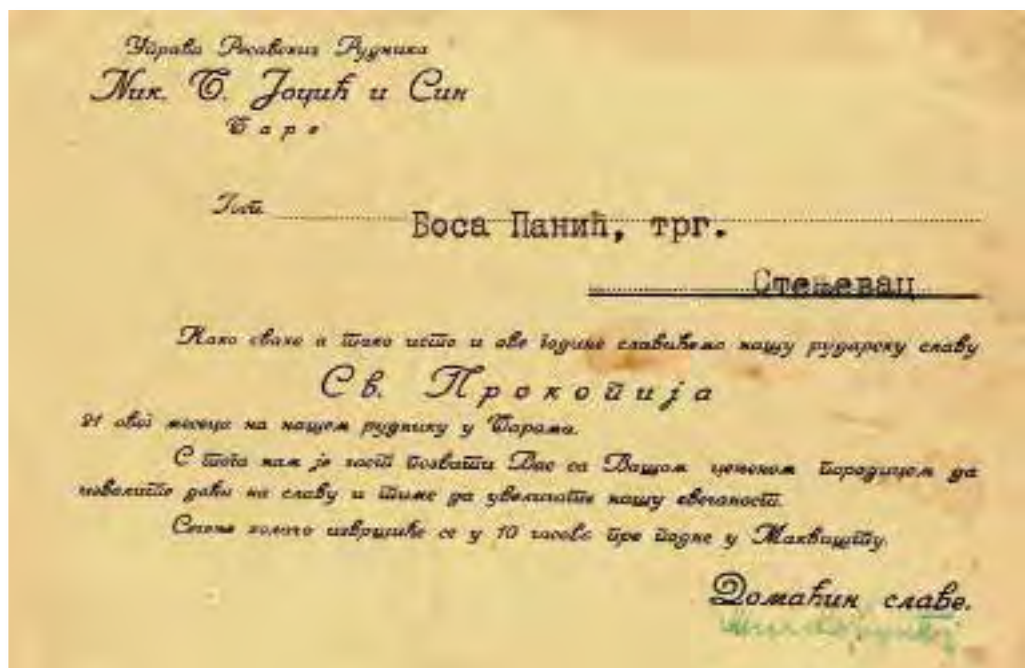
Такса за текуће годишње владино је код Переске Управе, у Деспотовцу
 дана 18-5 - 1933 год. под бројем 247 двестина илације такса и у бу
 дуће ће влађати код исте Управе.

Шеф одсека,

По овлашћењу
 Финансијског Директора
 Шеф Одсека,

Уверење Богомиру Панићу од 13.03. 1936. г. да наслеђена воденица може да настави да ради

Позивница господину Боси Панићу на славу власника Ресавских рудника Николе и Благоја Јоцић
 (тридесетих година XX века)

18. XII. 1929.
 Богомир Панић

Живине!

Зобно сам твоју кару
 из које видиш јак
 зобно браво, када
 твој дејка има
 два кучета, два сива
 сокола, два офицера
 са две ~~офицера~~ ^{по сред рана} са
 два твоја брата
 зобној та дане ама
 док он порасе као
 да после ће он и са
 две зобно,

Зелена баи
 слава твој

Богомир Панић Живојину Перићу,
 18.12.1929. године

Овај човек је изабран — да се издаје у војску,
појачава војску и др.

За отацтва — За отацтва — За отацтва

Овај човек — Овај човек — Овај човек

ПОСЛОВНА КЊИЖИЦА POSLOVNA KNJIŽICA

(Уредак М. с. бр. 976 од 24-III-1938. Ст. н. 69-XXIII-1938 г.)
(Urednik M. s. br. 976 od 24-III-1938. St. n. 69-XXIII-1938 g.)

Овај, Оп. бр. **0829690** Овај човек је изабран да се издаје у војску.

Перић

Обрада

Радошковић

Датум издања
16/IV-1939г.

Позивање човека из војске — Како се зове из војске — Како се зове из војске

ЛИЧНИ ОПИС И ЗАНИМАЊЕ: — LIČNI OPIS I ZANIMANJE: OSOBNI OPIS I POSLUC:

Овај: *средњи*

Име: *Обрада*

Полов: *универзитет*

Учење: *универзитет*

Позивање: *универзитет*

Овај: *универзитет*

Име: *Обрада*

Полов: *универзитет*

Учење: *универзитет*

Позивање: *универзитет*

Овај: *универзитет*

Име: *Обрада*

Полов: *универзитет*

Учење: *универзитет*

Позивање: *универзитет*

Овај: *универзитет*

Име: *Обрада*

Полов: *универзитет*

Учење: *универзитет*

Позивање: *универзитет*

1) Дан, месец и год. рођења Dan, mesec in leto rojstva	<i>30/X-1889г.</i>
2) Место (каква) родбина Mesto (kakva) roditeljske hiše (kraj, jobstno)	<i>Врхунка Крсна</i>
3) Свештени срца и крштеного рођења Sveštenstvo srca i kršteno rojstvo (Sveštenstvo roditeljske hiše)	<i>Кладаровић Јован Рај</i>
4) Породно и име оца Porodno i ime oca (Očevo ime in prezime)	<i>Перић Радош</i>
5) Име и крштеного рођења Ime in kršteno rojstvo (Ime in kršteno rojstvo roditeljske hiše)	<i>Радош Радошковић</i>
6) Место у породици Mesto v roditeljski hiši (Mesto v roditeljski hiši)	<i>универзитет</i>
7) Школовна степен Školski stopnja (Školski stopnja)	<i>универзитет</i>

Радна књижица Обрада Перића, из 1939. године

Скупштина акционара „Привредне банке“ Горње Ресаве, у Деспотовцу, 1930. године

На слици, с лева на десно, седе: 1. Драгић Јовановић, трговац, 2... Богојевић, директор БТБ из Београда..., 3. ? деловођа из Деспотовца, 4. Милан Стоичевић, директор банке у Деспотовцу, 5.

Драг. Пиндић, бански саветник из Ниша, као „колачар“, 6. ?, 7. Драг. Поповић, начелник среза, 8. ...вић, ек. из Трућевца, 9. Тодосије Урошевић, рентииер из Деспотовца, 10. Велимир...

Други ред, стоје: 11. Василије Митровић, пекар, 12. Светолик Андрејић, трговац, 13. Душан..., сви из Деспотовца, 14. Богомир Панић, трговац из Стењевца, 15. Дра...из Деспотовца, 16. Душан Крстић, 17. Стеван Ј. Јовановић, трговац из Београда, 18. ? учитељ из Деспотовца, 19. Непознат, 20. Милосав...из Деспотовца, 21. Непознат, 22. Ник. Д. Николић, трговац, 23. Ђорђе Р. Богојевић, 24. Тома Стефановић, трговац из Жидиља, 25. Чедомир...из Деспотовца

Напомена аутора: наведени текст се налази на полеђини слике и пренет је у оригиналу. На жалост, нека имена недостају. Богомир Панић је био потпредседник Скупштине

На дан освећења цркве у
 Стењевцу 1-14 јула 1940 године, а
 на сцени Врачево Кузман - Јајин
 Вељиноти, Пред Градом - Социни
 Католика цркве Богомира Панића пре
 у Стењевцу,
 у средње постојећој цркви Светог
 Владике Браничевски Ф. Вр. Вениамин
 Позади Владике Католика Богомира Панића, са
 десне стране Жена му Лепосава, а на
 лево Јарка му Вилка, десно од ње
 доји Калеван манах. Возник, до њега
 владике Католика манах, до њега
 владике Католика манах, до њега
 Срећко Ф. Подоравић, Пред њега
 манах Светог. До њега
 Председник црквеног суда Прото
 Ф. Лукић, до
 Јајин њега Панајотики Светиљеник
 Ф. Бого-
 мир Панић, а на Крају Католика
 Богомира Панића Лукићу Вилка -
 манах Светог. До њега
 манах Возник.

Освећење цркве у Стењевцу, 14. Јула 1940. године. На слици, у средини, ктитор Богомир Панић, са супругом Лепосавом и ћерком Симком. Седи владика Браничевски Вениамин... На полеђини се налази текст који наводимо у форми слике

ГОСПОДИНУ

БОГОМИРУ ПАНИЋУ

трговцу

СРПСКОМ БОДОЉУВУ И КИШТОВУ ХРАМА СВ. ВРАЧЕВА

У СТЕЉЕВУ.

Драги Наш духовни оцие,

Ви сте Ваду превелику љубав према Светосавској Српској Православној Цркви и на делу доказали, подигаши овај свети храм, Ваду задубину, да Вам се поју литургије светага и онога свијета, чине сте отекли милошћу Творца небесног себи и својима.

Ми, као епархијски Вис Архиепископ изјављујемо Вам на оном Вашем делу Богоугодном, Нашу искрену архиепископску благодарност, додељујући Вам ову Капу

П О Х В А Л Н И Ц У

можемо се Свештњем творцу да благослови нас и Ваш дом, желећи свима нама дуг и сретан живот и успех у добрим намерама Вашим и подухвима, а на славу свете Српске Православне Цркве и народа Српског.

Дано у Кишој резиденцији у Пожаревацу на дан 1/14 јула 1940. г.

С благословом

ЕПИСКОП БРАНЕЧВСКИ

Бранчић

Захвалница Богомиру Панићу – Боси, ктитору храма „Св. Врачева“

Успомена Симке Перић – Панић из Врњачке Бање, тањир за колаче из 1919. године (произведен у Чехословачкој фабрици J.S. MAIER, Vožicany – Poschetzau)...

... и свадбени поклон, сервис за ручавање од истог произвођача, из 1923. године

Грамофон на „курблу“, Симке и Обрена Перића из 1927. године и чаша, успомена из Врњачке Бање

И у музејским збиркама тешко ћете наћи толико докумената, слика и предмета једне српске породице као што је случај са Ћосићима – Перићима из Стењевца. Уз ратне и пословне папире добар део збирке чине и лични предмети и покућство ове породице, али и пожутеле фотографије, као најбољи сведоци једног прохујалог времена. Њима није потребно много речи. Следећа фотографија Панте – Пана Радовановића, међутим, тражи неколико речи. Не о њој самој, колико о Пани, како је остао упамћен у селу, јер се од њега у сродству укршта неколико стењевачких и фамилија изван овог села.

Пана, унук Обрада Ћосића, је оженио Досту Гвоздић (1855-1931), која је потомак Вељића и данас је њено потомство у сродству са свима проистеклим из ове лозе. Од Пана и Доста данас у селу имамо Паниће, а од његове унуке Симке, која се удала за Обрада из Велике Крсне, потомка Карађорђа Петровића, у селу су сада Перићи. Преко Лепосаве, супруге Богомира старијег, Панићи су се ородили и са Добиним Миленковићима, односно Добросављевићима.

Панта – Пана Радовановић, 1850 – 1931.

Година 1929: Пана Радовановић, седи у средини, са женом Достом (1855 –1931). горњи ред, стоје: Миља (Милојева жена), Милутин-Тина, држи ћерку Драгицу, његова жена Савета, Милорад-Мика, држи унука Брану, супруга Живана – Жива, Божидар (Мика) и његова жена Сојка. Седе: Милоје-Миса, Богомир а десно од Досте и Пана, Лепосава и Јован Радовановић. У средини, испред Досте и Пана, седи Радован Панић – Суша (Јован једини задржао презиме Радовановић по прадеди).

Богомир (Пана) Панић (1876 – 1948) и са женом Лепосавом и ћерком Симком 1923. г.

Симка Перић – Панић

Обрад Перић

Симка Перић око 1931. са синовима Жикицом, лево и Живорадом (оцем Богомира млађег), десно; до Симке слика њене снаје, Раде Перић - Јакшић, жене њеног сина Живорада (слика из педесетих година XX века)

Богомир Милановић и Богомир Панић

Љубинка Јакшић, Рада Перић и Милева Андрић, стоје, Милостија Јакшић, чучи.

Горе, лево, стоји младожења Милојко (Радош) Радовановић, поред, млада Милка Јакшић, а поред ње Милојкова маћеха Винка, па Милка, жена Јована Радовановића. У средини са качкетом седи Илија (Јован) Радовановић, а мало испред, сасвим лево, поменути Јован Радовановић, поред њега са буклијом Стојанка (Радош) Радовановић, до ње Лина (Јован) Љубисављевић. Први „клинац“ је Драгослав, па Симка Перић, чија рука је преко рамена унука Богомира.

Свадба Богомира Микиног и Милице Панић. Седе Богомир Панић и Милорад – Мика

Са венчања Симке Панић и Обрада Перића (1924), стоје, поред њих десно стоји девер из Велике Крсне. Седе, лево, кум Милош и Милен (Доба) Миленковић

Испред механе Богомира Милановића, с лева на десно: Стамена, Лепосава, Милован – Гопа (Срчетов очух), Василије Живановић, Станисав Динчин (Авасов отац), Ноја, Зара (Тијин отац)... изнад, испод прозора, стоји власник Богомир – Бога.

Стоје Нада Богосављевић и Рада (Деса) Перић; седе, с лева на десно, Даринка Радосављевић, Драгомир – Гођа Богосављевић, Симка Панић и Драган Радосављевић

Stećevачки „мангупи“ 1945. године, с лева на десно: Живорад Перић, Брана Панић, Влада Богосављевић, Милојко Јакшић, Милосав Милосављевић и Станимир Тодоровић...

...и још једна, са Драгомиром Миленковићем, седи у средини...

...овде, Драгомир Миленковић, испред своје кафане; први десно Данило Веселиновић

Полазници курса прве помоћи шездесетих година прошлог века, у дворишту ОШ у Стењевцу

ОСНОВНА ШКОЛА У СТЕЊЕВЦУ ТРИДЕСЕТИХ ГОДИНА ПРОШЛОГ ВЕКА

Ђаци I – IV разреда основне школе у Стењевцу, 1935. године; генерације 1928 – 1931.

Успомена са врела Ресаве, ђаци из Стењевца са друговима из Јеловца и Пањевца, 1939. година

Школа у Стењевцу 1939. године, у средини учитељ Јеремија Илић

Ђаци ОШ у Стењевцу, на Видовдан 1940. године

ЛОЗА МИЛЕНКОВИЋА БОЖИ ДАР

На претходним странама поменуемо Станисава Миленковића, народног посланика из Стењевца, који је убијен 1927. године код „Вражје баре“ изнад Деспотовца. Међутим, недалеко од тог места, 115 година раније, убијена је и његова прабаба, али се у том делу између Вражје баре и Манасије у правцу Дворишта по други пут „родио“ његов деда Миша. Прича је врло интересантна и заслужује да је забележимо.

Миленковићи, заправо један део су, дакле, у Стењевац дошли из Дворишта. У овом селу је политички стасао Станисав. Његов син Драгомир је био угледни стењевачки кафеџија, који се оженио миражџиком Живком из Пањеваца, па се данас његово потомство развија у овом селу. Али, изворно, они нису ни из Дворишта, ни из Стењевца.

Прича почиње са Јовом Косовцем – *буљубашом, који је са Косова дошао у село Војник, потомци кажу, између 1760. и 1780. године. А отуда је побегао јер се једне ноћи посвађао са извесним Турчином у тамошњој воденици који је хтео да меље преко реда, а уз то му се и загледао у сестру која се ту затекла. Пошто није било друге, Јова убије Турчина, преко ноћи покупи фамилију и да се у бег. Правац Ресава. У Деспотовцу запоседне читав потес шуме од „Ханског моста“ до Вражје баре. Затим прокопа јаругу од моста у горњем делу Деспотовца до „храста“ (дрво које је било на самој раскрсници пута Деспотовац – Милива) и ту, поред храста, сагради воденицу која је била позната по његовом чину „Буљубашицка воденица“ (срушена 2013). Да не би плаћао „десетак“ Турцима, он је Турчину, старешини ћупријске нахије, саградио исту такву на реци Црници у Параћину.

Јова Косовац је имао сина Ђуру, а он три сина: Милосава, Миљка и Миленка. Миљков потомак данас, између осталих, је Момчило Живковић – Чича у селу Деспотовцу, док је Миленко имао два сина Ђуру (добрио име по деди) и Мишу. Ђура је имао седам кћери: Милику, од ње су Каћурани, Нику – Муњини, Таку – Обрадови, Дону, чији је потомак Стојић Врланац и још три чије се потомство не зна. Миша, с друге стране, је имао седам синова, али у Дворишту, о чему смо већ писали. А како је доспео у Двориште, то је прича за себе.

Мишин отац Миленко је био Синђелићев ратник на Чегру где је и погинуо. Сазнали Турци за то и пошли да потраже његову супругу и синове. Миленкова жена је старијег сина успела да склони, али се са млађим Мишом, који се родио после очеве смрти, дала у бег у шуму у потесу „Тоцило“, према селу

Дворишту (између Вражје баре и Манасије). Када је видела да ће је Турци сусићи, дете је гурнула у шипражје, а она је, бежећи на другу страну, скончала под турским бајонетима. Бог, међутим, није желео да и беба ту заврши. Кад је готово била на издисају, пронашла ју је извесна Стака из Дворишта. У страху да Турци то не сазнају, бебини најближи у Војнику, сазнавши да је дете спасено, одлуче да га оставе да расте у кући његове спаситељице. Тамо је добио име Миша, јер је био ситан као „миш“ и понео презиме по оцу - Миленковић. Миша Миленковић је изродио седам синова, од којих је један и Милета, отац будућег народног посланика Станисава. Бог је подарио други живот Миши, а Јови Косовцу потомство у Војнику, Дворишту, Стењевцу, Пањевцу, Београду, Новом Саду...

Стака из Дворишта заслужује такође неколико речи. У тренутку када је у шуми нашла бебу, била је већ удата, али није имала (могла) да има порода. Зато је Миша растао као јединац, окружен са пуно љубави. Порастао је и оженио се. Бог, међутим, није заборавио добро Стакино дело, „чекао“ је да Миша постане човек и у педесет шестој години њеног живота наградио је да роди своје биолошко дете - ћерку.

Пошто се у српском народу фамилије препознају и по крсним славама, нека остане упамћено да је крсна слава Јове Буљубаше и већег дела његових потомака свети великомученик Јевстатије (03. октобар).

На следећим странама доносимо део стабла Јове Косовца преко унука Миљка, на којем је заокружено Миленково име, чије ћемо потомство, преко млађег сина Мише, посебно обрадити. Има ли у том броју седам неке симболике, као у оној причи о седам прUTOва, несаломивих када су заједно, не знам, али да су данас огромно стабло Миленковића, зачето из крхког божјег створења, али жилавог као храст, остављеног на милост и немилост природи, то засигурно није непознаница.

Станисав Миленковић из млађих дана,
народни посланик Скупштине
Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

Прича о Миленковићима и њиховим „сеобама“ по овим српским просторима је управо тренутак да парафразирамо текст који се ових месеци појавио у дневним новинама. Аутор наводи да, пре него што себе „нађемо“ у било ком народу, је битније разумети шта су хаплогрупе и које информације пружају.

Дакле, ако сте мушко, и ако имате брата од стрица, вас двојица имате заједничког деду по мушкој линији. Он је, рецимо, био Лесковчанин, ви сте Београђанин, а ваш брат Ужичанин. Дешава се, људи се селе, и сви имате исту хаплогрупу, што је и нормално. Е сад вам неко каже, то је лесковачка хаплогрупа и да сте зато сви Лесковчани. Али, отац вашег деде је био из Куманова, рецимо, а и он има исту хаплогрупу, а он није Лесковчанин.

То су вам укратко „Y“ ДНК хаплогрупе, непрекидан низ свих гранања по мушкој линији које је могуће пратити у времену и простору на основу промена које се дешавају у релативно правилним интервалима. Свака таква промена се деси само код једног појединца и преноси се на све његове мушке потомке до краја времена. Тиме се уједно дефинише нови огранак у непрекинутом гранању породичног дрвета свих мушкараца на планети. Јер, то такође значи управо то што сте можда помислили – сви мушкарци, тј. све хаплогрупе се на крају састају у једној тачки, тј. једном заједничком мушком претку. Све се ово ради на основу узорака и што број и репрезентативност узорака бивају већи, тиме и прецизност и мапа гранања постају тачнији. Другим речима, када би

Српска светиња: храм Св. Саве у Београду

постојали узорци свих мушкараца, постојала би и комплетна мапа свих гранања икада, на којој би сваки мушки појединац био представљен са по једном тачком која би савршено тачно приказивала у ком, каквом и коликом сродству је он са било којим другим мушкарцем на планети, како живим, тако и мртвим, како познатим, тако и непознатим. Групе су релативне, утолико што сви мушкарци са једном истом мутацијом припадају једном огранку. Међутим, унутар сваког огранка постоје нови огранци, све мањи и мањи. Промене које их дефинишу се дешавају са релативном правилношћу на приближно сваких 10 до 15 генерација и сваком гранању се даје ново име у форми: слово-број-слово-број. итд. Постоји и алтернативно означавање у форми: основна група (само једно слово) и иза њега назив сваке од мутација које воде до, на пример, четвртог или петог нивоа гранања или само назив последње мутације који јасно имплицира најдубљи ниво гранања који је тренутно идентификован (пошто, разуме се и свака мутација има своју ознаку).

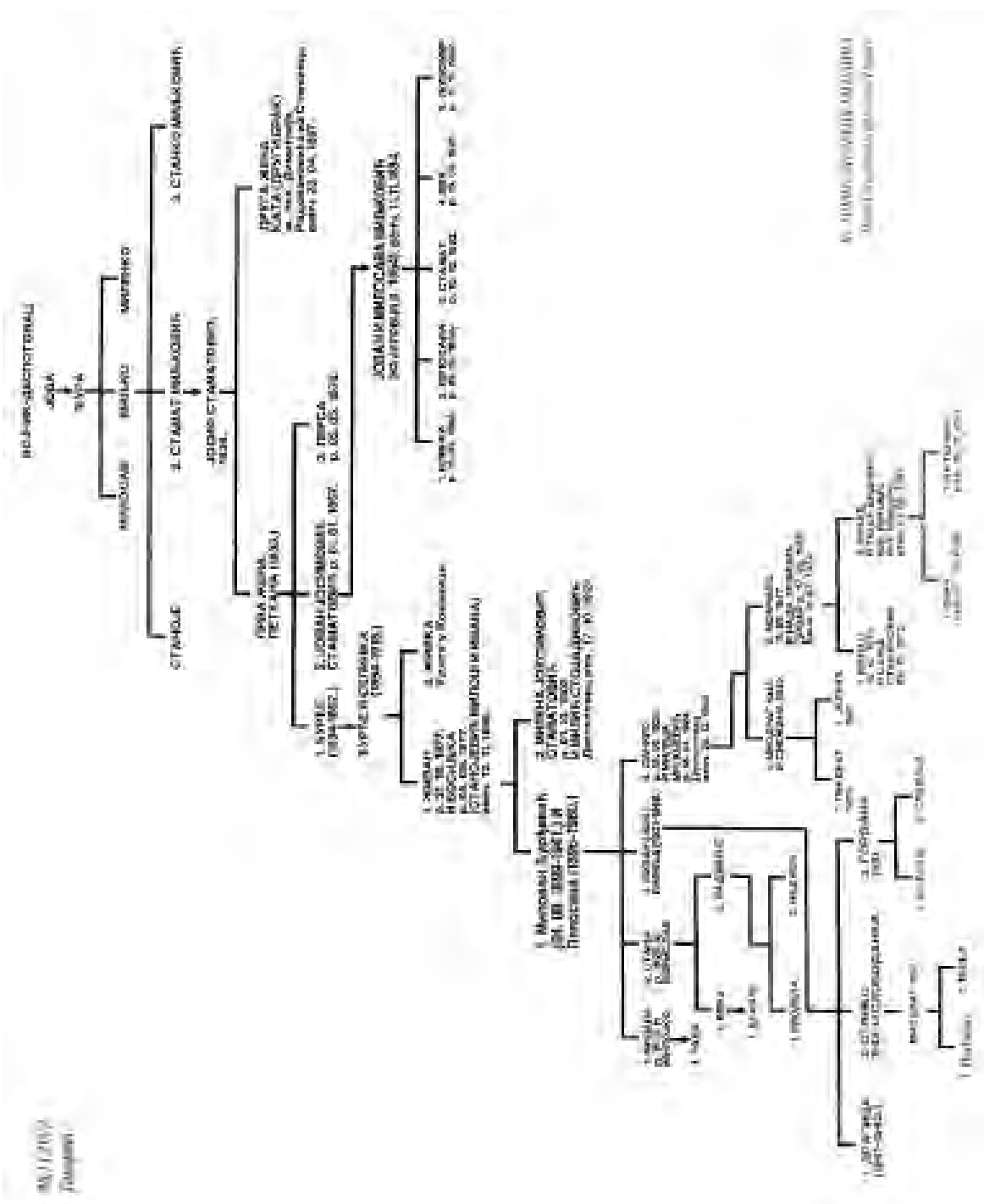
Примера ради, два мушкарца са хаплогрупама R1a1a1a и R1a1a1b су прилично ближе повезани по мушкој линији, него било који од њих двојице са неким мушкарцем који је I2a1b1a. Мада, може да се деси да неки R1a1a1a буде брат од ујака неком I2a1b1a. Њих двојица су удаљени само по мушком гранању целог човечанства, а не нужно по свим осталим родбинским линијама.

Као што смо већ наводили, најзаступљенија хаплогрупа међу Србима, Хрватима, Босанцима, Црногорцима, али и Белорусима, Украјинцима, Пољацима (доста заступљена и међу Русима) је I2a1b1a (већ сте могли да видите на претходним страницама да је група Милосављевића I2a, а да наставак 1b1a би значео сродство и заједничког претка са одређеном фамилијом; прим. аутора)... Управо, више узорака и више „слова и бројева“ поред основне хаплогрупе воде до циља. Поновићемо, на овим просторима хаплогрупа „I2a“ заступљена је са тек „неколико“ милиона, док њених носилаца у Пољској, Украјини, Белорусији... има преко 30 милиона, а ми нисмо ни Пољаци, ни Украјинци, ни Белоруси.

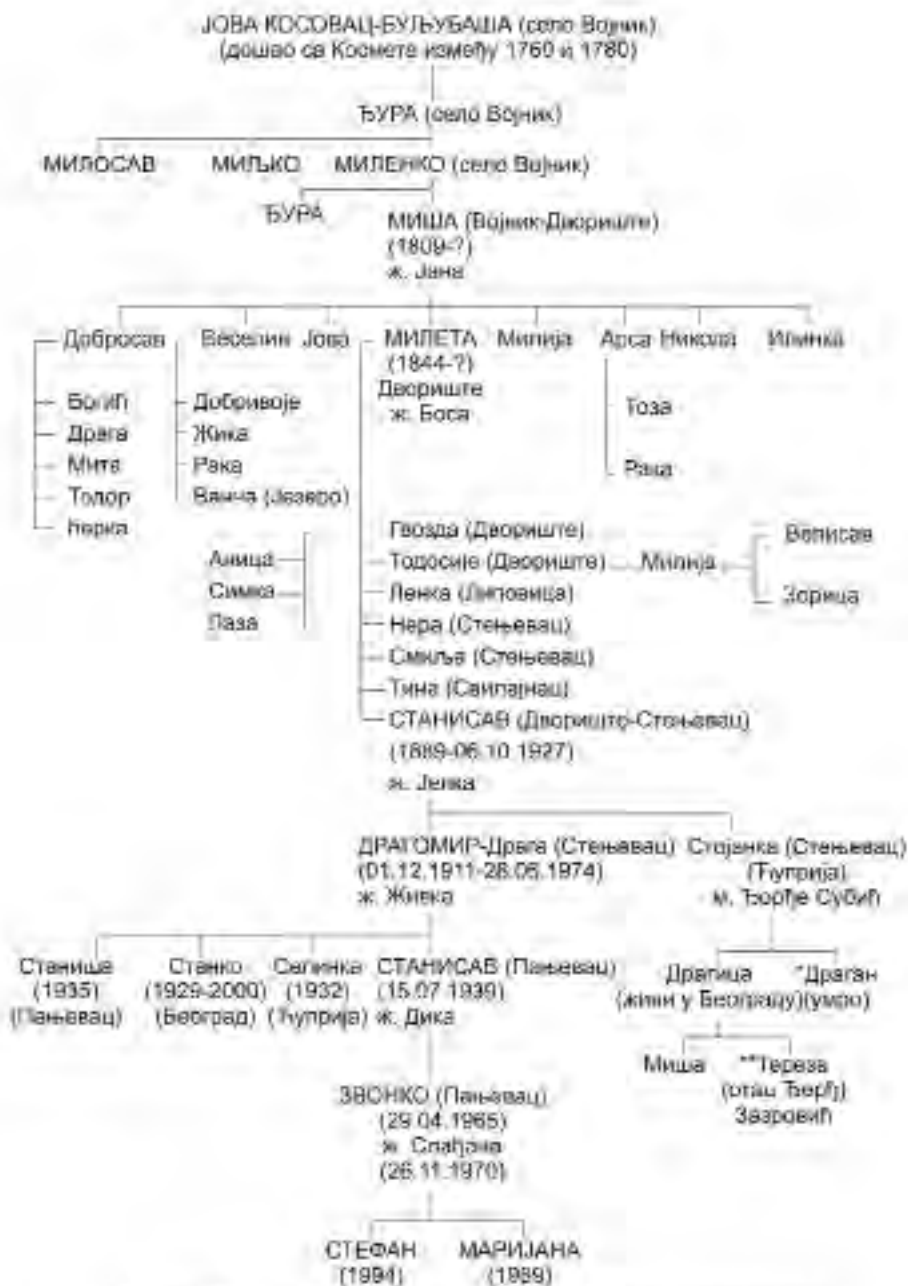
И тако Миленковићи који су били повод да парафразирамо овај текст из новина, нису ни из Војника, ни Дворишта, ни Стењевца, ни Пањевца. Они су из свих тих места, али и из неког места на Космету, одакле је, поменути Јова Косовац, дошао у Ресаву и, такође, из „неког“ места у ближој и даљој околини Балкана где је формирана њихова хаплогрупа пре две, три, пет хиљада година.., која је у њиховим генима и данас.

* Буљукбаша или буљубаша је официрски чин заповедника у турској османлијској војсци. Одговара чину капетана. Од XIX века у турској војсци замењен је називом јузбаша. Јуз на турском значи стотина. Ова реч потиче од две турске речи:

- Буљук - скупина војника која одговара чети или батаљону
- Баша - „бас“ што значи глава, поглавар, вођа, командант.

Породично стабло Јове Косовца – Буљубаше (грана његовог унука Миљка)

Драган Субић, иако није био ожењен, имао је сестру у Тулоци (емаријални трговачки посао има).

**Тереза Завровић-Милићу (законично у Беогу), државна службеница, отач Дана (двојверљивост)

ДОБРОСАВ Ј. МИЛЕНКОВИЋ (25.08.1874 - 15.04.1973)

Станисав Миленковић је, дакле, обележио један период политичке сцене у Србији и због политике, највероватније, и настрадао врло млад. Нисам, међутим, нашао податак шта га је увело у високе кругове тадашње Србије и како је дошао до Скупштине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Да ли је и колико на то утицао један други Стењевчанин, његов брат од стрица, Добросав, који је, када се Станисав родио, био гимназијалац, а затим и питомац 25. класе војне академије, остаће свакако тајна. Дакле, тражећи виђеније Стењевчане и пишући о оној „лавини“ школовања која је започела са првим занатлијским дипломама „тек“ после Другог светског рата, када сам помислио да је тај списак затворен, наишао сам на једно од најзначајнијих имена овог села у целокупној његовој историји, Добросава Ј. Миленковића, поменутог гимназијалца а затим и војсковођу у оба светска рата.

Син Јована и Миње Миленковић, унук Мише Миленковића из Дворишта, али и праунук чегарског јунака Миленка, по којем и носи презиме Миленковић, Добросав, рођен је у Стењевцу 25. августа 1874. године, по новом календару (у Војној енциклопедији, књига пета, друго издање, пише да је рођен 12.08.1874; стари календар). Јован (1838-?) се у Стењевац преселио свакако пре него што је Добросав рођен. На жалост, ни у Дворишту, ни у Стењевцу нема сећања да ли је то било због брака, да ли је отишао на мираз, или једноставно зато што је у Дворишту било тесно за толику браћу, па је купио земљу и подигао кућу у суседном селу, или се бавио неким другим послом који је ту развио. Нема више сећања ни да ли је његово пресељење допринело да се и његов синовац Станисав, касније, пресели у Стењевац. Јован је убрзо отишао даље, у Ђуприју, где Добросав завршава четири разреда Основне школе „Ђура Јакшић“, а затим, у Параћину и Нижу гимназију „Вук Караџић“. Вишу гимназију похађа у Нишу од 1889-1892. године. Тада је носила име „Нишка гимназија“, а данас „Стеван Сремац“, који је такође био један од њених виђенијих ученика. Војну академију уписује у Београду 1892. и завршава је три године касније. Оно што је необично је да се у овим селима Горње Ресаве готово не сећају ове фамилије.

Колико је, међутим, била импресивна каријера у рату и миру младог Добросава Миленковића показује подужи списак напредовања у служби који ћемо у целости пренети из војних енциклопедија. Од потпоручника до генерала у обе војске, у оба светска рата, до хро-

ничара ратних збивања у „пензионерским“ годинама. У балканским ратовима 1912/13. био је командант батаљона. У Првом светском рату успешно је командовао 19. пуком Шумадијске дивизије првог позива... Активна служба у ВКЈ престала му је 1929, прецизније, у резервни састав је преведен на истеку претходне године. Носилац је највиших одликовања из Првог светског рата, међу којима је и Карађорђева звезда с мачевима. Реактивиран је 1941. године, али је убрзо, приликом слома војске Краљевине Југославије заробљен и одведен у заробљеништво, у којем је провео две непуне године. Убрзо је на захтев југословенске владе због старости и болести пуштен на слободу, али као прави војсковођа није одбио позив почетком 1944. године да ступи у редове НОВЈ где је био на дужности у Главном штабу Србије као главни планер београдских операција ослобађања главног града. Рат је завршио у чину генерал-потпуковника. Умро је 15.04.1973. године у 99. години. Од 1902. године био је ожењен Зорком, ћерком Атанасија Вујића, начелника министарства грађевине.

Оно што је карактеристично за Добросава Миленковића је да се бавио и литерарним радом. Године 1926. написао је књигу „Улога и рад 19. Пешадијског пука I позива у 1914. години“. Следеће године му је изашла књига „Како се Шумадинци боре“, а затим, 1963. „Друга српска армија у Првом балканском рату“. Четири године касније објављује и књигу „Пропаст српских регрута 1915.“

СВА ГЕНЕРАЛОВА ОДЛИКОВАЊА

- Златна медаља за војничке врлине, одликован 1904.
- Златна медаља за храброст, одликован 1913.
- Златна медаља за ревносну службу, одликован 1913.
- Споменица за српско-турски рат 1912/1913, одликован 1913.
- Споменица за српско – бугарски рат 1913, одликован 1913.
- Бели орао без мачева V степена, одликован 1914.
- Карађорђева звезда са мачевима IV степена, одликован 1915.
- Туниски „Нишан – Ифтикар“ II степена
- Свети Станислав са мачевима III степена, лично од врх. команданта
- Бели орао са мачевима IV степена, одликован 1918.
- Бели орао са мачевима III степена, одликован 1920.
- Албанска споменица у рату 1915, одликован 1920.
- Карађорђева звезда са мачевима III реда, одликован 1920.
- Споменица за рат ослобођења и уједињења 1914-1918, одликован 1920.
- Орден Карађорђевог крста IV реда, одликован 1922.
- Орден Карађорђевог крста III реда
- Орден Светог Саве I реда, одликован 1929.

Са изложбе у Деспотовцу, 19.12.2012, поводом стоте годишњице Кумановске битке 1912.

ДОБРОСАВ Ј. МИЛЕНКОВИЋ ОД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ДО ГЕНЕРАЛА

ОШ „Ђура Јакшић“, Ђуприја 1882-1886.

Нижа гимназија „Вук Караџић“, Параћин 1886-1889.

Виша гимназија „Нишка гимназија“ (данас: „Стеван Сремац“), 1889-1892.

Војна академија 16.09.1892 – 1895.

Пешадијски потпоручник српске војске 02.08.1895.

Капетан 06.03.1905.

Пуковник 01.10.1915.

Дивизијски ђенерал војске Југославије 21.10.1923.

Генерал потпуковник ЈНА од 1944.

Положаји у војсци:

Водник у пешадији 1895-1898.

Ађутант пука у пешадији 1898-1900.

Командир чете у пешадији 1900-1901.

Командир чете у пешадији и полицијској жандармерији 1903-1907.

Члан комисије за пријем пушака у Аустрији 1907-1908.

Командант батаљона у пешадији 1908-1912.

У Балканским ратовима 1912/13. командант батаљона у 13. пуку

Помоћник команданта пука 1913-1914.

Командант пука у пешадији од 02.04.1914 до почетка рата

Командант 19. пешад. пука и II српско-хрватско-словеначког 1914-1918.

Командант жандармеријске пете бригаде 1919-1920.

Помоћник команданта целокупне жандармерије 1920-1922.

Стални члан испитне комисије за чин мајора 1922-1923.

Вршилац дужности команданта дивизијске Дунавске области 1923-1924.

Командант шумадијске дивизијске области од 1924.

Активну службу завршио је истеком 1928. године

Реактивиран 1941.

У заробљеништву 1941/42.

Са групом официра краљеве војске ослобођен

Од 1944. члан Главног штаба НОВЈ за Србију

Од 1944. НОВЈ (Тито) додељује му чин генерал потпуковника

Дивизијски ђенерал Добросав Ј. Миленковић

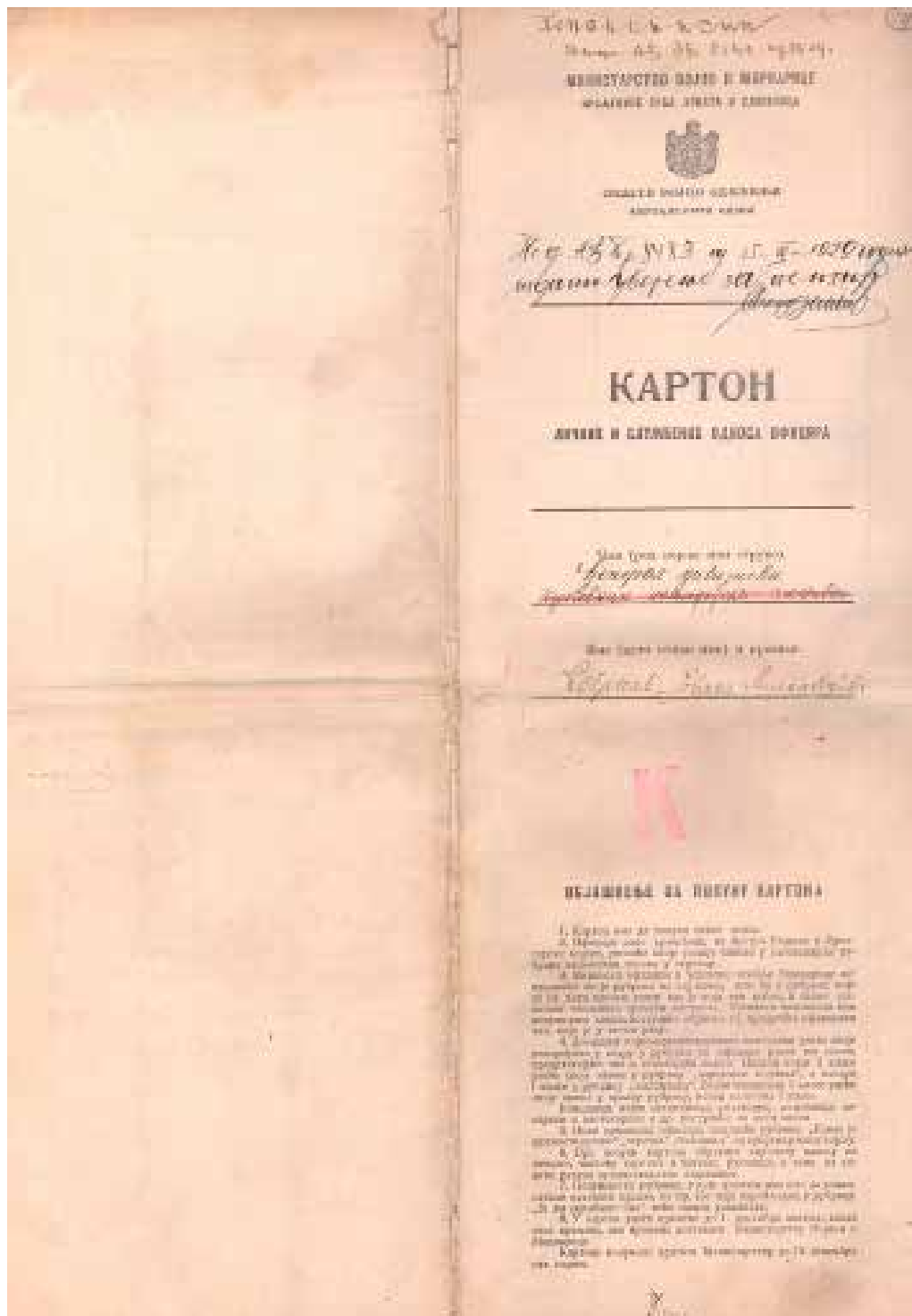

Пешадијски поручник Д. Миленковић и будућа супруга Зорка Вујић, десно седи непознати девер (1902. година)

Два од три најмлађа ђенералова потомка: чукунунчад Срђан и Катарина Гојковић

ПОЖУТЕЛЕ СТРАНИЦЕ ИЗ ВОЈНОГ АРХИВА СВЕ ГОВОРЕ

Министарство војне и морнарице
Министарство војне и морнарице
Министарство војне и морнарице

ЦАРСТВО ЈУГОСЛАВИЈЕ
КРАЛЕВИЈА СРБИЈА

Бр. 138, VII од 15. II. 1919
Министарство војне и морнарице
Београд

КАРТОН

КАРТОНА И СТОЛОВА ЗА КОРАБНИ РАБОТНИК

Министарство војне и морнарице
Министарство војне и морнарице
Министарство војне и морнарице

Министарство војне и морнарице
Министарство војне и морнарице

K

ОБЈАШЊЕЊЕ ЗА ПУЊЕЊЕ КАРТОНА

1. Картон се да попуни свим подацима:
2. Картон се да попуни свим подацима:
3. Картон се да попуни свим подацима:
4. Картон се да попуни свим подацима:
5. Картон се да попуни свим подацима:
6. Картон се да попуни свим подацима:
7. Картон се да попуни свим подацима:
8. Картон се да попуни свим подацима:
9. Картон се да попуни свим подацима:
10. Картон се да попуни свим подацима:

<p>OTTOBER 1898</p>	<p>Handwritten notes for October 1898, including dates and possibly names.</p>
<p>NOVEMBER 1898</p>	<p>Handwritten notes for November 1898, including dates and possibly names.</p>
<p>DECEMBER 1898</p>	<p>Extensive handwritten notes for December 1898, detailing various events, dates, and possibly names.</p>

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or additional notes.

O L E H A

30 1930 702

Mane di Broussin	Local of Macabibato.
Mane di post katingit na katingit	Hykolank macaytha
Mane di valle di valle	Manabak Romangana Gumbay Magay
Kapantigian manabak	Manabak kapantigian, ng at kapantigian kapantigian, kapantigian, kapantigian kapantigian, kapantigian
Manabak kapantigian ng kapantigian di kapantigian ng kapantigian	Kapal a kapantigian ng kapantigian kapantigian kapantigian
Mane ng kapantigian	Kapantigian ng kapantigian kapantigian ng kapantigian ng kapantigian kapantigian ng kapantigian
Mane di kapantigian ng kapantigian ng kapantigian ng kapantigian	Kapantigian
Mane di kapantigian	Kapantigian
Mane di kapantigian ng kapantigian ng kapantigian	Kapantigian ng kapantigian ng kapantigian kapantigian ng kapantigian ng kapantigian
Mane di kapantigian ng kapantigian ng kapantigian	Kapantigian ng kapantigian ng kapantigian kapantigian ng kapantigian ng kapantigian
Manabak ng kapantigian ng kapantigian ng kapantigian ng kapantigian	Kapantigian ng kapantigian
Mane di kapantigian ng kapantigian	Kapantigian
Mane di kapantigian ng kapantigian	Kapantigian
Kapantigian ng kapantigian ng kapantigian ng kapantigian ng kapantigian	Kapantigian
Kapantigian ng kapantigian ng kapantigian ng kapantigian ng kapantigian	Kapantigian
Manabak ng kapantigian ng kapantigian ng kapantigian ng kapantigian	

105543
1. Halanista 20...
2. Katingit

Manabak ng: Romangana Gumbay Magay
Magay Magay, Magay,
Magay Romangana Gumbay

22

ОЦЕНА
ЗА 1922. ГОДИНУ

Име и презиме:	Милош Ј. Милошевић
Име и презиме оца или старца:	Милош Ј. Милошевић
Возраст у години (у дане):	
Висина (у сантиметрима) и тежина (у килограмима):	
Црвена и белица (у милионима):	
Телесна температура:	
Пулс (у минути):	
Крвни притисак:	
Психичко стање:	
Укупна оцена:	
Забелешке:	
Печат:	

1922. године

Милош Ј. Милошевић

Универзитет у Београју
Медицински факултет
1922.

Пуковник Д. Ј. Миленковић испитује бугарске заробљенике (фот: Ч. Самсон)

Део одликовања Добросава Миленковића које се налази у Народном музеју у Чачку:
„грana“ одликовања, орден Карађорђеове звезде III реда и орден круне Румуније
Велики официр, звезда I реда

Kao и случају војног картона, без обзира на опасност да се у неком делу подаци понављају, одлучио сам да вам предочим и копију оригинала генералове биографије, својеручно писану на писаћој машини, 17.08.1963. године. Овде ће тај текст цео бити на латиници, онако како је и изашао из генералове машине у време СФРЈ).

DOROSAV J. MILENKOVIĆ
gen.potpukovnik u penziji

<u>Mesto rođenja</u>	selo Stanjevac
<u>Kad je rođen</u>	12 (25) avgusta 1874 god.
<u>Kakve je škole učio</u>	četiri razreda osnovne škole u Čupriji; četiri razreda gimnazije u Paraćinu a 5 i 6 razred gimnazije u Nišu; nišu (IIV klasa) i Višu školu vojne AKADEMIJE u Beogradu.
<u>Učestvovao u ratovima</u>	Srpsko-Turski rat 1912/1913 kao komandant 1. bataljona 13. pešadijskog puka I poziva na Sirczinu i kod Jadrana. Srpsko -Bugarski rat 1913 kao komandant 13. pešadijskog puka I poziva i to: kao komandant Babušničkog odreda a potom komandant dasnog odseka Tinočke divizije kod Pirota.
<u>Evropski rat 1914/1920</u>	Od 15 aprila 1914. do 10 marta 1917 god. kao komandant 19 pešadijskog puka I poziva u Srbiji i na Solunskom frontu. Od 21 maja do 22 juna 1920. komandant Jesarskog odreda na Koruškom frontu. 21 novembra (4 decembra) 1914. kod sela Junkov- ce na Kolubari.
<u>II Evropski rat 1941/1944</u>	Komandant pozadine I Hrvatske oblasti u Novom Sadu. U penzijskom serebrijeništvu od aprila 1941 do marta 1942. i u II proleterskoj diviziji od 21.IX 1944. do 15.V 1945.
<u>Kakve je dužnosti vršio u vojsci</u>	Od septembra 1895 vodnik 2 bataljona "Knjazas Nihajla". Od oktobra 1896 vodnik I puka "Knjazas Nihajla". Od oktobra 1897 do aprila 1898 vođnik tadašnjeg 1. bataljona 15. pešadijskog puka, sadašnjeg 3. pešadijskog puka. Potom adjutant istog puka.

Od februara 1900 vodnik, a potom komandir 3.čete
2.bataljona 4.pešadijskog puka "Stevana Nemanje".

Od oktobra 1901.god. slušalac Više škole vojne Akade-
mije.

Od 2 (15) septembra 1903 komandir 4.čete 2.bataljona
7.puka "Kralja Petra I".

Od 22 (5) decembra 1903 komandir 1 čete šandamerijskog
bataljona.

Od 6 (19) aprila 1904 god. komandir 3 čete šandame-
rijskog bataljona.

Od 29 (12 dec.) novembra 1904. komandir 4.čete 1.
bataljona 8.pešadijskog puka "Kneza Aleksandra".

Od 2. (15) avgusta 1906 komandir 4.čete 3.bataljona
7.pešadijskog puka "Kralja Petra I".

Od 16 (29 oktobra 1907 god.) član prijemne komisije
oružja u Štáajeru -Gornja Austrija.

Od septembra 1908 god. komandant 1.bataljona 7.peš.
puka "Kralja Petra I".

Od 19 (1 febr) januara 1912 komandant 1.bataljona
19.pešadijskog puka "Hajsuk Veljko".

Od septembra 1913 god. pomoćnik komandanta 15.pešad.
puka.

Od 15. (26) aprila 1914 god. komandant 19.pešadij.
puka.

Od 23 (6 april) marta 1917. komandant 2.Srpsko-Hrvatsk
Slovenačkog u Bizertá puka (nije ni obrazovan) i ko-
mandant logora Nadór u Bizerti.

Od 14 (27) marta 1919.god. komandant 5.šandamerijske
brigade u Ljubljani.

Od 21.maja 1920 komandant Jazerskog odreda u Koruš-
koj i komandant Celovačkog odreda u Celovcu (Klagen-
furt).

Od 14 (27) jula 1920. pomoćnik komandanta šandamerije
u Beogradu.

Od 17. septembra 1923. god. do 14. februara 1924. komandant Dunavske divizijske oblasti.

Od 14. februara 1924. do 11. aprila 1929. komandant Švedijske divizije 11. aprila 1929. pensionisan.

Javno pohvaljen
grajskom naredbom

Na Solunskom frontu naredbom Komandanta II armije br. 5, 3. marta 1917; na Koruškem frontu naredbom komandanta III armije 5. maja 1920.

Ratna odlikovanja
u vojsci

Zlatnu medalju za hrabrost 1913; Spomenicu za Srpsko-Turski rat 1912-1913; Spomenicu za Srpsko-Bugarski rat 1913; Karađorđjevu zvezdu sa mačevima IV st. 1915; Beli orao sa mačevima IV st. 1918; Albanaku Spomenicu 1920; Karađorđjeva zvezda sa mačevima III stepena, 15. maj 1920; Beli orao sa mačevima III st. 1920; Spomenica za rat Oslobođenja i Ujedinjenja 1914-1918, 1920 god; Beli orao III stepena bez mačeva 1928; Sava sa lentom I st. 1929.

Strana ratna odli-
kovanja

Ruski Sv. Stanislava sa mačevima III st. 1916; Tuniski Nišan Iftikar 1917.

Štampani originalni
radovi-Dela

"Uloga i rad 19 pešadij. puka I poziva u 1914 god.", štampan 1926 god., nagradjen najvećom nagradom (5 avg.) od strane Kraljevske Akademije, 6. marta 1931; "Kako se Švedinci bore", 1927; "Švedijska divizija I poziva 1915". I knjiga 1930 II i III 1935 god; "Druga srpska armija u I Balkanskom ratu 1912-1913".

Vazduhoplovstvo Srbije i Crne Gore 1914, u rukopisu na srpskom otkupila 1948 Komanda vazduhoplovstva ali ga nije štampala. Primljena sa enciklopediju nemačkog ministira vazduhoplovstva na nemačkom. Uprisan i pešanja 1892-1914 u rukopisu.

Vajno delo 1963 god.: "Propast srpskih rekruta 1915", izašla Srpska Akademija nauke i umetnosti, kao posebno izdanje 1967 god.

Studije

Na grobu generala Štefanika Vojni Vesnik 1933.
 Izvod iz ove studije štampan u Bratislavi u listu
 "Slovenski denik" pod naslovom "Štefanek v arpskoj
 armadi" a odatle preštampano u delo "Štefanik",
 Prag-Bratislava 1938.

Glasici

"Moja na Belom kamenu" 16. avgusta 1914, Ratnik
 septembra 1925, "Orde de bataille des Serbiens en
 armes Krigsbeginn 1914, Böhmerswald's Bühne im
 Felde Budvaja ant 1926, "Prvi put na Jadranu",
 Jadranska straža Split 1927, "Borba kod sela
 Trnovca I. bataljona 13. pešad. puka 8. oktobra 1912"
 Ratnik novembra 1930, Povodom članka divizij. ge-
 nerala Vojislava N. Tomića "Pad 11 pešad. puka Kara-
 džordže I poziva u Sremu", Ratnik januara 1930,
 "Humke govore" Glas Šumadije 12 juli 1932, "Ponovo
 u borbi kod sela Trnovca", Ratnik januara 1932,
 "Ovećenje nemačkog ratničkog groblja u Smederevu"
 Vojni Vesnik dec. 1937, "Sa nacionalne svečanosti
 u selu Vrbovcu kod Smedereva Vojni Vesnik juli
 1939, "Bombardovanje Kragujevca 1915", Glasnik
 rezervnih oficira i ratnika novembra 1940, "Moja
 najmladji vojnik" Vojni Vesnik april 1940, "Sa
 Šumadijskom divizijom od Smedereva do Valca"
 1915 govor na radiu.

Politika

Šumadijska divizija I poziva u Sremu 1914, Poli-
 tika 16 i 25 novembra 1930.

Pioniri čehoslovačke slobode- tragičan kraj prvog
 ministra vojnog, Politika 5 i 6 maja 1933.

Ovećenje groblja palih nemačkih vojnika u masi-
 manju Smedereva 1915, Politika 30 maja 1937.

Naša golubija pošta u selu Medoševcu kod Niša,
Politika 1 mart 1938.

Herojska odbrana sela Vrbovca, 6. oktobra 1915.,
Politika 13. sept. 1938.

Pred proslavu 25 godišnjice Cerske bitke Šumadijske
divizije I poziva u Cerskoj bitci 1914. Politika,
16 avgusta 1939.

Jedno tužno sećanje na 19. oktobar 1915 kod sela
Vrbovca i Male Krsne, Politika 19. oktobra 1939.

Prelaz Šumadijske divizije I poziva preko Save
1914, Politika 16 novembra 1939.

Šumadijska divizija I poziva u Sremu 1914., Politika
25 novembra 1939.

Danas će na Cetinju biti otkriven spomenik onim
brodolomnicima koji su se na Badnji dan 1915,
udavili u Zalivu Sv. Jovana Medovskog, Politika,
6 juna 1940.

Srpsko vazduhoplovstvo 1914, Politika 15 juli
1940.

P R E V O D I

1. - UPOREDJENJE IZMIRAJU GRUŽANE NOĆI BUGARSKE I TURSKE-TAKTIČKA STUDIJA O BORBI TURAKA SA USTANICIMA, s bugarskog od Petra Drvingova, Ratnik, septembra-decembar 1905.
2. KOMUNIKACIJE U DOLINI RIBE STRUMICE, s bugarskog, od dr.Marešina, Ratnik, 1905.
3. GRUŽANA SNAGA BUGARSKE, s nemačkog od potpukovnika Riharda fon Maha, s predgovorom generala pešadije Kolmara fon der Golca, Berlin 1905, Ratnik, maj-juni 1906.

B I O G R A F I J E

1. NAD ODRON GENERALA DRAGUTINA I. DIMITRIJEVIĆA, komandanta celokupne žandarmerije. Časopis Policijska, juli-avgust 1921, str.652-654.
2. USPOMENA NA GENERAL-EJTBWANTA JOSEFA ŠENÁ, časopis der Heimat Böhne in WELTKRIEGE, Rajhenberg, Českoslovačka,1933; na srpskom Vojni Vesnik, decembar 1933.
3. VOJISLAV N.TOMIĆ, Politika, 13.novembar 1937.
4. KRUPNA FIGURA GENERALA ŽIVKA PAVLOVIĆA KAO VOJVNIKA I ČOVEKA, Politika, 4.maj 1938.
5. UMRO JE ARMIJSKI GENERAL BOŽIDAR TERZIĆ, BIVŠI MINISTAR VOJNI, Politika, 30 septembar 1939.
6. ŽIVAN L. STOJANOVIĆ, SUDSKI PUKOVNIK, Politika, 26.februara 1940.

17 avgusta 1963.
Beograd

Dobrosav J.Milenković s.r.
general potpukovnik u pensiji
27 mart 137. 44-898

Генералове мезимице, ћерке Јелена (десно) и Анка

ЗОРКА А. МИЛЕНКОВИЋ

У браку генерала Добросава Ј. Миленковића и Зорке А. Вујић укрстиле су се две јаке породичне лозе па осећам обавезу да, макар телеграфски, напишем неколико речи и о родбинским везама генералове супруге.

Зорка Миленковић је била ћерка Атанасија Вујића (1838-1898), начелника министарства грађевине и Анке Вујић - Пљакић (1848 – 1918) и сестра Душана Вујића (1866-1913), члана Главне контроле (Устав Краљевине Србије из 1888) и Владислава Вујића (1870 – 1894), судског писара. Зорка Миленковић је имала и сестру Милицу (1873 – 1930), која је била удата за Петра Мишића. Због неких будућих истраживача, напоменућемо и презиме њене баке Персиде, презивала се Натошевић.

Праунук Зоркине сестре Милице, Петар М. Марковић (1960), је доктор (офталмолог, очни лекар), у Клиничко-болничком центру „Звездара“ у Београду.

Доктор Александар Поповић, Добросављев и Зоркин зет, је рођен у Добринцима (Рума), од оца Чедомира („управитеља општине“) и мајке Петрије Поповић (д. Јаношевић), завршио медицину у Грацу.

Душан А. Поповић је рођен у селу Пивнице, општина Бачка Паланка, медицину је завршио у Београду, а докторирао у Новом Саду 1962. године (први доктор наука на Медицинском факултету у Новом Саду).

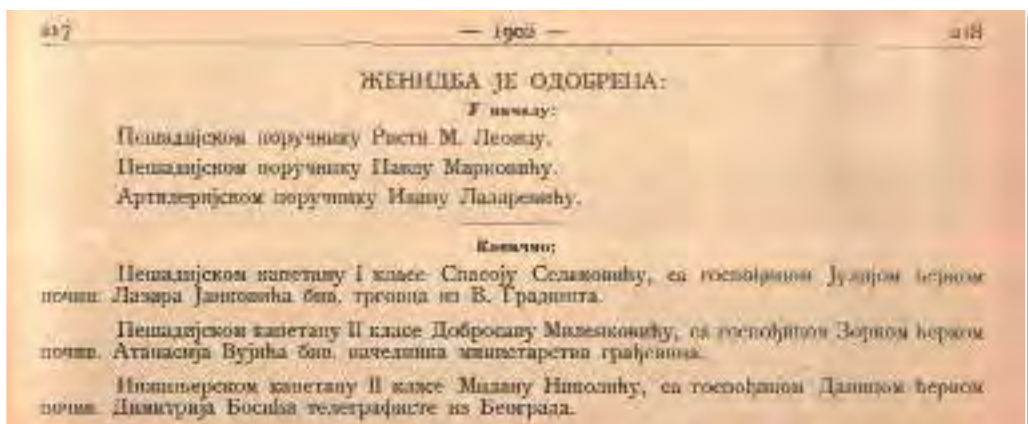
Чедомир Поповић је погинуо 1944. приликом бомбардовања Београда од стране савезника (Енглеза).

Супруга Атанасија Вујића и мајка Зорке Миленковић, Анка Пљакић, била је ћерка Константина Пљакића и Персиде Натошевић и унука Саве Карађорђевић, најстарије Карађорђеове ћерке и војводе карановачке нахије Антонија Ристића прозваног Пљакић. Антоније Ристић је убио некаквог Турчина Пљаку и био прозван у народу Пљака и тако се презиме Ристић преточило у Пљакић по којем је ова фамилија остала позната у народу до данашњег дана. Тако је и његов син Константин, уместо Ристић, постао Пљакић.

Константин Пљакић је био мајор по чину, ађутант кнеза Александра Карађорђевића, који му је, иначе, био ујак.

Прауници Антонија Пљакића (Ристића) и Саве Карађорђевић су били Војислав С. Павловић (погинуо на Солунском фронту 1916. године), Михаило С. Павловић, велетрговац и задужбинар у Пожаревцу и Даница Барили, рођ. Павловић, мајка Милене Павловић – Барили, познате сликарке.

С обзиром да се српске породице препознају и по крсним славама, које се по мушкој вертикали ретко мењају, напоменућу да је генерал Миленковић славио Ђурђиц (16. новембар). Један број Миленковића такође слави ову, а други, у Војнику, Дворишту и Пањевцу, где их данас највише има, слави Светог великомученика Јевстатија (03. октобар).

Извод из Службеног војног листа из 1902. године

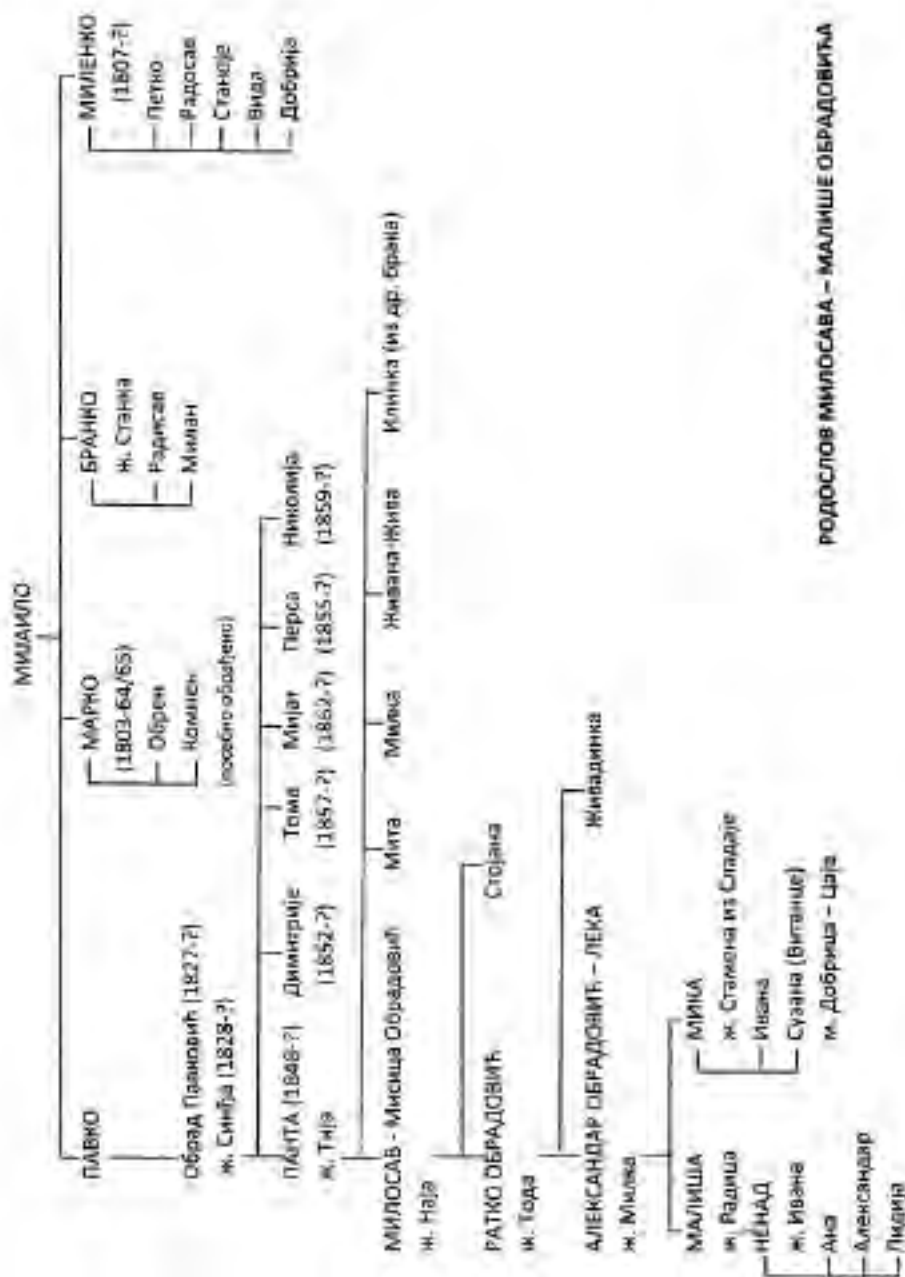
РОДОСЛОВИ МАЛИШЕ ОБРАДОВИЋА И МИРЕ АВРАМОВИЋ

Овом причом заокружимо списак најпознатијих Стењевчана: Милована и Станка Ћосића и Станисава и Добросава Миленковића уз констатацију да њихова имена не носи ни једна установа нити улица у општини Деспотовац.

Као што негде написах, Стењевац је село средње величине и у њему су сви фамилија и у буквалном смислу. Женило се и удавало међусобно, ту у атару села, па су сада сви крвно повезани. Најбољи примери су родослови Милосава – Малише Обрадовића и Мирјане Аврамовић (д. Љубисављевић).

Малиша је од Бугарчића, од Мијаила, односно, његовог сина Павка и унука Обрада, по којем је Обрадовић. Његова супруга Радица је по мајци Вељићка, а по оцу Чупићка. Малиша је у сродству и са Ћосићима, дакле са свима који су давних тридесетих, на почетку осамнаестог века, основали село. Слично је и код Мире Аврамовић, која је и од Вељића и од Бугарчића, по мајчиним родитељима Стојани и Добросаву, а са очеве стране и од Ћосића.

На следећим странама је графичка обрада ова два родослова.

СТЕЊЕВАЦ НЕКАДА И ДАНАС

У овој књизи кроз статистику помињали смо неколико периода села Стењевац: 1819, 1835, 1863, 1907-1935.

Према Станоју М. Мијатовићу године 1819. Стењевац је имао 17 кућа и 22 пореске главе.

Према званичном државном попису 1835. године стање је исто као 16 година раније, а 1863. године (Државни попис у Горњој Ресави; др Бранко Перуничкић) село је имало 49 домаћинстава (детале пописа имате на претходним странама).

Седам година касније (податак Станоја М. Мијатовића) било је 65 пореских глава, што значи исто толико, или нешто мање, домаћинстава.

Исти аутор у књизи „Ресава, насеља и порекло становништва“, чије је писање започео 1907. а завршио 1935. године, наводи да село око 1830. има 107 кућа (навешћемо њихов број по презименима и крсним славама): Ћосићи 30 кућа - Св. Ђорђе и Ђурђевдан, Митровићи 5 кућа – Св. Стеван, Вељићи 25 кућа – Аранђеловдан, Лукићи 10 кућа – Св. Јован, Чупићи 10 кућа - Аранђеловдан (нису у сродству са Вељићима), Бугарчићи 20 кућа - Св. Никола, Војиновићи 5 кућа – Св. Тодор и Нонићи 2 куће - Ђурђевдан.

Према попису из 2011. године Стењевац има 181, рачунајући и 19 домаћинстава Водне који гласају у Стењевцу, али само село имало је 162 домаћинства са 761 становником. Стамбених јединица је 232, што значи да поједина домаћинства имају по две или више кућа у истом дворишту или на различитим местима у селу. У овом попису 81 домаћинство се изјаснило да се бави пољопривредом, што није баш логично, јер су сва домаћинства претежно пољопривредна. Једино објашњење је да се ради о старачким домаћинствима чији су млађи чланови на раду у иностранству, па је пољопривреда запостављена. То поткрепљује и податак да је 149 особа у иностранству, што радно способних, што њихових млађих чланова домаћинстава.

На претходној страни имате попис слава у Стењевцу из поменуте књиге Станоја М. Мијатовића која је штампана 1930. године. После тачно 84 године урадили смо нешто слично: попис свих домаћинстава и њихових чланова (по методологији коришћеној 1863) и свих крсних слава у селу. Ово истраживање је завршено закључно са 15. јулом 2015. године):

1. Марко Јакшић (1940) – **Ђурђеџдан**, супруга Симка (1941), синовац Дејан (1971), Добросављевић, снаха Смиља (1971), унука Даније-ла(1994) и унук Данијел (1996),
2. Милутин Радисављевић (1936) – **Ђурђеџдан**, син Зоран (1966), унук Милош (1990),
3. Марко Милошевић (1954) – **Ђурђеџдан**, супруга Мила (1960), синови Југослав (1977) и Јовица (1978),
4. Зорица Милановић (1966) - **Ђурђеџдан**, синови Милош (1989) и Урош (1996), снаха Јелена и унук Јован (2012),
5. Драгољуб Милановић (1952) – **Ђурђеџдан**, супруга Драгица (1954),
6. Милија Добросављевић (1938) – **Ђурђеџдан**, супруга Мица (1942), син Горан (1963), снаха Горица (1969), унуци Ненад (1988) и Предраг (1993), снахе Марија и Ивана (1993) , праунук Страхиња (2013), Илија (2015),
7. Зоран Бокан (1977) – **Св. Никола**, мајка Бранка (1960), супруга Драгана , ћерка Кристина и син Немања
8. Бојан Бокан (1977) – **Св. Никола**, супруга Слађана (1976), мајка Живи-ца (1954), брат Владица (1988) и сестра Јелена(1992),
9. Миодраг-Миле Добросављевић (1952) – **Ђурђеџдан**, супруга Снежана (1962), ћерка Марина (2003)
10. Славољуб Миљковић (1939) – **Св. Јован**, супруга Симка (1940), синови Бранко (1959) и Славиша (1970)
11. Браниша Радивојевић (1969) – **Ђурђеџдан**, мајка Радосава (1950), су-пруга Маја (1972), ћерке Тања и Тамара
12. Слађана (Милосав) Радојевић – Радивојевић (1970) - **Ђурђеџдан**, мајка Милоранка (1947), супруг Зоран Радојевић (1968), син Александар (1996) и ћерка Сандра (1989),
13. Милојко Радивојевић (1951) – **Ђурђеџдан**, супруга Мирјана (1950), ћерка Оливера (1975),
14. Стеванка Никодијевић (1949) – **Аранђеловдан**
15. Симка Николић (1939) – **Ђурђеџдан**, супруг Миодраг (1930), ћерка Ма-рица (1962),
16. Мирјана Радосављевић (1958) – **Св. Стеван**, син Елвис Банић (1986),
17. Драган Николић(1956) - **Ђурђеџдан**, супруга Љиљана (1964), син Иван (1986), снаха Лидија, унук Марјан (2008) и унука Магдалена (2014),

18. Миодраг-Мига Радосављевић (1961) – **Св. Стеван**, мајка Милева (1939), супруга Биљана (1968), син Сениша (1987), снаха Слободанка (1993),
19. Милун Ристић (1956) – **Ђурђељдан**, супруга Нада (1955), ћерка Светлана (1981), син Саша (1979),
20. Саша Никодијевић (1966)– **Ђурђељдан**, супруга Љубинка (1961), синови Стефан (1993) и Радосав (1988), ћерка (Љубинкина из првог брака) Анита Тодоровић (1982)
21. Миодраг-Мига Миладиновић (1938) – **Петковица**, син Мирољуб (1963),
22. Радојко Павловић (1938) - **Петковица**, супруга Бранка(1942), син Зоран (1964),
23. Мила Павловић (1946) - **Петковица**, ћерка Виолета (1967), унук Јасмин Младик,
24. Мирољуб-Љупче Младеновић (1955) – **Св. Стеван**, супруга Љиља (1953), ћерка Сашка (1980), унука Марија (2007),
25. Миле Миладиновић (1952) – **Ђурђељдан**, супруга Мирјана (1952), син Бојан (1976), снаха Драгана (1977), унуке Милица (1998) и Аница (2001) и унук Илија (2004),
26. Владимир Миљковић (1937) – **Св. Јован**, супруга Милка (1936),
27. Станиша Тодоровић (1950) – **Св. Никола**, супруга Рада (1952), син Браниша (1969), снаха Слађана (1972), унуке Мирјана (1998) и Јелена (1992), унук Немања (1998),
28. Миле Тодоровић (1967)– **Св. Никола**, мајка Гордана (1948), супруга Јасмина (1967), син Милан (1988), ћерка Милена (1991), снаха Кристина (1990), унук Матеја (2013),
29. Радосав - Раче Ђорђевић (1942) – **Ђурђељдан**, ћерка Биљана (1969), зет Зоран (1966), унука Весна(1988) и унук Никола (1990),
30. Томислав Гркић (1954) – **Ђурђељдан**, супруга Младенка (1958), ташта Борка (1938), син Дарко (1979), снаха Данијела (1979), унуке Селена (2003) и Невена (2005),
31. Стојанка Димитријевић (1954) – **Св. Никола**
32. Милутин Радовановић (1931) – **Ђурђељдан**, супруга Загорка (1931), син Љубиша (1954),
33. Јова Јеремић (1937) – **Св. Тодор**,
34. Милосав Милојевић (1965) – **Аранђеловдан**, отац Драгољуб (1940), мајка Љиљана (1942), супруга Славица (1967), ћерке Јована (1991) и Кристина (1993),

35. Предраг Антић (1969) – **Аранђеловдан**, супруга Оливера (1976), ћерке Ивана (1993) и Катарина (1995),
36. Владан Радовановић (1963) – **Ђурђевдан**, супруга Љиљана (1965), мајка Стојанка (1944), син Немања (1989), ћерка Јелена (1991),
37. Мирољуб Радовановић (1957) – **Ђурђевдан**, мајка Драгица (1937), супруга Зорица (1961),
38. Ђурђе Обрадовић (1955) – **Ђурђевдан**, супруга Верица (1965), ћерка Нинослава (1996),
39. Милосав Марковић (1951) – **Ђурђевдан**,
40. Радомир Драгутиновић (1943) – **Ђурђевдан**, супруга Милка (1947), син Славиша (1965), унук Иван (1990), унук Јована (1988) и Татјана (1989) и праунук Лука (2014),
41. Радојко Андрић (1946) – **Ђурђевдан**,
42. Милорад Ђорђевић (1953) – **Ђурђевдан**, супруга Драгана (1961), син Александар (1988),
43. Радивоје Зарић (1939) – **Ђурђевдан**, супруга Божинка (1941)
44. Миле Ђорђевић (1936) – **Ђурђевдан**, ћерка Борјана (1959), унука Александра (1999),
45. Станиша Ђорђевић (1946) – **Ђурђевдан**, супруга Ружица (1947), син Саша (1972), снаха Драгана (1972), унука Јулијана (2013), унук Ђорђе (2014),
46. Млађа Богосављевић (1959) – **Ђурђевдан**,
47. Аца Богосављевић (1961) – **Ђурђевдан**, супруга Јелена (1968), син Борко (1993), ћерка Катарина (1995),
48. Славиша Миљковић (1966) – **Св. Никола**, мајка Драгица (1947), супруга Славица (1966),
49. Станиша Марковић (1954) – **Св. Алимпије**, супруга Радмила (1957), ћерка Ивана (1984), зет Предраг (1980), унук Михајло (2009) и унука Марија (2012),
50. Миодраг Марковић (1955) – **Аранђеловдан**, мајка Вера (1933), супруга Младенка (1959),
51. Слободан Ристић (1962) – **Ђурђевдан**, мајка Аница (1940), братанац Златко (1988),
52. Милосава Милосављевић (1955) – **Аранђеловдан**, син Драган (1975),
53. Станиша Миљковић (1954) – **Св. Јован**, супруга Љубица (1964), син Владан (1981), снаха Александра (1981), унук Мила (2012) и Вера (2014),

54. Миле Јовановић (1961) – **Ђурђељдан**, супруга Стојанка (1966), синови Ненад (1993) и Милош (1996),
55. Милка Терзић (1951) – **Ђурђељдан**,
56. Зоран Миленковић (1966) – **Ђурђељдан**, отац Милутин (1937), мајка Ружица (1940), супруга Верица (1970, син Милан (1988),
57. Предраг Јеремић (1956) – **Св. Тодор**,
58. Радосав-Рала Стојановић (1940) – **Св. Тодор**, ћерка Драгана (1965), зет Десибор (1959), унук Слободан (1987), унука (жена Слободанова) Катарина (1992), прауници Лазар (2012) праунук Богдан (2014)
59. Миодраг-Моња Стојановић (1944) – **Св. Тодор**, супруга Добрила (1946), син Дејан (1971), снаха Благица (1973), унук Александар (1993), унука Марина (1997),
60. Драгиша Радосевић (1950) – **Св. Тодор**, супруга Славица (1959), мајка Босиљка (1927), син Мишко (1987), брат Младен - Ћира (1953),
61. Влатко Бранковић (1966) – **Св. Тодор**, отац Добривоје (1941), супруга Драгана (1972), син Данијел (1993), ћерке Данијела (1990) и Валентина (1996),
62. Рада Милосављевић(1933) - **Св. Јован**,
63. Драган Милосављевић (1953)– **Св. Јован**, супруга Милка (1955), ћерка Зорица (1977), зет Виктор (1974), унука Јована (1995), унук Драган (1997),
64. Радолуб Обреновић (1956) – **Св. Никола**, супруга Драгана (1965), син Бојан (1982), снаха Јелена(1986), унуке Александра (2003), Софија (2004), Јована (2007), уници Огњен (2012) и Страхинја (2014),
65. Дамљан Обрадовић (1956) – **Св. Никола**, супруга Зорица (1957), синови Микица (1981) и Мишко (1981, снахе Сања (1985) и Тамара (1984), унуке Тамара (2004) и Тереза (2008), унук Илија и унуке Надица (Мишко) и Николина (Мишко),
66. Рајко Миладиновић (1958) – **Петковица**, отац Стаменко (1930), супруга Смиљана (1961), сина Далибор (1982), снаха Татјана (1983), уници Вељко (2003), Кристијан (2009) и Милош (2011),
67. Милутин Обрадовић (1928) – **Св. Никола**, супруга Гордана (1935),
68. Драгољуб Миладиновић (1944) – **Св. Никола**, супруга Лепојка (1946), син Небојша (1969), снаха Марија (1973), уници Никола (1995) и Немања (1997),

69. Бранко Обреновић (1956) – **Св. Никола**, мајка Олга (1935), супруга Светлана (1965), син Саша (1983), снаха Сандра (1993), унуци Давид (2011) и Михајло (2014) и ћерка Стефана (2003),
70. Горан Марковић (1967) – **Св. Никола**, супруга Светлана (1968), син Бобан (1992),
71. Милорад Миленковић (1966) – **Св. Никола**,
72. Божица Обреновић (1958) – **Св. Никола**, син Радослав (1977),
73. Миодраг Димитријевић (1946) – **Аранђеловдан**, супруга Малина (1954), син Владан (1974),
74. Мика Обрадовић (1952) – **Св. Никола**, супруга Стамена (1957), ћерка Ивана (1980),
75. Милосав-Малиша Обрадовић (1954) - **Св. Никола**, супруга Радица (1956), син Ненад (1979), снаха Ивана (1984), унуке Ана (2002), Лидија (2008), унук Александар (2003)
76. Зоран Миљковић – **Св. Никола**, мајка Мирјана (1945), супруга Јагода (1964), синови Милош (1990) и Мирослав (1988), снаха Александра (1992),
77. Радољуб Миљковић (1954) – **Св. Никола**, отац Мирко (1936), мајка Ко-стадинка (1935), супруга Косана (1951), ћерка Наташа (1980), унук Стефан (2000) и унука Јована (1999),
78. Небојша Милосављевић (1963) – **Ђурђевдан**, синови Саша (1986) и Ненад (1987),
79. Стаменка (1932), **Св. Никола**,
80. Стамат Милосављевић (1959) – **Аранђеловдан**, отац Милија (1933), мајка Вера (1937), ћерка Оливера (1992)
81. Драган Радосављевић (1959) – **Аранђеловдан**, мајка Милена (1938), супруга Добрила (1963), син Милан (1985), снаха Ивана (1986), унуке Тамара (2007) и Тијана (2010),
82. Далибор Стојадиновић (1979) – **Аранђеловдан**, ташта Милостива (1946), супруга Ана (1985), баба Милана Миљковић (1926), син Стефан (2006) и ћерка Милица (2012),
83. Браниша Обрадовић (1956) – **Аранђеловдан**, супруга Славица (1958), мајка Милица (1936), син Ивица (1980), снаха Јадранка (1981), унук Михајло (2006),
84. Света Илић (1951)– **Св. Алимпије**, супруга Весна (1960), син Драган (1975) и унук Марко (1998)

85. Стана Најдановић (1938) - **Петковица**,
86. Радиша Сретеновић (1956)– **Св. Алимпије**,
87. Бојан Радојковић(1951) – **Св. Тодор**, супруга Милица (1957), син Дејан (1977), снаха Бојана (1980) и унук Кристијан (1997),
88. Аца Тодоровић (1954)- **Св. Алимпије**, таст Милија Јакшић (1940), ташта Мила (1939), супруга Јела (1958) и син Саша (1980)
89. Милован Милојевић (1952) – **Аранђеловдан**, мајка Загорка (1928), супруга Миленка (1950), син Зоран (1969), снаха Биљана (1977), унуке Љиљана (1994) и Анђела (1997) и унук Данијел (2001),
90. Милун Марковић (1961)– **Аранђеловдан**, отац Богомир (1938), син Стефан-Денис (1998), ћерка Александра-Слађана (2001),
91. Слободан Ђурђевић (1952) – **Св. Јован**, мајка Милојка (1929), супруга Ружица (1959), син Веран (1983), снаха Ивана (1983), унуке Сара (2007) и Тара (2010),
92. Миле Андрић (1955) – **Аранђеловдан**, супруга Вера (1960), ћерка Тајана (1983), зет Бобан (1976), и унук Жељко (2003),
93. Нада Николић (1948) – **Митровдан**,
94. Јова Вулић (1947)– **Св. Јован**, супруга Стојанка (1950), син Зоран (1970), снаха Бојана (1973) и унука Милица (2011),
95. Мирјана Милосављевић (1963) – **Св. Јован**, син Ненад (1981),
96. Радосава Миленковић (1926) - **Св. Јован**,
97. Срђан Марјановић (1975)– **Св. Јован**, мајка Зорица (1952), супруга Јасмина (1978), син Урош (1997),
98. Миломир Радосављевић (1932) - **Св. Јован**,
99. Игор Миленковић (1987) – **Аранђеловдан**, баба Милица (1943), отац Станојло (1960), мајка Весна (1965),
100. Зоран Тодоровић (1956) - **Св. Стеван**, маћеха Душанка (1937), супруга Слађана (1961),
101. Милосав Тодоровић (1956) – **Св. Стеван**, отац Владимир (1931), мајка Милица (1935), супруга Јасмина (1966), син Драган (1983), снаха Ивана (1988), унук Петар (2013) и унука Јана (2010),
102. Миодраг Љубисављевић (1949) – **Аранђеловдан**, супруга Стојана (1952), син Златко (1974), снаха Јасмина (1974), унуци Петар (1994) и Владимир (1996),
103. Љубинка Марковић (1932) – **Аранђеловдан**,

104. Томислав Радосављевић (1931) – **Аранђеловдан**,
105. Живорад Стојадиновић (1953) – **Св. Јован**, супруга Душанка (1957), син Игор (1976), снаха Сузана (1979), унуке Тамара (1999) и Јулијана (2003) и унук Мартин (2007),
106. Милорад-Либе Милосављевић (1934) - **Аранђеловдан**, супруга Стана (1951), ћерка Жаклина (1970),
107. Милојко Милутиновић (1938) – **Аранђеловдан**, супруга Милосава (1942),
108. Милосав Миладиновић (1941)– **Аранђеловдан**, супруга Нада (1943), син Горан (1967), снаха Данијела (1976), унуци Топлица (1997) и Милош (1999),
109. Мирко Ивановић (1946)– **Аранђеловдан**, супруга Милостива (1947), син Милорад (1966), снаха Зорица (1961), унук Миљан (1988) и унуке Маријана (1986) и Марина (1988),
110. Раде Радивојевић (1959) – **Аранђеловдан**, супруга Милојка (1958)
111. Живорад Перић (1929) - **Ђурђеџдан**, супруга Рада (1931), син Драгослав (1954), снаха Станкица (1966), унук Марко (1994),
112. Драган Панић (1982)–**Ђурђеџдан**, супруга Сања (1982), мајка Зорица (1960), баба Даница (1930), ћерке Сара (2007) и Каја (2008),
113. Новица Бошковић (1966) – **Ђурђеџдан**, мајка Божана Панић (1945), супруга Драгана (1974), син Никола (1996),
114. Бранко Панић (1958)–**Ђурђеџдан**, мајка Гордана (1941), супруга Душанка (1962),
115. Раденко Панић – **Ђурђеџдан** (1951), супруга Слада (1953), син Бобан (1976), снаха Данијела (1981), унук Вељко (2003), унука Вања (2005)
116. Жика Љубисављевић (1930) – **Ђурђеџдан**, ћерка Горица (1967), унуци Милан (1987) и Топлица (1988),
117. Раденко Љубисављевић (1957) – **Ђурђеџдан**, супруга Дара (1966), син Иван (1993), ћерка Ивана (1993),
118. Бора Милутиновић (1950) – **Ђурђеџдан**, супруга Радица (1954),
119. Миодраг - Миле Ђорђевић (1961) – **Ђурђеџдан**, отац Драгослав (1940), супруга Влатка (1966), син Милош (1989), снаха Јелена (1994), унука Лена (2014),
120. Света Радисављевић (1956) – **Ђурђеџдан**, отац Милан (1931), супруга Светлана (1959), ћерка Данијела (1988),

121. Лаза Радосављевић (1932) – **Аранђеловдан**, супруга Драга (1938), синови Миодраг (1957) и Ненад (1966),
122. Драгољуб Јовановић (1956) – **Св. Тодор**, отац Љубиша (1935), мајка Драгица (1937), супруга Рада (1960), син Ивица (1982), ћерка Ивана (1988),
123. Драган Миладиновић (1967) – **Петковица**, ћерка Тамара (1995),
124. Милојко Радовановић (1939) – **Ђурђевдан**, син Милосав (1958), снаха Горица (1961), унук Небојша (1980), унука Јасмина (1979), прауници Игор (2009), Исидора (2005),
125. Стаменко Милановић (1946) – **Ђурђевдан**, супруга Радмила (1945), син Радосав (1964), снаха Смиљана (1969), унук Иван (1986),
126. Милосав Милановић (1940) – **Ђурђевдан**, супруга Вера (1941),
127. Горан Милановић (1970) – **Ђурђевдан**, мајка Љубинка (1948), супруга Данијела (1976), син Лазар (2001) и ћерка Александра (1997)
128. Зоран Милановић (1961) – **Ђурђевдан**, супруга Борјана Милутиновић (1964), ћерке Јелена (1990) и Јасна (1993),
129. Драган Панић (1956) – **Св. Тодор**, супруга Милоранка (1955), син Златко (1974), син Зоран (1977) и снаха Лидија (1979), унуци Никола (1999) и Душан (2002),
130. Браниша Радовановић (1982) – **Ђурђевдан**, ћерке Анђела (2007), Емилија (2008) и Леа (2014),
131. Драгиша Ђорђевић (1953) – **Св. Тодор**, мајка Рада (1932), супруга Јелица (1956), ћерка Сузана (1976),
132. Добрила Милосављевић (1947) – **Св. Јован**, синови Зоран (1964) и Горан (1969),
133. Андријана Марковић (1980) – **Ђурђевдан**, отац Мика (1957), супруг Златко (1987), син Алакса (2008), ћерка Ива (2010),
134. Миле Радивојевић (1965) – **Аранђеловдан**, отац Миломир (1938), супруга Слађана (1967)
135. Мирослава Вулић (1954) – **Св. Јован**, ћерка Слађана (1971),
136. Филип Милосављевић (1962) – **Благовести**, супруга Станислава (1976), ћерке Милица (1998), Милина (2004) и син Богдан (2006),
137. Миодраг Панић (1953) – **Аранђеловдан**, супруга Миља (1953), ташта Мирослава Милетић (1929)
138. Драган Миленковић (1976) – **Ђурђевдан**, супруга Наташа (1980), син Миљан (1998),

139. Бранислав Димитријевић (1950) – **Св. Јован**, супруга Мица (1954), син Зоран (1979), снаха Александра (1986), унук Вељко (2005), унука Милица (2008),
140. Бојан Димитријевић (1973) – **Св. Јован**, супруга Златана (1974), синови Горан (1995) и Милан (1996),
141. Богомир Перић (1950) – **Ђурђевдан**, супруга Верица (1958), син Милан (1979),
142. Момчило Марковић (1952) – **Аранђеловдан**, мајка Десанка (1928), супруга Љиљана (1953), ћерка Весна Стојадиновић (1975), зет Ненад (1973), синови Александар (1999), Михајло (2006),
143. Милен Обрадовић (1939) – **Св. Никола**, супруга Милица (1945), син Добрица (1964), снаха Милица (1962), унук Гордан (1987),
144. Мишко Ђорђевић – **Св. Илија**, супруга Васа Милосављевић
145. Бранко Милосављевић – **Аранђеловдан** (1958), супруга Славица (1965), син Аца (1988), ћерка Маја (1987), зет Милош (1982), унук Огњен (2012).
146. Томислав Димитријевић (1948) – **Аранђеловдан**, мајка Стана (1927), супруга Радмила (1954), син Дејан (1971), снаха Љиљана (1973), унук Саша (1993) и унука Светлана (1996),
147. Миле Марковић (1956) – **Св. Никола**, мајка Вера (1940), супруга Љиљана (1961), синови Игор (1987) и Александар (1999),
148. Милун Милосављевић (1950) – **Аранђеловдан**, мајка Даринка (1922), супруга Зорица (1961),
149. Новица Митровић (1954) – **Св. Стеван**, мајка Видосава (1932),
150. Драгољуб Добросављевић (1950) – **Петковица**, супруга Мирјана (1951), синови Душан (1970), Раденко (1972), снаха Данка (1978), унук Владимир (1998), унука Вања (2014),
151. Мирко Јакшић (1955) – **Аранђеловдан**, мајка Љубинка (1933), супруга Смиља (1963), ћерка Јелена (1993),
152. Срећко Добросављевић (1974) – **Ђурђевдан**, мајка Слађана (1959), стриц Станиша (1954), супруга Слађана (1977)), ћерка Данијела (1998), синови Добрица (2002) и Давид (2007),
153. Станиша Ђурђевић(1952) – **Св. Јован**, отац Драгиша (1931), супруга Нада (1951), ћерке Љиљана (1975) и Мирјана (1985),
154. Милосав Гвоздић (1947) – **Аранђеловдан**, ташта Бранислава (1932), супруга Добрила (1952), син Миле (1969), унуци Саша (1992) и Милован (1998),

155. Милан Добросављевић (1946) – **Ђурђеџдан**, ташта Ева (1932), супруга Радосава (1951), син Драган (1969), снаха Милостија (1971), унуци Милош (1990) и Стефан (1994), унука Данијела (1991) и праунука Хелена (2015),
156. Недељко Мијајловић (1956) – **Св. Јован**, супруга Милица (1964), синови Ненад (1982), Жељко (1985) и Дарко (1992), снаха Милијана (1987), унук Данило (2009),
157. Драган Марковић – Мачак (1962) – **Аранђеловдан**, мајка Миља (1941), супруга Весна (1967), ћерке Милица (1990) и Љиља (1988),
158. Јевросима - Роса Томић (1935) – **Аранђеловдан**, ћерка Драгана (1967),
159. Бранислав Тимотијевић (1948) – **Аранђеловдан**, мајка Бранка (1926), супруга Светлана (1951), син Владан (1953), снаха Адријана (1984),
160. Тома Миленковић (1950) – **Ђурђеџдан**, супруга Миленка (1952), синови Саша (1975) и Славиша (1979), снаха Сузана (1975), унуке Кристина (2001), Вања (2005) и Сара (2006),
161. Вера Митић (1930) - **Петковица**
162. Миланка Поповић (1942),
163. Братислав Николић (1951), супруга Душанка (1955),
164. Љиљана Недељковић (1956), супруг Драган (1960),
165. Милена Првуловић (1981),
166. Јелена Првуловић (1979), син Стефан (2008),
167. Даница Миловановић (1956),
168. Живојин Пејић (1967), рударски радник.

У односу на прве деценије двадесетог века данас у Стењевцу 58 кућа слави Ђурђеџдан, 21 – Св. Николу, 34 - Аранђеловдан, 18 - Св. Јована, 6 – Св. Стевана, 8 - Петковицу, 11 – Св. Тодора, 3 – Св. Алимпија, 1 - Благовести и 1 кућа – Митровдан, 1 кућа Св. Илија.

Што се тиче броја домаћинстава, јула 2015. године Стењевац је имао 168 кућа са 703 становника свих узраста. У овај број урачунато је и осам просветних радника стално настањених у овом селу и један рударски пензионер који је по пензионисању такође остао да живи овде.

Три године раније државни попис бележи 181 домаћинсто са 761 становником, али овде је ушло и 19 рударских породица из Водне чија је месна канцеларија Стењевац.

Године 1930. било је 107 кућа (попис становништва није вршен), а 60 година раније, 1870, било је 49 кућа, колико и на званичном државном попису 1863. године (списак свих становника са овог пописа дали смо на претходним страницама). И два претходна пописа која су остала забележена, 1835. и 1819. године имала су идентичне резултате: по 17 кућа и 22 пореске главе.

Као што се из свих ових податка види, методологија ових пописа није била иста. Остаће забележено да су званични попис пре 151 године и овај који смо ми радили рађени по истом принципу и најкомплетнији су.

Према овим подацима у Стењевцу данас (по обе линије) живи више од половине (вероватније и свих 75 посто) фамилија чији је предак Вељић, односно Радман што значи да су сви они у ближем или даљем сродству. Они у већини (по мушкој линији) славе Аранђеловдан, или неку другу славу: због мираза или узимањем славе из куће из које је дошла жена да би браћа ишла један другом на сечење колача.

Међутим, из списка потомака, у наставку, ће се видети да је преко 230 домаћинстава само из лозе Вељића, што је више него данас цело село, расуто трајно свуда по свету и они нису више део села. С обзиром, да један, не мали број, не одржава никакве контакте са постојбином својих предака, значи да већ следеће генерације неће ни знати одакле потичу. То се посебно односи на женску линију. Ван Стењевца их је пола-пола, чија су презимена више пута мењана, што претпоставља да ће крвна веза са „Радовањцима“ бити изгубљена у времену и простору.

ГДЕ СВЕ ЖИВЕ ВЕЉИЋЕВИ ПОТОМЦИ?

Да бисмо колико-толико оставили траг о сродству, навешћемо где ко тренутно са својом породицом живи и које презиме има. Следи списак „Радовањаца“ по обе линије, ма где били:

1. Раде (Гвозден) Милосављевић – Лозана/Јагодина
2. Јелена (Раде) Томић-Милосављевић – Цирих
3. Милош (Раде) Милосављевић Лозана/Београд
4. Ратомир (Гвозден) Милосављевић – Беч/Дубока
5. Милица (Ратомир) Милосављевић – К. Митровица
6. Вера (Раденко) Милосављевић – Деспотовац
7. Кристијан (Ратко) Милосављевић – Новиград/ХР
8. Славица(Стаменко)Николић-Милосављевић Луцерн/Јагодина
9. Виолета (Славица) Николић – Луцерн
10. Иван (Славица) Николић – Луцерн
11. Зоран (Стаменко) Милосављевић – Јагодина
12. Радиша (Стојан) Милосављевић – Ћуприја
13. Славиша (Радиша) Милосављевић – Ћуприја
14. Срђан (Радиша) Милосављевић – Ћуприја
15. Јелена (Радиша) Милошевић-Милосављевић – Поповњак
16. Мица (Стојан) Антић-Милосављевић – Ћуприја
17. Раде (Стојана) Радивојевић-Милосављевић – Стењевац
18. Радица (Стојана) Обрадовић-Радивојевић – Стењевац
19. Драгиша (Адам) Милосављевић – Ћуприја
20. Далибор (Драгиша) Милосављевић – Ћуприја
21. Марија (Драгиша) Којадиновић – Параћин
22. Драгица (Адам) Денчев – Ћуприја
23. Маја (Драгица) Стецко – Ћуприја
24. Александар (Драгица) Денчев – Ћуприја
25. Милојко (Велимир) Милосављевић – Деспотовац
26. Слада (Милојко) Борић – Кула
27. Миле (Милојко) Милосављевић – Деспотовац
28. Тијана (Миле) Јовановић – Деспотовац

На овој карти Ресаве и Поморавља се виде готово сва места у Србији где претежно данас живе потомци Вељића, односно Радмана

29. Мила (Велимир) Бештек – Задар/ХР
30. Оливер (Мила) Бештек – Штутгарт / Немачка
31. Верица (Мила) Рончевић-Бештек – Штутгарт
32. Дарко (Мила) Бештек – Задар / Хрватска
33. Предраг-Педа (Милутин) Милосављевић – Ћуприја
34. Бранко (Милутин) Милосављевић – Стењевац/Стокхолм
35. Јела (Стојимир) Павловић – Милива/Париз
36. Натали (Стојиша) Павловић – Париз
37. Лидија (Стојиша) Андрејић-Павловић – Париз
38. Џонатан (Стојиша) Павловић – Париз
39. Аница-Мица (Стојимир) Дамљановић – Језеро
40. Маја (Бранко) Радисављевић – Стењевац
41. Рада (Мара) Миленковић – Кованица
42. Небојша (Рада) Миленковић - Јагодина
43. Виолета (Рада) Димитријевић - Јунковац
44. Раденко (Мара) Панић – Стењевац

45. Бобан (Раденко) Панић – Стењевац
46. Слађа (Раденко) Живковић – Деспотовац
47. Горан (Аница-Мица) Дамљановић – Јагодина
48. Ана (Горан) Вучковић – Војник
49. Живота (Дана) Вучковић – Сладаја
50. Славица (Живота) Вучковић – Ломница
51. Летица (Славица) Лазаревић – Берн (Швајцарска)
52. Жива (Дана) Тимотијевић – Сладаја
53. Драган (Жива) Тимотијевић – Сладаја
54. Далибор (Драган) Тимотијевић – Сладаја
55. Татјана (Драган) Маринковић – Сладаја
56. Момчило (Жива) Тимотијевић – Сладаја
57. Анђелка (Момчило) Добросављевић – Сладаја
58. Јелена (Момчило) Милошевић – Сладаја
59. Перица (Момчило) Тимотијевић – Сладаја
60. Милостија (Стана) Плашинтовић – Ћуприја
61. Снежана (Милостија) Плашинтовић – Јагодина
62. Миодраг (Стана) Добросављевић – Стењевац
63. Срећко (Миодраг) Добросављевић – Стењевац
64. Славица (Миодраг) Милошевић – Двориште
65. Станиша (Стана) Добросављевић – Стењевац/ Швајцарска
66. Зора (Владимир) Миладиновић – Деспотовац
67. Мика (Зора) Миладиновић – Деспотовац
68. Мишко (Зора) Миладиновић – Деспотовац
69. Марија (Мика) Ћосић – Деспотовац
70. Милан (Мика) Миладиновић – Панчево
71. Ива (Мишко) Милојевић – Деспотовац/Милива
72. Јова (Владимир) Јеремић – Стењевац
73. Драган (Јова) Јеремић – Јагодина
74. Радица (Јова) Марковић – Деспотовац
75. Маја (Радица) Ђорђевић – Велики Поповић
76. Јелена (Радица) Нешић – Деспотовац
77. Мила (Владимир) Јакшић – Стењевац

78. Јела (Мила) Тодоровић – Стењевац
79. Сунчица (Јела) Мирковић – Деспотовац
80. Вера (Мила) Андрић – Стењевац
81. Андријана (Вера) Миљковић – Стењевац
82. Татјана (Вера) Миладиновић – Стењевац/Аустрија
83. Бранка (Радомир) Добросављевић - Јеловац
84. Владан (Бранка) Добросављевић – Јеловац
85. Драган (Бранка) Добросављевић - Јеловац
86. Мића (Милојко) Обрадовић – Деспотовац
87. Дејан (Симка) Радисављевић - Јеловац
88. Сања (Симка) Динић - Витанце
89. Драгица (Милостија) Веселиновић
90. Светлана-Цица (Драгица) Миловановић
91. Дејан (Драгица) Веселиновић - Двориште
92. Горан (Драгомир) Јанковић
93. Радојко Ћорђевић, Стењевац
94. Оливера (Слободан) Милосављевић - Вирине
95. Драган (Слободан) Милосављевић
96. Славица (Драган) Радовановић – Јасеново
97. Слађа (Драган) Милошевић - Милива
98. Александар (Драган) Милосављевић
99. Стамат (Милија) Милосављевић
100. Јелена (Стамат) Величковић –Ресавица
101. Драгољуб-Дракче Милојевић – Стењевац
102. Милосав-Вајс (Дракче) Милојевић – Стењевац
103. Мирјана (Дракче) Милосављевић – Стењевац
104. Наташа (Мирјана) Миленковић – Стењевац
105. Драгомир-Гоче (Драгић) Антић – Стењевац
106. Славица (Драгомир) Стевановић – Јеловац
107. Предраг (Драгомир) Антић - Стењевац
108. Радивоје (Добрија) Зарић – Стењевац
109. Зоран (Радивоје) Зарић – Ћуприја
110. Рада (Добрија) Панић – Ћуприја

111. Гордана (Рада) Панић – Ћуприја/Париз
112. Зорица (Рада) Панић Тропоње/Париз
113. Мића (Милутин) Милутиновић – Ресавица
114. Славица (Милутин) Милосављевић – Поповњак
115. Миладин (Милутин) Милутиновић – Ресавица
116. Сунчица (Славица) Милошевић – Витанце
117. Сузана (Славица) Пилберг-Милосављевић – Шведска
118. Јасмин (Љубинка) Хускић – Деспотовац
119. Сафет (Љубинка) Хускић – Деспотовац
120. Јасмина (Љубинка) Рухротх-Хускић – Немачка
121. Нада (Аница) Милошевић – Ресавица
122. Драгана (Нада) Петровић - Ресавица
123. Драган (Нада) Милошевић - Ресавица
124. Слада (Десанка) Алексић - Ћуприја
125. Рада (Десанка) Милићевић - Параћин
126. Весна (Слада) ? – Београд
127. Иван (Слада) Јелић (Алексић) – Ћуприја
128. Ђорђе (Иван) Јелић, син – Ћуприја
129. Милош (Рада) Милићевић, син – Параћин
130. Драгиша (Рада) Милићевић, син – Параћин
131. Стевана (Милојко) Ћурић – Радосављевић - Ћуприја
132. Милутин (Милојко) Радосављевић – Јагодина
133. Драгиша (Стевана) Ћурић – Ћуприја
134. Ана (Драгиша) Ћурић – Ћуприја
135. Филип (Драгиша) Ћурић – Ћуприја
136. Мирјана (Милутина) Радосављевић – Јагодина
137. Предраг (Радомир) Радосављевић - Ћуприја
138. Марина (Предраг) Томовић – Ћуприја
139. Маја (Предраг) Радосављевић – Ћуприја
140. Борислава (Раденко) Илић – Деспотовац
141. Драган (Борислав) Илић – Јагодина/Деспотовац
142. Драгана (Борислав) Петровић – Деспотовац
143. Јована (Драган) Илић – Јагодина

144. Јелена (Драган) Илић – Јагодина
145. Томислав (Милојко) Радосављевић – Стењевац
146. Милан (Томислав) Радосављевић – Ниш
147. Вера (Милка) Симеуновић – Радосављевић – Ћуприја
148. Радица (Мила) – Радосављевић – Београд
149. Верица (Милан) Симеуновић – Ћуприја
150. Иван (Верица) Симеуновић, син – Ћуприја
151. Марија (Верица) Радуловић, ћерка – Београд
152. Драгица (Милан) Ћорђевић – Радосављевић – Крагујевац
153. Наташа (Драгица) Симић – Радосављевић – Крагујевац
154. Нина (Наташа) Симић, Крагујевац
155. Милан (Стеван) Радосављевић, син – Београд
156. Катарина (Стеван) – Радосављевић, ћерка – Ћуприја
157. Каменча-Кама (Крстивоје) Радосављевић – Јагодина
158. Никола (Каменча) Радосављевић - Јагодина
159. Небојша (Каменча) Радосављевић– Јагодина
160. Миломир (Душко) Радосављевић - Стењевац
161. Божица (Миломир) Јовановић – Деспотовац
162. Драган (Божица) Јовановић, Деспотовац
163. Милосија (Миломир) Митровић – Ћуприја
164. Марија (Милосија), Митровић, ћерка – Ћуприја, анестезиолог
165. Љубинка (Ћурђе) Радосављевић- Стењевац
166. Босанка (Ћурђе) Марковић - Седларе
167. Љубиша (Драгослава) Марковић - Деспотовац
168. Љиља (Надежда) Богосављевић - Чикаго
169. Симка (Крстивоје) Панић – Кованица
170. Славица (Симка) Живановић – Смедерево
171. Лука (Славица) Живановић – Смедерево
172. Матија (Славица) Живановић – Београд
173. Јасна (Симка) Панић – Швајцарска
174. Милоранка (Владимир) Радовановић – Свилајнац
175. Мирјана (Радивоје) Милутиновић – Стењевац
176. Борјана (Мирјана) Милутиновић – Стењевац

177. Милица (Мирјана) Обрадовић – Аустрија
178. Драган (Гмитар) Радосављевић – Чешка
179. Добрила (Гмитар) Јанковић – Београд
180. Небојша (Радомир) Радосављевић – Свилајнац
181. Снежана (Радомир) Симеоновић – Свилајнац
182. Димитрије (Никосава) Милосављевић – Јагодина
183. Зоран (Димитрије) Милосављевић – Двориште
184. Дарко (Димитрије) Милосављевић – Јагодина
185. Драгана (Димитрије) Урошевић – Јагодина
186. Весна (Миле) Миленковић – Беч/Стењевац
187. Ненад (Весна) Миленковић, Паљане
188. Игор (Весна) Миленковић, Стењевац
189. Милица Ивановић, супруг Миле, умро, у Стењевцу
190. Мирко (Радомир) Ивановић – Стењевац
191. Богомир Марковић, Стењевац
192. Милосав (Богомир) Марковић, Двориште
193. Раде (Милосав) Марковић, Стењевац
194. Милун (Богомир) Марковић, Стењевац
195. Раденко (Чедомир) Марковић,
196. Драгиша (Раде) Марковић,
197. Станимир (Чедомир) Марковић
198. Радмила (Станимир) Тодоровић-Марковић
199. Браниша (Радмила) Тодоровић,
200. Даница (Чедомир) Милосављевић
201. Владимир (Чедомир) Томић-Марковић
202. Драги (Владимир) Марковић
203. Горица (Живота) Тодоровић
204. Миле (Горица) Тодоровић
205. Момчило (Живота) Марковић
206. Весна (Момчило) Стојадиновић-Марковић
207. Миодраг (Момчило) Марковић
208. Валентина (Момчило) Стевановић
209. Јасмина (Миодраг) Милошевић

210. Гордана (Мирослав) Милутиновић
211. Зоран (Гордана) Милутиновић
212. Саша (Гордана) Милутиновић
213. Раденко (Радован) Марковић
214. Бранко (Раденко) Марковић
215. Драган (Бранко) Марковић
216. Милосав (Раденко) Марковић
217. Милостија (Милосав) Добросављевић
218. Сашка (Миле) Маринковић
219. Нада(Раденко) Петровић, Деспотовац
220. Ненад (Драган) Миљковић, Грабовац
221. Горица (Живка) Обрадовић, Ћуприја
222. Мирјана Аврамовић, Деспотовац

И ово је део историје Стењевца: Немци испред механе Балкан Богомира Милановића, у пролеће 1942. године. Пошто су сви мушки побегли када се прочуло да наилазе непријатељски војници, незване госте је дочекала власникова супруга Стамена која се између војника види како стоји боса на вратима кафане.

Овде стављамо тачку на причу о „Радовањцима“, до неког следећег наставка. Не зато што не бисмо имали шта још да кажемо, напротив, већ што овим, до сада написаним заокружујемо у слици и речи „тему“ *први скуп Милосављевића*. У времену пред нама задатак Милосављевића, Милојевића, Марковића, Радосављевића, Обреновића, Ћосића, Перића, Миленковића је да попуне празнине у именима, годинама, да испишу недостајуће странице...

Стењевац 1964. године, правац ка Водни

Ресава, поглед из центра села ка Водни

Панорамски снимак врха и подножја Бељанице

ФОТО АЛБУМ ВЕЉИЋЕВИХ ПОТОМАКА

Понекад, слике говоре више од речи. На жалост, мали број њих припада давно прошлим временима, једноставно их није било, или, неки, када је то било могуће, нису желели да се сликају. Ипак, оно чиме располажемо довољно говори о људима и догађајима Вељићевих потомака.

Са венчања Наталије Јаковљевић из Медвеђе и Гвозденна Милосављевића (1949): седе Велимир и Спасенија, Гвозденови родитељи, чучи Стаменко, њихов трећи, а стоји изнад, Раденко, њихов други син. Између Гвоздена и Раденка стоји Полексија, Наталијина мајка

Радисав и Нејка Милојевић

Драгољуб – Дракче Милојевић
и Љиљана, венчање, 1962. године...

...и две године касније венчање и другог Драгићевог сина Гочета и Стамене,
„Дрдина кафана“ (1964. године).

Драгић, три године касније,
са унуком Милосавом – Вајсом;
горе: Драгомир – Гоче, Стамена, Радосава и
Сретен, чучи Јован Марковић – Кекица (1965).
Стамена и Радосава сестре по оцу.

Драгић са унуком и унуцима: Мирјаном, Милосавом-Вајсом, Пецом и прауницима: Наташом,
Ненадом, Јованом, Иваном и Катарином

Гвозден Милосављевић и...

...Милутин Милосављевић (браћа од стричева) за воланом аутобуса

Испред „Дрдине кафане“ 1950. године, седе, с лева на десно: Драгић Милојевић, Радомир Радојковић (Тилин) и Најдан Радисављевић (ковач)

Први, горњи ред: Андреја Марковић, Милутин Андрић, Радован Гвоздић, браћа Жарко и Жика Радосављевић, Михајло Јеремић; седе, с лева на десно: Милан Павловић – Гуђа, из Дворишта, Стаменко Миленковић, Крста Радосављевић и Радун Миленковић, „Дрдина кафана“ око 1950.

Крстивоје Радосављевић лево
Влада Јеремић доле

Сретен Милосављевић и Велибор-Либа
Дамљановић, из Језера

Мила и Стјепан Бештек у другој
половини педесетих година

Адам Милосављевић са првом хармоником,
половином педесетих година, на свадби у Сладаји

Радојка и Стојан Милосављевић, у средини Адам Милосављевић

Вера (Раденко), Драгиша (Адам), Радиша (Стојан) и Ратко (Раденко), 1957. г.

Нада и Адам Милосављевић са децом: Драгишом (1956) и Драгицом (1957)

Марија, Раденко, Вера и Кристијан (Ратков син, 1979. г.)

Браћа Гвозден, Раденко, Стаменко, Стојан, Милојко и Адам (Велимирови и Палини синови), 29.07.1973. г (снимак са једне свадбе, једини заједнички).

ВОЈСКА, ЧАСТ И ОБАВЕЗА ПРЕМА ОТАЏБИНИ, У РАТУ И МИРУ

Драгић (Радисав) Милојевић, водник ЈА 1946. године Раденко (Велимир) Милосављевић, такође у униформи старешине ЈА

Стаменко (Велимир) Милосављевић у морнаричкој униформи, половином педесетих година XX века и Раде (Гвозден) Милосављевић у гардијској униформи 1975. г.

Стењевчани, рођаци и другови, у униформама ЈНА, у Земуну, 12. јула 1949. године. Горњи ред, с лева на десно, Гвозден Милосављевић, Драгослав Живановић, Раденко Миладиновић. Доњи ред: Добривоје Радосављевић, Боривоје Љубисављевић и Раденко Марковић

Николићи: Иван, Милутин, Славица и Виолета

Милосављевићи: Јелена, Милош,
Љиља и Раде

Ратомир – Раца и Биља са ћерком
Милицом

Малиша и Радица Обрадовић са унучима:
Александар, Ана и Лидија

Томићи: Љубомир и Јелена са
Иваном и Андријом

УОЧИ И НА САМ ДАН ОКУПЉАЊА „ВЕЉИЋА”, АПРИЛА 2015 ГОДИНЕ

У Липовици, марта 2014, стоје, с лева на десно: Татјана-Тања Милановић, Радиша Милосављевић, Миодраг Добросављевић, Бора, Савета и Милосав Милановић

Скуп „Милосављевића”, 20.04.2014, с лева на десно: Милојко, Каравилка, Мила, Дарко, Верица, Раде, Вера, Зоран, Радиша, Миле, Мица, Радица, Нада, Живота, позади: Славиша и Милош; чуче: Миле, Драгиша, Драгица, Педа и Аца

С лева на десно: Јелена, Немања, Александар, Славиша, Драгица, Верица, Радиша, Раде, Жива и Милостија; испред: Нада и Јаворка

Ивана Тимотијевић, Јасмина Вучковић са ћеркицом Благоицом, Снежана Вучковић, Марина Милосављевић, Жељка Бештек, Оливера, Цица и Љиља Милосављевић

Иван (Срђан) Миладиновић, Сергеј (Јелена) Милошевић, Немања (Срђан) Милосављевић, Славољуб (Срђан) Миладиновић, Александар (Далибор) Милосављевић, Филип (Маја) Стецко, Александар (Ненад) Обрадовић, Богдан (Далибор) Милосављевић и Марко (Марија) Којадиновић

Милена (Маја) Стецко, Марина (Миодраг) Добросављевић, Ана и Лидија (Ненад) Обрадовић, Ивана (Јелена) Томић, Ана (Дарко) Бештек, Славољуб, Славица и Иван (Срђан) Миладиновић, Филип (Маја) Стецко, Сергеј (Јелена) Милошевић, Немања (Срђан) Милосављевић, Александар (Ненад) Обрадовић, Александар (Далибор) Милосављевић и Марко (Марија) Којадиновић

Милош Радисављевић, Саша Денчев, Анђела, Александар и Кристина Милосављевић, Игор и Маја Стецко, Славиша, Милош и Срђан Милосављевић, Зоран Којадиновић, Јелена и Марија Антић и Јелена Милошевић, испред, Далибор Милосављевић и Марија Којадиновић, чуче: Ненад Обрадовић и Олгица и Горан Марјановић

Ђорђе Радосављевић, Александар Милосављевић, Маја и Милош Радисављевић, Олгица Марјановић, Оливера Милосављевић и Горан Марјановић

Олгица и Горан Марјановић, Радиша Милосављевић, Бојан и Милутин Милановић,
Радиша Милосављевић и Миодраг Добросављевић

Ресторан „Водопад“, по дно Бељанице, недалеко од великог врела

СТО ТРЕЋИ РОЂЕНДАН НАЈСТАРИЈЕ ВЕЉИЋКЕ, 04.04.2015. ГОДИНЕ

Дана са делом многобројне фамилије...

...и у разговору за РТС. Иза, лево, ћерка Жива, десно, син Живота

РЕСАВСКИ СТОГОДИШЊАЦИ ДЕВЕТНАЕСТОГ ВЕКА

Истражујући Стењевчане XVIII и XIX века, неминовно је било да завиримо, пре свега, у књиге умрлих, да видимо колико су живели и из које фамилије потичу. Тако смо, прелиставајући књиге умрлих које се чувају у Историјском архиву у Јагодина, дошли до имена стогодишњака из овог, али и суседних села, који су припадали стењевачкој парохији. Тај списак, наравно, није потпун и односи се на један мањи период 1865-1897, за који су црквене књиге сачуване, али је интересантан за оне који би да нађу одговор како се и где може доживети стога.

1. Манојло, из Дворишта, 110 година, умро 09.07.1875. године
2. Милунка Стојанова, из Сладаје, 109 година, умрла 13.09.1875.
3. Станка, жена Паунова, из Жидиља, 100 година, умрла 06.08.1883. (по ст. календару).
4. Анђа Радисављевић, из Сладаје, 100 година, умрла 18.04.1880. године
5. Аранђел Радосављевић, из Кованице, 102 године, умро 07.04.1881. године (жена, Неда, живела 80 година, умрла 10.02.1882. године)
6. Стојан Стефановић, из Језера, 101 година, умро 03.10.1883. године
7. Станоје Обрадовић, из Поповњака, 104 године, умро 12.01.1884. године
8. Илија Мијајловић, из Језера, 106 година, умро 17.12.1897. године

Овај списак смо вам пренели онако како је и написан, других детаља нема, осим да их је уписивао свештеник Аћим Протић.

Пред с обом смо имали књигу умрлих у периоду од 1865 – 1897. године, дакле, непуне 32 године. Несумњиво је да је овај списак знатно већи, али књиге, чији је задатак био да сачувају историју, су уништавале поплаве, пожари, а највише непријатељи - Бугари, Немци и Аустријанци. На жалост, немар према њима је и данас, нема пара да се дигитализују, да се пребаце на микрофилмове, тако да је питање дана када ће и оне „нестати“.

И да одговоримо на питање како и где доживети стоту. Судећи по овом списку и по Дани Вучковић из Сладаје, чија смо два рођендана, 102. и 103, славили у периоду настајања ове књиге, то су незагађена, планинска насеља, где још увек има хране без хемије, здравог ваздуха и воде. Наведена села су у кругу од десет километара у Горњој Ресави. Наравно, здрав живот подразумева и свакодневно пешачење, живот без стреса...

ДАНА ВУЧКОВИЋ (04.04.1912 – 13.07.2015)

Дана Вучковић (Сладаја), није, на жалост, дочекала да књига изађе из штампе. Умрла је неколико дана раније. Преживела је све ратове двадестог века, живела је довољно да на два своја последња рођендана окупи своју фамилију из Стењевца, Сладаје, Деспотовца, Ћуприје, Јагодине, Хрватске, Немачке, Швајцарске...Живела је тешко у планинским условима, али часно. Неко је рекао - живећеш дуго онолико колико мучиш свој организам, а не колико му повлађујеш. Она је то најбоље знала. И, као да је чекала да дођемо доведе. Сада гледа како затварамо корице ове књиге, негде из раја. Заслужила га је.

ЗАШТО СВЕ ОВО?

Зато што породица без прошлости и сећања нема будућности и није породица, већ збир анонимних јединки,

Зато што имати куда отићи је дом; имати некога да волимо је породица; имати обоје је благослов,

Зато што је породица уточиште у бездушном свету...

...И зато те, драги читаоче, молим, да када дођеш до ове странице, узмеш оловку и папир и прибележиш све што овде није записано, или је, можда, погрешно пренето, да би код следећег штампања сви ти пропусти и грешке били избегнути.

Аутор

ЛИТЕРАТУРА:

- Александар М. Петровић: Кратка археографија Срба, Нови Сад, 1994.
- Живко Д. Петковић: Прве појаве српског имена, Београд 1996.
- Лазар Шебек: Стари Срби, Срби свеске 2; Издавач: Крим, Београд.
- Лазо М. Костић: О српском имену, Србиње, Нови Сад, 2000.
- Сава С. Вујић – Богдан М. Басарић: Северни Срби (не)заборављени народ, Београд, 1998.
- Никола Јеремић: Српска земља Бојка, Земун, 1993.
- Реља Новаковић: Балтички Словени у Београду и Србији, Београд, 1985.
- Реља Новаковић: Још о пореклу Срба, Београд, 1992.
- Реља Новаковић: Срби, Београд, 1993.
- Реља Новаковић: Срби и њихови прадавни сродници, Београд, 2000.
- Јован И. Деретић, Драгољуб П. Антић и Слободан М. Јарчевић: Измишљено досељавање Срба, Београд, 2012.
- High-Resolution Phylogenetic Analysis of Southeastern Europe Traces Major Episodes of Paternal Gene Flow Among Slavic Populations
- The Society for Nordish Physical Anthropology: The Living Slavs
- Origins, age, spread and ethnic association of European haplogroups and subclades
- **Државни попис у Горњој Ресави 1863. године**, стр. 239, р.б. 41, доктора Бранка Перуничича
- „Горња Ресава 1804-1918“; стр. 15 и 290, од истог аутора
- **Ресава, насеља и порекло становништва**; стр. 234, Станоја М. Мијатовића

КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТА:

- **Књиге рођених, венчаних и умрлих у МК Стењевац**,
- **Књиге пописа становништва у Србији 1835/36.** у Историјском архиву Србије у Београду,
- А. А. Кљосов: „**Порекло Словена, осврти на ДНК генеалогiju**“

МАЊЕ ПОЗНАТИ ИЗРАЗИ И РЕЧИ

хаплогрупа – од грчких речи *απλούς*, *haploûs*, једнострук, сам, једноставан. У молекулској еволуцији је група од сличних *хайлошии* која имају заједничко порекло.

филогенеза, филогенетско стабло - **грчки** *φυλογένεση*, сложеница од *φύλον* - колена, родбина, и *γένεσις* — настанак, означава развој живих бића (биолошка еволуција) кроз историју земље.

ботленек (bottleneck) – енглеска реч–уско грло, која у развоју људског рода означава драматично смањење популације услед екстремних климатских промена (пре свега, ледених доба).

Brunn i Voreby – варијанте кромањонских расних типова

митохондрија – су ћелијске органеле присутне у ћелијама скоро свих еукариотски хорганизама

еукариотски организми - **Еукариоте** (*Eucaryota*) су једноћелијски и вишећелијски организми

Carleton Coon (1904-1981), амерички антрополог, аутор незаобилазног дела „Расе Европе“.

трло (колиба), поред које је тор (обор) за стоку у планини, у којој чобани бораве од снега до снега.

софра (синија трпеза): реч арапског порекла коју су на Балкан донели Турци, ниски дрвени сто, обично округлао, око којег породица седи да обедује; најчешће на поду или трношцу.

троножац: столица на три „ноге“.

кариотип: скуп свих (46) хромозома

Ancestry admixture : мешовито порекло (мушко-женских комбинација)

стохастика: (грчки стоцхастике), вештина погађања оног што је тачно, учење о ономе што је вероватно.

консагвинитет – укрштање у сродству

геном – скуп гена које садржи једна хаплоидна ћелија

алеле - различити облици (не и обавезно) једног гена, прецизније, број понаљања у генима

хомозиготно стање – поклапање истих мутација

инбридинг – укрштање у сродству

граветијанско становништво – становници централне Европе

Ancestral – предачки, *ancetre* – предак, праотац, далеки зачетник

субклади – подгрупе

SNPs – (Single Nucleotide Polymorphism) или „снипови“ – мутације првог реда

STR (Short Tandem Repeat) – мутације друге врсте

Појашњење: мутације првог реда су обично постојане и за ДНК-генеологију се узимају само оне које се дешавају само једном (евентуално, двапут) у историји човечанства. Зато су оне маркери родова човечанства. Ти родови су хаплогрупе које имају и своје подгрупе (субкладе); мутације другог реда су знатно брже и дешавају се у хаплотиповима једном у неколико десетина или стотина поколења.

О АУТОРУ

Раде Милосављевић је један од „Радовањаца“, рођен у Медвеђи, у кући деде по мајци.

Учио машинство, право, француски језик, руковођење и управљање (менаџмент).

Радио у радију, недељним и дневним новинама, телевизији.

Најдуже „пријатељствује“ са „писаћом машином“ и микрофоном.

Био је и управник позоришта.

Добитник је на десетине награда за друштвени рад, али и новинарских, од „Октобарске награде“ општине Деспотовац, за успешно вођење фирме, затим за најбољу радио репортажу, информативну емисију „Дневник“... Писао је да би живео, а сада живи да би писао - у домовини Швајцарској и отаџбини Србији. Тамо се бави нечим што се зове бизнис, у Србији тражи сопствене корене: ко су преци његових предака и одакле су дошли у Ресаву, за коју често „злоупотребљава“ мисао једног чешког спелеолога:

„Када би се сви вајари света сакупили на једном месту, не би успели да извајају оно што је природа учинила у Горњој Ресави.“

Давно започето трагање сада је добило форму у виду ове књиге.

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ АУТОРА.....	5
ИНТРИГЕ И ЗАГОНЕТНОСТИ ПРОШЛОСТИ	7
МОЗАИК ОСТАВШТИНЕ ЗА БУДУЋНОСТ	9
МИЛОСАВЉЕВИЋИ	10
КАО ВАЉАЊЕ КАМЕНА УЗБРДО.....	12
ВЕЉИЋЕВИ КОРЕНИ	13
РАДОВАЊЦИ.....	14
НАЗИВИ НАСЛЕДНИХ КОЛЕНА	15
СТЕЊЕВАЦ, ПОПИС (ПОРЕСКИХ ГЛАВА) ИЗ 1835. ГОДИНЕ.....	18
ПОЧЕТАК РОДОСЛОВА	19
ДАНА ВУЧКОВИЋ – НАЈСТАРИЈИ ЖИВИ ПОТОМАК.....	32
РАДМАН – КАМЕН ТЕМЕЉАЦ НОВИХ ВЕЉИЋА.....	33
СТАРИ ХРАСТ	34
КУМ СА ТРОМЕЂЕ	35
ЛИПОВИЧАНИ	36
ЈЕТРВА СОЈКА	37
ПЛАНИНСКА ГАЗЕЛА	38
СТАНИ, МАЈСТОРЕ !.....	39
МАРКОВИЋИ, РАДОСАВЉЕВИЋИ, ДИМИТРИЈЕВИЋИ.....	41
МИЛАДИНОВИЋИ ИЗ „ДВОРИШТА“	47
МИЛОШЕВИЋИ, БОГОСАВЉЕВИЋИ, МАРЈАНОВИЋИ, ЗАРИЋИ.....	50
МИЛИЦА СТАНОЈА РАДОВАНОВИЋА	52
ШКОЛОВАЊЕ.....	53
ОД ВИНЧЕ ДО РЕСАВЕ ДНК-„У“ ХРОМОЗОМ	55
„У“ ХРОМОЗОМ МИЛОСАВЉЕВИЋА (ВЕЉИЋА)	56
ХАПЛОГРУПА „I2A“ – ХАПЛОГРУПА „I“ ПРВА СТИГЛА У ЕВРОПУ	57
ПОРЕКЛО И МИГРАЦИЈЕ.....	57
СТАРИ НАРОДИ	58
ХАПЛОГРУПА „I2A“ И ПОТОМЦИ ИЛИРА	58
ДЕМОГРАФСКА ЕКСПЛОЗИЈА ХАПЛОГРУПЕ „I2A“.....	59
О ПОРЕКЛУ СРБА, ИМЕНА „СРБИ“	61
ТОПОНИМИ СА ОСНОВОМ СРБ	61
АНТРОПОНИМИ СА ОСНОВОМ СРБ.....	61
СРПСКО-СЛОВЕНСКА ТЕОРИЈА.....	62
ИРАНСКА ТЕОРИЈА.....	62
СТАРОСЕДЕЛАЧКА ТЕОРИЈА.....	63
ОСТАЛЕ ТЕОРИЈЕ	64
ИЗМИШЉЕНО ДОСЕЉАВАЊЕ СРБА	64
ГЕНЕТИКА СРБА	65
ДНК – ЧУВАР ПУТОВАЊА ЧОВЕКА	66

ВИНЧА, ЛЕПЕНСКИ ВИР.....	67
ВИНЧА И ЊЕН УТИЦАЈ НА РАЗВОЈ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ У ЕВРОПИ	70
ПРВО ПИСМО И ПРЕБУТКИВАНА ИСТОРИЈА	71
ВИНЧАНСКО ПИСМО И ЋИРИЛИЦА	73
ПИТАЊЕ ПРАПОСТОЈБИНЕ СЛОВЕНА (СРБА)	75
ШТА ЈЕ БИО, ТВРДИО И ДО ЧЕГА ЈЕ ДОШАО МИЛОШ МИЛОЈЕВИЋ	80
АНАТОЛИЈ КЉОСОВ И ВЕЛЕСОВА КЊИГА	80
О ГЕНИМА	83
РОДОСЛОВНА ВЕРТИКАЛА АУТОРА	84
РОДИЋИ „БЛИСКИ“ РОЂАЦИ	91
ПОРЕКЛО ПОРОДИЦЕ МИЛЕТИЋ ИЗ РИБАРА	
КОД КРУШЕВЦА	93
СТЕЊЕВАЦ У ПОПИСИМА, НА МАПАМА.....	96
СТЕЊЕВАЦ У ОЧИМА ДРУГИХ	99
ШТА ПОКАЗУЈЕ ПОПИС	112
ПРВЕ ДИПЛОМЕ НОВИЈИХ ГЕНЕРАЦИЈА	124
ИЗБОРИ ПРОФЕСИЈА ВЕЉИЋЕВИХ ПОТОМАКА-ВИСОКОШКОЛЦИ	126
ИНЖЕЊЕР ИЗ „ИНТА“	127
ОСТАЛИ СТЕЊЕВАЧКИ ВИСОКОШКОЛЦИ.....	127
СЛАДАЈА ДОБИЛА НОВОГ „ДРАГУТИНА АЛЕКСИЋА“.....	130
ШТА НОВО ДОНОСИ 37 МАРКЕРА	
ДНК АНАЛИЗЕ МИЛОСАВЉЕВИЋА	131
ШТА КРИЈЕ ПРОГРАМ „FAMILY FINDER“ МОЈЕ ПОРОДИЦЕ.....	131
„У“ (X) И „Х“ (X) ХРОМОЗОМИ.....	131
РЕЗУЛТАТИ „IGENEА“ ЦЕНТРА У ХЈУСТОНУ.....	133
АНАЛИЗА ПРОФЕСОРА А. А. КЉОСОВА.....	136
ИСТРАЖИВАЊА ДОКТОРА КЉОСОВА	141
ДЕФИНИТИВНО ЈЕ ХАПЛОГРУПА „I2A...“	143
РАЗУМЕТИ РЕЗУЛТАТЕ Y-ДНК 37.....	145
ДИНАРСКИ ХАПЛОТИП „I-M423“	146
ГЕНЕТСКО НАСЛЕЂЕ СА ЖЕНСКЕ СТРАНЕ	147
СТАБЛО И ГРАНЕ ХРАСТА	150
БРАК И КРВНО СРОДСТВО	153
ЛЕГЕНДА О „МАТИЦКОЈ“ (МАТИНОЈ) ВОДЕНИЦИ.....	155
МАРЈАН – ЧЕТВРТИ РАДМАНОВ СИН	160
НАЈЗАД И ТРАГОВИ О КОМНЕНУ МАРКОВИЋУ	162
А, ДА ЛИ СМО НА ТРАГУ, КОНАЧНО, МАТЕ РАДМАНОВОГ	163
МИТА „С' ОНОГА СВЕТА“	163
СТЕЊЕВЧАНИ – ВОЈСКОВОЂЕ И ПОЛИТИЧАРИ.....	164
ПРЕПИС СПИСКА ПАЛИХ РАТНИКА	
У БАЛКАНСКИМ И ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ (1912-1918).....	167
ЂОСИЋИ – ЈЕДНА ПРИЧА	168
БАЛКАНСКИ И ПРВИ СВЕТСКИ РАТ 1912 – 1918	175
ДОПИСНИЦЕ СОЛУНСКИХ РАТНИКА	183
ЛИЧНА ДОКУМЕНТА И ПРЕПИСКА БОГОМИРА ПАНИЋА, ОБРАДА	
И СИМКЕ ПЕРИЋ – ПАНИЋ ОД 1906. ДО 1939. ГОДИНЕ.....	192

ОСНОВНА ШКОЛА У СТЕЊЕВЦУ ТРИДЕСЕТИХ ГОДИНА ПРОШЛОГ ВЕКА	213
ЛОЗА МИЛЕНКОВИЋА БОЖИ ДАР	215
ДОБРОСАВ Ј. МИЛЕНКОВИЋ (25.08.1874 - 15.04.1973)	221
СВА ГЕНЕРАЛОВА ОДЛИКОВАЊА	223
ДОБРОСАВ Ј. МИЛЕНКОВИЋ ОД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ДО ГЕНЕРАЛА	224
ПОЖУТЕЛЕ СТРАНИЦЕ ИЗ ВОЈНОГ АРХИВА СВЕ ГОВОРЕ	226
ЗОРКА А. МИЛЕНКОВИЋ	243
РОДОСЛОВИ МАЛИШЕ ОБРАДОВИЋА И МИРЕ АВРАМОВИЋ	245
СТЕЊЕВАЦ НЕКАДА И ДАНАС	246
ГДЕ СВЕ ЖИВЕ ВЕЉИЋЕВИ ПОТОМЦИ?	258
ФОТО АЛБУМ ВЕЉИЋЕВИХ ПОТОМАКА	268
РЕСАВСКИ СТОГОДИШЊАЦИ ДЕВЕТНАЕСТОГ ВЕКА	286
ДАНА ВУЧКОВИЋ (04.04.1912 – 13.07.2015)	287
ЗАШТО СВЕ ОВО?	288
ЛИТЕРАТУРА	289
МАЊЕ ПОЗНАТИ ИЗРАЗИ И РЕЧИ	292
О АУТОРУ	292

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

929.52 МИЛОСАВЉЕВИЋ

МИЛОСАВЉЕВИЋ, Раде, 1951-

Радовањци : од Винче до Ресаве / Раде Милосављевић.

- Деспотовац :

Народна библиотека "Ресавска школа", 2015 (Ваљево :
Топаловић). - 316

стр. : илустр. ; 25 cm

Тираж 500. - Мање познати изрази и речи: стр. 314-315. -
О аутору: стр.

316. - Библиографија: стр. 313.

ISBN 978-86-82379-63-8

а) Милосављевић (породица)

COBISS.SR-ID 216725516